ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН 2014-2020 г.

Индикативна финансова таблица 2014-2020 г.

Програма за управление на ОПР Видин 2014-2020 г.

КОНТАКТИ

Възложител: Община Видин, Р. България
Организация: Община Видин
Законен представител: инж. Огнян Ценков - Кмет
Адрес: гр. Видин, пл. „Бдинци“ № 2
web: http://vidin.bg/

Изпълнители:

Разработване на ОПР на Община Видин 2014-2020 г. по проект „Разработване на стратегически планови документи на Община Видин и въвеждане на правила за мониторинг и контрол на политики”, Договор № 13-13-89/25.11.2013 г. по ОПАК 2007-2014
Организация: „Приватсистем” ООД
Законен представител: Диана Маринкева
Адрес: София, бул. „Черни връх” № 80

Преработка на ОПР 2014-2020 г. и привеждане в съответствие с ЕСИФ
Организация: „Регионплан“ ЕООД
Законен представител: доц. д-р Косьо Стойчев
Адрес: София, бул. Александър Малинов № 91, офис 102
web: www.regioplan.biz

Изготвяне на Доклад от Предварителна оценка на Общински план за развитие на Община Видин 2014-2020 г.
Организация: ПроАктив Тийм ЕООД
Законен представител: Веселина Георгиева
Адрес: София 1303, бул. Ал. Стамболийски № 84-86
етаж 4, офис 15
web www.proactive-team.com/

СЪДЪРЖАНИЕ

КОНТАКТИ 2
СЪДЪРЖАНИЕ 3
СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА 6
СПИСЪК НА ЕКСПЕРТЕН ЕКИП НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ 7
ВЪВЕДЕНИЕ 8
1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН 18
1.1. Обща характеристика и профил на община ВИДИН 18
1.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ НА ОБЩИНА ВИДИН 20
1.2.1. Оценка на природно ресурсния потенциал 20
1.2.1.1. Морфоложки и литогенни особености 20
1.2.1.2. Полезни изкопаеми 20
1.2.1.3. Климат и климатични ресурси 21
1.2.1.4. Потенциал за използване на ВЕИ 24
1.2.1.5. Води и водни ресурси 25
1.2.1.6. Почвени ресурси 26
1.2.1.7. Биологично разнообразие и горски ресурси 28
1.2.1.7.1. Растителност 28
1.2.1.7.2. Животински свят 28
1.2.1.8. Елементи на националната екологична мрежа - защитени територии и защитени зони по НАТУРА 2000 29
1.2.1.9. Основни изводи за природноресурсния потенциал на община Видин 30
1.3. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА 32
1.3.1. Обща характеристика на икономическото развитие на община Видин - основни икономически показатели 32
1.3.2. Структура на общинската икономика по икономически сектори 33
1.3.2.1. Първичен сектор 36
1.3.2.1.1. Селско, горско и рибно стопанство 36
1.3.2.1.1.1. Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности 37
1.3.2.1.1.2. Горско стопанство 39
1.3.2.1.2. Добивна промишленост 39
1.3.2.2. Вторичен сектор 39
1.3.2.3. Третичен сектор 40
1.3.2.4. Възможности за развитие на туризма в община Видин 40
1.3.3. Основни изводи за икономическото развитие на община Видин 46
1.3.4. Прогноза за икономическото развитие на община Видин 46
1.3.4.2. Приложение на ДАДД спрямо броя на наети по сектори на КИД - 2008 за община Видин за периода 2008-2013 г. 54
1.3.4.3. Прогноза за икономическата система на община Видин на база ефект на мултипликатора 57
1.4. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси 60
1.4.1. Демографска характеристика - състояние и тенденции 60
1.4.1.1. Брой и гъстота на населението 61
1.4.1.2. Раждаемост и смъртност на населението 66
1.4.1.3. Естествен и механичен прираст на населението 70
1.4.1.4. Полово-възрастова структура на населението 71
1.4.1.5. Етническа и конфесионална структура на населението 78
1.4.1.6. Образователна структура на населението 80
1.4.1.7. Основни изводи за демографската ситуация в община Видин 82
1.4.1.8. Прогноза за броя на населението на община Видин до 2040 г. 84
1.4.2. Пазар на труда 87
1.4.2.1. Икономическа активност на населението 87
1.4.2.2. Заетост и безработица на населението 89
1.4.3. Здравеопазване 92
1.4.3.1. Обща характеристика на здравеопазването в общината 92
1.4.3.2. Структурна организация на здравеопазването 92
1.4.3.3. Пространствена организация на здравеопазването 93

1.4.3.4. Основни изводи 93
1.4.4. Социални услуги 94
1.4.4.1. Обща характеристика на социалните услуги в общината 94
1.4.4.2. Структурна организация на социалните услуги 95
1.4.4.3. Пространствена организация на социалните услуги 98
1.4.4.4. Основни изводи 98
1.4.5. Образование 99
1.4.5.1. Обща характеристика на образованието в общината 99
1.4.5.2. Структурна организация на образованието 99
1.4.5.3. Пространствена организация на образованието 103
1.4.5.4. Основни изводи 103
1.4.6. Култура 103
1.4.6.1. Обща характеристика на културните услуги/дейности в общината 103
1.4.6.2. Структурна организация на културните услуги/дейности 104
1.4.6.2.1. Читалища 104
1.4.6.2.2. Културни институти 104
1.4.6.2.3. Културни събития 105
1.4.6.2.4. Паметници на културата 106
1.4.6.3. Пространствена организация на културните услуги/дейности 106
1.4.6.4. Основни изводи 106
1.4.7. Спорт и младежки дейности 107
1.5. Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията 108
1.5.1. Транспортна инфраструктура 108
1.5.1.1. Пътна мрежа 108
1.5.1.2. Железопътна мрежа 109
1.5.1.3. Воден транспорт 110
1.5.1.4. Въздушен транспорт 111
1.5.1.5. Основни изводи за състоянието на транспортната инфраструктура в община Видин 111
1.5.2. Енергийна инфраструктура 112
1.5.2.1. Електроснабдяване 112
1.5.2.2. Възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и енергийна ефективност 113
1.5.2.3. Газоснабдяване 113
1.5.2.4. Основни изводи за състоянието на енергийната инфраструктура в община Видин 114
1.5.3. Водностопанска инфраструктура 114
1.5.3.1. Водоизточници и водохващания 114
1.5.3.2. Пренос и пречистване на води 114
1.5.3.3. Водоснабдяване и канализация 115
1.5.3.4. Пречистване и заустване на отпадни води 115
1.5.4. Телекомуникации 116
1.5.4.1. Информационно общество 116
1.6. Екологично състояние и рискове 117
1.6.1. Атмосферен въздух 117
1.6.2. Повърхностни и подземни води 118
1.6.3. Риск от наводнения 119
1.6.4. Земи и почви 119
1.6.5. Биоразнообразие и защитени територии 120
1.6.6. Фактори на въздействие 121
1.6.6.1. Отпадъци 121
1.6.6.2. Шумово замърсяване и радиационно състояние 121
1.6.7. Основни изводи за екологичното състояние и рискове в община Видин 122
1.7. Териториално развитие 123
1.7.1. Райони за целенасочена подкрепа в област Видин 126
1.8. Административен капацитет при реализиране на проекти 126
1.9. SWOT анализ 130

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г. 134
2.1. Резултати и заключения от ДОКЛАДА ОТ ПОСЛЕДВАЩАТА оценка на Общинския план за развитие на община ВИДИН за периода 2007-2013 г. 134
2.2. Предпоставки за формулиране на стратегическата рамка за развитие 136
2.3. Визия, цели и приоритети за развитие на община ВИДИН за периода 2014-2020 139
3. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА НА ОПР ВИДИН 2014-2020 Г. - ВЖ. РАЗДЕЛ „ПРИЛОЖЕНИЯ“ 158
4. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА 158
5. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА 159
5.1. Органи за наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие 159
5.2. Индикатори за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие на община ВИДИН 2014-2020 г. 161
5.2.1. Система от индикатори 163
5.2.2. Източници на информация за извършване на наблюдение 168
5.2.3. Система за събиране и докладване на мониторингова информация 170
5.2.3.1. Процедури за мониторинг 170
5.2.3.2. Оценка на показателите 171
5.3. Събиране и анализ на данни 172
5.3.1. Основни принципи за провеждане на мониторинг на изпълнението на политики за развитие 174
5.3.2. Механизми за мониторинг с елементи на участие 174
6. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ 176
6.1. Партньорството - елемент на социалния капитал в местното самоуправление 176
6.1.1. Същност на партньорството 176
6.1.2. Модели за партньорство с частния сектор 178
6.1.3. Определяне на подходящите партньори 180
6.1.4. Необходимост от правила 181
6.1.5. Планиране на партньорството 182
6.1.6. Работна група за мониторинг и контрол на ОПР на община Видин 2014-2020 г. 184
6.1.7. Функции на Работната група по мониторинг и контрол 185
6.1.8. Годишни доклади по изпълнението на Общинския план за развитие 186
6.1.9. Публичност и прозрачност на изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020 г. 187
7. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ - ВИЖ РАЗДЕЛ ПРИЛОЖЕНИЯ 188
8. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА – ПРИЛОЖЕНИЕ РАЗРАБОТЕНО ОТ ДРУГ ЕКИП 188
9. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ. 189

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ГИС	Географска информационна система
ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕС	Европейски съюз
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ЗКАИИП	Закон за Камарите на арх. и инж. в инвестиционното проектиране
ЗОС	Закон за общинската собственост
ЗПЧП	Закон за публично-частното партньорство
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
МЗХ	Министерство на земеделието и храните
МИЕ	Министерство на икономиката и енергетиката
МИП	Министерство на инвестиционното проектиране
МОПТ	Масов обществен пътнически транспорт
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МОН	Министерство на образованието и науката
МП	Министерство на правосъдието
МРР	Министерство на регионалното развитие
МСП	Малки и средни предприятия
МТС	Министерство на транспорта и съобщенията
МТСП	Министерство на труда и социалната политика
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОПИП	Оперативна програма „Иновации и предприемачество”
ОПНОИР	Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж”
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Общински план за развитие
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие” 2007-2013/Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 г.
ПР на ОПР	Програма за реализация на Общинския план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
ОУП	Общ устройствен план
ПУП	Подробен устройствен план
ПЧП	Публично-частно партньорство
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
СГО	Структури на гражданското общество
СКФ	Структурни и Кохезионен фонд
ТП	Техническа помощ
УО	Управляващ орган
ФЛАГ	Фонд за органите на местното самоуправление в България - ФЛАГ ЕАД
СЗР	Северозападен район от ниво 2

СПИСЪК НА ЕКСПЕРТЕН ЕКИП НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ

ЕКСПЕРТИ	
д-р Косьо СТОЙЧЕВ	Ръководител на експертния екип
Васил ЗАРКОВ	Експерт „Стратегическо планиране и икономически анализи”
Любомир ФИЛИПОВ	Експерт „Географски информационни системи”
Миглена Клисарова	Експерт „Териториално планиране и анализи”

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата преработка на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г., включваща синхронизация на Плана с Оперативните програми 2014-2020 г. е разработена в изпълнение на договор, сключен между Община Видин и „РЕГИОПЛАН“ ЕООД.

Общинският план за развитие 2014-2020 г. на община Видин /ОПР/ е основен документ за стратегическо регионално развитие на местно ниво. Планът има за задача да определи целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано социално-икономическо развитие на общината, които трябва да бъдат постигнати през настоящия планов период. Стратегическата рамка на ОПР се базира на съществуващия потенциал на община Видин, на нейните вътрешни предимства, определени чрез анализ на текущото състояние, оценката на перспективите за развитие и широко обществено консултиране. Планът отразява политиките, залегнали в действащите европейски, национални, регионални и областни стратегически документи, имащи пряко или косвено отношение към регионалното развитие.

Общинският план на община Видин е конкретен оперативен документ, обединяващ целите и подходите за тяхното реализиране, при задължително съответствие с Областната стратегия за развитие на област Видин и действащият общ устройствен план на територията на общината.

Успешното постигане на основната цел зависи от приложените методи за интегрирано планиране на развитието, които осигуряват координация между секторите на икономиката и спомагат за постигане на по-добра социална, икономическа и екологична ефективност.

При разработването на ОПР са изтъкнати вътрешните предимства на общината, направен е задълбочен анализ на социално-икономическата ситуация, очертани са конкретните проблеми, на чиято база са определени стратегическите и специфични цели за развитие на община Видин. Считаме, че тяхната реализация ще допринесе за постигане на поставените цели на по-горните нива на стратегическо планиране - областно, регионално, национално.

Стратегическо развитие на европейско ниво за периода 2014-2020 г. - основни документи

- **„Стратегия Европа 2020“**

Стратегията на Европейския Съюз „Европа 2020”, приета през 2010 г., налага подобряване на координацията и обвързването на различни политики и национални стратегии, включително на политиката и стратегиите за балансирано и устойчиво регионално развитие в рамките на Европейския съюз, с цел постигане на три подсилващи се взаимно приоритета:

- интелигентен растеж: изграждане на икономика, основаваща се на знания и иновации;
- устойчив растеж: насърчаване на по-екологична и по-конкурентоспособна икономика с по-ефективно използване на ресурсите;

- приобщаващ растеж: стимулиране на икономика с високи равнища на заетост, която да доведе до социално и териториално сближаване.

По всяка приоритетна тема Европейската комисия /ЕК/ предлага седем водещи инициативи за стимулиране на напредъка:

Интелигентен растеж

- Програма в областта на цифровите технологии за Европа
- Съюз за иновации
- Младежта в действие

Устойчив растеж

- Европа за ефективно използване на ресурсите
- Индустриална политика за ерата на глобализацията

Приобщаващ растеж

- Програма за нови умения и работни места
- Европейска платформа срещу бедността

Интелигентен растеж

- „Програма в областта на цифровите технологии за Европа“ - има за цел да ускори развитието на високоскоростен достъп до интернет и да извлече ползи от наличието на единен цифров пазар за домакинствата и формите;
- „Съюз за иновации“ - има за цел да подобри рамковите условия и достъпа до финансиране за научноизследователска дейност и иновации, за да гарантира превръщането на иновативните идеи в нови продукти и услуги, които създават растеж и работни места;
- „Младежта в действие“ - има за цел да подобри постиженията на образователните системи и да улесни навлизането на млади хора на пазара на труда.

Устойчив растеж

- „Европа за ефективно използване на ресурсите“ - има за цел да премахне връзката между икономическия растеж и използваните ресурси, да подкрепи преминаването към нисковъглеродна икономика, да увеличи приложението на възобновяеми енергийни източници, да модернизира нашия транспортен сектор и да стимулира енергийната ефективност;
- „Индустриална политика за ерата на глобализацията“ - има за цел да подобри бизнес средата, по-специално за МСП, и да подкрепи развитието на силна и устойчива индустриална основа, позволяваща конкурентоспособност в световен план.

Приобщаващ растеж

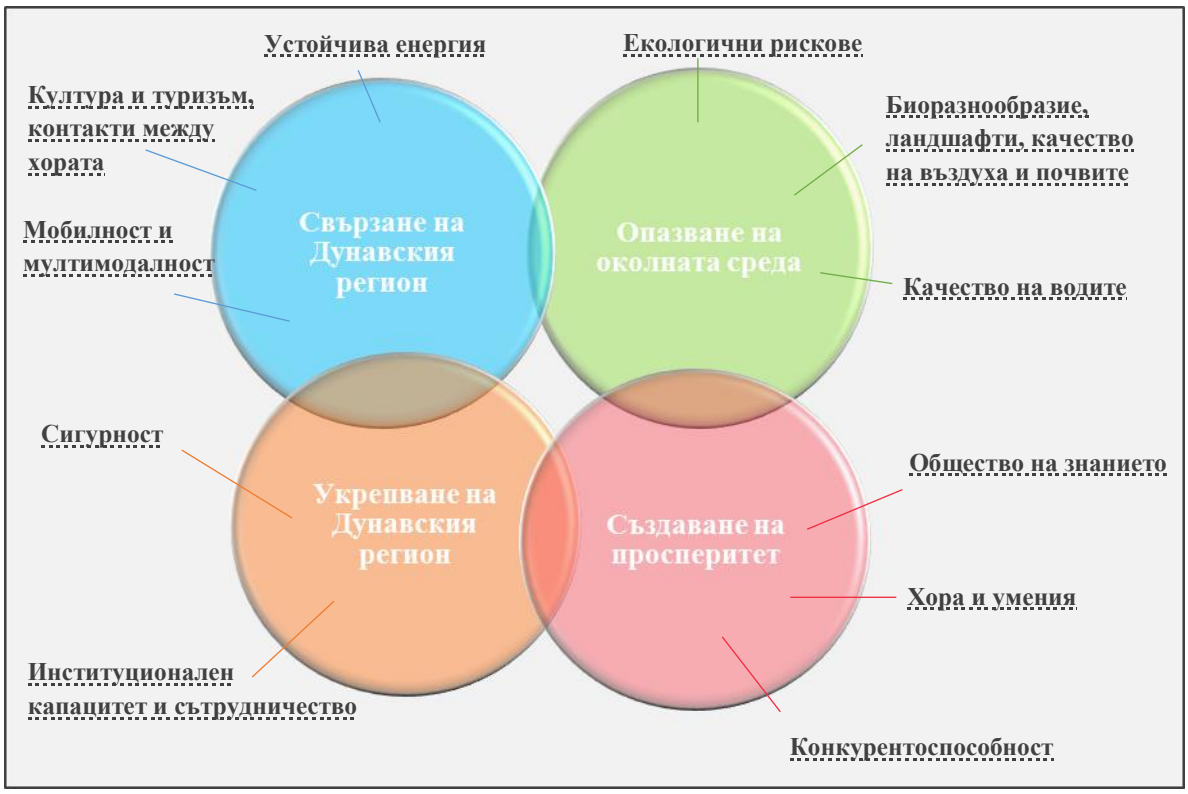
- „Програма за нови умения и работни места“ - има за цел да модернизира пазарите на труда и да направи гражданите по-способни, като развива техните умения през целия им живот с цел да повиши участието в трудовия живот и постигне по-добро съгласуване между предлагането и търсенето на труд, в това число чрез трудова мобилност;
- „Европейска платформа срещу бедността“ - има за цел да гарантира социално и териториално сближаване, така че ползите от растежа и работните места да са споделени в голяма степен и хората, живеещи в условията на бедност и социално изключване, да имат възможност да живеят достоен живот и да представляват активна част от обществото.

Тези седем водещи инициативи ще породят ангажименти както за ЕС, така и за държавите-членки, което налага тяхната териториална проекция в рамките на община Видин.

- **Европейска стратегия за развитие на Дунавския регион:**

Стратегията на ЕС за развитие на Дунавския регион акцентира върху възможностите за устойчиво оползотворяване на потенциала за развитие на региона и върху настоящите и бъдещи предизвикателства пред неговото развитие. Документът отчита значението на р. Дунав на „врата“ на ЕС както към неговите най-близки съседи, така и към страните от региона на Черно море, Южен Кавказ и Централна Азия. Стратегията се намира в тясна връзка с постигането на основните цели за развитие на ЕС в периода 2014-2020 г. и подпомага основните инициативи и политики на общността и особено Стратегията „Европа 2020“.

В Европейската стратегия за развитие на Дунавския регион са определени 4 основни стълба и 11 приоритетни области на развитие на региона в периода до 2020 г.

Фигура 1. Стълбове и приоритетни области дефинирани в Европейската стратегия за развитие на Дунавския регион
По данни на: http://www.danube-region.eu/

Всяка от 11-те приоритетни области се управлява от двама координатори. България е определена за координатор на две приоритетни области: „Насърчаване на културата и туризма, контактите между хората“ /съвместно с Р. Румъния/ и „Съвместна работа за гарантиране на сигурността и справяне с организираната престъпност“ /съвместно с Германия/.

Стратегическо развитие на национално ниво - основни документи

При разработването на Общинския план за развитие са взети предвид предвижданията на следните документи за стратегическо развитие на национално ниво:

- **Национална програма за реформи на Република България 2012-2020 г.**

Програмата е изготвена в изпълнение на стратегия „Европа 2020” в съответствие с инструмента за по-добра координация на икономическите политики в Европейския съюз, т.нар. „Европейски семестър”. Разглежданият документ представлява актуализиран вариант на Националната програма за реформи за периода 2011-2015 г. като отразява препоръките в заключенията на разработения Годишен преглед на растежа за 2012 г. Предложените в Националната програма за реформи 2012-2020 г. мерки на икономическата политика са насочени към преодоляване на съществуващите предизвикателства пред растежа и достигане на националните цели в изпълнение на стратегията „Европа 2020“.

- **Национална програма за развитие: България 2020**

Националната програма е рамков дългосрочен документ, който въз основа на анализ на ситуацията в държавата и тенденциите за развитие, определя визията и общите дългосрочни цели на националните политики за период от 10 години за всички сектори на държавното управление. Този документ е успешен опит за интегриране на секторните политики и териториалните им измерения.

- **Национална стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г.**

Стратегията изпълнява функцията на основен документ, който определя стратегическата рамка за развитие на национално ниво в периода до 2022 г. Документът е насочен към постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите в страната, към преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионални различия в контекста на общоприетите принципи на европейската кохезионна политика и към постигането на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Общинският план за развитие на община Видин ще бъде съобразен с основните принципи на интегрираното развитие и подобряване на селищната среда, заложени в стратегията и насочени към възстановяване и обновяване на градските райони и селищата, повишаване на тяхната конкурентоспособност, укрепване на взаимовръзката „населено място - регион“ и подобряване на социално-икономическата интеграция.

- **Национална стратегия за околната среда 2005-2014 г.**

Цялостната визия и стратегическите цели за развитие на ОПР Видин и групите проекти в плана, ще бъдат в съответствие с основната цел на този документ - подобряване качеството на живот на населението чрез осигуряване на здравословна и чиста околна среда и съхраняване на природното наследство на основата на устойчивото управление на околната среда.

- **Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г.**

ОПР на община Видин ще създаде онези предпоставки за желаното развитие на селищата и територията, което ще съответства на предвидените в НКПР роля за тази част на страната, подкрепящо развитието на съседните общини с по-високо ниво услуги. Чрез ОПР на община Видин ще се реализират пространствени синергични ефекти, които да стимулират развитието на областния и общински център гр. Видин.

- **Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020**

ОПР Видин ще съдейства за постигане на целите на стратегията за социално включване на определени целеви групи чрез създаване на условия за достъп до заетост и до ресурси, вкл. и посредством проекти от типа „меки мерки“ за обучение и преквалификация, за мотивация и социална адаптация.

- **Национална жилищна стратегия на Република България и Национална програма за обновяване на жилищните сгради в Република България**

С планиране на интервенции в жилищните сгради ще се допринесе за реализиране на целите, заложени в посочените документи, чрез създаване на устойчива среда на обитаване и обновяване на жилищни сгради и подобряване на техните експлоатационни качества, свързани с енергийната ефективност.

- **Стратегия за устойчиво развитие на туризма в България 2014-2030 г. /Хоризонт 2030/ и Стратегически план за развитие на културния туризъм в България:**

Съответствието с посочените документи произтича от значението на туризма за социално-икономическия статус на община Видин. ОПР Видин за периода 2014-2020 г. отчита необходимостта от стимулиране развитието на туризма, чрез подобряване на условията и инфраструктурата, както и чрез поощряване разработването на проекти за интегрирана консервация, адаптация и социализация на съхраненото недвижимо културно наследство в землищата от населените места в рамките на общината.

Вече разработените и одобрени стратегически документи на регионално ниво, също влизат в ролята на важна отправна точка при определяне на стратегическата рамка за развитие на община Видин:

- **Регионален план за развитие на Северозападен район за периода 2014-2020 г.**

Регионалните планове за развитие /РПР/ на 6-те района от ниво 2 в страната са ключов структурен елемент на йерархичната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие. РПР представляват свързващо звено между приоритетните области и стратегическите цели на национално ниво и специфичните нужди и потребности за развитието на по-ниски териториални нива /областно и общинско/.

Координирането на целите и приоритетите на ОПР на община Видин с тези на РПР на СЗР ще допринесе за постигане на целите и на двата документа и ще допълни ефекта от реализацията на мерките, предвидени в плана.

На областно ниво ОПР Видин се съподчинява на **Областната стратегия за развитие на Област Видин 2014-2020 г.** Тя определя насоките за развитие на съставните общини и на главните им градски центрове.

На общинско ниво най-важните документи, чиито конкретни предложения ОПР Видин ще отчита, за да балансира развитието на населените места от общината с това на областния център са:

Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Видин 2014-2020 г. В насоките на МРРБ по отношение на ИПГВР е изискано резултатите от проектите в градовете с разработени ИПГВР да осигурят синергичен пространствен ефект за съседни общини и селища. При реализацията на някои от проектите от ИПГВР на гр. Видин се очаква техният ефект да се отнася и до селища и население извън рамките на едноименния общински център.

Общ устройствен план на община Видин - определя основните насоки на устойчивото устройствено развитие и благоустрояване на общината по отношение на населените места и проектите за реализация, намиращи се на територията на техните землища.

Подробни устройствени планове, одобрени и/или в процедура, от които най-важни ще са онези, които ще се отнасят до проектите за реализация, предвидени в ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г.

Структура на Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г.

Общинският план за развитие на община Видин е структуриран спрямо разпоредбите на чл. 13 от Закона за регионалното развитие /ЗРР/. Включените необходими елементи разкриват състоянието и актуалната ситуация в обществото и икономиката, предвидената стратегия за развитие до 2020 г. и начините за нейното реализиране, включително конкретни проекти. Всеки един от дяловете на ОПР е разработен според изискванията и Методическите указания за разработване на общински планове за развитие за периода 2014-2020 г. на Министерството на регионалното развитие /МРР/ и Техническата спецификация.

Общинският план обединява следните основни части - анализ, оценка, стратегическа и финансово-индикативна част, набор от инструменти за реализация, наблюдение и актуализация на Плана.

Общата структура е организирана в следните осем раздела:

1. Анализ на икономическото и социалното развитие на общината;
2. Целите и приоритетите за развитие на общината за определен период;
3. Индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана;
4. Индикаторите за наблюдението и оценката на плана;

5. Необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана;
6. Описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
7. Програма за реализация на общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите;
8. Предварителната оценка на плана;
9. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

- **Демаркация между Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г. и Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Видин 2014-2020 г.**

При изготвянето на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. е спазена демаркация с Интегрирания план за градско възстановяване и развитие /ИПГВР/ на гр. Видин за периода 2014-2020 г., изготвен по проект, финансиран по линия на Оперативна програма „Регионално развитие" 2007-2013 г.

Параметрите на демаркацията между интервенциите по ОПРР и ОПАК се отнасят до следните параметри:

Териториален обхват на социално-икономическия анализ:

- В ИПГВР на гр. Видин е извършено планиране, отнасящо се само до зоните за въздействие. „Зона с преобладаващ социален характер" /70,43 ха/, „Зона с потенциал за икономическо развитие" /112,57 ха/, „Зона с публични функции с висока обществена значимост" /168,67 ха/, определени с Решение № 123 на ОбС - Видин с протокол № 8 от заседание проведено на 04.09.2012 г. Трите зони за въздействие заемат общо 351,67 ха, които се равняват на 48,83% от града;
- В ОПР на община Видин плановият процес обхваща териториите от гр. Видин извън зоните за въздействие, землището на гр. Видин извън устройствените граници на града и останалите 33 населени места от състава на община Видин заедно с техните землища;

Цели и приоритети:

- В ИПГВР на гр. Видин целите и приоритетите се отнасят само до град Видин;
- В ОПР на община Видин са идентифицирани цели и приоритети, отнасящи се до територията на цялата община.

Проектни идеи:

- Проектните идеи в ИПГВР се отнасят единствено до обхвата на зоните за въздействие в рамките на регулационните граници на града;
- ОПР на община Видин разширява прилагането на проектни идеи, като включва предложения за кварталите извън зоните за въздействие по ИПГВР, както и за останалите 33 населени места в обхвата на община Видин.

Индикатори за наблюдение:

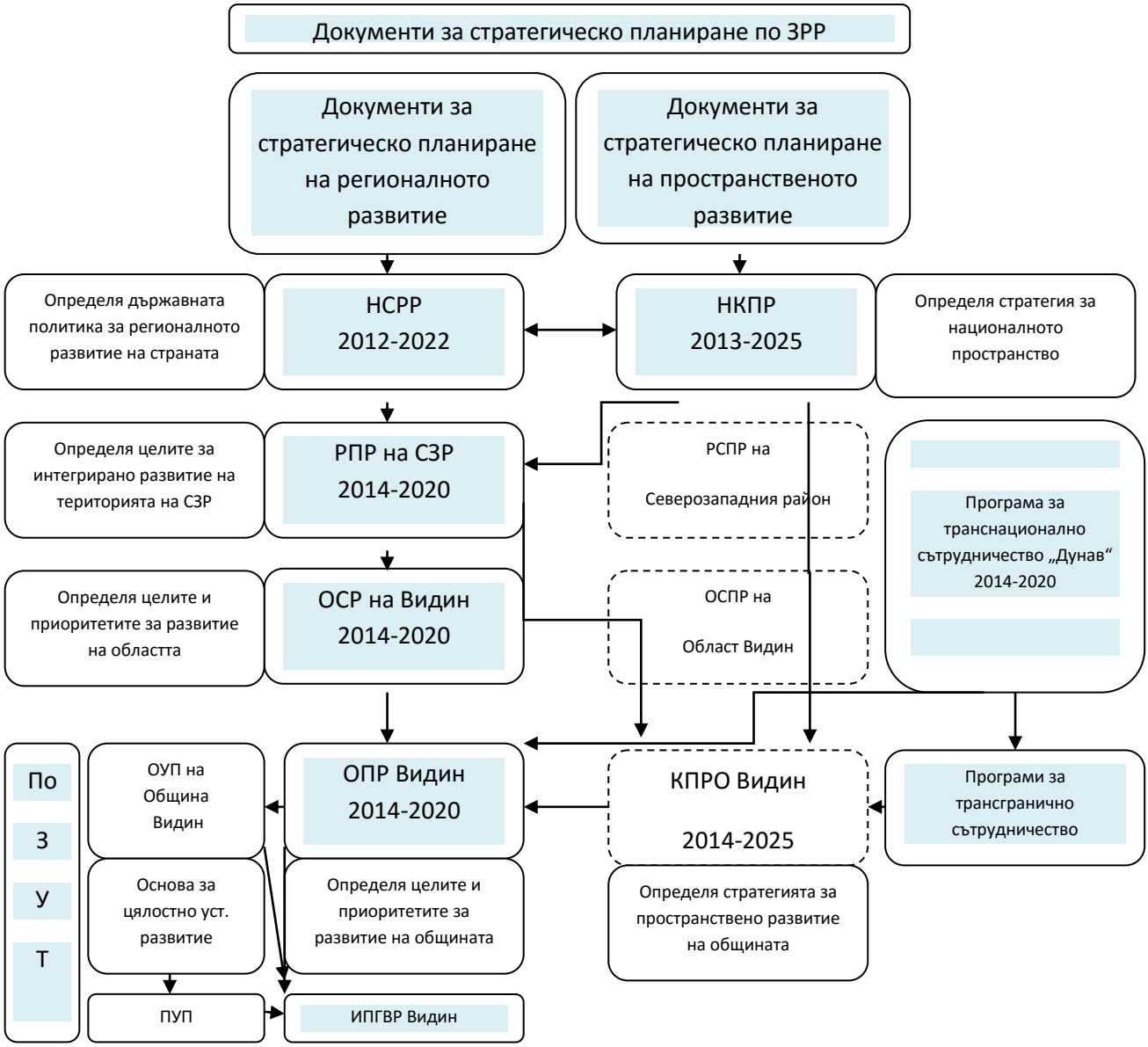
- В ИПГВР индикаторите за мониторинг и контрол се отнасят до обхвата на зоните за въздействие;
- В ОПР на община Видин индикаторите за мониторинг и контрол се отнасят до територията на цялата община.

Заинтересовани страни:

- В ИПГВР на гр. Видин заинтересованите страни и целевите групи са привлечени конкретно за изпълнението на ИПГВР в рамките на зоните за въздействие;
- В ОПР заинтересованите страни имат по-широк обхват, като включват и развитието на останалите 33 населени места в териториалния обхват на община Видин.

Програма за реализация:

- Програмата за реализация проследява изпълнението на ИПГВР в зоните за въздействие на територията на град Видин;
- Програмата за реализация на ОПР на община Видин обхваща всички действия, отнасящи до територията на цялата община.

Легенда:

——— Съществуващ документ

- - - - - - Документ, който предстои да бъде разработен или да влезе в сила

Фигура 2. Взаимовръзка между ОПР Видин 2014-2020 г. с документите за стратегическо планиране по ЗРР, устройство на територията по ЗУТ и трансгранично развитие

1. АНАЛИЗ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНОТО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН

1.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ПРОФИЛ НА ОБЩИНА ВИДИН

Община Видин се намира в Северозападна България и обхваща площ от 501,3 км^2. По този показател тя се нарежда на първо място сред 11-те общини от област Видин. Площта на общината формира 16,5% от тази на областта /3 032,9 км^2/, 2,6% от площта на Северозападен район от ниво 2 /19 070,3 км^2/ и 0,5% от територията на България /111 001,9 км^2/.

В административно отношение общината се намира в район от ниво 2 - Северозападен /NUTS II/, административна област - Видин /NUTS III/, а самата община отговаря на европейската класификация LAU 1. Характерна особеност от административна гледна точка, е че общинският център - гр. Видин, е център на едноименната област.

Общината се намира в северната част на област Видин, на крайбрежието на р. Дунав. На север община Видин граничи с общините Брегово и Ново село и с Република Румъния. На изток - с Република Румъния, а на юг - с община Димово. В западна посока община Видин има обща граница с общините Грамада, Кула и Бойница.

От природногеографска гледна точка, община Видин обхваща части от Дунавския бряг, Западната Дунавска равнина и част от хълмистите предпланински понижения. Над 70% от територията на общината е заета от крайдунавската Видинска низина и прилежащата ѝ част от поречието на р. Дунав.

Разположението на общинския център гр. Видин на брега на р. Дунав, поставя общината на кръстопътя на два европейски транспортни коридора. Изследваната територия е пресечна точка на коридор №7 Рейн - Майн - Дунав, който осъществява транспортна връзка между Черно и Северно море и на коридор №4, свързващ Централна с Югоизточна Европа.

Стратегическото местоположение на община Видин спрямо ключови европейски транспортни артерии и наличието на пристанище Видин, създават благоприятни възможности за икономическото развитие на общината на национално и международно ниво.

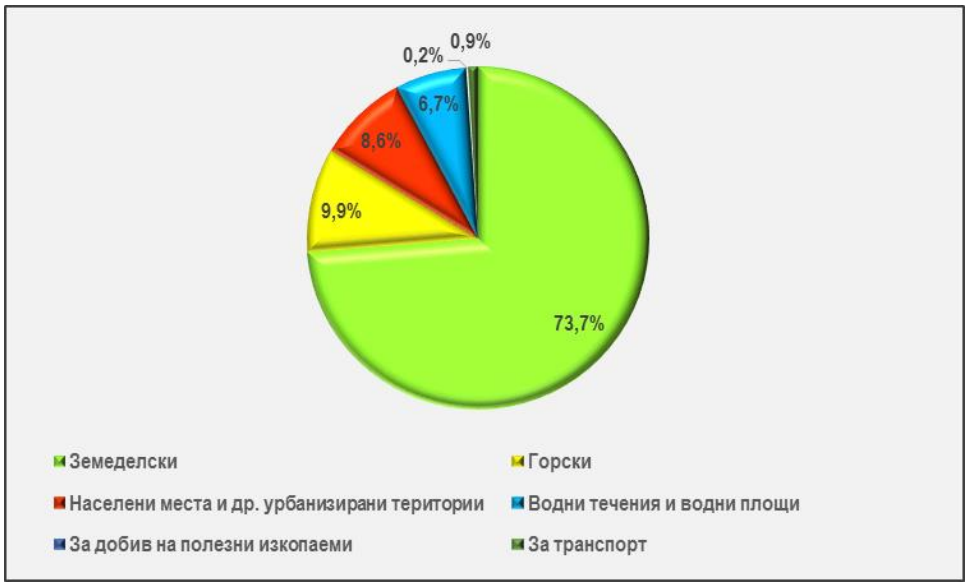
С важно значение за развитието на изследваната територия се отличава построеният при гр. Видин втори мост на река Дунав /официално откритият през м. юни 2013 г./. Чрез моста ,,Нова Европа“ се осъществява пътна и железопътна транспортна връзка между общинския център гр. Видин и румънския град Калафат.

Благоприятното географско разположение на областния и общински център създава добри предпоставки за неговото обособяване като транспортен и промишлен възел в северозападната част на България. В рамките на община Видин функционират два ГКПП:

- ГКПП Видин - Речна гара - разположен в централната част на областния и общински център гр. Видин;
- ГКПП Дунав мост 2 /Мост ,,Нова Европа“/, който свързва гр. Видин с гр. Калафат.

Стратегическото местоположение, предопределено от транспортната достъпност и отвореност на гр. Видин превръщат общинския център в единственото подходящо място на територията на едноименната област, на което е възможно изграждането на Интермодален транспортен терминал, който да обслужва товарни и пътнически превози.

По данни на НСИ, най-голям дял от площта на община Видин заемат земеделските територии - 73,7% /369 278 дка/, следвани от горските - с относителен дял от 9,9% /49 817 дка/ и териториите в категория „населени места и другите урбанизирани територии“ - 8,6% /43 096 дка/. Последно място по показателя баланс на територията /по фонд/ заемат площите за добив на полезни изкопаеми - 0,2% /986 дка/ и тези за транспорт - 0,9 % /4 512 дка/.

Фигура 3. Баланс на територията на община Видин към 31.12.2000 г. /територия по фонд, %/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Към териториалния обхват на община Видин се включват 34 населени места, от които 2 града - общинският център гр. Видин и гр. Дунавци и 32 села. По данни от последното преброяване, към 01.02.2011 г. в общината живеят 63 257 д., в т.ч. 79,6% /50 325 д./ на територията на двата града в общината и 20,4% /12 932 д./ в рамките на останалите населени места от селски тип. Към посочената дата, в общинския център живеят 48 071 д., които формират 95,5% от градското население на местно ниво и 76,0% от жителите на община Видин. Според последните налични данни за протичащите демографски процеси в страната, към 31.12.2014 г. броят на населението в общината е 59 039 д., които формират 63,2% от населението на областно ниво /93 361 д./. Отчетеният спад в броя на жителите на община Видин спрямо преброяването през 2011 г., е в порядъка на 6,7%, равняващи се на 4 218 д.

По смисъла на Националната концепция за пространствено развитие /НКПР/ за периода 2013-2025 г. модел „Изходно състояние" на йерархичната система градове-центрове, гр. Видин спада към 3-то йерархично ниво, към което се отнасят „средни градове, центрове с регионално значение за територията на областите - областни центрове и други изявени градове".

1.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ НА ОБЩИНА ВИДИН

1.2.1. Оценка на природно ресурсния потенциал

1.2.1.1. Морфоложки и литогенни особености

Община Видин заема части от Дунавския бряг, Дунавската равнина и малка част от хълмистата територия на предпланинските понижения. Изследваната територия е разположена в Тополовецко-Арчарска подобласт на Западна Дунавска равнина - посочената подобласт се простира между р. Тимок и западния вододел на р. Лом.

Крайдунавската Видинска низина и прилежащата й част от поречието на р. Дунав покриват над 70% от площта на общината.

Територията на община Видин се отличава предимно с низинно-равнинен релеф. Надморската височина на територията се колебае между 30-35 м при брега на р. Дунав и 200-300 м в хълмистите предпланински понижения на Предбалкана. Общинският център - гр. Видин е разположен в най-ниската част на територията на едноименната община.

1.2.1.2. Полезни изкопаеми

По данни на Програмата за намаляване на нивата на $ФПЧ_{10}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Видин за периода 2011-2014 година[1], на територията на общината се намират следните находища на полезни изкопаеми и инертни материали:

Находище	Особености
- Гипсово находище „Кошава-Сланотрън"	- Действащо находище при с. Кошава
- Газ	- Между селата Гомотарци и Кошава - Ограничени запаси, без промишлено значение
- Каменно-строителни материали	- Наличие на находища и кариери - Добив на чакъл и пясък /от р. Дунав/ и на баластра /с. Кошава и р. Дунав/
- Варовици	- Находище „Бела Рада" /на юг от едноименното село Бела Рада/ - Добив на ломен камък за зидария
- Находище „Здравец"	- В района на с. Буковец - Добив на ломен камък
- Находище „Синаговци"	- При едноименното село Синаговци

[1] https://circabc.europa.eu/webdav/CircaBC/env/ambient/Library/extension_notifications/application_extensions/bg_1/notification_anonymised/notification_30062011/bg0004_vidin_pm10/REF_VD_01.pdf

	- Кариера за добив на ломен и трошен камък
- Находище „Бодров връх“	- Добив на чакъл и пясък - При с. Градец
- Находище за пясък при гр. Видин	-
- Находище за инертни материали „Река Дунав“	- При гр. Видин - Добив на пясък и чакъл
- Находище „Динковица“	- Находище за глина - Разположено край с. Динковица

Таблица 1. Находища на нерудни полезни изкопаеми и инертни материали на територията на община Видин

По данни на: Програма за намаляване на нивата на ФПЧ$_{10}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Видин за периода 2011-2014 година

В рамките на общината е разположено единственото в България находище на гипс в с. Кошава както и единствената мина за добив и преработка на промишлен гипс. Това е и единственото находище на територията на община Видин, което се отличава с национално значение. Останалите находища на нерудни полезни изкопаеми и на инертни материали се характеризират с местно значение, а находищата за пясък и чакъл - с регионално.

1.2.1.3. Климат и климатични ресурси

Община Видин попада в областта на умерено-континенталния климат, който се отличава със сравнително студена зима и горещо лято. Сред основните фактори за формирането на климата в обхвата на територията, се открояват: географското положение, надморската височина и релефа, елементите на атмосферната циркулация, радиационните условия. Територията е част от Западната Дунавска равнина, поради което община Видин изпитва влиянието на трансформирани въздушни маси с различен произход /важно значение имат орографските бариери на Карпатите и Стара планина/, както и на широката отвореност на Дунавската равнина на север и североизток към Източноевропейската равнина. С голямо значение за формирането на климата в рамките на Западната Дунавска равнина се отличават проникващите от северозападна посока влажни океански въздушни маси. През студеното полугодие важно климатообразуваща роля играят континенталните въздушни маси. През топлото полугодие от юг навлизат тропични въздушни маси, които се отличават с по-малка честота.

Река Дунав има важно значение за формирането на микроклимата на територията на общината като създава денонощна циркулация на въздуха.

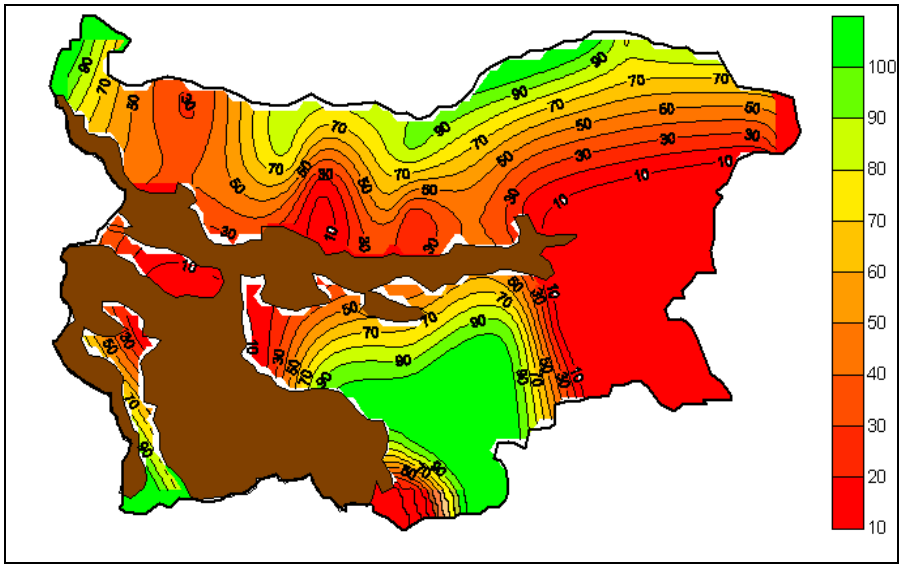
Според данните от Климатичен справочник на България, които обхващат периода 1931-1970 г., средната годишна температура за станция Видин е 11,2°C, като най-ниската средномесечна е през месец януари /-2,2°C/, а най-високата - през месец юли /+22,9°C/. Представената таблица проследява средномесечната температура на въздуха за станция Видин, отчетена за посочения период:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI
-2,2	0,4	5,1	12,1	17,2	20,7	22,9	22,0	17,9	11,6	6,0	0,7

Таблица 2. Средномесечна температура на въздуха за станция Видин в периода 1931-1970 г. /°C/
По данни на: Климатичен справочник на България

Средната температура на въздуха за станция Видин през зимата е отрицателна и е в порядъка на -0,4°C, при 21,9°C през лятото. През пролетта и есента стойностите на разглеждания показател, са съответно 11,5°C и 11,8°C.

Представената фигура проследява пространственото разпределение и вероятността за натрупване на сума от активни температури 3800°C през реалния вегетационен период в периода 1971-2000 г.

Източник: НИМХ-БАН

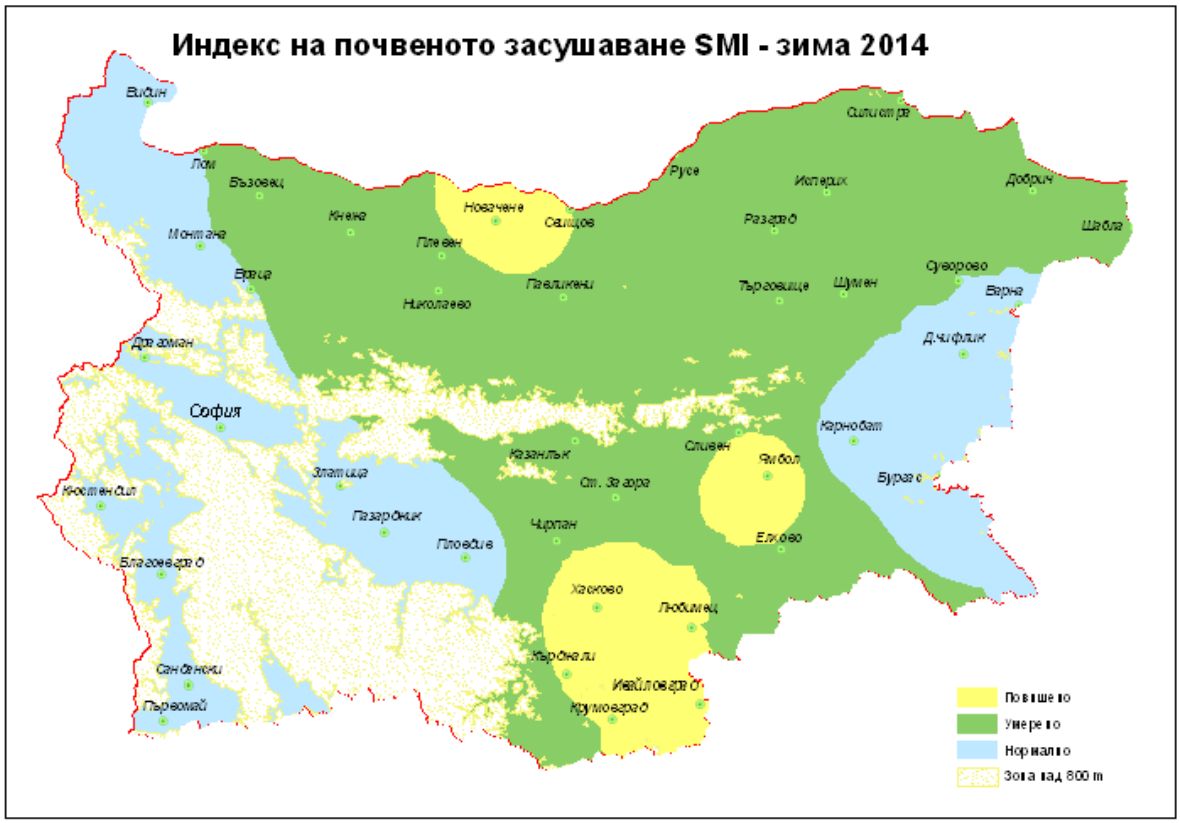
За периода 1931-1985 г. в станция Видин средната годишна валежна сума е 581 mm. Главният максимум на валежите е през месец юни /69 mm/, а главният минимум - в края на лятото, през месец септември /36 mm/. Средните суми на годишните валежи са сравнително равномерно разпределени през годината, но валежите през лятото са недостатъчни.

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XI
41	37	40	51	64	69	47	38	36	49	56	53

Таблица 3. Средномесечна сума на валежите, отчетена за станция Видин в периода 1931-1985 г. /mm/
По данни на: Климатичен справочник на България

Средната продължителност на задържане на снежна покривка за годината на територията на община Видин е в порядъка на 50 дни.

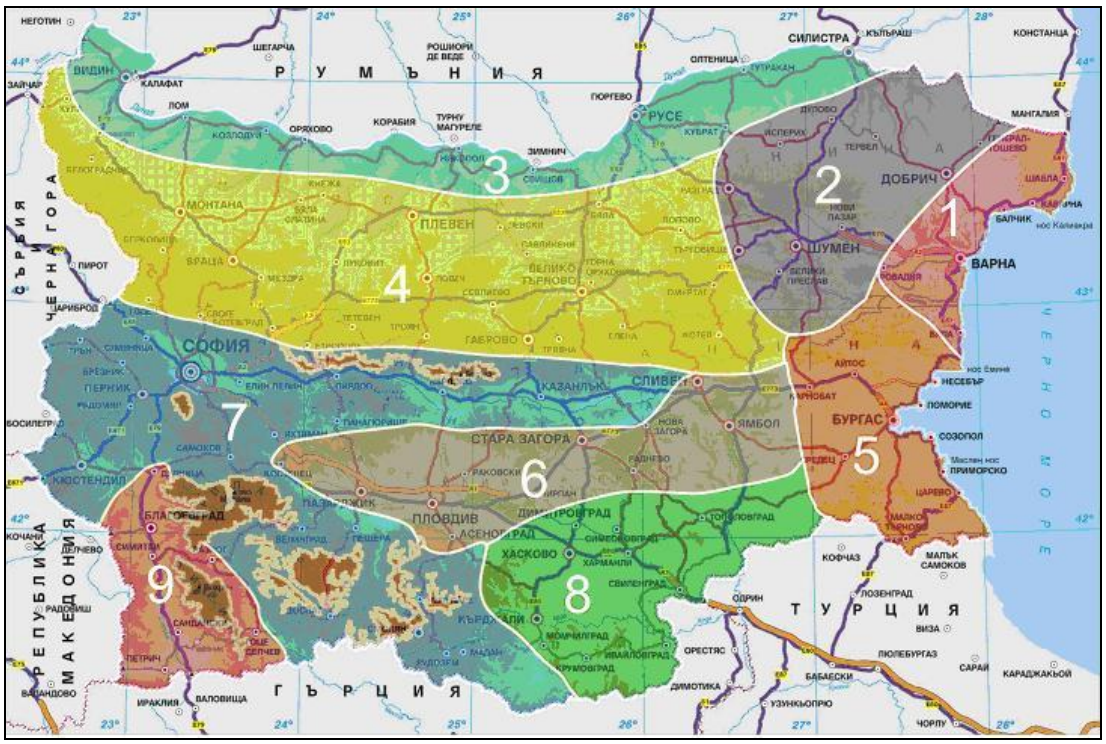
Предложената фигура представя индекса на почвено засушаване за зима 2014 на територията на страната, от която става ясно, че индексът на почвено засушаване на територията на община Видин попада в категория „нормално“.

Източник: НИМХ-БАН

Ветровата дейност е също важна характеристика на климата в дадена територия. Средната годишна скорост на вятъра в станция Видин е 2,0 m/s. С най-високи скорости са ветровете през месеците февруари и март - съответно 2,6 и 2,7 m/s, като скоростта им отслабва през летния и есенния период и е в порядъка на 1,6 - 1,7 m/s. На територията на общината доминират западните и северозападните ветрове.

Съгласно климатичните зони по Наредба № РД-16-1058 територията на община Видин попада в климатична зона 3 - „Северна България - поречието на р. Дунав“.

Климатична зона 3	Северна България - поречието на р. Дунав											
Отоплителен сезон	Начало: 23 октомври Край: 15 април				Изчислителна външна температура				- 17,0 °C			
					Денградуси при средна температура в сградата 19 °C				2600			
Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Брой изчислителни дни в месеца												
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Средна месечна температура, °C												
	0,1	0,0	5,9	12,5	17,4	21,4	24,0	23,4	19,2	13,3	6,7	0,8
Средна месечна относителна влажност, %												
					70,0	67,5	65,0	65,5	70,0			
Среден интензитет на пълната слънчева радиация по вертикални повърхности, W/m2												
Север	21,2	33,5	46,2	62,4	76,8	83,4	82,7	74,5	58,7	38,9	24,4	18,4
Изток	36,8	56,9	67,0	84,3	106,9	120,4	124,9	125,2	104,1	66,6	42,8	32,6
Запад	36,8	56,9	67,0	84,3	106,9	120,4	124,9	125,2	104,1	66,6	42,8	32,6
Юг	66,3	93,0	87,1	83,8	90,2	96,7	104,7	127,9	136,5	104,3	75,8	60,3
Хоризонтална повърхност	45,5	77,6	105,9	147,1	191,6	215,4	223,8	217,0	164,0	93,9	54,0	39,1

Климатични зони по Наредба № РД-16-1058

1.2.1.4. Потенциал за използване на ВЕИ

Показателите за продължителността на слънчевото греене на територията на общината дават основание да се твърди, че в рамките на изследваната територия съществува потенциал за използване на слънчевата енергия в качеството ѝ на възобновим енергиен източник.

Източник: www.solargis.info

1.2.1.5. Води и водни ресурси

Във връзка с някои особености на природноресурсния потенциал /характеристики на релефа, липса на езера, липса на бавнотопящи се снегове, обезлесяване на водосборните басейни/, повърхностният отток на територията на община Видин се отличава с неравномерно разпределение през годината.

Сред основните речни артерии в общината се открояват реките Делийска, Тополовица, Войнишка и Видбол. Посочените реки са маловодни, като през лятото са характерни пресъхванията. Дължината на главната речна мрежа в рамките на общината е в порядъка на 185-200 км.

Подземните води на територията на общината са формирани в чакълесто-песъчливия хоризонт. Тяхното подхранване /през месеците май и юни/ и дрениране /в периода септември-ноември/ се намира в пряка хидравлична връзка с водите на р. Дунав.

На територията на общинския център - гр. Видин и селата Сланотрън, Антимово, Градец и др., са установени находища на термоминерални извори, които следва да се разглеждат в ролята на важен природен ресурс. Термоминералните води съдържат значими химически компоненти за

фармацевтичната промишленост /йод и луга/, създават условия за добив на геотермална енергия и се отличават с важни балнеолечебни функции. Прогнозните експлоатационни ресурси на водоизточника при с. Сланотрън /41° С/ са в порядъка на 5,0 л/сек. или на 158 680 м^3/год.

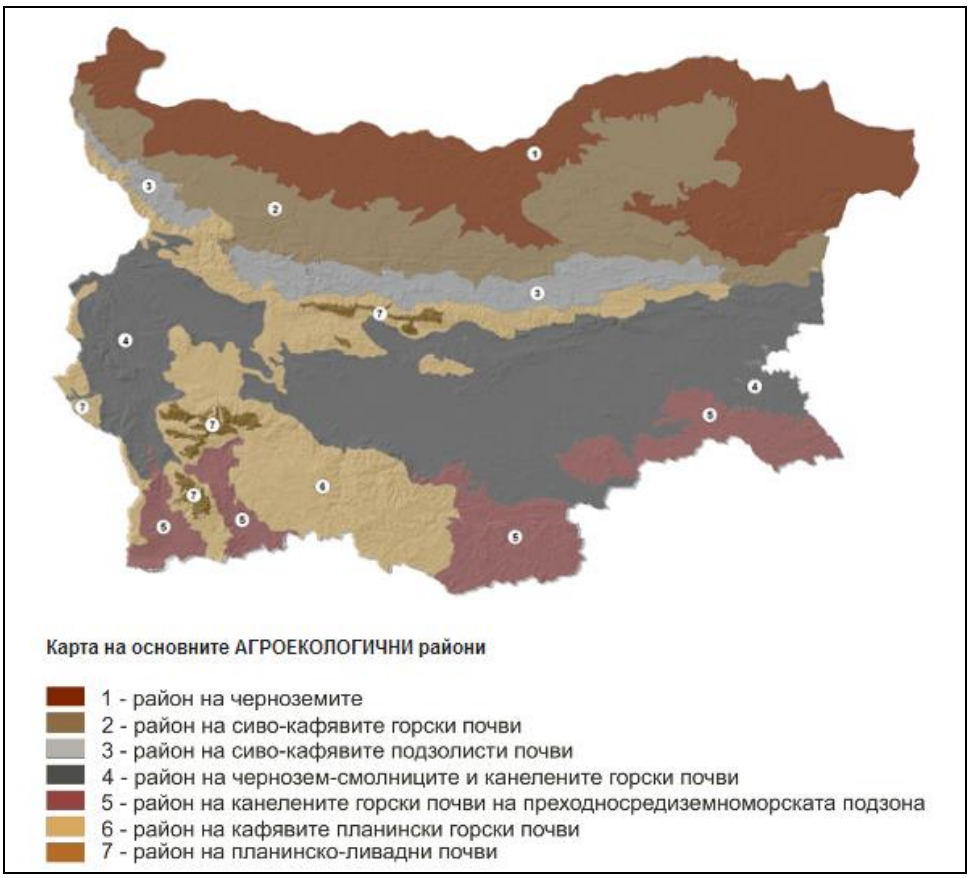
Разположението на гр. Видин на брега на р. Дунав определя риска от прииждания и наводнения. Високите води по поречието на реката в българския участък имат най-голяма честота през периода на снеготопене и увеличаване на валежите през пролетния сезон.

През 2013 г. Басейнова дирекция за управление на водите Дунавски район определя и картографира райони с потенциален риск от наводнения и създава планове за тяхното управление. На територията на община Видин като такъв район е определено цялото протежение на р. Дунав, а рискът е степенуван като „висок". Най-застрашени са ниските части от крайдунавските низини, както и самият общински център - гр. Видин, което налага необходимост от изграждане на система от защитни диги и отводнителни съоръжения, както и от постоянен контрол и поддръжка. Проблемът с преодоляването на дунавските наводнения е от изключителна важност за община Видин и за едноименния общински център.

1.2.1.6. Почвени ресурси

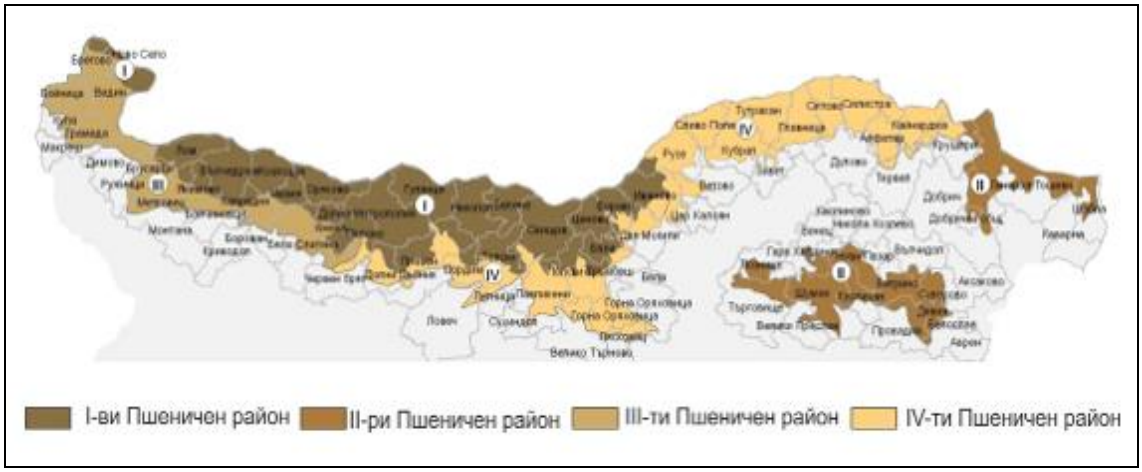
С широко разпространение на територията на община Видин се отличават черноземите почви, като най-типични са т.нар. карбонатни /calcic/ и обикновени /излужени, haplic/ черноземи /Chernozems, FAO/, както и алувиалните почви. Карбонатните черноземи са типични за района на селата Капитановци, Покрайна, Антимово и Кутово, докато излужените черноземи се срещат в землищата на селата Динковица, Майор Узуново, Бела Рада и Слана бара. Сред останалите почвени типове, характерни за територията на общината, се отличават: алувиално-наносни, ливадни черноземи, хумусно-карбонатни, тъмносиви горски почви.

Почвените типове на територията на община Видин се характеризират с високо почвено плодородие, което създава благоприятни предпоставки за развитието на земеделието.

Фигура 4. Агроекологични райони на България
Източник: Национална почвена служба, http://nationalsoils.com/

Съгласно извършеното агроклиматично райониране на пшеницата от Национална почвена служба, територията на община Видин попада в т.нар. „III Пшеничен район“, който се отличава с разпространение предимно на излужени черноземи със средномощен хумусен хоризонт в порядъка на 55-70 см.

Източник: Национална почвена служба, http://nationalsoils.com/

Бонитетът на почвите в рамките на III Пшеничен район е около 83 бала, в резултат на което земите се отличават с много добри продуктивни възможности.

1.2.1.7. Биологично разнообразие и горски ресурси

1.2.1.7.1. Растителност

Ландшафтите на крайдунавските низини се характеризират с висока степен на антропогенизация, което е причина за настъпилата коренна промяна на растителността в рамките на изследваната територия. Естествената ксерофитна лесостепна растителност е запазена на малки площи. Естествената растителност е типична за умерено-континенталния климатичен пояс - тополови гори и единични съобщества от клен, ясен, липа, върба.

На територията се общината се срещат следните лечебни растения: бял пелин, светлолюбив ксерофит, лазаркиня, багрилна жълтуга, кукуряк, лечебна комунига, обикновен гръмотрън, планинска чубрица, чемерика. В рамките на Държавно лесничейство /ДЛ/ „Видин“ са разпространени дребнолистна липа, глог, шипка, дрян.

Според категоризацията на Червената книга на България, растителността на територията на ДЛ „Видин“ попада във флористичен район Знеполе. Разпространените растителни видове са разпределени в 3 категории, съответстващи на степента им на уязвимост:

- към категорията „рядък“ - 13 вида;
- към категорията „застрашен” - 2 вида;
- Към категорията „изчезнал“ - не са описани представители.

Сред характерните широколистни видове се открояват: букови високостъблени и издънкови, дъбови издънкови и високостъблени, смесени издънкови и високостъблени, келяв габър. От широколистните видове се срещат бял и черен бор, зелена дуглазка, смърч, естествени смърчови и елови насаждения.

1.2.1.7.2. Животински свят

Умерено-континенталният климат, широкото разпространение на льоса, наличието на отделни места на лесостепна растителност и широкото разпространение на площи със зърнени и други селскостопански култури е довело до разпространение на гризачите - заек, добруджански хомяк, степна домашна, източноевропейска и полска мишка, лалугер и др.

В блатата край р. Дунав се срещат язовецът и видрата. Хищниците са представени от лисицата. От орнитофауната преобладават водоплаващите и водообитаващите птици.

Сред представителите на полезния дивеч се открояват - сърна, дива свиня, благороден елен, заек, яребица. Вреднят дивеч е представен най-вече от вълк, лисица, дива котка, бялка. От грабливите птици са разпространени мишелови, ястреби, соколи.

1.2.1.8. Елементи на националната екологична мрежа - защитени територии и защитени зони по НАТУРА 2000

На територията на община Видин са обявени 2 защитени територии по Закона за защитените територии и 12 защитени зони от европейската екологична мрежа НАТУРА 2000. Двете защитени територии попадат изцяло в обхвата на община Видин и се отнасят към категория „защитена местност“. 11 от защитените зони, които попадат изцяло или частично на територията на общината спадат към категория „защитена зона по директивата за местообитанията“ и една защитена зона се отнася към категория „защитена зона по директивата за птиците“.

- **Защитени територии - 2 бр.:**
  - **Защитена територия „Остров Кутово“**
    - Категория: Защитена местност
    - Местоположение: област Видин, община Видин, населено място - с. Кутово
  - **Защитена територия „Острови Близнаците“**
    - Категория: Защитена местност
    - Местоположение: област Видин, община Видин, населено място - с. Цар Симеоново
- **Защитени зони - 12 бр.:**
  - **Защитена зона „Варкан“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение: област Видин, община Видин, населено място - с. Дружба
  - **Защитена зона „Видбол“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - гр. Дунавци, с. Ивановци, с. Синаговци
    - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, общини - Грамада и Макреш
  - **Защитена зона „Видински парк“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение - на територията на община Видин: населено място - с. Синаговци
    - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Грамада
  - **Защитена зона „Войница“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - с. Буковец, с. Войница
    - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, общини - Грамада и Кула
  - **Защитена зона „Вътопски дол“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение - на територията на община Видин: населено място - с. Вътоп
    - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Димово
  - **Защитена зона „Делейна“**
    - Категория: 33 по директивата за местообитанията
    - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - с. Градец, с. Динковица, с. Плакудер
    - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Брегово
  - **Защитена зона „Оризището“**

- Категория: 33 по директивата за местообитанията
- Местоположение: област Видин, община Видин, населени места - гр. Видин, с. Иново

- **Защитена зона „Остров Близнаци“**
  - Категория: 33 по директивата за местообитанията
  - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - гр. Дунавци, с. Ботево, с. Жеглица, с. Цар Симеоново
  - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Димово
- **Защитена зона „Остров Голя“**
  - Категория: 33 по директивата за птиците
  - Местоположение: област Видин, община Видин, населено място - с. Кутово
- **Защитена зона „Остров Кутово“**
  - Категория: 33 по директивата за местообитанията
  - Местоположение: област Видин, община Видин, населено място - с. Кутово
- **Защитена зона „Раброво“**
  - Категория: 33 по директивата за местообитанията
  - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - с. Градец и с. Долни Бошняк
  - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Бойница
- **Защитена зона „Цар Петрово“**
  - Категория: 33 по директивата за местообитанията
  - Местоположение - на територията на община Видин: населени места - с. Бела Рада, с. Войница, с. Дружба, с. Пешаково
  - Местоположение - извън територията на община Видин: област Видин, община Кула

Таблица 4. Защитени територии и защитени зони на територията на община Видин
По данни на: Изпълнителна агенция по околна среда - Регистър на защитените територии и защитените зони в България

1.2.1.9. Основни изводи за природноресурсния потенциал на община Видин

Географското разположение на община Видин създава благоприятни условия за развитието на активна стопанска дейност и за ефективно сътрудничество на всички нива в обхвата на едноименната област и Северозападен район от ниво 2. Важно значение в тази насока има прилагането на обоснована и ресурсно осигурена политика в областта на транспортната инфраструктура и на икономическото развитие на територията, насочена към транспорта, индустрията, земеделието, алтернативните видове туризъм.

Общината се характеризира с много благоприятно транспортно-географско положение - територията се пресича от жп линията София-Видин и от първокласния републиканския път в направление „север-юг“ I-1 /част от европейски път Е79/, който осъществява транспортна връзка между гр. Видин и ГКПП Кулата - Промахон. През общината преминава и второкласен републикански път II-11, който свързва общинския център - гр. Видин с територията на общините Монтана, Враца и Плевен.

Релефът на изследваната територия е предимно низинно-равнинен. Надморската височина варира от 30-35 м по поречието на дунавския бряг до 200-300 м в южните предпланински хълмисти понижения. Особеностите на релефа на общината създават благоприятни предпоставки за

обработването на земите, за изграждането и поддържането на различни видове инфраструктура, както и за благоустрояването на населените места.

Климатът на територията на община Видин е умерено-континентален и се характеризира със сравнително студена зима и горещо лято. Средногодишната температура на въздуха, отчетена за климатична станция Видин е в порядъка на 11,2°C, най-студен месец е януари, а най-топъл - юли. Валежите са относително равномерно разпределени в течение на годината при обща годишна валежна сума от 581 мм.

Повърхностният отток на основните речни артерии /р. Делийска, р. Тополовица, р. Войнишка, р. Видбол/, протичащи през територията на общината се отличава с неравномерно разпределение през годината. В обхвата на общината са установени находища на термоминерални води, които намират приложение в фармацевтичната индустрия и благоприятстват развитието на балнеолечебния туризъм и на производството на геотермална енергия.

Районът е рисков по отношение на наводненията и съпровождащите ги нарушения на речните корита и промени в заливната тераса. С важно значение в тази връзка се отличават хидротехническите корекции и изграждането на защитни диги.

Територията на община Видин се характеризира със значителни почвени ресурси, които създават условия за развитието на широкоспектърно земеделие. Опазването на почвите следва да се разглежда като съвременна необходимост, която се свързва с възможността от възникване на възможни проблеми, породени от естествени фактори като ерозионни процеси, преовлажняване и деструкция на почвите. На това основание почвената покривка е уязвима на антропогенно натоварване, предимно в посока замърсяване от употребата на торове в земеделието, засоляване /при напояване/, деструкция на почвения профил.

Наличието на защитени територии и защитени зони на територията на община Видин създава благоприятни условия за развитие на природен и екотуризъм.

1.3. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

1.3.1. Обща характеристика на икономическото развитие на община Видин - основни икономически показатели

Особеностите на икономическото развитие на община Видин следва да се разглеждат като резултат от влиянието на редица фактори от природно, социално и демографско естество. Сред най-важните фактори, оказващи влияние върху състоянието на икономиката, се открояват особеностите на природноресурсния потенциал, демографските процеси /количествени и качествени показатели/, изградеността на различни видове инфраструктура, наследените производствени традиции на населението и др.

Община Видин заема структуроопределящо място в икономиката на областта, като отчетените стойности на основните икономически показатели отреждат на общината първо място сред 11-те общини в териториалния обхват на област Видин.

Настоящият структурен елемент на анализа проследява стойностите на основни икономически показатели, характеризиращи развитието на нефинансовите предприятия в община Видин.

В периода 2010-2013 г. броят на нефинансовите предприятия на местно ниво варира между 2 416 бр. през 2010 г. /най-висока стойност/ и 2 356 бр. през 2012 г., когато е отчетен най-малък брой предприятия. Функциониращите нефинансови предприятия в община Видин през 2013 г. формират 76,0% в тяхната структура на областно ниво.

	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
Област Видин	3 243	3 183	3 121	3 107
Община Видин	2 416	2 387	2 356	2 361
Относителен дял*	**74,5%**	**75,0%**	**75,5%**	**76,0%**

* Относителен дял на предприятията от нефинансовия сектор в община Видин в структурата на предприятията на областно ниво /%/

Таблица 5. Нефинансови предприятия на областно и общинско ниво в периода 2008-2013 г. /брой/

По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/ , Областна стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г., собствени изчисления

Представената таблица проследява стойностите на основни икономически показатели, характеризиращи нефинансовия сектор в община Видин:

- Основни икономически показатели на нефинансовия сектор на територията на община Видин през 2013 година:	
Произведена продукция /хил. лв./	412 058
Нетни приходи от продажби /хил. лв./	560 120
Заети лица /брой/	10 374
Наети лица /брой/	14 309
Дълготрайни материални активи /хил. лв./	374 764

Таблица 6. Основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Видин през 2013 г.

По данни на: Собствени изчисления

В зависимост от броя на заетите лица, посочените икономически показатели се свързват с дейността на четири групи предприятия: микро /с до 9 заети/, малки /между 10 и 49 заети/, средни /между 50 и 249 заети/ и големи /с над 250 заети/.

Най-голям дял в структурата на предприятията на областно ниво заемат микро предприятията, които през 2011 г. формират 93,6% /2 978 бр./ от всички нефинансови предприятия в област Видин. На следващо място се нареждат малките предприятия с дял от 5,5% /175 бр./ в структурата на предприятията в областта. Последно място заемат големите предприятия, чиито брой на областно ниво /4 бр./ съставлява едва 0,1% от нефинансовите предприятия в област Видин.

Тази особеност в структурата на предприятията от нефинансовия сектор според броя на заетите лица, е общовалидна за територията на всички 11 общини в обхвата на областта, където първо място заемат микро предприятията, следвани от малките предприятия, докато големите предприятия се нареждат на последно място. През 2011 г. на територията на община Видин функционират 2 244 бр. микро предприятия, които формират 94,0% от нефинансовите предприятия на местно ниво. На следващо място се нареждат малките предприятия с дял в порядъка на около 6,0% /143 бр./[2].

Отнасяйки дела на отделните групи нефинансови предприятия в общата структура на показателите, следва да отбележим, че микро предприятията, които формират най-голям дял в структурата на предприятията на местно ниво /94,0%/, създават около 33,0% от произведената продукция на местно ниво и формират около 61,0% от реализираните нетни приходи от продажби. Отчетените стойности свидетелстват, че основна част от стойността на нетните приходи от продажби се реализират от дейности в областта на търговията и услугите.

1.3.2. Структура на общинската икономика по икономически сектори

Структурният анализ на местната икономика разглежда дейности на трите икономически сектора /първичен, вторичен и третичен/ на територията на община Видин. Последователността и наименованията на разгледаните дейности съответстват на секторите, определени в Класификацията на икономическите дейности /КИД/ от 2008 г. /еднобуквен код = сектор A, B, C, D и т.н./.

Класификация на икономическите дейности: сектори	
Код	**Наименование на позицията**
A	Селско, горско и рибно стопанство
B	Добивна промишленост
C	Преработваща промишленост

[2] Посочените стойности за структурата на нефинансовите предприятия на общинско ниво се базират на собствени изчисления.

D	Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива
E	Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване
F	Строителство
G	Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети
H	Транспорт, складиране и пощи
I	Хотелиерство и ресторантьорство
J	Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения
K	Финансови и застрахователни дейности
L	Операции с недвижими имоти
M	Професионални дейности и научни изследвания
N	Административни и спомагателни дейности
O	Държавно управление
P	Образование
Q	Хуманно здравеопазване и социална работа
R	Култура, спорт и развлечения
S	Други дейности
T	Дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление
U	Дейности на екстериториални организации и служби

Таблица 7. Класификация на икономическите дейности /КИД - 2008 / - сектори
По данни на: http://www.kik-info.com/files/KID-2008.pdf

Представената таблица съдържа информация за размера на реализираните нетни приходи от продажби в нефинансовия сектор на община Видин през 2010 г. /сектори по КИД-2008/.

	2010 година	
Икономически сектор по КИД-2008	**Размер /хил. лв./**	**%***
ОБЩИНА ВИДИН /ОБЩО/	**700 736**	**100,00%**
A СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	8 569	1,2%
B ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	..	-
C ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	66 870	9,5%
D ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	..	-
E ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	10 229	1,5%
F СТРОИТЕЛСТВО	37 258	5,3%
G ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	442 849	63,2%
H ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	46 739	6,7%
I ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	8 531	1,2%

Икономически сектор по КИД-2008	2010 година	
	Размер /хил. лв./	%*
J СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	2 679	0,4%
K ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	..	-
L ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	3 859	0,6%
M ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	5 497	0, 8%
N АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	4 411	0,6%
O ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ	..	-
P ОБРАЗОВАНИЕ	379	0,05%
Q ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	11 861	1,7%
R КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	441	0,1%
S ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	994	0,1%

*Относителен дял в структурата на показателя на общинско ниво

„ .. “ - конфиденциални данни

Таблица 8. Структура на реализираните нетни приходи от продажби в нефинансовия сектор на община Видин по икономически сектори съгласно КИД-2008 през 2010 г. /хил. лв./

По данни на: Интегриран план за възстановяване и развитие на град Видин 2014-2020 г., Собствени изчисления

Отнасяйки размера на реализираните нетни приходи от продажби към приноса на отделните сектори /КИД-2008/ в тяхната структура на общинско ниво, следва да подчертаем водещата роля на следните сектори:

- **G - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“**

Нетните приходи от продажби, реализирани в сектор G - Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети отреждат на сектора първо място в неговата обща структура на общинско ниво. Отчетената стойност на показателя през 2010 г. е в порядъка на 442 849 хил. лв., които формират 63,2% от нетните приходи от продажби, реализирани в нефинансовия сектор на община Видин.

- **C - „Преработваща промишленост“**

На второ място в структурата на показателя се нарежда сектор C - „Преработваща промишленост“, който се отличава със значително по-ниска стойност от тази за сектор G. През 2010 г. преработващата промишленост в община Видин формира нетни приходи в размер на 66 870 хил. лв., които се равняват на 9,5% от всички нетни приходи на нефинансовите предприятия на местно ниво.

- **H - „Транспорт, складиране и пощи“**

Сектор H заема трето място в структурата на реализираните нетни приходи от продажби в нефинансовия сектор на община Видин. Отчетената стойност на показателя за 2010 г. е в порядъка на 46 739 хил. лв., или 6,7% от нетните приходи от продажби в общината.

С най-малък принос във формирането на показателя на местно ниво, се отличават сектори P, R и S - делът на нетните приходи от продажби, реализирани в тези сектори е в порядъка на по 0,1%

1.3.2.1. Първичен сектор

Отнасяйки икономическите дейности на първичния сектор към наименованията на позициите в категория „сектор“ съгласно КИД - 2008, настоящият структурен елемент включва анализ на сектори A - „Селско, горско и рибно стопанство“ и B - „Добивна промишленост“.

В сектор A са концентрирани около 5,0% от предприятията в нефинансовия сектор на община Видин, които произвеждат около 2,7% от продукцията в местната икономика и 1,2% от нетните приходи от продажби, реализирани в нефинансовия сектор на местно ниво.

Извършеният структурен анализ на икономическите дейности на първичния сектор, се базира на определената в КИД - 2008 логична последователност „сектор - раздел“. Посочените позиции се отбелязват с еднобуквен код /сектор/ и с двуцифрен код /раздел/.

1.3.2.1.1. Селско, горско и рибно стопанство[3]

Общият брой на земеделските стопанствата в община Видин през 2010 г., е 2 401 бр. /вкл. стопанствата без използвана земеделска площ - ИЗП/, които формират 28,7% от всички стопанства в областта /8 371 бр./. Посочената стойност отрежда на общината първо място сред 11-те общини в област Видин.

Стопанствата с ИЗП в общината са 2 316 бр., които се равняват на 96,5% от всички стопанства на местно ниво. Тези стопанства използват земеделска площ в порядъка на 143 020,9 дка, т.е. средният размер на използваната земеделска площ в община Видин е 61,8 дка.

В периода 2003-2010 г. земеделските стопанства в общината намаляват от 4 639 бр. през първата година в периода, на 2 401 бр. през 2013 г. Отчетеното намаление от 2 238 бр. стопанства формират спад от 48,2%. Наблюдаваният период се отличава с ръст в размера на ИЗП на местно ниво- от 92 230,8 дка през 2003 г., на посочените 143 020,9 дка през 2010 г. Увеличеният размер на ИЗП се дължи на наблюдавания процес на комасация на земеделските земи на територията на община Видин.

През 2010 г. земеделските стопанства с най-голям размер ИЗП на местно ниво /93 821,4 дка/ попадат в категория „>=500,0 дка“. Второ място заемат стопанствата в категория „>=100 дка и <500 дка“ с размер на ИЗП в порядъка на 20 166,5 дка. Отнасяйки ИЗП към броя на отделните категории земеделски стопанства следва да отбележим, че стопанствата в категория „>0 дка и <10 дка“, които заемат първо място по брой /1 335 бр./, използват най-малко земеделска площ /4 949,4 дка/.

[3] Сектор „A“ според КИД - 2008

	0 дка	>0 дка и <10 дка	>=10 дка и <20 дка	>=20 дка и <100 дка	>=100 дка и <500 дка	>=500,0 дка
Брой стопанства	85	1 335	394	438	104	45
Използвана земеделска площ	-	4 949,4	5 437,7	18 645,9	20 166,5	93 821,4

Таблица 9. Земеделски стопанства в община Видин през 2010 г. - по класове използвана земеделска площ /дка/
По данни на: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“

През 2010 г. лицата, влагащи труд в земеделските стопанства на територията на община Видин, са 4 763 д., които се включват към категориите „несемейна“ и „семейна“ работна сила. Поради високата социална значимост на земеделието в общината, броят на лицата в категория „семейна работна сила“ формират 97,6% /4 647 д./. Водещо място в структурата на разглежданата категория, заемат лицата в категория „стопанин“ - 51,3% /2 385 д./, следвани от „съпруг/а на стопанин“ с дял 32,9% /1 528 д./.

Работна сила /общо/	**4 763**
- Несемейна работна сила	116
- Семейна работна сила	4 647
○ Стопанин	2 385
○ Съпруг/а на стопанин	1 528
○ Друга семейна работна сила	734

Таблица 10. Лица, влагащи труд в земеделските стопанства в община Видин през 2010 г. - в зависимост от родствената връзка със стопанина
По данни на: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“

1.3.2.1.1.1. Растениевъдство, животновъдство и лов; спомагателни дейности[4]

- **Растениевъдство**

Особеностите на природноресурсния потенциал на територията на община Видин, големият процент обработваеми и плодородни земи, както и наследените производствени традиции на населението създават благоприятни предпоставки за развитието на растениевъдството в обхвата на изследваната територия.

Водещо място в структурата на растениевъдството на местно ниво заема отглеждането на зърнени и фуражни култури /пшеница, ечемик, ръж, овес/, на овощни и зеленчукови култури. В някои части от територията на общината, се отглеждат лозя.

По данни на МЗХ /отдел „Агростатистика“/ през 2010 г. най-голям размер от ИЗП на територията на общината заемат зърнените култури - 68 689,6 дка, следвани от техническите култури, които се отглеждат на площ от 51 371,2 дка. Отнасяйки отделните категории ИЗП към броя на стопанствата, първо място заемат семейните градини - 2 016 бр., които обаче заемат предпоследно

[4] Раздел 01 по КИД - 2008

място по категория ИЗП - 969,1 дка. На второ място по брой се нареждат стопанствата в категория „зърнени култури“ - 1 523 бр., които заемат първо място по размер ИЗП. Най-малък брой стопанства - 80 бр. попадат в категория „други площи от обработваемата земя“.

	Стопанства /бр./	Площ /дка/
Зърнени култури	1 523	68 689,6
Технически култури	581	51 371,2
Фуражни култури	630	4 399,6
Ягоди, пресни зеленчуци /вкл. картови/ и цветя	225	676,9
Други площи от обработваемата земя	80	9 852,3
Семейни градини	2 016	969,1
Постоянно затревени площи	145	2 336,9
Овощни видове и други трайни насаждения без лозя	138	1 588,3
Лозя	1 391	3 137,0

Таблица 11. Брой стопанства и категории използвана земеделска площ в община Видин през 2010 г.
По данни на: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“

Един от основните проблеми в развитието на растениевъдството се състои в наличието на голям размер неизползвани обработваеми земи, което се свързва с тяхната раздробеност, трудна достъпност, с липсата на пътища, както и със застаряването на населението на територията на голяма част от селата в общината.

- **Животновъдство**

През 2010 г. първо място по брой отглеждани животни в община Видин заемат птиците - 54 906 бр., които се отглеждат в 1 844 бр. стопанства /първо място по брой стопанства в общината/. На второ място се нареждат свинете - 6 533 бр. /1 139 бр. стопанства/, следвани от овцете - 3 401 бр. Най-малък брой сред отглежданите селскостопански животни на територията на общината заемат еднокопитните - 838 бр., кравите и биволиците - 851 д.

	Стопанства /бр./	Животни /бр./
Говеда и биволи	230	1 436
Крави и биволици	196	851
Овце	615	3 401
Кози	1 059	2 690
Свине	1 139	6 533
Еднокопитни	706	838
Птици	1 844	54 906
Зайци	243	2 850
Пчелни семейства	105	2 180

Таблица 12. Брой стопанства по видове животни в община Видин през 2010 г.
По данни на: Министерство на земеделието и храните, отдел „Агростатистика“

Отглеждането на селскостопанските животни в общината се осъществява предимно в малки частни стопанства, а произвежданата продукция е насочена главно към задоволяване на собствените потребности на стопаните.

На територията на община Видин съществуват благоприятни условия за производството на екологично чиста животинска продукция. Сред основните проблеми, съпътстващи развитието на животновъдството се открояват недостатъчните възможности за пазарна реализация и ниските изкупни цени на произведената селскостопанска продукция.

1.3.2.1.1.2. Горско стопанство[5]

На територията на община Видин функционира Държавно горско стопанство /ДГС/ Видин, което стопанисва горските територии собственост на общината. В границите на стопанството попадат общините Видин, Брегово, Ново село, Бойница, Кула, Грамада, Макреш и част от община Димово. В горскоадминистративно отношение стопанството попада в обхвата на Регионална дирекция по горите - град Берковица.

Горският фонд в общината създава благоприятни предпоставки за развитие на дейности по събиране на диворастящи и недървесни продукти /билки, гъби, горски плодове/. От билките се добива липов цвят, левурда, жълт кантарион. От горските плодове се добиват шипки, къпини, малини, боровинки, а от гъбите - манатарка, пачи крак, печурка, челядинка, кладница.

1.3.2.1.2. Добивна промишленост[6]

Добивната промишленост на територията на община Видин е представена от „Добив на неметални материали и суровини“ /раздел 08 по КИД-2008/.

В общината се намира единственото в страната гипсово находище при с. Кошава, както и единствената мина за добив и преработка на промишлен гипс. Посоченото находище е единственото находище в обхвата на община Видин, което се отличава с национално значение. Останалите находища на нерудни полезни изкопаеми и на инертни материали имат местно значение, а находищата за пясък и чакъл - регионално.

1.3.2.2. Вторичен сектор

Съгласно КИД - 2008 анализът в този структурен елемент включва икономически дейности на четири сектора: C - „Преработваща промишленост“, D - „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“, E - „Доставяне на води; канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“ и F - „Строителство“.

[5] Раздел 02 по КИД - 2008
[6] Сектор „B“ по КИД-2008

Структурата на вторичния сектор на територията на общината, е представена най-вече от предприятия в областта на преработващата промишленост, която заема водещо място в структурата на местната икономика /по показател „произведена продукция“/. Произведената продукция в сектор С - „Преработваща промишленост“ формира около 20,0% в структурата на показателя на общинско ниво. В общинския център - гр. Видин функционират фирми за хранителни добавки, производство и търговия на сухи смеси за строителството, производство и ремонт на центробежни помпи, производство на текстилни изделия.

Проблемите съпътстващи развитието на промишлеността на местно ниво, се свързват с извършвания процес на преструктуриране на общинската икономика. Провежданата структурна реформа е съпроводена с намаляване на произвежданата продукция, загуба на пазарите, намаляване броя на работниците в предприятията, увеличаване задлъжнялостта на предприятията. Сред основните причини за извършваната реформа се открояват изоставането в технологично отношение, недостатъчния обем на инвестициите, високата себестойност на произвежданата продукция, ниската конкурентоспособност на международния пазар и др.

1.3.2.3. Третичен сектор

Съгласно използваната последователност в КИД - 2008, този структурен елемент проследява дейността на няколко икономически сектора, включващи дейности, които се отнасят към третичния икономически сектор.

Стойностите на основните икономически показатели, характеризиращи дейността на нефинансовия сектор в община Видин отреждат на третичния сектор първо място в структурата на показателите „нетни приходи от продажби“ и „произведена продукция“.

Със структуроопределящо значение за развитието на третичния сектор в общината, се отличава сектор G - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, който през 2010 г. формира 63,2% от всички нетни приходи от продажби, реализирани в нефинансовия сектор на община Видин. На второ място в структурата на третичния сектор се нарежда сектор Н - „Транспорт, складиране и пощи“ с дял от 6,7% от реализираните нетни приходи от нефинансовите предприятия на местно ниво.

1.3.2.4. Възможности за развитие на туризма в община Видин

Туризмът влиза в ролята на приоритетна област в икономическото развитие на община Видин. Изследваната територия притежава потенциал за развитие на културно-исторически, познавателен /природен, екотуризъм/, ловен, риболовен, воден, спортен, винен, балнеоложки, круизен, конгресен туризъм и др.

Близостта на територията до Р. Сърбия и Р. Румъния създава потенциал за привличане на туристи и от двете държави и благоприятства развитието на трансграничния туризъм. Стратегическото

географско положение на общината - трансграничността до Р. Сърбия и Р. Румъния, създава благоприятни предпоставки за разработване на съвместни трансгранични туристически продукти, които да повишат добавената стойност от туризма и конкурентоспособността на граничните райони в трите страни.

Сред туристическите обекти в община Видин, които създават благоприятни условия за развитието на културно-историческия туризъм, се открояват разположената на брега на р. Дунав крепост „Баба Вида“ и видинската крепостна система „Калето“. Архитектурно-строителната средновековна старинна крепост „Баба Вида“ е обявена за паметник на културата с категория „национално значение“.

На територията на общинския център - гр. Видин са разположени следните религиозни обекти, обявени за паметници на културата с национално значение: църква „Св. Панталеймон“ /народна старина, архитектурно-строителен обект/; катедрала „Св. Димитър“ /архитектурно-строителен обект/; Видинска синагога /архитектурно-строителен обект/; Джамия /и библиотека/ на Осман Пазвантоглу /народна старина, архитектурно-строителни обекти/.

Сред другите обекти, благоприятстващи развитието на историческия туризъм се открояват построените мемориални паметници на територията на общината: паметник-костница Скърбящия войн, изграден в памет на загиналите от III-ти Бдински полк по време на Сръбско-българската война /1885 г./; Паметник на Бдинци, на загиналите офицери и войници от III-ти Бдински полк във войните 1912-1913 г. и 1915-1918; Паметник на Цар Симеон Велики; Паметник на Димитър Благоев. Изградени са и бюст паметници на Васил Левски, Георги С. Раковски, Жул Паскин, Христо Ботев, Найчо Цанов, Тодор Петров, генерал Кръстьо Маринов и др.

Основна част от международните туристи, посещаващи територията на община Видин, са представени от туристите, пристигащи от круизните кораби, акостиращи на дунавския бряг при р. Дунав. През последните години се отчита ръст в броя акостирали круизни кораби в гр. Видин, като през 2013 г. този брой е 127 бр. Отчита се и нарастване в броя на пристигащите чуждестранни посетители - от 14 768 бр. през 2010 г., на 20 520 бр. през 2012 г. Сред основните недостатъци на разглежданите посещения, се откроява недостатъчния престой на международните туристи /в порядъка на няколко часа. без използване на легловата база/.

Наличието на р. Дунав създава благоприятни предпоставки за развитието на воден, спортен и круизен туризъм на територията на общината. Водният транспорт предлага туристически атракции - круизи, които преминават от гр. Видин през дестинации в Унгария, Австрия и Румъния. На север от града се разполага водно-туристическата база. По р. Дунав редовно се организират екскурзии с туристически кораби, които тръгват от Речна гара - Видин. Отделни фирми предлагат разходки с лодки, които се отличават с нерегулярен характер.

Находищата на високоминерализирани термоминерални води до с. Сланотрън може да се разглеждат като обект, благоприятстващ развитието на балнеоложкия туризъм. Към момента на разработване на настоящия анализ посоченото находище не се експлоатира.

Сред обектите, благоприятстващи развитието на различните видове туризъм на територията на община Видин, се открояват:

Културно-исторически	Еко туризъм, ловен и риболовен	Балнеоложки	Винен	Воден	Пешеходен	Велотуризъм
Старинна крепост и замък "Баба Вида"	Местност Божурица - с. Синаговци	Находище на високоминера-лизирани термални води до с. Сланотрън.	Дегустации по маршрута с. Рупци - Видин. Винарски изби ,,Шато де Вал" и ,,Калотоф"	Река Дунав	Екопътека ,,Божурица" /на 18 км от гр. Видин, дължина 6 км/	*Планински маршрути*: гр. Видин - гр. Белоградчик - гр. Лом; гр. Видин - гр. Лом
Кръстата казарма	Местност Алботин - между селата Градец и Раброво					
Турски конак "Колука"						
Турска поща						
Останки от Римска крепостна стена и кули на античен град Бонония в квартал "Калето"	Язовири Бела Рада и Божурица					
Крепостна система ''Калето''						част от Дунавски вело маршрут
Мавзолей на Екзарх Антим I						
Капии - "Видболска", "Еничар", "Флорентин", "Телеграф", "Пазар", "Стамбол"						
Катедрален храм "Свети Димитър"						
Църкви: "Света Петка", "Свети Панталеймон", "Св. Николай", ''Успение Богодорично'', „Св. Петка"						
Палата на Видинската митрополия						
Епархийско училище						
Костница на загиналите по време на сръбско-българската война						
Джамия и библиотека на Осман Пазвантоглу						
Еврейска Синагога						
Скален манастир в местността "Алботин" - с. Градец						
Римска крепост Ад Марум						

Таблица 13. Обекти, благоприятстващи развитието на различни видове туризъм на територията на община Видин

В рамките на гр. Видин са разработени три туристически маршрута, включващи посещение на множество значими културно-исторически забележителности в града:

- **Маршрут 1**: „Неповторима смесица от история и природна красота в Крайдунавския парк"
- **Маршрут 2**: „Очарованието на стария град"
- **Маршрут 3**: „Пътят към крепостта"

Провежданите множество културни събития на територията на общината /празници, фестивали, конкурси и др./, създават благоприятни условия за развитието на културен /събитиен/ туризъм.

В обхвата на изследваната територия са разположени следните паркове и градини: крайдунавски парк „Градска градина“ /гр. Видин/; парк „Владикина бахча“ /гр. Видин/; парк „Рова“ /гр. Видин/; зона за отдих „Божурица“ /до с. Синаговци/.

Провежданите през годината разнообразни спортни събития /вкл. с международен характер/, създават условия за развитие на спортния туризъм в община Видин. Сред най-значимите спортни прояви, се открояват: международна дунавска регата - ТИД, рали „Вида“, велопоходи по веломаршрута „Атлантик-Черно море“ /преминаващ през територията на общината/; национален шампионат „Раликрос Божурица“ /м. „Божурица”, с. Синаговци/. При мост „Нова Европа” на р. Дунав се организират бънджи скокове, провеждат се и международни турнири по самбо, волейбол и шахмат.

По линия на проект ,,Български вело маршрут‘‘ са разработени следните планински веломаршрути, преминаващи през област Видин: гр. Видин - гр. Белоградчик - гр. Лом, гр. Видин - гр. Лом. През територията на област Видин преминава и част от Дунавски веломаршрут, разработен по линия на Програма за трансгранично сътрудничество Румъния - България 2007-2013 г. Веломаршрутите преминаващи през територията на община Видин създават отлични предпоставки за развитието на велотуризма /вкл. организиране на велопреходи, обхващаши и населени места извън община и област Видин и извън страната/.

В периода 2010-2013 г. средствата за подслон и местата за настаняване на територията на община Видин нарастват от 21 бр. през първата година в периода, на 23 бр. през последната изследвана 2013 г. В посочения период се отчита ръст в стойностите на показателите „реализирани нощувки“ и „пренощували лица“, в резултат на което приходите от нощувки нарастват с 129 905 лв., равняващи се на 9,7% - от 1 337 873 лв. /2010 г./ на 1 467 778 лв. /2013 г./.

За същия период се отчита ръст и в броя на хотелите, които нарастват от 19 бр. /2010 г./ на 21 бр. /2013 г./. Дейността на хотелите за разглежданите четири години също се свързва с ръст в броя на нощувките и на пренощувалите лица, както и в стойността на реализираните приходи от нощувки, които нарастват от 1 335 242 лв. /2010 г./ на 1 459 806 лв. /2013 г./. Отчетеното увеличение е в порядъка на 124 564 лв., които формират ръст от 9,3%.

	2010 г.	2011 г.	2012 г.	2013 г.
- **Средства за подслон и места за настаняване**[7]	**21**	**21**	**21**	**23**
Легла /бр./	694	642	643	682
Легладенонощия /бр./	244 449	220 336	225 375	242 295

[7] Съгласно водената от НСИ статистика, към посочения брой се включват категоризирани **средства за подслон и места за настаняване** с над 10 легла, функционирали през съответната година.

Стаи /бр./	331	334	352	388
Реализирани нощувки /бр./	32 850	36 024	36 674	39 795
Пренощували лица /бр./	20 138	23 595	23 537	27 060
Приходи от нощувки /лв./	1 337 873	1 396 559	1 265 451	1 467 778
- Хотели[8]	**19**	**19**	**19**	**21**
Легла /бр./	652	606	599	638
Легладенонощия /бр./	229 669	213 484	209 271	226 235
Стаи /бр./	318	321	337	373
Реализирани нощувки /бр./	32 661	35 776	35 745	39 162
Пренощували лица /бр./	19 949	23 347	23 296	26 962
Приходи от нощувки /лв./	1 335 242	1 393 405	1 253 952	1 459 806

Таблица 14. Средства за подслон и хотели на територията на община Видин в периода 2010-2013 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Отнасяйки стойностите на показателите, характеризиращи дейността на разглежданите обекти в общината към тяхната обща структура на областно ниво през 2013 г., следва да отбележим, че на територията на община Видин са съсредоточени близо 64,0% от средствата за подслон и местата за настаняване и 84,0% от хотелите в едноименната област. През разглежданата година в общината са реализирани 71,5% от приходите от нощувки на средствата за подслон и местата за настаняване и 72,1% от приходите от нощувки на хотелите на областно ниво.

	Община Видин	Област Видин	Относителен дял на община Видин *
- Средства за подслон и места за настаняване	**23**	**36**	**63,9%**
Легла /бр./	682	955	71,4%
Легладенонощия /бр./	242 295	350 146	69,2%
Стаи /бр./	388	514	75,5%
Реализирани нощувки /бр./	39 795	58 229	68,3%
Пренощували лица /бр./	27 060	35 212	76,8%
Приходи от нощувки /лв./	1 467 778	2 053 263	71,5%
- Хотели	**21**	**25**	**84,0%**
Легла /бр./	638	817	78,1%
Легладенонощия /бр./	226 235	289 009	78,3%
Стаи /бр./	373	459	81,3%
Реализирани нощувки /бр./	39 162	56 576	69,2%
Пренощували лица /бр./	26 962	34 310	78,6%
Приходи от нощувки /лв./	1 459 806	2 025 536	72,1%

* Относителен дял на община Видин в общата структура на показателя на областно ниво.
Таблица 15. Средства за подслон и хотели в община Видин и област Видин през 2013 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Наличните заведения за хранене и развлечения следва да се разглеждат в ролята на важен фактор за развитието на туристическата дейност на дадена територия. По данни на Общинска

[8] Съгласно водената от НСИ статистика, към посочения брой се включват **категоризирани хотели** с над 10 легла, функционирали през съответната година.

администрация, към м. март 2014 г. първо място по брой на територията на общината заемат заведенията за бързо хранене /74 бр./, следвани от ресторантите /34 бр./. Последно място заемат баровете, чиито брой към посочения месец, е 19.

Обекти	Брой	Категория					Брой места	
		1*	2*	3*	4*	5*	Общ капацитет	Места на открито
1. Ресторанти	34	6	25	3	-	-	3 055	896
2. Заведения за бързо хранене	74	38	36	-	-	-	3 800	1 213
3. Питейни заведения	26	24	2	-	-	-	920	437
4. Кафе-сладкарници	25	16	9	-	-	-	1 053	317
5. Барове	19	6	11	2	-	-	1 016	175
Общо	**178**	**90**	**83**	**5**	**-**	**-**	**9 844**	**3 038**

Таблица 16. Категоризирани заведения за хранене и развлечения в община Видин /към месец март 2014 г./
По данни на: Общинска администрация, **http://www.vidin.bg/**

Сред дейностите, предприемани от Общинска администрация, насочени към подобряване на съществуващите условия за развитие на туристическата дейност, се открояват мерките по обезпечаване територията на гр. Видин с информационни табели /вкл. и пътни табели/, оказващи местонахождението на основните забележителности - културно-исторически обекти, пешеходни туристически маршрути.

Сред основните проблеми, оказващи неблагоприятен и/или задържащ ефект върху развитието на туризма в общината, чието разрешаване следва да се разглежда като основен приоритет, се открояват:

- Недостатъчно развита туристическа инфраструктура;
- Липса на финансов ресурс за поддръжката на туристическите обекти, за изграждане на атракциони и организиране на големи фестивали и събития;
- Труден достъп до някои от обектите на културно-историческия туризъм;
- Липса на 4* и 5* хотели в общината;
- Недостиг на квалифицирани кадри;
- Сезонност на туристическите посещения и кратък туристически престой на територията на общината.

Развитието на туристическия сектор влиза в ролята на един от основните приоритети в местното икономическо развитие през настоящия програмен период. Съществуващият потенциал за развитие на различни видове туризъм в общината, следва да се обвърже с предприемането на целенасочени мерки за повишаване конкурентоспособността на сектора /предлагане на

висококачествени туристически продукти и услуги, повишаване популярността на територията на вътрешния и на международния туристически пазар/.

1.3.3. Основни изводи за икономическото развитие на община Видин

В резултат на извършения анализ на икономическото развитие на община Видин, можем да направим следните основни изводи:

- През 2013 г. стойностите на основните икономически показатели отреждат на третичния сектор първо място на местно ниво в структурата на показателите: произведена продукция и реализирани нетни приходи от продажби;
- С водещо значение за развитието на вторичния сектор се отличава сектор С - „Преработваща промишленост“, който формира около 21,0% от произведената продукция и 9,5% от нетните приходи от продажби в нефинансовия сектор на община Видин;
- Структуроопределяща роля за развитието на третичния сектор заема сектор G - „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети“, където през 2013 г. са формирани 63,2% от реализираните нетни приходи от продажби в местната икономика;
- В периода 2010-2013 г. стойността на нетните приходи от продажби в нефинансовия сектор на местно ниво бележат спад със 140 616 хил. лв., които формират спад в порядъка на 20,0%;
- Община Видин притежава потенциал за развитие на различни традиционни и алтернативни видове туризъм - културно-исторически и културно-събитиен, природен /екотуризъм/, ловен, риболовен, воден, спортен, винен, балнеоложки, круизен, конгресен туризъм и др. През 2013 г. в общината са концентрирани 63,9% /23 бр./ от средствата за подслон и 84,0% /21 бр./ от хотелите на областно ниво.

1.3.4. Прогноза за икономическото развитие на община Видин

1.3.4.1. Прогноза за икономическото развитие на община Видин по икономически сектори /КИД 2008/ - Динамичен анализ на движението на дяловете (ДАДД) „Dynamic Shift-Share analysis“

Приложението на ДАДД има няколко различни разновидности. В планирането тази методика се използва като прогностичен инструмент с цел да се определи как макро-прогнозите за тренда на националния растеж ще повлияят на едно суб-национално ниво, например регион, област или община.

Този метод позволява да се изследва икономическата конкурентоспособност на конкретна територия чрез използване на данни за наетите или друг показател по сектори за определен времеви период. Така, факторите, засягащи конкурентоспособността във всяка от изследваните територии /национална, районна и общинска/ са емпирично тествани за тяхната значимост.

С цел да се определи конкурентната позиция на всяка териториална суб-единица, поотделно се прилага ДАДД (DSSA-dynamic shift-share analysis) анализ за всяка една от тях. Това позволява да се „изолира“ конкурентната позиция на всяка по-малка територия от влиянието на националния тренд и т.нар. индустриален микс в динамиката на броя наети, който съществува за анализирания период. Отделно, индустриалният микс се улавя в самия процес на изследване.

Техниката на анализа позволява да декомпозираме растежа на три части или компонента /фактори/: национален растеж, индустриална структура /микс/ и регионална конкуренция.

Компонентът „Национален растеж” N измерва нарастването на броя наети, който би възникнал, ако всички сектори на икономиката нарастваха с националния темп на изменение на броя на наетите. Неговото изчисляване има следния общ вид:

За БВП

(1) N = S [Ny * Ri]

или

За наети

$$Ni = ei^{t-1}\left(\frac{E^{t}}{E^{t-1}}\right)$$

където:

Ny - темпът на растеж на БВП през изследвания период;

Ri - процентът на БВП, произведен в икономически сектор i;

където:

ei - заетостта в сектор i;

E^{t} - националната заетост в края на периода;

E^{t-1} - националната заетост в началото на периода;

Ефектът на индустриалната структура I или Si улавя влиянието на индустриалната структура на националната икономика върху регионалната заетост или ръста на БВП. Страна с концентрация на бързо растящи индустрии ще има позитивен ефект на индустриалната структура. Обратно, страна с концентрация на бавно растящи индустрии ще има негативен ефект на индустриалната структура върху региона.

Към настоящия етап на развитие на България редица производства отчитат бързо нарастване на броя наети спрямо средно европейските стойности. Причините за това са няколко. Първо, редица „прохождащи“ подсектори имат изключително ниска база за сравнение и появата на всяка нова по-голяма фирма дава осезаем ефект в общите данни за заетостта. Второ, страната ни отчита и по-високи темпове на ръст на БВП от редица страни на ЕС (27), като причините за това са сходни.

Ефектът на индустриалната структура се представя от следното уравнение:

За БВП

(2) I = S [Ri * (Ni - Ny)]

или

За наети

$$Si = e^{t-1}\left(\frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}} - \frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}}\right)$$

където:

Ni - националният темп на растеж на индустрията i.

Ny - темпът на растеж на БВП през изследвания период;

Ri - процентът на БВП, произведен в икономически сектор i;

където:

e^{t-1} - местната заетост в началото на периода;

E^{t} - националната заетост в края на периода;

E^{t-1} - националната заетост в началото на периода;

Si - ефекта от секторния дял;

Регионалният конкурентен ефект /РКЕ/ или Ri, измерва разликата между регионалния и националния индустриален темп на растеж. Той показва дали съответния сектор или подсектор е адаптивен в регионален аспект. Ако след изчисляване на националния темп на растеж и на индустриалния микс на съответния регион, той има позитивни стойности, то се предполага, че регионът/общината има някакви сравнителни предимства, които осигуряват икономически постижения, превъзхождащи националния темп на растеж в съответния подсектор и/или като цяло. Това може да се изрази чрез следното уравнение:

За БВП

(3) РКЕ = S [Ri * (Si - Ni)]

или

За наети

$$Ri = ei^{t-1}\left(\frac{ei^{t}}{ei^{t-1}} - \frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}}\right)$$

където:

S i - темпът на растеж на индустрията i в изследвания регион;

където:

Ri - ефектът от регионалния дял;

Чрез комбиниране на уравнения (1), (2) и (3) се установява общото влияние на националния спрямо регионалния БВП, на съответния сектор и на регионалната икономика.

Следното уравнение илюстрира процедурата:

(4) Реален ръст на БВП = S [Ny * Ri] + S [Ri * (Ni - Ny)] + S [Ri * (Si - Ni)]

или

Реалният ръст на заетостта и разпределение на влиянието в изследваната територия се определя както следва:

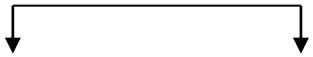
(5) $e^{t} - e^{t-1} = Ni = ei^{t-1}\left(\frac{E^{t}}{E^{t-1}}\right) + Si = e^{t-1}\left(\frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}} - \frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}}\right) + Ri = ei^{t-1}\left(\frac{ei^{t}}{ei^{t-1}} - \frac{Ei^{t}}{Ei^{t-1}}\right)$

(6) $e^{t} - e^{t-1} = Ni + Si + Ri$

Финалната процедура на формула (6) изисква да се направи верификация на получения резултат.

Той се основава на логиката, че регионалният растеж е равен на сбора от регионалния дял и изменението, или

G (Регионален ръст) = R (регионалния дял) + S (изменението/shift/)

От своя страна изменението се поделя на: **Диференциален дял** и **Пропорционален дял**

(Sd) (Sp)

или

G (Регионален ръст) = R (регионалния дял) + Sd + Sp (изменението/shift/)

В настоящата прогноза се прилага подходът, използващ данни за броя наети по трудово или служебно правоотношение за периода 2008-2013 г. В началото на периода влизат в сила последните изменения в структурата на КИД-2008 (А21). С помощта на изчисляването на коефициент на локализация (LQ) на база данните за наети, се търси местоположението на секторите в двумерно пространство. Целта е да се определят сектори, които притежават сравнителни предимства, базови са за регионалната икономика на общината и са носителите на растеж, но разпределен спрямо националния импулс, секторния дял и регионалната адаптивност.

Прилаганата разновидност на ДАДД налага изчисляването на диференциален и пропорционален дял, чрез които се търси каква е степента на конкурентоспособност на секторите на регионалната икономика.

Диференциален ефект - известен също като:

- Ефект на местния фактор;

Диференциалният ефект представлява тази част от общата регионална промяна, която се дължи на факта, че регионалните/локални индустрии могат да се развиват в различна степен и посока от същия сектор в национален мащаб.

Пропорционален ефект - известен също като:

- Индустриален микс (смесен) ефект;

Пропорционалният ефект представлява тази част от общата регионална промяна, която може да се обясни със съединяване, смесване на икономическите дейности на региона в комбинация с общата национална тенденция в развитието на отделните икономически сектори. Пропорционалният

дял или ефект възниква от факта, че на национално ниво някои сектори нарастват по-бързо или по-бавно от други.

Заедно пропорционалният и диференциалният ефект формират общата промяна (Total shift).

След като се направят необходимите изчисления и анализи, се пристъпва към верификация на получените данни. Това става чрез изчислителен метод със следния общ вид:

	Категория	Формули на числови стойности
1	Обща заетост в региона в началото на периода	(-) e^{t-1}
2	Обща заетост в региона в края на периода	e^{t}
3	Реална промяна в заетостта /ръст/	= e^{t} - e^{t-1} +
4	Националният компонент в ръста на заетостта	(-) $Ni = ei^{t-1} \times \left(\frac{E^{t}}{E^{t-1}} \right)$
5	Обща промяна /Total shift/	= e^{t} - ($e^{t-1} \times \left(\left(\frac{E^{t} - E^{t-1}}{E^{t-1}} \right) \times 100 \right)$
6	• Диференциален ефект	e^{t} - e^{t-1} + $e^{t-1} \times \left(\left(\frac{E^{t} - E^{t-1}}{E^{t-1}} \right) \times 100 \right)$
7	• Пропорционален ефект	e^{t} - $e^{t-1} \times \left(\left(\frac{E^{t} - E^{t-1}}{E^{t-1}} \right) \times 100 \right)$ - e^{t} - e^{t-1} + $e^{t-1} \times \left(\left(\frac{E^{t} - E^{t-1}}{E^{t-1}} \right) \times 100 \right)$

За да е сигурен крайният резултат е необходимо сборът на категориите от 1 до 4 да бъден равен на сбора от категориите 6 и 7, тоест на категория 5 - общата промяна (Total shift).

В настоящата прогноза се използва показателят „Наети лица по трудово или служебно правоотношение" по икономически сектори на КИД - 2008.

По дефиниция наети лица[9] са:

- Наети лица са лицата, които са в трудово правоотношение с работодателя съгласно Кодекса на труда и в служебно правоотношение съгласно Закона за държавния служител, по силата на които правоотношения те получават възнаграждение в пари или натура под формата на работна заплата за

[9] Източник: www.nsi.bg

извършена в определен обем и качество работа, независимо дали договорът за наемане е постоянен или временен, на пълно или непълно работно време.

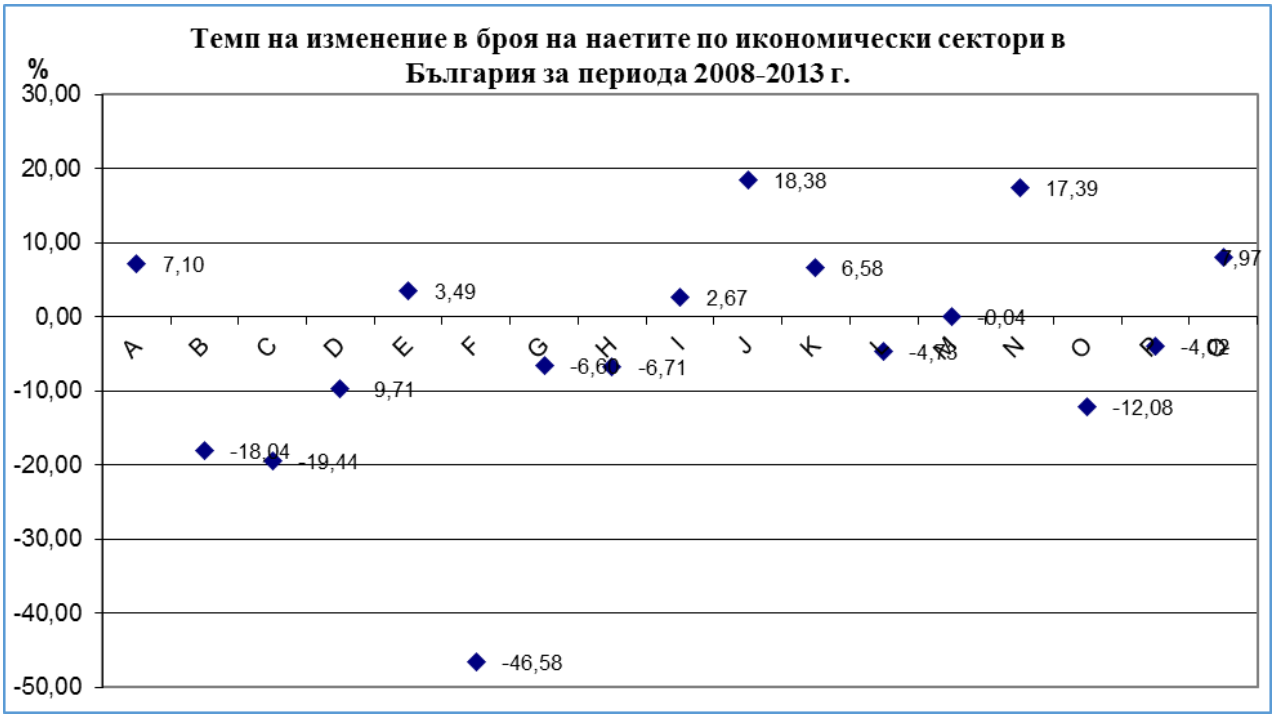
Предложената методология позволява да се извърши задълбочен разрез на секторите на икономиката на Северозападен район от ниво 2 и на община Видин.

Анализ на национално ниво и Северозападен район:

Използването на ДАДД позволява да се установят с голяма точност постигнатите от икономическите сектори резултати по отношение на заетостта. Анализът позволява да се разкрие до каква степен националните тенденции стимулират или забавят развитието, как се отразяват секторните изменения на региона и накрая как самият регион се адаптира.

В национален мащаб положителен темп по отношение на броя наети имат секторите A, J, K, Q, R и S. Всички останали сектори имат негативен темп. Това поражда и негативно национално влияние в тези сектори.

На национално ниво най-значително е намаляването на наетите в секторите строителство /F/, B /добивна промишленост/, C /преработваща промишлености/ и O /държавно управление/. Налице е ускорен процес на деиндустриализация на страната независимо от редица мерки насочени към стимулиране на нефинансовия сектор, което ярко се илюстрира от броя наети. Особеността е, че при миграция на работната сила към сектора на услуги, тя загубва своите производствени традиции и навици и много трудно се връща към производствени дейности.

Секторите, които почти не променят своето състояние по отношение на броя наети са E, G, H, I, K, L, M, и P. Всички те имат темп на изменение не по-голям от 7%.

КИД 2008	Икономически дейност (A21)	България 2008	България 2013	Промяна %	СЗР 2008	СЗР 2013	Промяна %	Очаквана заетост на база -9,37%	State Growth Effect	Обща промяна	Очаквана промяна	Диф. ефект	Проп. ефект	LQ
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**8a**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**
A	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	65580	70235	7,10	9059	9784	8,00	8207,45	-851,55	1576,55	9702,03	82	1494,57	0,45
B	ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	29611	24268	-18,04	1145	1394	21,75	1037,37	-107,63	356,63	938,40	456	-98,97	0,19
C	ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	608206	489948	-19,44	65627	49358	-24,79	59458,06	-6168,94	-10100,06	52866,66	-3509	-6591,41	0,33
D	ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	34706	31337	-9,71	6485	5607	-13,54	5875,41	-609,59	-268,41	5855,48	-248	-19,93	0,58
E	ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	34034	35222	3,49	3676	4007	9,00	3330,46	-345,54	676,54	3804,32	203	473,86	0,37
F	СТРОИТЕЛСТВО	241400	128947	-46,58	15294	7981	-47,82	13856,36	-1437,64	-5875,36	8169,49	-188	-5686,87	0,20
G	ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	396932	370716	-6,60	27723	24157	-12,86	25117,04	-2605,96	-960,04	25891,99	-1735	774,95	0,21
H	ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	146987	137131	-6,71	10104	8609	-14,80	9154,22	-949,78	-545,22	9426,49	-817	272,27	0,20
I	ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	108878	111788	2,67	6150	5776	-6,08	5571,90	-578,10	204,10	6314,37	-538	742,47	0,17
J	СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	59943	70961	18,38	1704	988	-42,02	1543,82	-160,18	-555,82	2017,21	-1029	473,38	0,05
K	ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	53210	56709	6,58	2260	1839	-18,63	2047,56	-212,44	-208,56	2408,61	-570	361,05	0,11
L	ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	24800	23627	-4,73	1352	1160	-14,20	1224,91	-127,09	-64,91	1288,05	-128	63,14	0,16
M	ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	70570	70542	-0,04	2039	2068	1,42	1847,33	-191,67	220,67	2038,19	30	190,86	0,10
N	АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	104124	122231	17,39	9651	10389	7,65	8743,81	-907,19	1645,19	11329,29	-940	2585,49	0,28
O	ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ	129422	113791	-12,08	16537	12104	-26,81	14982,52	-1554,48	-2878,52	14539,74	-2436	-442,79	0,35
P	ОБРАЗОВАНИЕ	171363	164469	-4,02	19432	17295	-11,00	17605,39	-1826,61	-310,39	18650,24	-1355	1044,85	0,34
Q	ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	126402	136480	7,97	15903	16235	2,09	14408,12	-1494,88	1826,88	17170,94	-936	2762,82	0,39
R	КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	31586	31793	0,66	2071	1994	-3,72	1876,33	-194,67	117,67	2084,57	-91	208,25	0,20
S	ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	30340	36208	19,34	2513	2224	-11,50	2276,78	-236,22	-52,78	2999,03	-775	722,26	0,20
Общо		**2468094**	**2226403**	**-9,79**	**218725**	**182969**	**-16,35**	**198164,85**	**-20560,15**	**-15195,85**	**197495,11**	**-14526**	**-669,74**	

Таблица 17. Северозападен район - Динамичен анализ на движението на дяловете на СЗР 2008-2013 г. спрямо България 2008-2013 г.

Данните получени за темпа на нарастване на наетите по сектори показват, че районът има положителен темп на нарастване в секторите A, B, E, M, N и Q. Във всички останали случаи темпът е отрицателен. Този резултат показва положителен темп в 6 от общо 19 сектора по КИД-2008 и показва, че районът следва националните тенденции в икономическо отношение. С най-значителен позитивен темп в периода се отличава сектор B, където се отчита ръст в дела на наетите лица в порядъка на 21,75%.

Можем да интерпретираме получените данни като ги разделим на две големи групи. Първата група (1) обхваща секторите, в които районът следва националния тренд без оглед на това дали той е отрицателен или положителен. Втората група (2) са секторите, при които темпът на нарастване е обратен по посока на националния, независимо от това дали е положителен или отрицателен.

Към първата група са секторите:

(1) A, C, D, E, F, G, H, L, N, O, P, Q. Всички те следват националната тенденция в своя темп на развитие по отношение на заетостта. Тази група можем да поделим на две подгрупи с положителен и отрицателен темп (1.1 и 1.2).

(1.1.) С положителен - A, E, N, Q;

(1.2.) С отрицателен - C, D, F, G, H, L, O, P;

(2.) Към втората голяма група принадлежат - B, I, J, K, M, R, S;

По отношение на заетостта на съответния сектор в района можем поделим втората група на две подгрупи с отрицателен и положителен темп. След като един сектор попадне в една от тези подгрупи, то задължително националния темп е обратен по знак.

(2.1.) С положителен районен темп - B, M;

(2.2.) С отрицателен районен темп - I, J, K, R, S.

Интерпретация на резултатите за Северозападен район от ниво 2:

Първата голяма група (1) ни разкрива, че секторите които допринасят най-много за заетостта са от първата подгрупа 1.1, тъй като те следват националния темп на развитие, който в случая е позитивен. Следователно, в бъдеще пропорционалният ефект към тези сектори ще бъде също позитивен, като някои сектори ще имат и позитивен диференциален ефект. По отношение на група 1.2. можем да кажем, че тези сектори са групата на най-бавно развиващите се за района. Те, освен че регистрират негативен районен темп, имат и негативен национален темп. Следователно тези сектори в бъдеще ще имат и негативен пропорционален ефект, но някои от тях могат да имат положителен диференциален ефект. Така или иначе, тяхното значение за регионалната икономика в бъдеще ще намалява.

Втората голяма група включва секторите, които не следват националния тренд. Тоест, те се развиват под влиянието на фактори с различно действие спрямо националния тренд. Към първата подгрупа (2.1.) са секторите, които имат позитивен темп на нарастване на заетостта в района, но тези сектори имат отрицателен темп на нарастване в национален план. Следователно, районът разполага с някакво сравнително или конкурентно предимство, което преодолява негативната национална тенденция. Това са секторите, които в нашия анализ осигуряват позитивния диференциален ефект заедно с някои от подсекторите от подгрупа 1.1.

Втората подгрупа (2.2) включва подсекторите, които в районен план имат негативен темп, но в национален положителен. Това са секторите, в които районът губи бързо наети, защото след като в национален план секторът е нарастващ, то има други райони в страната, в които заетостта нараства благодарение на много повече инвестиции в тези сектори. Тези сектори могат да допринесат, както положителен така и отрицателен диференциален и/или пропорционален ефект.

1.3.4.2. Приложение на ДАДД спрямо броя на наети по сектори на КИД - 2008 за община Видин за периода 2008-2013 г.

От данните получени за темпа на нарастване на заетостта по сектори става ясно, че община Видин има положителен темп на нарастване в секторите E, G, H, I, J, K, N. Във всички останали случаи темпа е отрицателен.

Можем да интерпретираме получените данни, като ги разделим на две големи групи. Първата група (1) обхваща секторите, в които общината следва националния тренд, без оглед на това дали той е отрицателен или положителен. Втората група (2) са секторите, при които темпът на нарастване е обратен по посока на националния, независимо от това дали е положителен или отрицателен.

Към първата група са секторите:

(1) B, C, D, E, F, I, J, K, L, M, N, O, P. Всички те следват националната тенденция в своя темп на развитие по отношение на наетите. Тази група можем да поделим на две подгрупи с положителен и отрицателен темп (1.1 и 1.2).

(1.1.) С положителен - E, I, J, K, N;

(1.2.) С отрицателен - B, C, D, F, L, M, O, P.

(2.) Към втората голяма група принадлежат - A, G, H, Q, R, S.

По отношение на заетостта на съответния подсектор в общината можем да ги поделим на две подгрупи с отрицателен и положителен темп секторите в общината. След като един сектор попадне в една от тези подгрупи, то задължително националния темп е обратен по знак.

(2.1.) С положителен местен темп - G, H, ;

(2.2.) С отрицателен местен темп - A, Q, R, S.

Интерпретация на резултатите за община Видин:

Първата голяма група (1) ни разкрива, че секторите, които допринасят най-много за заетостта, са от първата подгрупа 1.1, тъй като те следват националния темп на развитие, които в случая е позитивен. Следователно в бъдеще пропорционалният ефект към тези подсектори ще бъде също позитивен, като някои от тях ще имат и позитивен диференциален ефект. Група 1.2. са секторите най-бавно развиващи се на територията на общината. Те освен, че регистрират негативен общински темп, имат и негативен национален темп. Следователно тези сектори в бъдеще ще имат и негативен пропорционален ефект, но някои от тях могат да имат положителен диференциален ефект. Тяхното значение за регионалната икономика в бъдеще ще намалява.

Втората голяма група включва секторите, които не следват националния тренд. Те се развиват под влиянието на фактори с различно действие спрямо националния тренд. Към първата подгрупа (2.1.) са секторите, които имат позитивен темп на нарастване на заетостта в общината, но тези сектори имат отрицателен темп на нарастване в национален план. Следователно общината разполага с някакво сравнително или конкурентно предимство, което преодолява негативната национална тенденция. Това са секторите, които в нашия анализ осигуряват позитивния диференциален ефект, заедно с някои от секторите от подгрупа 1.1. В община Видин за периода 2008-2013 г. в тази група попада сектори G и H.

Втората подгрупа (2.2) включва секторите, които в общински план имат негативен темп, но в национален положителен. Това са секторите, в които общината губи бързо наети, защото, след като в национален план секторът е нарастващ, то има други области и общини в страната, в които заетостта нараства благодарение на много повече инвестиции в тези сектори. Тези сектори могат да допринесат както положителен, така и отрицателен диференциален и/или пропорционален ефект.

КИД 2008	Икономически дейност (A21)	България 2008	България 2013	Промяна %	Общ. Видин 2008	Общ. Видин 2013	Промяна %	Очаквана заетост -9,79	State Growth Effect	Обща промяна	Очаквана промяна	Дифер. ефект	Пропор. ефект	LQ.
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**8a**	**9**	**10**	**11**	**12**	**13**
A	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	65580	70235	7,10	662	546	-17,52	697,52	35,52	-151,52	708,99	-163	11,47	0,15
B	ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	29611	24268	-18,04	101	68	-32,67	106,42	5,42	-38,42	82,78	-15	-23,64	0,06
C	ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	608206	489948	-19,44	3332	2 428	-27,13	3510,80	178,80	-1082,80	2684,13	-256	-826,66	0,10
D	ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	34706	31337	-9,71	435	342	-21,38	458,34	23,34	-116,34	392,77	-51	-65,57	0,22
E	ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	34034	35222	3,49	202	212	4,95	212,84	10,84	-0,84	209,05	3	-3,79	0,12
F	СТРОИТЕЛСТВО	241400	128947	-46,58	1248	762	-38,94	1314,97	66,97	-552,97	666,64	95	-648,33	0,12
G	ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	396932	370716	-6,60	2626	2 679	2,02	2766,91	140,91	-87,91	2452,56	226	-314,35	0,14
H	ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	146987	137131	-6,71	1221	1 258	3,03	1286,52	65,52	-28,52	1139,13	119	-147,39	0,18
I	ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	108878	111788	2,67	656	675	2,90	691,20	35,20	-16,20	673,53	1	-17,67	0,12
J	СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	59943	70961	18,38	119	134	12,61	125,39	6,39	8,61	140,87	-7	15,49	0,04
K	ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	53210	56709	6,58	279	292	4,66	293,97	14,97	-1,97	297,35	-5	3,38	0,10
L	ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	24800	23627	-4,73	118	98	-16,95	124,33	6,33	-26,33	112,42	-14	-11,91	0,08
M	ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	70570	70542	-0,04	502	462	-7,97	528,94	26,94	-66,94	501,80	-40	-27,14	0,13
N	АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	104124	122231	17,39	628	638	1,59	661,70	33,70	-23,70	737,21	-99	75,51	0,10
O	ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ	129422	113791	-12,08	1978	1 642	-16,99	2084,14	106,14	-442,14	1739,11	-97	-345,03	0,29
P	ОБРАЗОВАНИЕ	171363	164469	-4,02	1013	852	-15,89	1067,36	54,36	-215,36	972,25	-120	-95,11	0,10
Q	ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	126402	136480	7,97	994	947	-4,73	1047,34	53,34	-100,34	1073,25	-126	25,91	0,14
R	КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	31586	31793	0,66	232	221	-4,74	244,45	12,45	-23,45	233,52	-13	-10,93	0,14
S	ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	30340	36208	19,34	462	305	-33,98	486,79	24,79	-181,79	551,35	-246	64,56	0,17
Общо		**2468094**	**2226403**	**-9,79**	**16 808**	**14 561**	**-13,37**	**17709,92**	**901,92**	**-3148,92**	**15368,71**	**-808**	**-2341,21**	

Таблица 18. Община Видин - Динамичен анализ на движението на дяловете за периода 2008-2013 г. спрямо България 2008-2013 г.
По данни на: НСИ, собствени изчисления

За нуждите на настоящата прогноза, данните за броя на наетите лица в някои сектори по КИД-2008 през 2013 г., са надценени с цел постигане на по-голяма реалистичност на прогнозата с икономическата ситуация в община Видин.

1.3.4.3. Прогноза за икономическата система на община Видин на база ефект на мултипликатора

Въздействието на ефекта на мултипликатора и прогнозирането на растежа в един конкретен регион може да бъде изследвано чрез уравнение на мултипликатора. Мултипликаторният ефект, както на регионално, така и на градско ниво е свързан с понятията на регионалните експортни бази като първоначален източник на растежа. Тези сектори са отбелязани като експортно ориентирани или често наричани още „икономическа база“. Основно се различават по това, че се стремят по-скоро да открият и установят онези стоки и услуги, които регионът изнася, отколкото да установят всички продукти, които регионът произвежда със собствените си фактори и условия. Същността на експортнобазираната теория се основава на факта, че всеки регион има два фундаментално различаващи се сектора в икономиката:

1. Експортно ориентирани сектори (*Eex*) - включват всички дейности, за които ефективното търсене е външно за региона и основната част от продукцията се изнася. Тези сектори осигуряват по-голямата част от нетните парични потоци в региона.
2. Местни сектори (*Eres*) - включват се всички сектори, за които ефективното търсене е вътрешно за региона. Това са производствените системи, които всекидневно обслужват потребностите на местното население.

Събрани заедно, двата типа сектори формират общата икономическа структура на региона. Експортно ориентираните сектори са онези, които играят водеща роля при първоначалното стартиране на икономическото развитие. Тези сектори определят нивата на абсолютните приходи в региона и предопределят успеха и стабилността на местно базираните индустрии. Те са онези сектори, които придават ефекта на измененията в националната икономика в местния регион или диференциалния ефект от модела на ДАДД. Общото допускане може да бъде разписано така: нивото на местните икономически дейности по отношение на заетост, приходи и др., е функция на експортно ориентираните икономически дейности. Нещо повече, ако допуснем, че тази взаимовръзка е относително стабилна за определен период от време, т.е. пропорцията между експортно ориентираните и местно ориентираните сектори е стабилна, то тогава е възможно да изчислим влиянието на промяната в експортно базираните сектори върху местните сектори и следователно върху цялата икономика и да извършим прогноза.

Например: ако регион разполага с общо 100 000 души работна сила, като в експортно ориентираните сектори са заети 40 000, а в местните - 60 000, това означава, че съотношението между местни и експортно ориентирани дейности е 1,5. С други думи, всеки две създадени допълнително работни места в експортно ориентираните сектори, ще генерират 3 нови работни места в местните

сектори. От тази гледна точка бихме могли да изчислим общото въздействие при нарастването на експортно ориентираните сектори. Например разкриването на ново предприятие, което създава работа за 200 души, ще създаде 300 нови работни места в местните сектори. Така общият кумулативен ефект би се равнявал на 500 нови работни места.

Уравнението на икономическия мултипликатор има следния общ вид:

$$E_t = \frac{1}{1-a}(E_{вх})$$

където: *Et* е общата заетост

Ex - заетостта в експортно базираните сектори.

a - параметър, който определя взаимовръзката между експортно базираните и местните икономически дейности. Например ако заетостта в местните сектори е 75%, то *a* ще има стойност от 0,75.

Трябва задължително да се отбележи, че мултипликаторното съотношение действа и в обратния смисъл. Например, затварянето на предприятия в експортно ориентираните сектори задължително ще доведе до много по-голяма загуба на работни места в местните сектори. Това пряко се отчита от пропорционалния ефект в ДАДД на община Видин.

За целите на прогнозата ще определим експортно ориентираните сектори и местните сектори.

Експортно ориентирани сектори: A, B, C, D, G, I, J, K, M, R. През 2013 г. всички те обхващат 7 847 д., които се равняват на 53,9% от всички наети /общ брой наети на местно ниво - 14 561 д./. През посочената година, нефинансовите предприятия в общината реализират нетни приходи от продажби в размер на 560 120 хил. лв.[10] Следователно, на един нает в местната икономика, се падат по 38,47 хил. лева нетни приходи от продажби.

Местни сектори: E, F, H, L, N, O, P, Q, S, като всички те обхващат 6 714 бр. наети, равняващи се на 46,1%. Коефициентът между експортно ориентираните и местните сектори е 0,86 /съотношение между брой наети в местните сектори към брой наети в експортно ориентираните сектори/. На база горната логика, то параметър „a“ има стойност 0,461. Трябва да имаме предвид, че община Видин изпитва намаляване на наетите през целия наблюдаван период. В тази връзка ще извършим корекция на параметъра като го разделим на 3, за да отчетем негативните национални трендове. Тъй като това е сегашното съотношение за периода 2008-2013 г. ще приемем, че при стойност от 0,15 той отразява реалистичния сценарий на развитие. Параметър „*a*“ със стойност 0,30 би представлявал оптимистичния и стойност на параметър *a* от -0,10 би представлявал песимистичния вариант на развитие. Тази прогноза допуска нарастване на броя на наетите във всички варианти за развитие, тъй

[10] Стойност, базирана на собствени изчисления.

като сегашната икономическа система няма да може да реализира растеж, без физическо нарастване на броя на наетите.

При така поставените условия може да се извърши следната обща прогноза за броя наети за период от 20 години, до края на 2035 г.:

КИД 2008	Икономически дейност (А21)	Общ. Видин 2013	Оптимистичен *а* = 0,30	Реалистичен *а* = 0,15	Песимистичен а = -0,10
	1	**2**	**3**	**4**	**5**
A	СЕЛСКО, ГОРСКО И РИБНО СТОПАНСТВО	546	780,00	642,35	496,36
B	ДОБИВНА ПРОМИШЛЕНОСТ	68	97,14	80,00	61,82
C	ПРЕРАБОТВАЩА ПРОМИШЛЕНОСТ	2 428	3 468,57	2 856,47	2 207,27
D	ПРОИЗВОДСТВО И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА И ТОПЛИННА ЕНЕРГИЯ И НА ГАЗООБРАЗНИ ГОРИВА	342	488,57	402,35	310,91
E	ДОСТАВЯНЕ НА ВОДИ; КАНАЛИЗАЦИОННИ УСЛУГИ, УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ	212	302,86	249,41	192,73
F	СТРОИТЕЛСТВО	762	1 088,57	896,47	692,73
G	ТЪРГОВИЯ; РЕМОНТ НА АВТОМОБИЛИ И МОТОЦИКЛЕТИ	2 679	3 827,14	3 151,76	2 435,45
H	ТРАНСПОРТ, СКЛАДИРАНЕ И ПОЩИ	1 258	1 797,14	1 480,00	1 143,64
I	ХОТЕЛИЕРСТВО И РЕСТОРАНТЬОРСТВО	675	964,29	794,12	613,64
J	СЪЗДАВАНЕ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ТВОРЧЕСКИ ПРОДУКТИ; ДАЛЕКОСЪОБЩЕНИЯ	134	191,43	157,65	121,82
K	ФИНАНСОВИ И ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	292	417,14	343,53	265,45
L	ОПЕРАЦИИ С НЕДВИЖИМИ ИМОТИ	98	140,00	115,29	89,09
M	ПРОФЕСИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ И НАУЧНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ	462	660,00	543,53	420,00
N	АДМИНИСТРАТИВНИ И СПОМАГАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ	638	911,43	750,59	580,00
O	ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ	1 642	2 345,71	1 931,76	1 492,73
P	ОБРАЗОВАНИЕ	852	1 217,14	1 002,35	774,55
Q	ХУМАННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СОЦИАЛНА РАБОТА	947	1 352,86	1 114,12	860,91
R	КУЛТУРА, СПОРТ И РАЗВЛЕЧЕНИЯ	221	315,71	260,00	200,91
S	ДРУГИ ДЕЙНОСТИ	305	435,71	358,82	277,27
		14 561,0	**20 801,4**	**17 130,6**	**13 237,3**

С оглед на реалистичността на прогнозата в следващите 20 години, допускаме икономически растеж от 1,5 % на годишна база. При тази консервативна прогноза към 2035 г. при пропорционално нарастване на нетните приходи от продажби, стойността би била 51,81 хил. лв на един нает.

	Оптимистичен а = 0,30	Реалистичен а = 0,15	Песимистичен а = -0,10
Нетни приходи от продажби 2035 г. /хил. лв./	1 077 795,07	887 595,94	685 869,59

От данните е видно, че дори при песимистичния вариант, икономически растеж по отношение на нетни приходи, БВП и БДС ще се реализира. Той ще произтича от все по-високите технологии, обновяването на икономическите сектори, националния растеж, както и други фактори с външен характер.

1.4. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

1.4.1. Демографска характеристика - състояние и тенденции

На територията на община Видин, както и в голяма част от общините в България са налице трудни за преодоляване икономически и социални проблеми. В резултат на наблюдаваното цялостно негативно демографско развитие на национално ниво, демографската ситуация в общината се характеризира като неблагоприятна. Направената констатация се свързва с тенденцията на обезлюдяване на някои от населените места в община Видин, както и с влошаване стойностите на показателите, характеризиращи протичащите демографски процеси.

Особеностите на географското положение на територията спрямо важни пътни артерии и големи градове в страната също оказват пряко въздействие върху характера на наблюдаваните демографски тенденции. Това оказва влияние най-вече върху състоянието на различните видове структури на населението и върху неговите миграционни нагласи и поведение.

Разработената характеристика поставя акцент върху състоянието на човешкия фактор в ролята на ключов елемент в развитието на дадена териториална единица. Анализът на основните демографски показатели[11] следва да се разглежда както в контекста на неотменен елемент, посредством който да се определят тенденциите в демографското развитие, така и в неговата роля на инструмент, който да обвърже протичащите демографски процеси с потенциала за развитие на територията.

Негативният темп на демографските процеси на национално ниво, се проявява и на по-ниските териториални нива - регионално[12], областно, общинско. Силно тревожните процеси на обезлюдяване, застаряване, стеснена репродуктивна нагласа и нестабилна социална сигурност на населението, са отличителна черта в развитието на голяма част от териториалните единици в България. Може да се очаква, че успоредната проява на посочените негативни процеси ще окаже цялостен негативен ефект върху бъдещото демографско развитие на голяма част от териториалните единици в страната.

Съвременната демографска ситуация в община Видин е резултат от тежката регионална икономическа депресия през 90-те години на 20 в., както и от бавното възстановяване през началото на настоящия 21 в. В резултат на тази регионална икономическа депресия Северозападния район от ниво

[11] Брой и гъстота на населението, раждаемост, смъртност, естествен и механичен прираст, полово-възрастова, етническа, конфесионална, образователна структура на населението.
[12] Регионално - район от ниво 2

2 се оформи като депресивен в национален мащаб, а поради загубата на икономически функции, градските центрове в неговия обхват постепенно загубиха центърообразуващия си потенциал и привлекателност. Посочените фактори влизат в ролята на основна причина за емиграцията към други центрове в страната или чужбина.

Отчетените тенденции в анализа, които характеризират процесите на раждаемост, смъртност и естествен прираст, както и особеностите в териториалното разпределение на жителите между отделните населени места, потвърждават твърдението, че община Видин не прави изключение от наблюдаваната негативна тенденция на демографско развитие на национално ниво.

Посочените особености и проблеми в демографското развитие на разглежданата територия са ключов индикатор при определянето на основните цели и приоритети при провеждането на политики за развитие на община Видин през програмния период 2014 - 2020 г.

Всички данни, използвани при разработването на настоящия анализ са предоставени от Общинска администрация и от официални публикации на Националния статистически институт /НСИ/.

1.4.1.1. Брой и гъстота на населението

По данни на НСИ от последното преброяване на населението, към 01.02.2011 г. броят на жителите на община Видин е 63 257 д., от които 30 861 д. /48,8%/ мъже и 32 396 д. /51,2%/ жени. Посочената стойност за броя на населението на местно ниво съставлява 62,6% от жителите на област Видин /101 018 д./ и отрежда на едноименната община първо място по разглеждания показател сред 11-те общини в обхвата на областта. Относителният дял, който жителите на общината формират в тяхната структура на областно ниво, разкрива съществуващия териториален дисбаланс отношение на разглеждания показател между община Видин и останалите 10 общини в обхвата на областта.

Към посочената дата населението на общината формира 7,5% от жителите на Северозападен район от ниво 2 и 0,9% от тези на национално ниво.

Към териториалния обхват на община Видин се включват 34 населени места, в т.ч. два града - общинският център - гр. Видин и гр. Дунавци и 32 села. Към 01.02.2011 г. на територията на двата града в общината живеят 50 325 д., които формират 79,6% от населението на общинско ниво при стойност от 12 932 д., или 20,4% за жителите на населените места от селски тип. Към разглежданата дата, на територията на гр. Видин живеят 48 071 д., които съставляват 95,5% от градското население на местно ниво, при стойност от 2 254 д., или 4,5% за гр. Дунавци. Посочените стойности свидетелстват за съществуващите значителни диспропорции в разпределението на жителите на общината както между градовете и селата, така и между двата града в общината.

В периода между последните две преброявания на населението /данни към 01.03.2001 г. и към 01.02.2011 г./, жителите на община Видин намаляват с 14 223 д., които формират отрицателен прираст от 18,4% - от 77 480 д. през 2001 г., на 63 257 д. през 2011 г. Посочената относителна стойност отрежда

на общината по-благоприятна позиция спрямо средната за областта, където за посочения период населението бележи спад с 22,3%. Отчетената стойност /%/ на общинско ниво е незначително по-висока от тази за район от ниво 2 /-18,3%/ и съществено по-неблагоприятна от средната за страната /-7,1%/.

	Брой на населението към:			Прираст	Прираст
	01.03.2001 г.	01.02.2011 г.	31.12.2014 г.	2001-2011 г.	2001-2014 г.
България	7 928 901	7 364 570	7 202 198	- 7,1%	- 9,2%
Северозападен район	1 037 369	847 138	797 142	- 18,3%	- 23,2%
Област Видин	130 074	101 018	93 361	- 22,3%	- 28,2%
Община Видин	77 480	63 257	59 039	- 18,4%	- 23,8%

Таблица 19. Динамика на населението в периода 2001-2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

За целия изследван период 01.03.2001 г. - 31.12.2014 г. броят на жителите в общината бележи спад с 18 441 д., които формират отрицателен прираст в порядъка на 23,8%. Посоченият прираст се отличава с по-благоприятна стойност от тази за област Видин /-28,2%/. По отношение на прираста на ниво от район 2 /-23,2%/ и на национално ниво /-9,2%/, намалението на населението на община Видин се отличава с по-неблагоприятна стойност.

Наблюдаваната в периода 2001-2011 г. негативна тенденция на намаление в броя на жителите на местно ниво продължава и понастоящем. Според последните налични данни за протичащите демографски процеси в страната, за периода 01.02.2011 г. - 31.12.2014 г., населението на община Видин намалява с 4 218 д., съставляващи 6,7%.

Към 31.12.2014 г. населението на общината е в порядъка на 59 039 д., в т.ч. 28 703 д. /48,6%/ мъже и 30 336 д. /51,4%/ жени. Посоченият относителен дял на мъжете в структурата на населението на община Видин към 31.12.2014 г., бележи спад с 0,2% спрямо дела, отчетен при последното преброяване на населението от 2011 г.

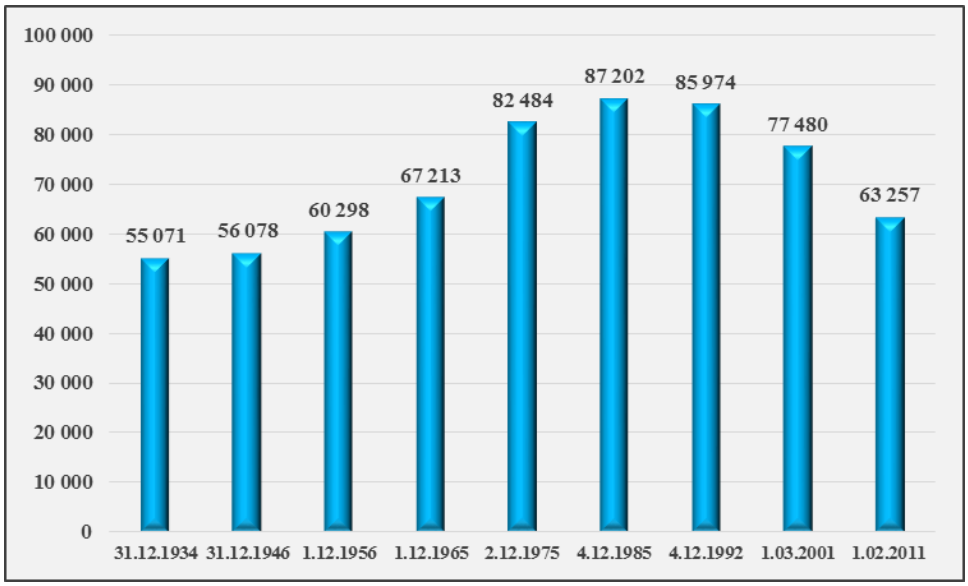
Към 31.12.2014 г. броят на населението на местно ниво съставлява 63,2% от жителите на област Видин /93 361 д./, 7,4% от населението на Северозападен район от ниво 2 /797 142 д./ и 0,8% от това на национално ниво /7 202 198 д./.

В резултат на намалението в броя на населението на община Видин, се отчита промяна в съотношението между градското и селското население на местно ниво. Към 31.12.2014 г. градското население съставлява 80,3% /47 413 д./ от жителите на местно ниво, при стойност от 19,7% /11 626 д./ за жителите на селата. Към разглежданата дата на територията на общинския център - гр. Видин живеят 45 327 д. Констатираното увеличение в дела на градското население спрямо 01.02.2011 г.

/79,6%/ не се дължи на ръст в броя на населението на двата града в обхвата на общината, а се свързва с по-бързия темп, с който намаляват жителите на населените места от селски тип.

С цел очертаване проявата на съответната тенденция в демографското развитие на община Видин, динамиката в броя на населението следва да се проследи за достатъчно дълъг времеви период. Представената фигура проследява броя на жителите на местно ниво, отчетен към датите на проведените преброявания в страната, извършени в периода 1934-2011 г.

Населението на общината се характеризира с постепенен ръст в периода до 1985 г., като към 4.12.1985 г. този брой достига най-висока стойност за целия изследван период - 87 202 д. Към датите на следващите три преброявания /1992, 2001 и 2011 г./ жителите на местно ниво бележат постепенен спад, като по време на последното преброяване на населението в страната техният брой достига четвъртата най-ниска стойност за наблюдавания 77 годишен период - 63 257 д.

Фигура 5. Динамика на населението на община Видин по преброявания за периода 1934-2011 г.
* Посочените данни в периода 1934-1965 г. отговарят на показателя ,,налично население“. Данните в периода 1965-2011 г. се отнасят до показателя ,,постоянно население“ към датата на проведеното преброяване.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

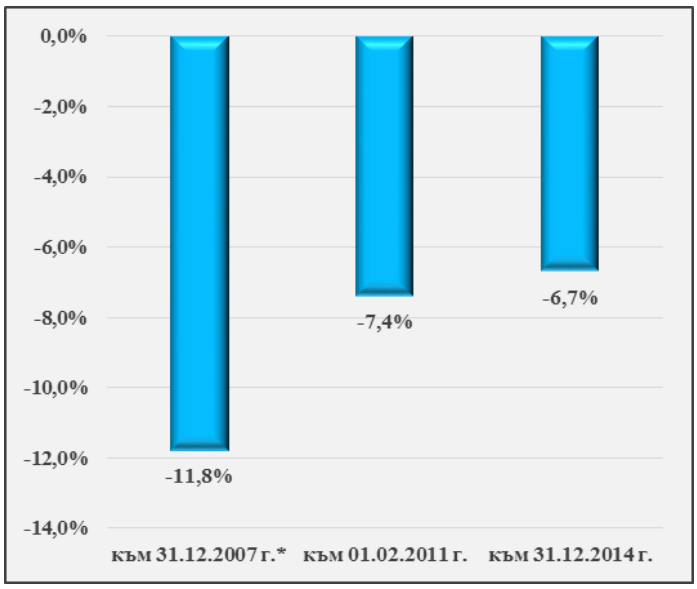
Отчетеният спад в периода 4.12.1985 г. /най-благоприятна стойност/ - 1.02.2011 г. /последно преброяване/ е в порядъка на 23 945 д., равняващи се на 27,5%.

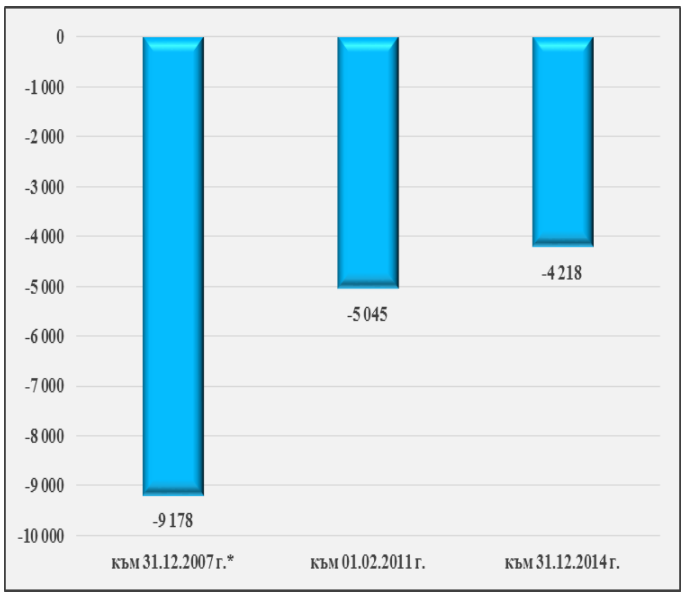
Намалението на населението в община Видин следва да се проследи и от гледна точка на абсолютния и относителен прираст на населението. В периода 2001-2014 г. жителите на местно ниво намаляват с 18 441 д., равняващи се на 23,8%.

В посочения период броят на населението е разгледан към:

- 01.03.2001 г. - предпоследно преброяване на населението в страната;
- 31.12.2007 г. - реперна година /членство на България в Европейския съюз/;
- 01.02.2011 г. - последно преброяване на населението;
- 31.12.2014 г. - последни налични статистически данни.

Относителният прираст в периода между предпоследното преброяване на населението /2001 г./ и годината на членство на България в ЕС /2007 г./ е в порядъка на -11,8% /9 178 д./. В периода 31.12.2007 г. - 01.02.2011 г. жителите на община Видин намаляват със 7,4% /5 045 д./, а в периода между преброяването от 2011 г. и годината с последните налични статистически данни за демографските процеси на национално ниво /данни към 31.12.2014 г./, жителите на местно ниво бележат спад с 4 218 д., равняващи се на отрицателен прираст в порядъка на 6,7%.

Фигура 6. Относителен прираст на населението на община Видин в периода 2007-2014 г. /в ляво/
Фигура 7. Абсолютен прираст на населението на община Видин в периода 2007-2014 г. /в дясно/
* спрямо 01.03.2001 г.
към 01.02.2011 г. - спрямо броя към 31.12.2007 г.
към 31.12.2014 г. - спрямо броя към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Важен структурен елемент на извършваната демографска характеристика, е анализът на териториалното разпределение на населението в община Видин. Към 01.02.2011 г., с най-голям брой жители се отличават общинският център - гр. Видин /48 071 д./ и населените места гр. Дунавци /2 254 д./, с. Градец с /1 434 д./, с. Покрайна /1 288 д./, с. Капитановци /1 061 д./, които се характеризират със значително по-малък брой население в сравнение с общинския център. От друга страна, с най-малко жители са населените места: Долни Бошняк /68 д./, Ботево /69 д./, Вртоп /71 д./, Плакудер /86 д./. Особеностите в териториалното разпределение на населението на община Видин по населени места разкриват наличието на значителни диспропорции между общинския център и останалите 33 населени места в общината.

В периода между последните две преброявания /данни към 01.03.2001 г. и 01.02.2011 г./, броят на населението нараства на територията на едно населено място в обхвата на изследваната територия - с. Новоселци. Отчетеният ръст е в порядъка на 70 д., които формират естествен прираст от 8,7%.

С най-неблагоприятен относителен прираст на населението се отличават населените места с. Вътроп /-50,7%/, с. Долни Бошняк /-48,5%/, с. Жеглица /-38,1%/, с. Сланотрън /-37,2%/, с. Войница /-34,6%/. Поради броя на населението на посочените населени места, отчетеното намаление /%/ на населението на с. Вътроп в периода 2001-2011 г. от 50,7% се формира от 73 д. От друга страна, констатираният отрицателен естествен прираст на жителите на с. Сланотрън /-37,2%/ се равнява на намаление от 302 д.

По отношение на намалението на броя на населението, с най-висока отрицателна стойност се отличава общинският център гр. Видин, където между двете преброявания жителите бележат спад с 9 324 д., които формират отрицателен прираст от 16,2%. На следващо място се нарежда гр. Дунавци, който се отличава със значително по-ниска стойност от -887д., които поради по-малкия брой население се равняват на спад от 28,2%.

	Населено място	Брой на населението		Прираст /%/	Прираст /бр./
		към 01.03.2001 г.	към 01.02.2011 г.	2001-2011 г.	2001-2011 г.
1.	с. Акациево	135	100	- 25,9%	- 35
2.	с. Антимово	793	556	- 29,9%	- 237
3.	с. Бела Рада	732	585	- 20,1%	- 147
4.	с. Ботево	85	69	- 18,8%	- 16
5.	с. Буковец	931	673	- 27,7%	- 258
6.	гр. Видин	57 395	48 071	- 16,2%	- 9 324
7.	с. Войница	156	102	- 34,6%	- 54
8.	с. Вътроп	144	71	- 50,7%	- 73
9.	с. Гайтанци	163	118	- 27,6%	- 45
10.	с. Генерал Мариново	221	159	- 28,1%	- 62
11.	с. Гомотарци	1 011	707	- 30,1%	- 304
12.	с. Градец	1 918	1 434	- 25,2%	- 484
13.	с. Динковица	186	155	- 16,7%	- 31
14.	с. Долни Бошняк	132	68	- 48,5%	- 64
15.	с. Дружба	338	234	- 30,8%	- 104
16.	гр. Дунавци	3 141	2 254	- 28,2%	- 887
17.	с. Жеглица	286	177	- 38,1%	- 109
18.	с. Ивановци	155	100	- 35,5%	- 55
19.	с. Иново	908	717	- 21,0%	- 191
20.	с. Капитановци	1 438	1 061	- 26,2%	- 377
21.	с. Кошава	560	388	- 30,7%	- 172
22.	с. Кутово	1 095	735	- 32,9%	- 360
23.	с. Майор Узуново	400	291	- 27,3%	- 109
24.	с. Новоселци	801	871	8,7%	70
25.	с. Пешаково	140	96	- 31,4%	- 44
26.	с. Плакудер	113	86	- 23,9%	- 27
27.	с. Покрайна	1 657	1 288	- 22,3%	- 369
28.	с. Рупци	204	148	- 27,5%	- 56
29.	с. Синаговци	504	415	- 17,7%	- 89
30.	с. Слана бара	573	431	- 24,8%	- 142
31.	с. Сланотрън	811	509	- 37,2%	- 302
32.	с. Търняне	200	185	- 7,5%	- 15
33.	с. Цар Симеоново	154	118	- 23,4%	- 36
34.	с. Каленик[13]	x	285	-	-

Таблица 20. Динамика на населението на община Видин по населени места /01.03.2011 г. - 01.02.2011 г./
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

[13] През 2001 г. с. Каленик, община Кула, е присъединено към община Видин, с Указ № 64/ обн. 6.04.2001 г.

Гъстотата на населението /д/км^2/ е основен показател, който разкрива спецификата на протичащите демографски процеси на дадена територия. Към 01.02.2011 г. средната гъстота на населението на община Видин е 126,2 д/км^2. Отчетената стойност е по-висока от средната за страната /66,3 д/км^2/ , за района от ниво 2 /44,4 д/км^2/ и за областта /33,3 д/км^2/.

	Територия /км^2/	Население /бр./		Гъстота на населението /д/км^2/	
		01.02.2011 г.	31.12.2014 г.	01.02.2011 г.	31.12.2014 г.
България	111 001,9	7 364 570	7 202 198	66,3	64,9
Северозападен район	19 070,3	847 138	797 142	44,4	41,8
Област Видин	3 032,9	101 018	93 361	33,3	30,8
Община Видин	501,3	63 257	59 039	126,2	117,8

Таблица 21. Средна гъстота на населението към 01.02.2011 г. /данни от последното преброяване/ и промяна в стойностите на показателя към 31.12.2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Намалението в броя на жителите на общината в периода 01.02.2011 г. - 31.12.2014 г., води до промяна и в гъстотата на населението, която към 31.12.2014 г. е в порядъка на 117,8 д/км^2. Тоест, в периода между последното преброяване на населението и последните налични данни за протичащите демографски процеси в страната, средната гъстота на населението в община Видин намалява с 8,4 д/км^2.

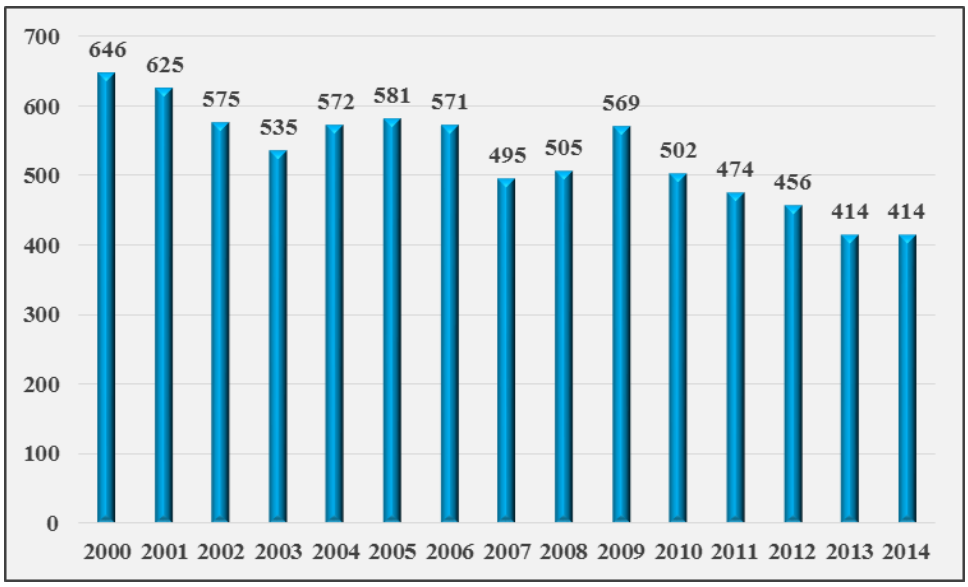
1.4.1.2. Раждаемост и смъртност на населението

Демографските показатели, характеризиращи тенденциите в протичащите процеси на раждаемост и смъртност на населението, се намират в пряка връзка от влиянието на различни фактори от социално-икономическо и демографско естество. Сред основните показатели, анализирани в настоящия анализ, следва да посочим: брой живородени деца, брой живородени брачни и извънбрачни деца, коефициент на раждаемост на населението, брой умирания, коефициент на смъртност на населението.

Стойностите на тези показатели следва да се разглеждат в контекста на тяхната роля на „пряко отражение“ на средата на живот на хората /жизнен стандарт, качество на живот, образование, достъп до здравеопазване, социална стабилност/, както и на особеностите на техните репродуктивни нагласи.

В периода 2000-2014 г. броят на живородените деца в община Видин варира между 646 бр. през 2000 г. /най-благоприятна стойност/ и 414 бр. през последните две години 2013 г. и 2014 г., когато броят на живородените деца е най-нисък за целия изследван 15 годишен период.

Посочената стойност за 2014 г. на общинско ниво формира 62,9% от живородените деца в област Видин /658 бр./ и отрежда на едноименната община първо място сред 11-те общини в областта.

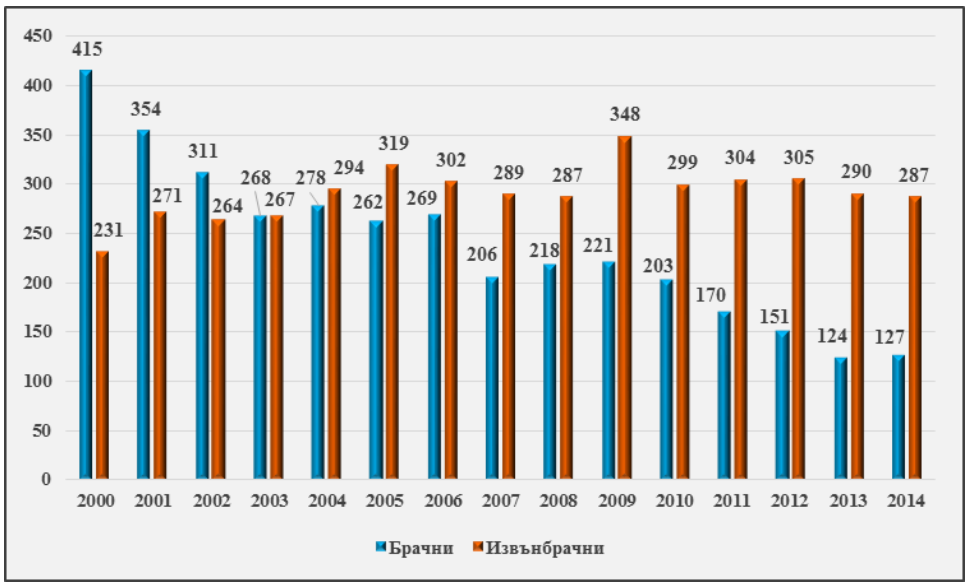
Фигура 8. Брой живородени деца в община Видин в периода 2000-2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Отчетеното намаление в броя на живородените деца не се дължи на промяна в репродуктивните нагласи на населението на територията на общината, а се свързва с намаляващия брой жителите на местно ниво.

През отделните години в изследвания период, съотношението между живородените деца по пол варира - години с по-голям брой живородени момчета се редуват с години, в които броят на живородените момчета взема превес. През последната 2014 г., това съотношение е в полза на живородените момчета - 50,7% /210 бр./, при стойност от 49,3% /204 бр./ за живородените момичета.

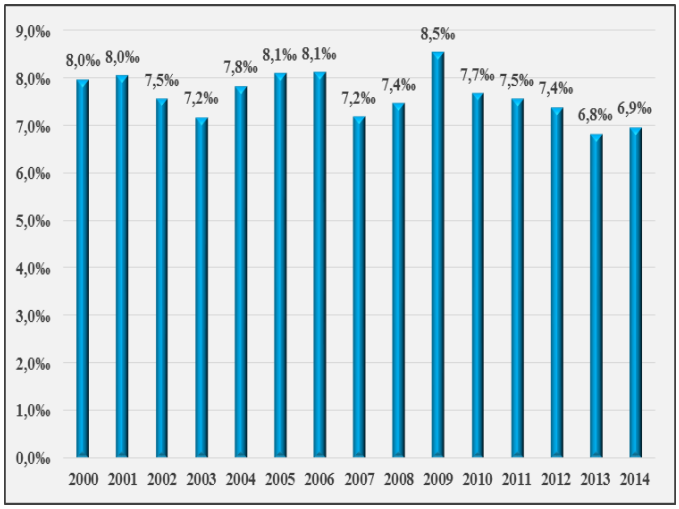
Важен елемент от демографския анализ на дадена територия, който разкрива особеностите на репродуктивните нагласи на населението, се явява показателят „живородени брачни и извънбрачни деца“. Броят на живородените брачни деца на територията на община Видин е по-висок от този на родените извънбрачни през първите четири години от изследвания период /2000, 2001, 2002 и 2003 г./. През всички останали години в периода, броят на живородените извънбрачни деца надвишава този на родените брачни деца.

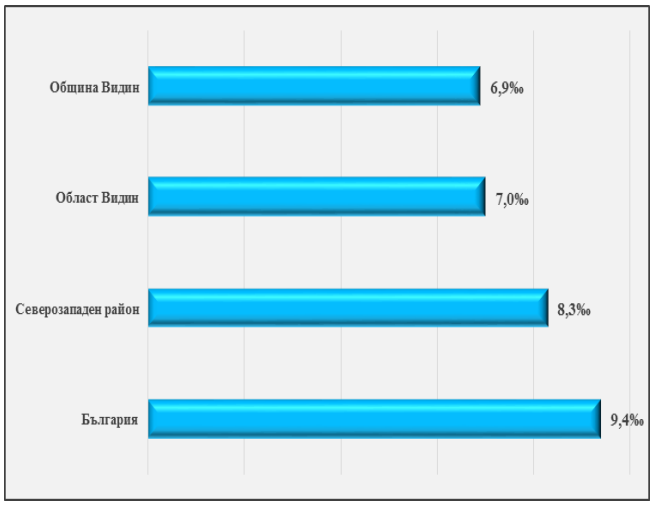
През последната наблюдавана 2014 г., живородените брачни деца са 127 бр., които формират 30,7% от живородените деца на местно ниво /414 бр./, при стойност от 287 бр. /69,3%/ за живородените извънбрачни деца на територията на община Видин.

Фигура 9. Брой живородени брачни и извънбрачни деца в община Видин в периода 2000-2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

В периода 2000-2014 г. коефициентът на раждаемост на населението в община Видин варира между 8,5‰ през 2009 г. /най-благоприятна стойност на показателя/ и 6,8‰ през 2013 г. /най-ниска стойност за целия 15 годишен период/. Отчетената стойност на показателя през последната изследвана 2014 г. е в порядъка на 6,9‰ и представлява втората най-неблагоприятна стойност за периода.

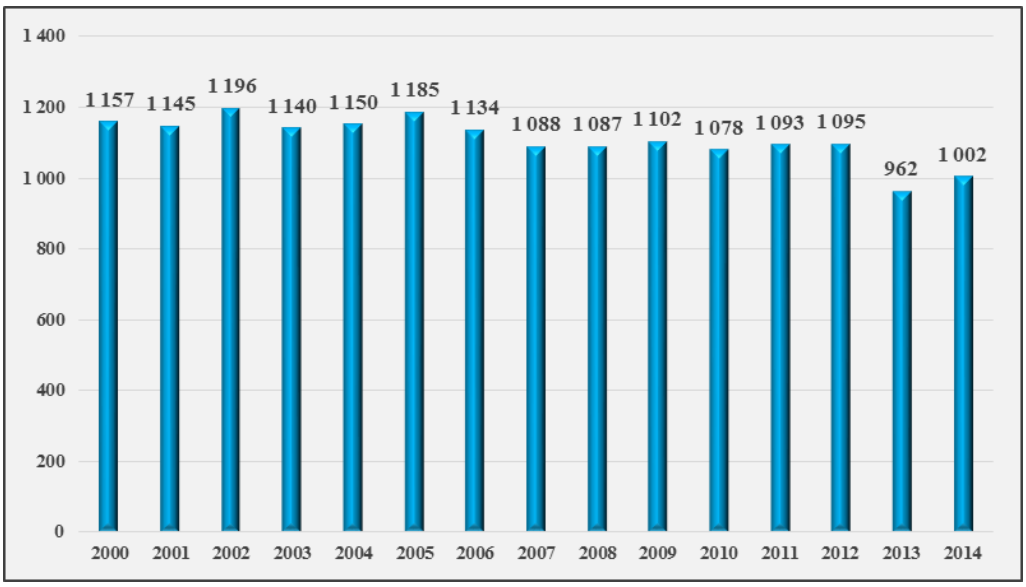

Фигура 10.Коефициент на раждаемост на населението на община Видин в периода 2000-2014 г.
Фигура 11. Коефициент на раждаемост на населението през 2014 г. /национално ниво, ниво район от ниво 2, областно ниво, общинско ниво/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Коефициентът на раждаемост на населението на община Видин през последната изследвана 2014 г., се отличава с по-ниска стойност спрямо средната за България /9,4‰/, за Северозападен район от ниво 2 /8,3‰/ и за област Видин /7,0‰/.

В периода 2000-2014 г. броят на умиранията в община Видин варира между 1 196 д. през 2002 г. /най-висока стойност/ и 962 д. през 2013 г., когато е отчетен най-малък брой умирания на местно ниво за целия 15 годишен период.

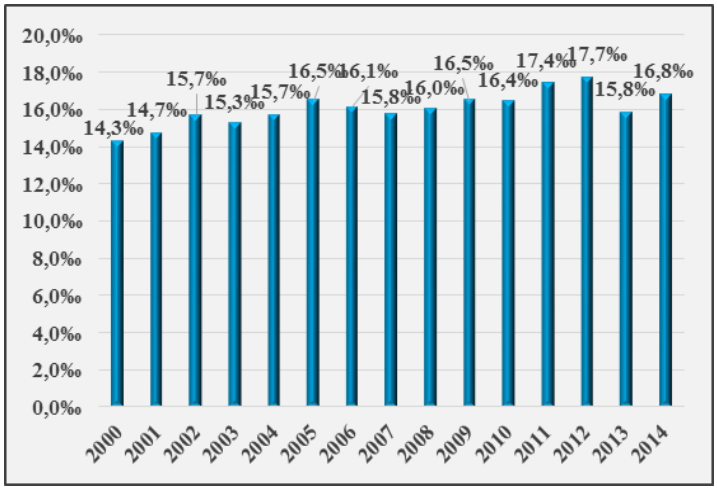

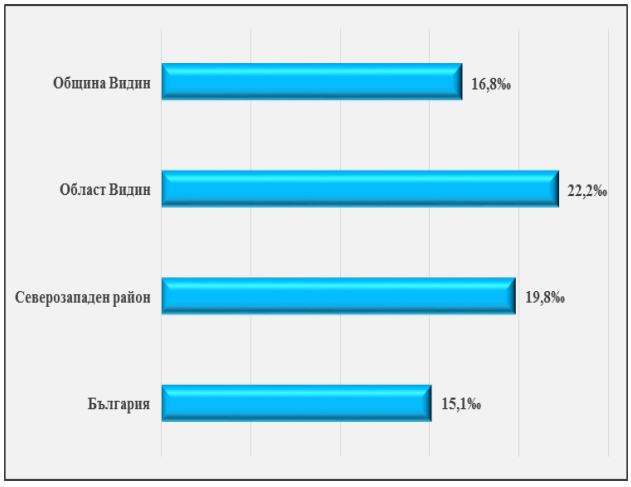
Фигура 12. Умирания в община Видин в периода 2000-2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

През последната наблюдавана 2014 г. съотношението на умиранията в община Видин по пол е в порядъка на 534 мъже /53,3%/ при 468 жени /46,7%/.

През 2014 г. умиранията в общината /1 002 д./ съставляват 47,7% от умиранията на територията на област Видин /2 100 д./. Отчетеният брой отрежда на общината първо място сред 11-те общини в областта.

В наблюдавания период коефициентът на смъртност на населението в община Видин варира между 14,3‰ през 2000 г. /най-ниска стойност/ и 17,7‰ през 2012 г., когато е отчетена най-тревожна стойност на показателя.

Фигура 13. Коефициент на смъртност на населението на община Видин в периода 2000-2014 г.
Фигура 14. Коефициент на смъртност на населението през 2014 г. /национално ниво, ниво район от ниво 2, областно ниво, общинско ниво/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

През последната наблюдавана 2014 г. коефициентът на смъртност на населението в община Видин е 16,8‰ - стойност, по-висока от средната за страната /15,1‰/ и по-благоприятна спрямо тази за района от ниво 2 /19,8‰/ и за областта /22,2‰/.

1.4.1.3. Естествен и механичен прираст на населението

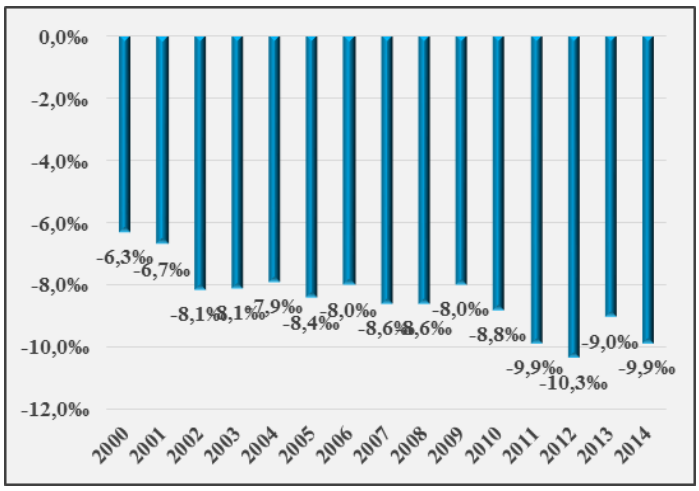
Естественото движение на населението оказва съществено влияние върху абсолютния брой на жителите в общината и играе ролята на ключов индикатор за социалното и демографско състояние и развитие на територията. Естественият прираст в община Видин се отличава с тревожно високи отрицателни стойности, породени в следствие на силното застаряване на населението и от изселването на млади хора.

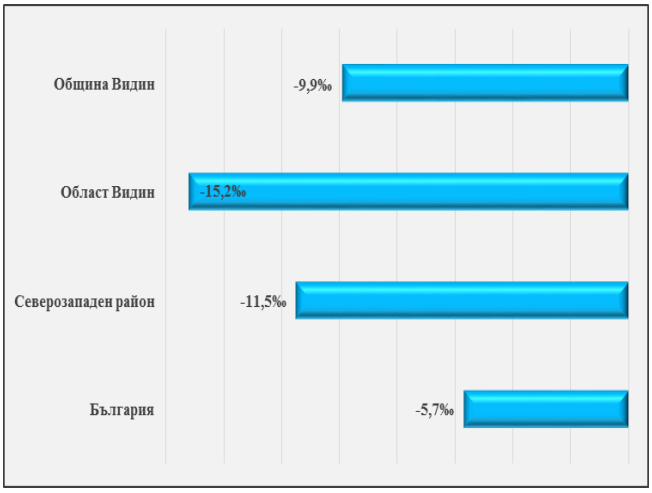
Стойността на естествения прираст на населението /разликата между броя живородени и броя умрели лица/ на територията на община Видин варира между -511 д. през 2000 г. /най-ниска отрицателна стойност/ и -639 д. през 2012 г., когато е отчетена най-тревожна стойност на показателя за целия изследван 15 годишен период. През последната разглеждана 2014 г. броят на умрелите лица /1 002 д./ надвишава този на живородените /414 д./ с 588 д.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Живородени														
646	625	575	535	572	581	571	495	505	569	502	474	456	414	414
Умрели														
1 157	1 145	1 196	1 140	1 150	1 185	1 134	1 088	1 087	1 102	1 078	1 093	1 095	962	1 002
Естествен прираст														
- 511	- 520	- 621	- 605	- 578	- 604	- 563	- 593	- 582	- 533	- 576	- 619	**- 639**	- 548	-588

Таблица 22. Естествено движение на населението на община Видин в периода 2000-2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

По-големият брой на умрелите спрямо този на живородените лица резултатира в отрицателните стойности на коефициента на естествен прираст на населението в община Видин през всички 15 години в изследвания период. С най-тревожна стойност се отличава 2012 г., когато отчетената стойност на показателя е в порядъка на -10,3‰, докато през първата изследвана 2000 г. е констатирана най-благоприятната стойност от -6,3‰. Отчетената стойност на коефициента през последната разглеждана 2014 г. е в порядъка на -9,9‰, като посочената стойност е втората най-тревожна за наблюдавания период /стойността на местно ниво за 2014 г. е равна на тази, констатирана през 2011 г./.

Фигура 15. Коефициент на естествен прираст на населението на община Видин в периода 2000-2014 г.
Фигура 16. Коефициент на естествен прираст на населението през 2014 г. /национално ниво, ниво район от ниво 2, областно ниво, общинско ниво/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Посочената стойност на коефициента на естествен прираст на общинско ниво през 2014 г., отрежда на община Видин по-тревожна позиция спрямо тази за България /-5,7‰/ и по-благоприятна спрямо тази за Северозападен район от ниво 2 /-11,5‰/ и за област Видин /-15,2‰/.

Механичният прираст на населението /разликата между броя заселени и броя изселени лица/ в община Видин се отличава с отрицателни стойности през всички 15 години в периода 2000-2014 г. Най-тревожна стойност е отчетена през 2003 г. /-1 190 д./, а най-ниска отрицателна стойност е констатирана през 2012 г. /-293 д./. През последната изследвана 2014 г. броят на изселените лица /1 240 д./ надвишава този на заселените /645 д./ с 595 д.

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Заселени														
2 500	2 314	1 356	1 410	1 128	1 241	937	1 242	1 024	1 119	1 279	896	769	678	645
Изселени														
2 957	3 004	1 870	2 600	1 829	1 992	1 897	2 046	1 375	1 829	1 840	1 253	1 062	1 324	1 240
Механичен прираст														
- 457	- 690	- 514	- 1 190	- 701	- 751	- 960	- 804	- 351	- 710	- 561	- 357	- 293	- 646	- 595

Таблица 23. Механично движение на населението на община Видин в периода 2000-2014 г.
* От 2007 г. механичното движение на населението включва не само вътрешната миграция, а и движението на лицата към и от страната
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

1.4.1.4. Полово-възрастова структура на населението

По данни на НСИ от последното преброяване на населението, съотношението между мъжете и жените в община Видин към 01.02.2011 г., е 30 861 мъже, формиращи 48,8% от жителите на общината, спрямо 32 396 жени, съставляващи 51,2%. Тяхното териториално разпределение между градовете и селата е както следва: 24 582 мъже при 25 743 жени за територията на двата града в общината /общинският център гр. Видин и гр. Дунавци/, и 6 279 мъже при 6 653 жени в рамките на останалите 32 населени места в териториалния обхват на общината.

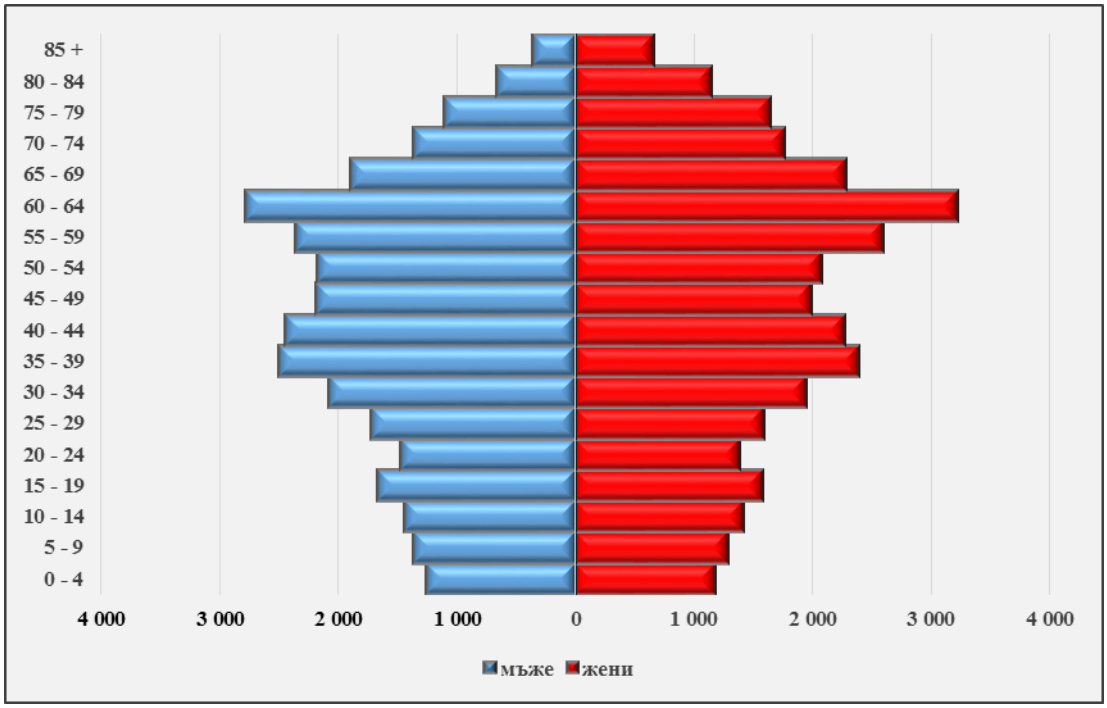
Най-голям дял във възрастовата структура на населението към разглежданата дата заемат хората на възраст между 60 и 64 години - 6 011 д., които формират 9,5% от населението на местно ниво, следвани от лицата във възрастовата група 55-59 г. /4 962 д./, които се равняват на 7,8% от жителите на местно ниво. Лицата на възраст 0-4 г. /2 437 д./ се равняват на 3,9% от жителите на общината, при стойност от 1 008 д., или 1,6% за хората в категория „85+“ години.

Разпределението на населението по пол и възраст се отличава с по-големия дял на мъжете във всички възрастови групи от 0-4 г. до 50-54 г. включително. Така например мъжете на възраст между 45 и 49 години /2 190 д./ формират 52,4% от населението на тази възраст, при стойност от 1 991 жени, съставляващи 47,6%. При всички останали възрастови групи в интервала от 55-59 г. до 85+ години се наблюдава обратното съотношение, характеризиращо се с по-големия дял на жените. С най-съществена разлика се отличава съотношението по пол във възрастовата група „85+“ години, където делът на жените е в порядъка на 64,8% /653 д./, при стойност от 35,2% /355 д./ за мъжете.

Възраст	Общо	Мъже	Жени	% мъже	% жени
0 - 4	2 437	1 257	1 180	51,6%	48,4%
5 - 9	2 651	1 369	1 282	51,6%	48,4%
10 - 14	2 859	1 442	1 417	50,4%	49,6%
15 - 19	3 248	1 672	1 576	51,5%	48,5%
20 - 24	2 857	1 478	1 379	51,7%	48,3%
25 - 29	3 304	1 720	1 584	52,1%	47,9%
30 - 34	4 027	2 080	1 947	51,7%	48,3%
35 - 39	4 890	2 498	2 392	51,1%	48,9%
40 - 44	4 714	2 442	2 272	51,8%	48,2%
45 - 49	4 181	2 190	1 991	52,4%	47,6%
50 - 54	4 251	2 179	2 072	51,3%	48,7%
55 - 59	4 962	2 365	2 597	47,7%	52,3%
60 - 64	6 011	2 786	3 225	46,3%	53,7%
65 - 69	4 171	1 890	2 281	45,3%	54,7%
70 - 74	3 126	1 366	1 760	43,7%	56,3%
75 - 79	2 748	1 106	1 642	40,2%	59,8%
80 - 84	1 812	666	1 146	36,8%	63,2%
85 +	1 008	355	653	35,2%	64,8%
Общо	**63 257**	**30 861**	**32 396**	**48,8%**	**51,2%**

Таблица 24. Полово-възрастова структура на населението на община Видин към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Анализираните особености на полово-възрастовата структура на населението на община Видин към 01.02.2011 г. /брой лица в отделните възрастови групи и съотношение по пол на представителите на отделните възрастови групи/, са визуализирани посредством представената полово-възрастова пирамида на населението.

Фигура 17. Полово-възрастова пирамида на населението на община Видин към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Особеностите на възрастовата структура на населението по населени места, е важен елемент от извършвания демографски анализ, посредством който, можем ясно да очертаем съществуващите дисбаланси между броя на жителите в различните възрастови групи на територията на общината.

Сред населените места, които се отличават с по-голям брой население на възраст между 0 и 14 години, се отличават общинският център - гр. Видин /6 812 д./ и населените места гр. Дунавци /277 д./, с. Новоселци /141 д./, с. Капитановци /102 д./ и с. Покрайна /97 д./, които се характеризират със значително по-малък брой население в разглежданата възрастова група. От друга страна, особеностите на възрастовата структура на населението на голяма част от останалите населени места се отличава с изключително неблагоприятно съотношение между населението на възраст от 0 до 14 г., и това на 70 и повече години. Прави впечатление, че на територията на четири населени места - с. Вартоп, с. Гайтанци, с. Долни Бошняк и с. Плакудер липсва население на възраст между 0 и 14 години.

Сред населените места в обхвата на община Видин, които се отличават с влошена възрастова структура, следва да посочим:

Населено място	Население на 0-14 години /брой/	Население на 70 и повече години /брой/
с. Акациево	2	38
с. Ботево	1	28
с. Войница	1	46
с. Вартоп	0	46
с. Гайтанци	0	67
с. Динковица	7	63
с. Дружба	10	104

с. Долни Бошняк	0	35
с. Жеглица	9	61
с. Ивановци	1	41
с. Пешаково	9	34
с. Плакудер	0	40
с. Рупци	7	59
с. Цар Симеоново	2	44

Посочените неблагоприятни стойности на възрастовата структура на община Видин по населени места ясно свидетелства за проявяващата се тенденция на застаряване на населението, което от своя страна ще доведе до постепенно обезлюдяване на голяма част от селищата в общината.

	Населени места	Общо	Възраст														
			0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70 и повече
	Община Видин /общо/	63 257	2 437	2 651	2 859	3 248	2 857	3 304	4 027	4 890	4 714	4 181	4 251	4 962	6 011	4 171	8 694
1.	с. Акациево	100	2	-	-	-	-	2	4	4	2	2	5	7	27	7	38
2.	с. Антимово	556	9	9	7	16	16	15	12	16	16	24	34	46	88	63	185
3.	с. Бела Рада	585	14	8	8	11	15	15	22	22	20	17	43	48	68	80	194
4.	с. Ботево	69	1	-	-	-	-	1	1	-	2	6	2	9	11	8	28
5.	с. Буковец	673	17	24	31	31	24	21	29	55	46	28	26	46	104	66	125
6.	гр. Видин	48 071	2 096	2 257	2 459	2 727	2 378	2 831	3 467	4 169	4 056	3 526	3 488	3 848	4 031	2 397	4 341
7.	с. Войница	102	-	-	1	-	-	-	-	1	3	3	2	7	14	25	46
8.	с. Вртоп	71	-	-	-	-	-	1	-	-	1	2	1	2	10	8	46
9.	с. Гайтанци	118	-	-	-	-	3	1	-	4	3	8	5	9	10	8	67
10.	с. Генерал Мариново	159	6	5	4	2	5	6	13	8	3	1	6	6	20	18	56
11.	с. Гомотарци	707	5	14	15	51	43	22	18	19	26	33	34	46	81	71	229
12.	с. Градец	1 434	19	21	36	43	41	33	43	69	52	67	49	94	207	195	465
13.	с. Динковица	155	1	1	5	-	-	2	2	7	10	3	4	12	21	24	63
14.	с. Долни Бошняк	68	-	-	-	-	-	-	-	2	2	1	-	4	13	11	35
15.	с. Дружба	234	1	5	4	2	2	4	8	7	7	9	5	10	39	27	104
16.	гр. Дунавци	2 254	101	94	82	113	88	112	108	138	115	126	125	175	234	190	453
17.	с. Жеглица	177	4	2	3	6	6	7	6	4	4	7	9	15	14	29	61
18.	с. Ивановци	100	-	1	-	-	-	-	1	-	4	7	3	12	15	16	41
19.	с. Иново	717	8	23	16	35	18	18	29	48	40	24	48	58	120	85	147
20.	с. Каленик	285	2	5	11	5	4	4	6	7	20	12	21	14	38	40	96
21.	с. Капитановци	1 061	34	34	34	46	42	39	52	65	53	61	56	81	113	134	217
22.	с. Кошава	388	5	8	2	5	7	7	13	14	10	12	27	28	59	48	143
23.	с. Кутово	735	13	19	8	20	27	25	28	26	24	31	51	57	92	78	236
24.	с. Майор Узуново	291	3	6	7	10	6	4	4	7	11	10	13	15	32	46	117
25.	с. Новоселци	871	40	51	50	33	32	34	35	43	46	40	36	76	114	73	168

26.	**с. Пешаково**	**96**	1	5	3	3	-	5	6	1	1	-	4	6	17	10	34
27.	**с. Плакудер**	**86**	-	-	-	1	-	-	-	-	2	1	1	8	13	20	40
28.	**с. Покрайна**	**1 288**	30	27	40	58	63	44	64	75	70	48	47	83	165	153	321
29.	**с. Рупци**	**148**	1	2	4	1	4	2	2	7	5	5	5	17	19	15	59
30.	**с. Синаговци**	**415**	7	8	8	4	3	12	10	17	21	20	25	34	59	52	135
31.	**с. Слана бара**	**431**	5	8	12	11	9	7	14	18	21	15	24	24	62	70	131
32.	**с. Сланотрън**	**509**	6	9	1	4	13	18	15	22	9	22	34	38	64	67	187
33.	**с. Търняне**	**185**	5	4	8	10	5	8	12	11	5	5	8	20	21	21	42
34.	**с. Цар Симеоново**	**118**	1	1	-	-	3	4	3	4	4	5	10	7	16	16	44

Таблица 25. Възрастова структура на населението в община Видин по населени места към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg

Анализирайки особеностите на възрастовата структура на населението, следва да обърнем внимание и на разпределението на жителите на община Видин в под, във и над трудоспособна възраст. По данни на НСИ от последното преброяване, към 01.02.2011 г. най-голям дял заемат лицата в трудоспособна възраст - 59,3%, равняващи се на 37 501 д. Посочената стойност е по-благоприятна от средната за областта, където хората в трудоспособна възраст съставляват 54,8%. Отчетеният дял на местно ниво отрежда на община Видин първо място по дял на населението в разглежданата възрастова категория сред 11-те общини в обхвата на едноименната област.

На второ място на общинско ниво се нареждат лицата в над трудоспособна възраст - 27,2%, формиращи 17 202 д. от населението на общината. С най-нисък дял се отличават лицата в под трудоспособна възраст - 13,5% /8 554 д./.

	Население /брой/	Структура /%/
Под трудоспособна възраст	8 554	13,5%
В трудоспособна възраст	37 501	59,3%
Над трудоспособна възраст	17 202	27,2%
Общ брой население	**63 257**	**100,0%**

Таблица 26. Население под, във и над трудоспособна възраст в община Видин към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

В периода 01.02.2011 г. - 31.12.2014 г. броят на хората и в трите разглеждани категории население намалява. В резултат на този спад, делът на лицата в трудоспособна възраст достига 58,1% /при дял от 59,3% към 01.02.2011 г./. Посочената относителна стойност за 2014 г., отрежда на община Видин по-неблагоприятна позиция спрямо тази за страната /61,1%/. Делът на хората в над трудоспособна възраст нараства и достига стойност от 28,5%, докато лицата в под трудоспособна възраст намаляват до 13,3% /при стойност от 13,5% към 01.02.2011 г./.

	Население /брой/	Структура /%/
Под трудоспособна възраст	7 870	13,3%
В трудоспособна възраст	34 330	58,1%
Над трудоспособна възраст	16 839	28,5%
Общ брой население	**59 039**	**100,0%**

Таблица 27. Население под, във и над трудоспособна възраст в община Видин към 31.12.2014 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

1.4.1.5. Етническа и конфесионална структура на населението

Данните за етническата и конфесионалната структура на населението на община Видин, са резултат от самоопределението на лицата, взели участие в последното преброяване на населението през 2011 г. Въпросът за етническото и конфесионалното самоопределение, е право на личен избор на преброявания дали да посочи етническата и религиозната група, към които се самоопределя.

По данни на НСИ, в община Видин отговор на въпроса за своята етническа принадлежност са дали 59 032 д., или 93,3% от общия брой население.

Най-голям дял от отговорилите на въпроса за своята етническа група, към 01.02.2011 г. заемат лицата, самоопределили се към българската етническа група - 92,4%, равняващи се на 54 546 д. от отговорилите. Посоченият дял се отличава с по-висока стойност от средната на областно /91,2%/ и на национално ниво /84,8%/.

На второ място по численост се нарежда ромската етническа група, към която по време на последното преброяване, са се самоопределили 3 753 д., формиращи 6,4% от лицата, дали отговор на въпроса за своята етническа принадлежност. Посоченият брой на общинско ниво формира 51,5% от ромското население в областта /7 282 д./. Отчетеният дял на ромското население е по-нисък от средния за областта /разлика с 1,3 процентни пункта/, където представителите на ромската етническа група формират 7,7% от получените отговори. По отношение дела на представителите на ромската етническа група на национално ниво /4,9%/, отчетената стойност за община Видин се характеризира с по-висока стойност /разлика от 1,5%/.

Турската етническа група формира 0,1% или 66 д. от лицата дали отговор на въпроса за своята етническа принадлежност. Отчетената стойност е значително по-ниска от средната за България /8,8%/ и равна на тази за област Видин /0,1%/.

	Етническа група /%/				
	Българска	Турска	Ромска	Друга	Не се самоопределям
България	84,8%	8,8%	4,9%	0,7%	0,8%
Област Видин	91,2%	0,1%	7,7%	0,5%	0,5%
Община Видин	92,4%	0,1%	6,4%	0,5%	0,6%

Таблица 28. Етническа структура на населението към 01.02.2011 г.
Източник: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

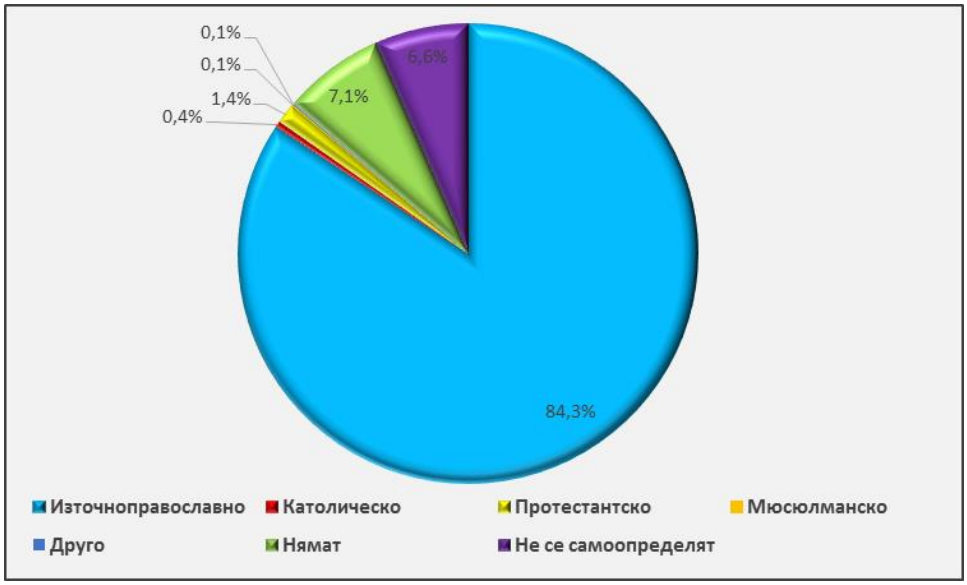
Разгледаните три етнически групи /българска, ромска и турска/ съставляват 98,9% от жителите на община Видин, участвали в преброяването на населението от 2011 г. и дали отговор на въпроса за своята етническа структура.

Отчетените стойности за съотношението между различните етнически групи свидетелства за хомогенния етнически състав на населението на община Видин, което отговаря и на данните от предходни преброявания. По отношение на ромското население, се отчита ръст в неговия дял спрямо предишни преброявания на населението.

Към категорията ,,друга етническа група“ се отнасят 0,5% /322 д./, а други 0,6%, равняващи се на 345 д. са заявили, че не се самоопределят.

По данни на последното преброяване на населението през 2011 г., броят на лицата, дали отговор на въпроса за своето вероизповедание, е 51 450 д., които формират 81,3% от населението на общината /63 257 д./.

Най-голям дял заемат лицата, самоопределили се към източноправославното вероизповедание 84,3% /43 351 д./ от отговорилите. На следващо място се нареждат лицата, които са заявили, че нямат вероизповедание - 3 674 д. /7,1%/, както и тези, които не се самоопределят - 3 405 д. /6,6%/. С относителен дял от 1,4% от отговорилите се нареждат лицата с протестантско вероизповедание /711 д./. Към католическото вероизповедание са се самоопределили 186 д., или 0,4% от отговорилите на въпроса за своята конфесионална структура. Последно място заемат лицата, които са се самоопределили към мюсюлманското вероизповедание - 0,1% /54 д./.

Фигура 18. Конфесионална структура на населението в община Видин към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

1.4.1.6. Образователна структура на населението

По данни от последното преброяване на населението, към 01.02.2011 г. най-голям дял от жителите на община Видин на седем и повече навършени години /59 754 д./, са със завършено средно образование - 48,1% /28 720 д./. Отчетената стойност на общинско ниво, е по-висока с 2,7% от средната за област Видин /45,4%/, и с 4,7 процентни пункта спрямо стойността отчетена на национално ниво /43,4%/.

На второ място се нареждат лицата в разглежданата възрастова група със завършено основно образование - 24,0%, или 14 368 д. от лицата на седем и повече навършени години на общинско ниво.

Лицата със завършено висше образование на територията на община Видин заемат трето място с относителен дял от 16,9%, или 10 085 д. Отчетената стойност е по-благоприятна в сравнение с тази за областта /13,9%/, но по отношение дела на висшистите в страната /19,6%/, община Видин се отличава с по-нисък дял /разлика с 2,7%/.

	Висше	Средно	Основно	Начално	Незавършено начално	Никога не посещавали училище	Дете*
България	19,6%	43,4%	23,1%	7,8%	4,8%	1,2%	0,2%
Област Видин	13,9%	45,4%	27,5%	7,4%	4,6%	0,9%	0,2%
Община Видин	16,9%	48,1%	24,0%	5,8%	4,3%	0,6%	0,2%

Таблица 29. Население на 7 и повече навършени години по степен на завършено образование към 01.02.2011 г.
/*деца на 7 навършени години, които още не са тръгнали на училище/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

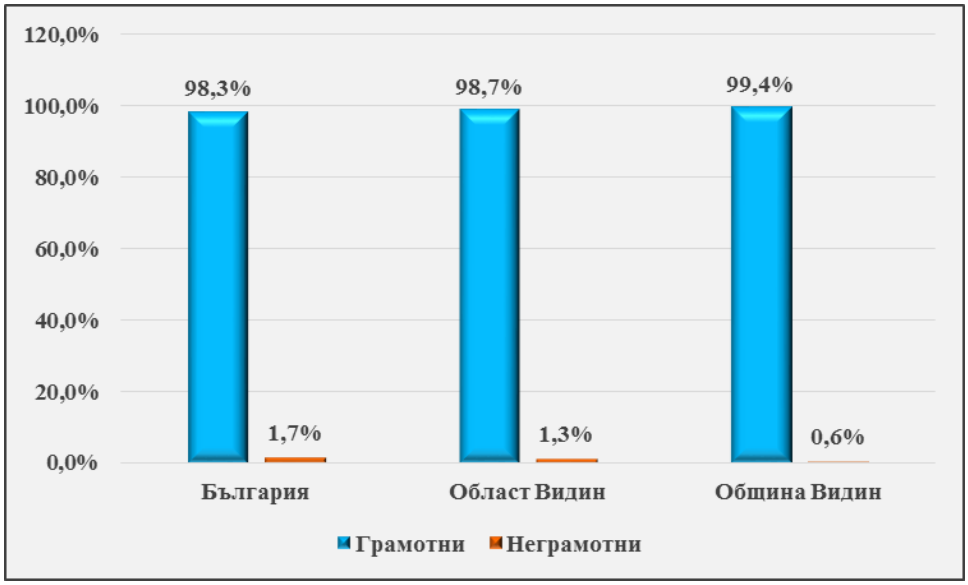
Броят на лицата с начално образование - 3 486 д. съставлява 5,8% от населението на седем и повече навършени години, докато лицата с незавършено начално - 2 564 д. формират 4,3%. Посочените относителни стойности отреждат на община Видин по-благоприятна позиция спрямо тази на областно ниво.

Броят на лицата на общинско ниво, които никога не са посещавали училище е 382 д., или 0,6% от лицата на седем и повече навършени години в общината. Отчетената стойност е двойно по-ниска от тази на национално ниво /1,2%/.

Важен показател, характеризиращ особеностите на образователната структура, е грамотността на населението. Към 01.02.2011 г. броят на грамотните лица на девет и повече навършени години на територията на общината /58 714 д./ е 58 345 д., които съставляват 99,4% от лицата в разглежданата възрастова група. По-голям дял от грамотните лица формират жените - 51,4% /29 995 д./, спрямо 48,6% /28 350 д./ за мъжете. Отчетеният дял на грамотните лица на общинско ниво отрежда на община Видин по-благоприятна позиция спрямо тази за областта, където грамотните лица /92 757 д./ формират 98,7% от лицата на девет и повече навършени години /93 982 д./. Стойността на разглеждания показател на общинско ниво е по-висока и от средната за средната за България /98,3%/.

Броят на неграмотните лица /неумението да се чете или пише/ на девет и повече навършени години в община Видин към 01.02.2011 г., е 369 д., които формират 0,6% от населението в тази възрастова група на общинско ниво. По отношение разпределението на неграмотните лица в община Видин по пол, с по-благоприятна стойност се отличават мъжете - 153 д., които формират 41,5% от неграмотните лица, спрямо 58,5%, или 216 д. за неграмотните жени.

Отчетеният дял на неграмотните лица на местно ниво е по-нисък от средния за областта /1,3%/ и за страната /1,7%/.

Фигура 19. Грамотност на населението на 9 и повече навършени години към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Особеностите на образователната структура на населението се намират в тясна връзка с възможностите за трудова реализация на човешките ресурси, особено като се има предвид, че много по-голяма част от хората със завършено висше и средно образование живеят в общинския център - гр. Видин. Понастоящем, трудовата специализация и реализация не отговарят напълно на съвременните икономически реалности и потребности на трудовия пазар. Съществува недостиг на квалифицирана работна сила, както и на действащи програми за временна заетост и преквалификация. В ролята на неблагоприятен фактор влиза и тенденцията на постепенно напускане на квалифицирани специалисти от територията на общинския център и на община Видин като цяло. Недостатъчните възможности за професионална реализация на младите квалифицирани специалисти са една от основните причини за наблюдаваната миграция на младите хора в посока столичния град - гр. София или извън рамките на страната.

1.4.1.7. Основни изводи за демографската ситуация в община Видин

Извършената характеристика на протичащите демографски процеси на територията на община Видин и анализираните тенденции в демографското развитие позволяват да направим следните изводи относно настоящата демографска ситуация:

- Изпъква проявата на наложилата се неблагоприятна тенденция на постепенно намаление на броя на жителите на общинско ниво, което за периода между двете преброявания на населението /2001-2011 г./ е в порядъка на 18,4%, равняващи се на 14 223 д. /от 77 480 д. към 01.03.2001 г., на 63 257 д. към 01.02.2011 г./. Отчетеният темп на намаление на населението на територията на община Видин се отличава с по-благоприятна стойност спрямо средната за областта /намаление с 22,3%/ и с близка стойност до тази за района от ниво 2 /намаление с 18,3% за Северозападен район/;
- Наблюдаваната неблагоприятна тенденция на намаление на броя на населението на община Видин продължава и понастоящем като в периода 01.02.2011 г. - 31.12.2014 г., броят на жителите на общината намалява с 4 217 д., равняващи се на 6,7%;
- По отношение на разпределението на населението на територията на 34-те населени места в община Видин, изпъкват значителните диспропорции между общинския център - гр. Видин и останалите населени места. Докато към 01.02.2011 г. в гр. Видин живеят 48 071 д., равняващи се на близо 76,0% от населението на общинско ниво, общият брой жители на територията на останалите 33 населени места възлиза едва на 15 186 д. /24,0%/. Съществуващите различия в териториалното разпределение на жителите на общината са ясен индикатор за наличието на значителни диспропорции по отношение достъпа на хората живеещи в общинския център и в останалите населени места до основни елементи на здравната, социалната, образователната, културната, транспортна, водностопанска и др. инфраструктура;
- В периода 2000-2014 г. раждаемостта на територията на община Видин се характеризира с проявата на ясно изразена тенденция на намаление на броя на живородените деца. За изследвания период този брой варира между 414 бр. през 2013 г. и 2014 г. /най-ниска стойност/ и 646 бр. /най-благоприятна стойност/ през 2000 г. Живородените деца през 2014 г. формират 62,9% в структурата на живородените деца на областно ниво 658 бр./. Посочената стойност отрежда на община Видин първо място по брой живородени деца сред 11-те общини в областта;
- Коефициентът на раждаемост на населението на община Видин през 2014 г. е в порядъка на 6,9‰ и отрежда на общината по-неблагоприятна позиция спрямо тази за страната /9,4‰/, за района от ниво 2 /8,3‰/ и за областта /7,0‰/;

- През 2014 г. броят на умиранията в община Видин е 1 002 д., който формира 47,7% от умиранията в областта /2 100 д./. Посоченият брой на умиранията отрежда на общината първо място на областно ниво;
- Стойността на коефициента на смъртност на населението на местно ниво за 2014 г. /16,8‰/ отрежда на община Видин по-благоприятна позиция спрямо тази за Северозападен район от ниво 2 /19,8‰/ и за област Видин /22,2‰/ и по-тревожна в сравнение със средната на национално ниво /15,1‰/;
- Естественият прираст на населението на местно ниво се отличава с отрицателна стойност през всички 15 години в изследвания период 2000-2014 г. С най-тревожна стойност се отличава 2012 г. /-639 д./, при стойност от -511 д. през първата изследвана 2000 г. /най-ниска отрицателна стойност/. През 2014 г. естественият прираст е в порядъка на -588 д.;
- Механичният прираст на населението също се характеризира с отрицателен знак през целия период 2000-2014 г. Най-ниска отрицателна стойност е констатирана през 2012 г. /-293 д./, при стойност -1 190 д. през 2003 г. /най-неблагоприятна стойност/. През 2014 г. заселените лица /645 д./ надвишават изселените /1 240 д./ с 595 д.;
- Особеностите на възрастовата структура на населението на община Видин ясно свидетелстват за проявяващата се тенденция на застаряване на населението. Към 01.02.2011 г. най-голям дял съставляват лицата на възраст между 60 и 64 години - 9,5%, /6 011 д./, докато населението във възрастовата група 0-4 години заема едва 3,9% /2 437 д./. Тези стойности индикират за задълбочаване на проявяващия се негативен процес на застаряване на населението;
- Съотношението между етническите групи, към които са се самоопределили лицата, дали отговор на въпроса за своята етническа структура по време на преброяването от 2011 г., разкрива съществуващата етническа еднородност на територията на община Видин. Първо място заемат представителите на българската етническа група - 92,4% /54 546 д./, следвани от ромската етническа група - с дял от 6,4% /3 753 д./. От друга страна, самоопределилите се към турската етническа група съставляват 0,1% /66 д./ от лицата отговорили на доброволния въпрос за своята етническа принадлежност;
- Характерна особеност на образователната структура на населението е, че най-голям дял сред лицата на седем и повече навършени години заемат завършилите средно образование - 48,1% /28 720 д./. Посочената относителна стойност е по-висока от средната за областта /45,4%/ и за страната /43,4%/. На второ място се лицата със завършено основно образование - 27,5% /14 368 д./, следвани от тези със завършено висше образование 16,9%

/10 085 д./. Делът на висшистите в община Видин е по-висок от средния за областта /13,9%/ и по-нисък спрямо този на национално ниво /19,6%/;

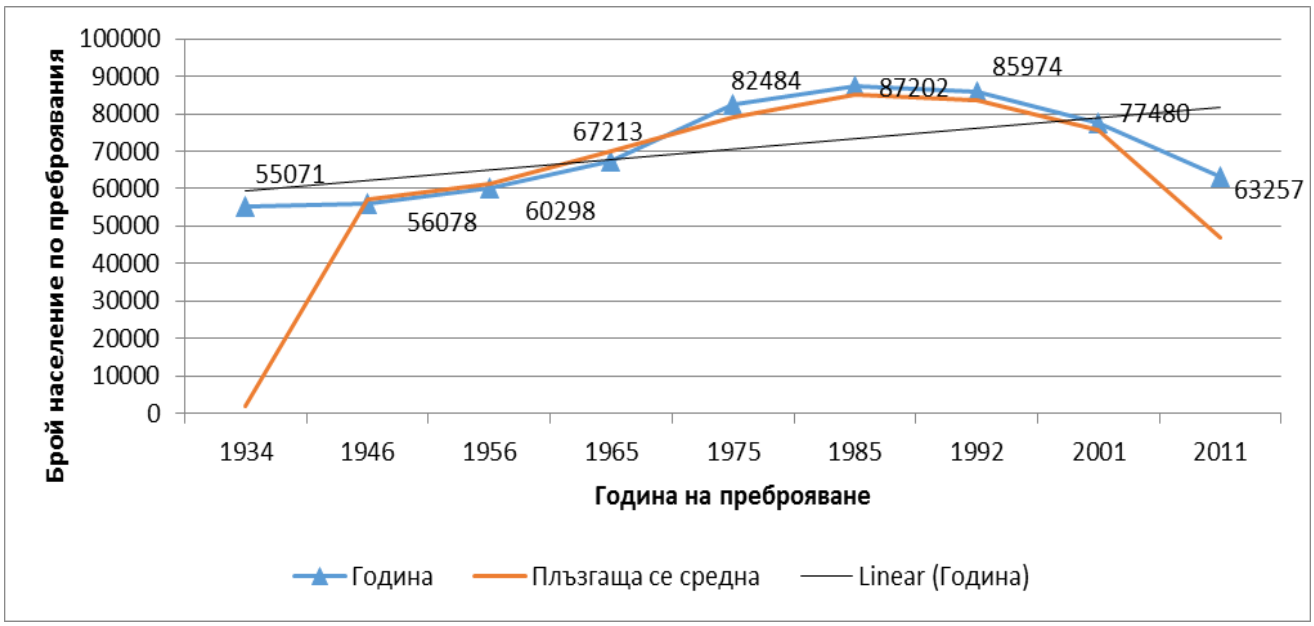
- Съотношението между грамотните /99,4%/ и неграмотните /0,6%/ лица на девет и повече навършени години на местно ниво, отрежда на община Видин по-благоприятна позиция спрямо съотношението на двете групи население на национално /98,3% : 1,7%/ и на областно /98,7% : 1,3%/ ниво;
- В резултат на извършените обобщения, можем да заключим, че политиката на община Видин в периода 2014-2020 г., следва да се концентрира върху предприемане на целенасочени мерки и дейности, отчитащи конкретните потребности на жителите на общината. Стремежът към провеждане на целенасочена политика, отчитаща специфичните нужди на населението, следва да се разглежда като отправна точка в процеса, насочен към минимизиране неблагоприятното влияние на протичащите демографски процеси в община Видин.

1.4.1.8. Прогноза за броя на населението на община Видин до 2040 г.

Прогнозата за броя на населението на община Видин се основава на няколко основни допускания, отчитани в различните методи. В литературата не съществува установен метод, който напълно да гарантира точността на демографските прогнози, но те имат важна ориентировъчна значимост при определянето на пазарни, социални, икономически и устройствени въпроси. Процесът е комплексен и зависи от много фактори, някои от които са по-лесно прогнозируеми /раждаемост, смъртност, продължителност на живота/, тъй като преди всичко зависят от установените социално-психологични навици и нивото на здравеопазване. Други фактори, като миграциите, зависят от редица други величини, предимно със социално-икономически и политически характер. Налице са трудови миграции на младото население със запазване на постоянното местожителство в общината, но реализация в по-големите градове в страната и чужбина. Така трудовите миграции към установените пазарни центрове се превръщат в стимул за емиграция от гледна точка на постоянното население.

В периода 1934-2011 г. /проведени девет преброявания на населението в България/ жителите на община Видин нарастват с 8 186 д., равняващи се на 14,9% - от 55 071 д. през 1934 г., на 63 257 д. през 2011 г. Населението на територията на общината нараства до 1985 г. включително когато жителите на местно ниво достигат най-голям брой - 87 202 д. /стойност към 04.12.1985 г./. Към датата на последното преброяване на населението /01.02.2011 г./ броят на жителите на местно ниво достига четвъртата най-ниска стойност за разглеждания 77 годишен период - 63 257 д.

Сред основните причини за наблюдаваната неблагоприятна тенденция, характеризираща динамиката на населението, се открояват протичащите негативни демографски процеси, изразяващи се в ниска раждаемост, висока смъртност, отрицателен естествен и механичен прираст.

Фигура 20. Брой на населението на община Видин за периода 1934-2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Определянето на степента на промяна на населението може да се извърши посредством всеки две точки, тъй като нивото на промяна ще зависи от броя години, които се включват в периода. Тъй като нашата прогноза се изчислява за 25 г. период /до 2040 г./, ще вземем за базов последния 14 годишен период с начало 2001 г. и край 2014 г.

Темп на промяна: $\Delta P = (P_{t2}/P_{t1} - 1)$

В рамките на периода от 2001 до 2014 г. степента на промяна е -0,2380

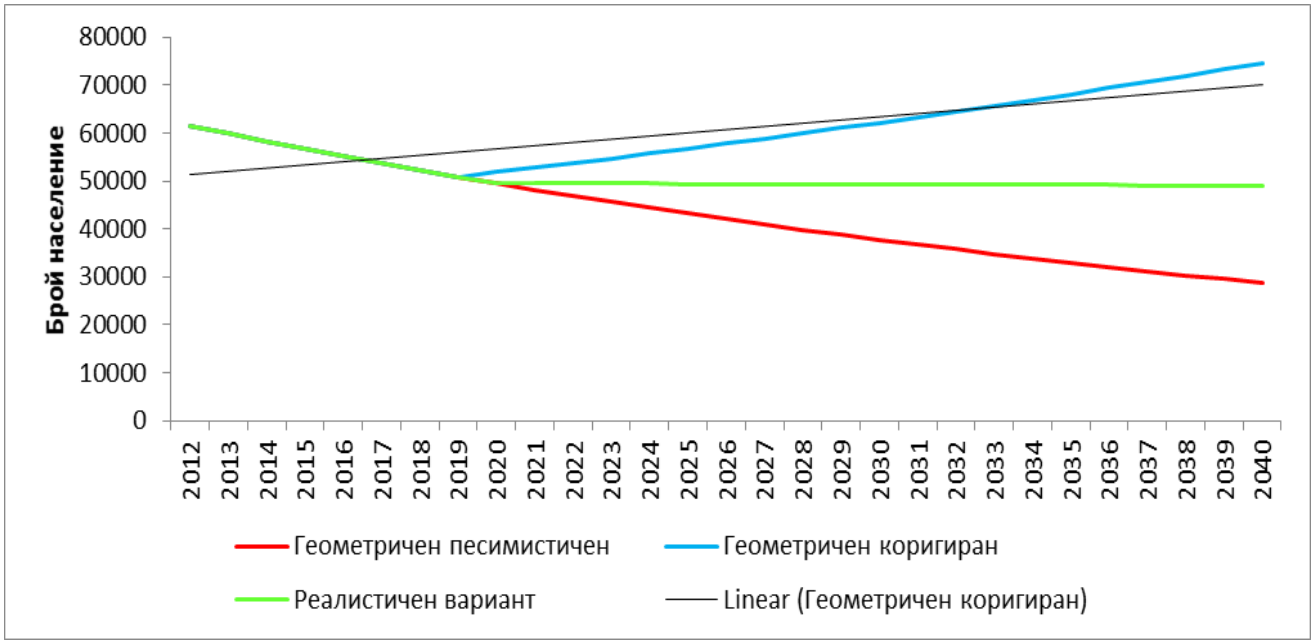
Темп на промяна в %: $\Delta P = (P_{t2}/P_{t1} - 1) \times 100\%$

В рамките на периода от 2001 до 2014 г. степента на промяна е -23,8%

Изчисляването на темпа на промяна се извършва в условията на две основни допускания. Първо, темпът на промяна за последните 14 години се разпределя равномерно за целия 14 годишен период. Допуска се, че текущата тенденция на намаляване на населението за периода от последните две преброявания 2001 и 2011 г. /14 223 д, или 18,4%/ се дължи в много по-голяма степен на външни възможности - емиграция на население, отколкото на влошени репродуктивни показатели и продължителност на живота. Второ, очаква се броят на населението да намалява със същия темп както в миналия период, но е необходимо да отчетем миграционния фактор. Изчисленията на база последния темп на промяна /-0,2380/ ще представляват песимистичния вариант на прогнозата, при който броят на населението към 2040 г. е 28 759 д.

За да предотвратим прогноза, базирана единствено на негативния демографски план в периода 2001-2014 г., е необходимо да отчетем вероятността от забавяне темпа на намаление на населението, а също така и да допуснем минимален темп на нарастване в неговия брой. За целта полученият темп на промяна ще коригираме с темп, близък до нула, но положителен за периода след

2020 г., когато редица демографски и социално-икономически показатели ще бъдат значително променени в положителна посока. Поради това, допускаме минимален темп на нарастване на броя на населението от 0,2% на годишна база. В този случай оптимистичната прогноза предвижда население от 74 637 д. към 2040 г. Тъй като този темп е малко вероятен от гледна точка на репродуктивните възможности на населението, той би бил възможен единствено и само при външни фактори - имиграция на територията на общината.

Фигура 21. Прогноза за броя на населението на община Видин до 2040 г.
Източник: Прогнозни данни

Третата крива отразява реалистичната прогноза и оценява възможностите на територията и нейното население за естествено възпроизводство. За целите на тази прогноза се допуска намаляване на броя на жителите в периода до 2020 г. /включително/ с темп характерен за периода 2001-2014 г. /0,2380/, след което следва период с нулев /или близък до нулата/ естествен прираст. Така в края на периода /2040 г./ броят на населението на община Видин ще бъде 49 036 д.

За анализа е изчислена прогноза с три разновидности за броя на населението за периода до 2040 г.:

- Песимистичен вариант: 2040 г. - **28 759** души
- Коригиран оптимистичен вариант: 2040 г. - **74 637** души
- Реалистичен вариант: 2040 г. - **49 036** души

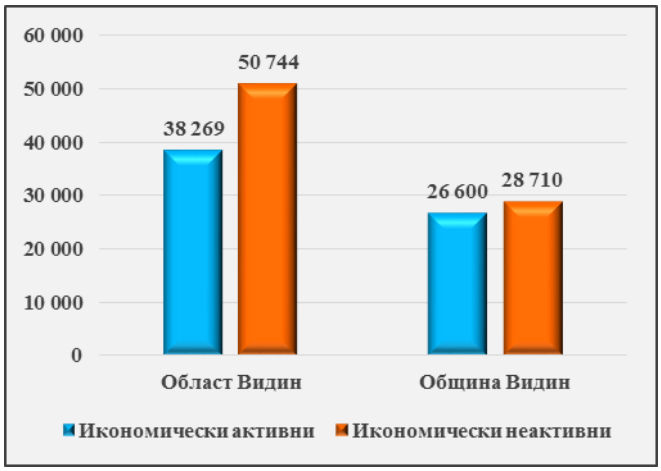
Много по-вероятни са оптимистичната и реалистичната демографски прогнози, които допускат:

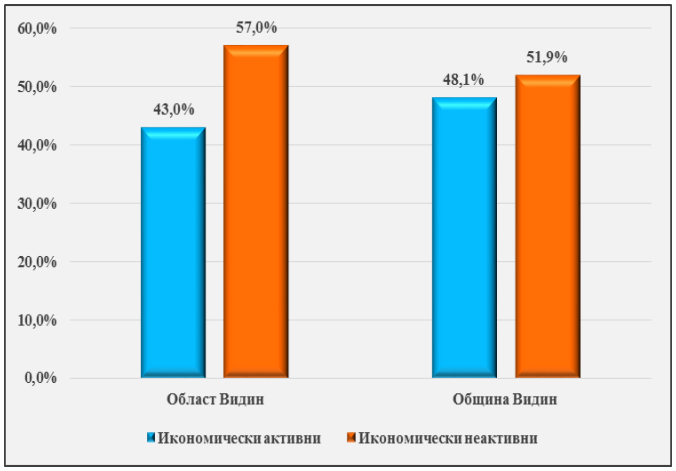
- **Оптимистична прогноза**: достигане на минимум население към 2019 г. /около 50 900 души/, след което ще последва стабилизиране и постепенно повишаване броя на жителите на община Видин в периода до 2040 г.;
- **Реалистична прогноза**: допуска население към 2020 г. в порядъка на около 49 500 души, след което темпа на промяна ще продължи да бъде отрицателен, но по-благоприятен /близък до нула/ спрямо темпа в периода до 2020 г.

1.4.2. Пазар на труда

1.4.2.1. Икономическа активност на населението

Към 01.02.2011 г. броят на икономически активните лица[14] на територията на община Видин, е 26 600 д., които формират 48,1% от лицата на 15 и повече навършени години на общинско ниво /55 310 д./. Отчетената относителна стойност на местно ниво е по-висока от средната за област Видин, където икономически активните лица са 43,0% от хората в изследваната възрастова група. Делът на икономически активните лица на територията на общината към разглежданата дата, заема второ място сред 11-те общини в област Видин - с по-висок дял на икономически активните лица се отличава само община Белоградчик /48,4%/.

Фигура 22. Икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години към 01.02.2011 г. /брой/
Фигура 23. Икономическа активност на населението на 15 и повече навършени години към 01.02.2011 г. /%/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Разпределението на икономически активните лица на 15 и повече навършени години по пол на местно ниво, се отличава с по-високия дял на икономически активните мъже - 14 150 д., които формират 53,2% от икономически активните лица, при стойност за жените - 12 450 д. /46,8%/.

По-голям дял от икономически неактивните лица в общината са жени - 56,0% /16 067 д./, при дял от 44,0% /12 643 д./ за мъжете.

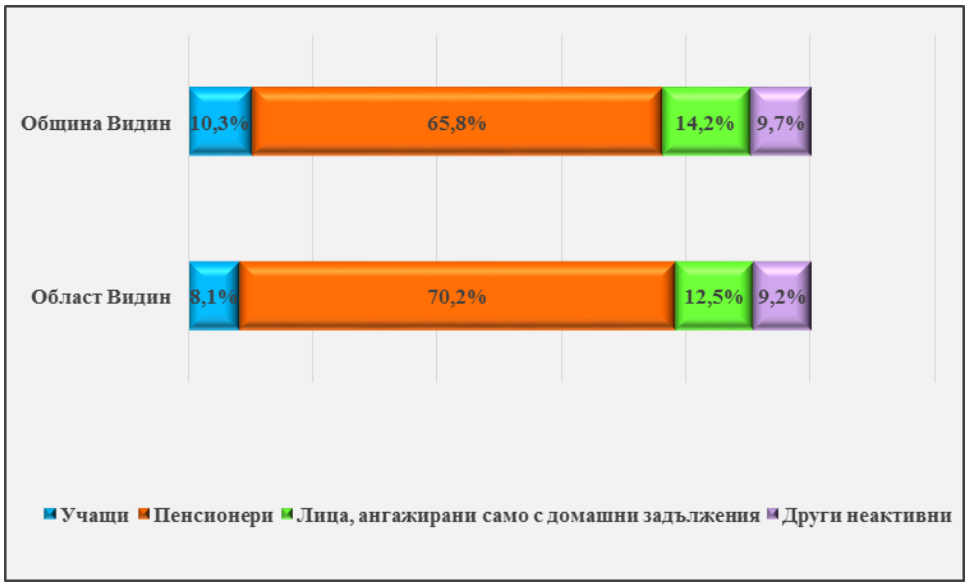
[14] към разглежданата категория се включват всички лица на 15 и повече навършени години, които са заети и безработни

Структурата на икономически неактивните лица на 15 и повече навършени години е представена от следните категории: учащи, пенсионери, лица, ангажирани само с домашни задължения и други неактивни. Съотношението между посочените категории /най-вече между учащи и пенсионери/, е важен елемент на извършвания анализ, който разкрива наблюдаваните тенденции в развитието на трудовия пазар.

Към 01.02.2011 г. най-голям дял в структурата на икономически неактивните лица в изследваната възрастова група както на общинско, така и на областно ниво заемат пенсионерите. Отчетената разлика между техния дял в област Видин /70,2%/ и в община Видин /65,8%/ отрежда по-благоприятна позиция на общината /разлика в порядъка на 4,4%/. Относителният дял на пенсионерите на местно ниво се равнява на 18 879 д. от икономически неактивните лица.

Делът на учащите на общинско ниво 10,3% /2 958 д./ е по-висок от средния дял на тази категория неактивни в област Видин /8,1%/. Отчетеният относителен дял отрежда на община Видин първо място по дял на учащите сред 11-те общини в обхвата на областта.

Лицата на 15 и повече навършени години в община Видин, ангажирани само с домашни задължения са 4 080 д., или 14,2% от икономически неактивните лица.

Фигура 24. Структура на икономически неактивните лица на 15 и повече навършени години към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Важна от гледна точка анализа на трудовия пазар, се явява категорията „икономическа активност на населението на 15-64 навършени години“. Към 01.02.2011 г. жителите на общинско ниво, които се включват към тази възрастова група, са 42 445 д., в т.ч. 62,0% /26 316 д./ - икономически активни и 38,0% /16 129 д./ - икономически неактивни лица. Отчетената стойност от 62,0% представлява коефициента на икономическа активност на населението в изследваната възрастова група. Средната стойност на този коефициент на областно ниво, е 59,8% /разлика в порядъка на 2,2 процентни пункта в полза на община Видин/.

Разпределението на икономически активните лица на 15-64 навършени години по пол отрежда по-благоприятна позиция на мъжете, които формират 53,0% /13 960 д./, при стойност от 47,0% /12 356 д./ за икономически активните жени. Относно разпределението на икономически активните лица в разглежданата възрастова група по местоживеене, следва да отбележим, че в рамките на двата града в общината /общинския център - гр. Видин и гр. Дунавци/, са съсредоточени 89,1%, или 23 448 д. от икономически активните лица на местно ниво. За територията на селата тази стойност е 10,9% /2 868 д./.

1.4.2.2. Заетост и безработица на населението

Извършеният анализ на икономическата активност на населението включва изясняване на особеностите на пазара на труда от гледна точка на съотношението между икономически активните[15] и икономически неактивните лица. Неотменна част се явява и проследяване състоянието на трудовия пазар от гледна точка на съотношението между заетите и безработните лица на територията на община Видин.

Към 01.02.2011 г. броят на заетите лица на възраст между 15-64 навършени години в общината, е 21 104 д., които формират 80,2% от икономически активното население в тази възрастова категория. Коефициентът на заетост на населението /съотношението между броя заети лица на 15-64 навършени години и общия брой население на тази възраст/ възлиза на 49,7%. Средната стойност на коефициента за област Видин е 46,7%.

Към 01.02.2011 г. безработните лица на общинско ниво са 5 212 д., които съставляват 19,8% от икономически активното население на 15-64 годишна възраст в община Видин. Отчетената стойност от 19,8% представлява т.нар. коефициент на безработица на населението /съотношението между броя безработни лица и броя икономически активното население на 15-64 навършени години/. Отчетената стойност отрежда на община Видин по-благоприятна позиция спрямо тази за областта, където коефициентът на безработица е в порядъка на 21,8%.

По-голям дял от заетите лица в изследваната възрастова категория на местно ниво, са мъже - 52,7% /11 123 д./, при стойност от 47,3% /9 981 д./ за жените. Анализът на заетите по местоживеене разкрива, че 89,6% /18 904 д./ от заетите лица на 15-64 навършени години, са жители на двата града в общината /общинския център - гр. Видин и гр. Дунавци/. Отчетената стойност за селата е 10,4% /2 200 д./. На територията на двата града са концентрирани 87,2% /4 544 д./ от безработните лица във възрастовата група между 15 и 64 навършени години в общината, при стойност от 12,8% /668 д./ за селата.

[15] Категорията „икономически активно население“ /т. нар. работна сила/ включва заетите и безработните лица в съответната възрастова група в рамките на изследваната територия.

Важен елемент на извършвания анализ на трудовия пазар, се явява разпределението на заетите лица по класове икономически дейности. Към 01.02.2011 г. най-голям дял от заетите на възраст 15-64 навършени години в община Видин заемат лицата в икономическа дейност ,,Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети”[16] - 18,5% /3 894 д./. На второ място се нареждат заетите в икономическа дейност ,,Преработваща промишленост”[17] - 15,2% /3 205 д./, следвани от лицата, заети в „Държавно управление“[18] - 11,4% /2 414 д./.

Най-малък дял в структурата на заетите в разглежданата възрастова група формират заетите в „Дейности на домакинства като работодатели; недиференцирани дейности на домакинства по производство на стоки и услуги за собствено потребление“[19] - 0,07% /15 д./ и в „Дейности на екстериториални организации и служби“[20] - 0,05% /17 д./.

Фигура 25. Заети лица на 15-64 навършени години в община Видин по класове икономически дейности към 01.02.2011 г.
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

В резултат на неблагоприятните последици от настъпилата световна финансова и икономическа криза, броят на регистрираните безработните лица на територията на общината в периода 2011-2013 г. се увеличава от 2 970 д. /2011 г./, на 4 202 д. /2013 г./. Отчетеният ръст в стойността на показателя възлиза на 41,5%, равняващи се на 1 232 д. За посочения период средногодишното равнище на безработица също нараства и през последната разглеждана 2013 г. достига най-неблагоприятна стойност от 16,0%.

[16] Сектор „G“ по КИД - 2008
[17] Сектор „C“ по КИД - 2008
[18] Сектор „O“ по КИД - 2008
[19] Сектор „T“ по КИД - 2008
[20] Сектор „U“ по КИД - 2008

Година	Равнище на безработица /%/	Регистрирани безработни /брой/
2011 г.	11,3%	2 970
2012 г.	12, 3%	3 237
2013 г.	16,0%	4 202

Таблица 30. Средни нива на безработица в община Видин в периода 2011-2013 г.
По данни на: Общинска администрация, http://vidin.bg/

Структурата на безработните лица по възраст се характеризира с големия дял на хората, попадащи във възрастовите групи над 55 години. Отчита се нарастване на безработните младежи до 29 годишна възраст, които влизат в ролята на една от най-уязвимите групи на пазара на труда /не само в рамките на общината, но и на национално ниво/. Констатираният ръст в дела на безработните на над 55 годишна възраст и на младежите на възраст до 29 години, свидетелства за съществуващото несъответствие между образованието, което получават младите хора и потребностите на бизнеса, както и за липсата на достатъчно възможности за трудова реализация на лицата с дългогодишен трудов опит на територията на общината.

По отношение на структурата на безработните лица по завършена степен на образование, най-голям дял заемат тези със завършено основно или по-ниско образование.

Тенденциите в развитието на трудовия пазар, следва да се проследят и от гледна точка на ежедневните трудови миграции, извършвани от заетите лица в община Видин. По данни от последното преброяване на населението, към 01.02.2011 г. лицата, които живеят и работят в едно и също населено място са 19 355 д., които формират 90,5% от заетите лица на 15 и повече навършени години на местно ниво /21 381 д./. Общият брой на всекидневните трудови мигранти, е 2 026 д. /9,5% от заетите лица/ - всекидневните трудови мигранти на 1 000 заети лица в разглежданата възрастова група, са в порядъка на 94,8 д.

Най-голям дял в структурата на всекидневните трудови миграции заемат тези в категория „в градове в същата община“ - 51,9% /1 052 д./. На следващо място се нареждат лицата в категория „села в същата община“ - 15,1% /306 д./ от ежедневните трудови мигранти.

Заети лица*	Лица, които живеят и работят в едно и също населено място	Всекидневни трудови мигранти						
		общо	от тях отиват на работа					
			в същата община		в община на същата област		в община на друга област	
			в градове	в села	в градове	в села	в градове	в села
21 381	19 355	2 026	1 052	306	195	184	275	14

Таблица 31. Всекидневни трудови мигранти в община Видин към 01.02.2011 г.
* Заети лица на 15 и повече навършени години;
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

1.4.3. Здравеопазване

1.4.3.1. Обща характеристика на здравеопазването в общината

Развитието на системата на здравеопазването представлява ключов фактор за повишаване качеството на живот на населението на дадена територия. Сред основните индикатори за състоянието на здравеопазването се открояват осигуреността на равноправен и навременен достъп до болнична и извънболнична медицинска помощ за жителите на всички населени места, както и квалификацията на медицинските кадри.

Качеството на наличните здравни услуги на територията на общината в голяма степен следва да се разглежда като отражение на структурната и пространствената организация на здравеопазването. Поради това, техният анализ е важен момент в процеса на изясняване степента на удовлетвореност на местните жители от услугите на здравеопазването в община Видин.

1.4.3.2. Структурна организация на здравеопазването

Структурната организация на системата на здравеопазването на територията на община Видин е представена от относително добре развита мрежа от лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ. Към първата категория се отнася отличаващата се с областно значение Многопрофилна болница за активно лечение /МБАЛ/ „Света Петка“, разположена в гр. Видин. Болницата разполага с 300 бр. легла и обща численост на персонала 522 д. /в т.ч. 115 д. - висш медицински персонал/. Според изискванията на здравната реформа, на болницата е присъдена акредитационна оценка „много добър“ за срок от 3 години. Разглежданото лечебно заведение обслужва жителите на всички 11 общини в териториалния обхват на област Видин.

По данни на РЗИ - Видин, към 30.06.2015 г. лечебните заведения за извънболнична помощ на територията на община Видин, са представени от: 37 бр. амбулатории за първична медицинска помощ - индивидуална практика, 73 бр. амбулатории за първична дентална помощ - индивидуална практика, 5 бр. амбулатории за първична медицинска помощ - групова практика, 1 бр. амбулатория за специализирана медицинска помощ - групова практика, 47 бр. амбулатории за специализирана медицинска помощ - индивидуална практика, 10 бр. амбулатории за специализирана дентална помощ - индивидуална практика, 2 бр. диагностично-консултативни центъра, 7 бр. медицински центъра, 2 бр. дентални центъра, 1 бр. медико-дентален център, 1 бр. самостоятелно-медико-диагностична лаборатория, 13 бр. самостоятелно-медико-технически лаборатории, 1 бр. хоспис.

На територията на община Видин има две незаети практики за общо практикуващи лекари - в гр. Дунавци и в с. Рупци.

По отношение на специализираната извънболнична медицинска помощ община Видин е обезпечена с квалифицирани специалисти по основните медицински специалности.

Спешната медицинска помощ в община Видин е представена от филиал на Центъра за спешна медицинска помощ - Видин.

Сред основните проблеми, съпътстващи развитието на здравеопазването, се откроява липсата на достатъчно профилактични здравни кампании, както и на кампании за превенция на социално значими заболявания. Във връзка с ниския здравен статус на представителите на ромската етническа група, съществува необходимост от провеждането на здравни кампании, насочени към тези и други социално уязвими групи от обществото.

1.4.3.3. Пространствена организация на здравеопазването

Различните видове лечебни заведения за болнична и извънболнична медицинска помощ се отличават с неравномерно териториално разположение в рамките на общината, с концентрация изключително на територията на общинския център - гр. Видин.

Функциониращите в общината МБАЛ, диагностично-консултативни центрове, медицинските и дентални центрове, медико-диагностичните и медико-техническите лаборатории, са локализирани в рамките на общинския център. От друга страна, преобладаващата част от практикуващите лекари-специалисти, упражняват дейността си в гр. Видин.

Липсата на общопрактикуващи лекари в някои населени места от селски тип в общината, на практика ограничава достъпа на част от населението до навременна медицинска помощ. Достъпът на жителите на селата до първична медицинска помощ, се осъществява благодарение на функциониращите Амбулатории за първична медицинска помощ.

Във връзка със съществуващите особености в пространствената концентрация на специализираната медицинска помощ в гр. Видин, достъпът на жителите на другите населени места до специализирана медицинска помощ и консултации, е обвързан с пътувания до областния център.

1.4.3.4. Основни изводи

Въпреки сравнително добре организираната система на здравеопазването в общината, в ролята на съществен проблем в нейното състояние влиза неравномерната териториална структура на болничните и извънболничните заведения. Сред основните проблеми на здравната система на местно ниво, се откроява ограниченият достъп до навременна медицинска помощ за голяма част от селското население в общината, както и липсата на достатъчен брой кампании, насочени към профилактика и превенция на социално значими заболявания.

По отношение достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура, следва да обърнем внимание на представителите на ромската етническа група. Решаването на проблемите в областта на неравнопоставения достъп на част от ромското население до болнична и извънболнична помощ, се свързва с необходимостта от предприемане на целенасочени и конкретни мерки в сферата

на здравеопазването в периода 2014-2020 г. Основна тяхна насоченост следва да бъде стремежът към повишаване здравната култура на уязвими обществени групи и осигуряване на равнопоставен достъп до обектите на здравеопазването, посредством провеждане на информационни и профилактични здравни кампании.

1.4.4. Социални услуги

1.4.4.1. Обща характеристика на социалните услуги в общината

Сред основните приоритети на провежданата социална политика на национално ниво се откроява предоставянето на социални услуги на уязвими групи от населението, изпаднали в неравностойно социално положение и тяхната интеграция в обществото. Ключов момент в провежданата реформа в социалната политика е постепенното преминаване към качествено нов тип организация на социалните услуги, който включва деинституционализация на деца и възрастни хора и развитието на широк кръг социални услуги, предоставяни в общността.

На областно ниво, националните приоритети в социалната сфера следва да се постигнат на база разработената Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Видин 2010-2015 г. Според приетия от Областна администрация стратегически документ, развитието на социалните услуги в областта трябва да се концентрира върху следните 4 приоритетни направления:

- Превенция за деца и семейства в риск;
- Деинституционализация на грижите за децата;
- Социално включване на уязвими общности;
- Грижа за старите хора.

Дефинираните приоритетни направления съответстват с общоприетата национална политика за подобряване качеството на живот на деца и възрастни, настанени в институции и тяхната поетапна деинституционализация.

Към момента на разработване на анализа, община Видин изпълнява Общинска стратегия за развитие на социалните услуги за периода 2016-2020 г. Стратегията е разработена в резултат на извършен подробен анализ на съществуващите потребности от социални услуги за различни уязвими обществени групи на местно ниво. В процеса на разработване на документа са анализирани следните целеви групи /групи в риск/ на територията на общината:

- Деца, настанени в специализирани институции и резидентен тип услуги, приемна грижа, осиновявания;
- Деца в риск;
- Пълнолетни лица с увреждания;
- Лица, трайно настанени в институции;

- Общности и групи в неравностойно положение.

В резултат на извършения анализ на потребностите на уязвимите обществени групи /с акцент върху тяхната потребност от конкретна социална услуга/, стратегическият документ дефинира следната визия за развитие на социалните услуги в община Видин:

- *„Надграждане и ефективно развитие на системата от социални услуги в община Видин с цел подобряване на условията за живот и пълноценна реализация на деца и лица в рискови групи, подобряване качеството на живот и възможностите за социално включване на уязвимите групи в общността и в домашна среда“.*

Желаната визия в развитието на социалните услуги на местно ниво, следва да се реализира посредством изпълнението на три стратегически цели:

- Стратегическа цел 1: Грижа за децата
- Стратегическа цел 2: Грижа за лица с увреждания и лица в рискови групи
- Стратегическа цел 3: Грижа за старите хора

Към всяка от трите стратегически цели са определени конкретни цели и дейности за тяхното изпълнение.

1.4.4.2. Структурна организация на социалните услуги

Структурната организация на социалните услуги в община Видин е представена от специализирани институции за деца и възрастни хора и от обекти, предоставящи социални услуги в общността. Социалните услуги в общността предлагат ежедневни и специализирани грижи за различни обществени групи в неравностойно положение. Основна насоченост на развитата мрежа от социални услуги е интеграция на уязвимите лица и групи в обществото /деца, младежи, възрастни хора/.

Към момента на разработване на анализа, в общината функционират две специализирани институции, в т.ч. една за деца - Дом за медико-социални грижи за деца в гр. Видин и една за стари хора - Дом за стари хора в с. Кутово. Домът за деца с умствена изостаналост в с. Гомотарци е закрит със Заповед № РД 01/1650/09.11.2015 г. на Изпълнителния Директор на Агенция социално подпомагане.

Във връзка с възприетата качествено нова социална политика на деинституционализация, структурната организация на социалните услуги в община Видин се отличава с добре развита мрежа, предоставяща широк кръг социални услуги в общността. По данни на Общинска администрация, изградената мрежа от този вид социални услуги е насочена към различни уязвими групи от обществото със специфични потребности - стари хора, хора с увреждания и деца.

- **Специализирани институции за социални грижи:**

1. Дом за деца с умствени увреждания - с. Гомотарци, капацитет 55 места - ЗАКРИТ със Заповед № РД 01/1650/09.11.2015 г. на Изпълнителния Директор на Агенция социално подпомагане
2. Дом за медико-социални грижи за деца /ДМСГД/, гр. Видин, капацитет 80 места
3. Дом за стари хора - с. Кутово, капацитет 20 места

- **Социални услуги в общността за деца:**

1. Кризисен център за деца към Комплекс за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/, гр. Видин, капацитет 6 места
2. Център за настаняване от семеен тип /ЦНСТ/ за деца и младежи с увреждане „Зора“, гр. Видин, капацитет 14 места
3. Център за настаняване от семеен тип /ЦНСТ/ за деца и младежи с увреждане „Дъга“, гр. Видин, капацитет 14 места
4. Дневен център за деца с увреждания /ДЦДУ/ „Пролет“, гр. Видин, капацитет 15 места
5. Дневен център за деца с увреждания /ДЦДУ/ - дневна грижа, гр. Видин, капацитет 20 места, в сградата на Дом за медико-социални грижи за деца /ДМСГД/ - Видин
6. Дневен център за деца с увреждания - седмична грижа, гр. Видин, капацитет 20 места, в сградата на Дом за медико-социални грижи за деца /ДМСГД/ - Видин
7. Център за социална рехабилитация и интеграция / ЦСРИ/ за деца, гр. Видин, капацитет 25 места
8. Център за обществена подкрепа /ЦОП/, капацитет 30 места
9. Център за обществена подкрепа към Комплекс за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/, капацитет 40 места
10. Център за работа с деца на улицата /ЦРДУ/ към Комплекс за социални услуги за деца и семейства /КСУДС/, гр. Видин, капацитет 15 места
11. Център за работа с деца на улицата /ЦРДУ/, гр. Видин, кв. „Нов път“, капацитет 15 места
12. Център за социална рехабилитация и интеграция /ЦСРИ/ за деца и лица, хора с физически увреждания, капацитет 50 места

- **Социални услуги в общността за възрастни:**

1. Център за временно настаняване, гр. Видин, капацитет 10 места
2. Център за социална рехабилитация и интеграция, гр. Видин, капацитет 50 места
3. Дневен център за възрастни с увреждания, гр. Видин, капацитет 30 места
4. Шест защитени жилища на територията на община Видин:
   - Защитено жилище „Александра“ за жени с умствена изостаналост, гр. Видин, капацитет 6 жени
   - Защитено жилище „Благовест“ за мъже с умствена изостаналост, гр. Видин, капацитет 6 мъже
   - Защитено жилище „Надежда“ за младежи с умствена изостаналост, с. Гомотарци, капацитет 8 мъже
   - Защитено жилище „Сбъдната мечта“ за младежи с умствена изостаналост, с. Гомотарци, капацитет 12 места /6 мъже и 6 жени/
   - Защитено жилище „Св. Бриджит и Св. Петка“ за лица с умствена изостаналост, гр. Видин, капацитет 6 места /3 мъже и 3 жени/
   - Защитено жилище „Вяра, Надежда и Любов“ за лица с умствена изостаналост, гр. Видин,

капацитет 8 места /6 мъже и 2 жени/
- **Два центъра за настаняване от семеен тип /ЦНСТ/ за деца и младежи с увреждания:**
1. ЦНСТ „Зора“ за деца и младежи с умствена изостаналост, капацитет 14 места
2. ЦНСТ „Дъга“ за деца и младежи с умствена изостаналост, капацитет 14 места
- **Наблюдавано жилище /НЖ/**, гр. Видин, капацитет 4 места

Таблица 32. Структурна организация на социалните услуги в община Видин
По данни на: Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Видин за периода 2016-2020 г.

В периода 2012-2014 г. броят на децата, настанени в Дома за медико-социални грижи за деца /ДМСГД/ в гр. Видин бележи спад от 35 бр. през първата посочена година, на 16 бр. през последната изследвана 2014 г. Отчетеният спад в броя на настанените деца се свързва не само с влошените стойности на раждаемостта на местно ниво, а се дължат и на добрата работа в общността, насочена към подкрепа на семействата и превенция на изоставянето.

По отношение на децата, настанени в Дома за деца с умствени увреждания в с. Гомотарци, в периода 2012-2014 г. техният брой остава без промяна - 50 бр. деца и младежи. В посочения период не са настанявани деца и младежи в специализираната институция. От 2014 г. започва поетапно извеждане на децата от институцията и настаняването им в центрове, предоставящи социални услуги от резидентен тип. Със Заповед № РД 01/1650/09.11.2015 г. на Изпълнителния Директор на АСП, специализираната институция в с. Гомотарци е закрита.

От 2011 г. на територията на общинския център - гр. Видин функционира финансирания от УНИЦЕФ Комплекс за социални услуги за деца и семейства, който се състои от 3 центъра: център за обществена подкрепа, наблюдавано жилище и дневен център. Разработените социални услуги, предоставяни в комплекса са насочени към повишаване качеството на живот на следните уязвими групи в обществото: деца и млади хора в риск, техните семейства, деца настанени в институции и отпаднали от училище.

В община Видин /с поделения в гр. Дунавци и с. Гомотарци/ действа услугата домашен социален патронаж, която се предоставя в домовете на нуждаещите се лица на територията на всички 34 населени места в общината. Основна дейност е доставка на храна до дома на потребителя, като услугата е насочена към изхранване на самотни възрастни хора и лица с увреждания. Приоритетни групи са лица на над 75 годишна възраст и лица с намалена работоспособност. Общият капацитет на услугата домашен социален патронаж е в порядъка на 200 д.

На територията на общината се предоставя и социалната услуга Обществена трапезария с капацитет от 108 места. Целевата група на предоставяната в общността социална услуга, са лица, получаващи минимални пенсии, скитащи и бездомни хора и деца.

По данни на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Видин в периода 2016-2020 г., на територията на общината няма разкрити социални услуги за лица с психични увреждания.

Анализирайки особеностите на структурната организация на социалните услуги и предвид изградените добри практики в предоставянето на социални услуги в общността на местно ниво, считаме че в периода 2014-2020 г., община Видин следва да насочи своите усилия към разширяване на кръга от този вид услуги. Изпълнението на такъв тип дейности се отличава с важен принос в осъществяваната политика на деинституционализация в страната и значително ще повиши качеството на предоставяните социални услуги на територията на изследваната община.

1.4.4.3. Пространствена организация на социалните услуги

Предоставяните социални услуги в община Видин се отличават с неравномерно териториално разпределение. Специализираните институции /2 бр./ са разположени в селата Гомотарци и Кутово. Развитата мрежа от социални услуги, предоставяни в общността, е концентрирана изключително в рамките на областния и общински център гр. Видин и в с. Гомотарци, което ограничава достъпа на жителите на другите населени места до този тип услуги. Изключение прави социалната услуга „Домашен социален патронаж“ - услугата е достъпна на територията на всички населени места в общината.

Неравномерната пространствена организация на социалните услуги оказва негативно влияние върху достъпа на голяма част от населението на общината до разглеждания вид услуги.

1.4.4.4. Основни изводи

Дефинираните приоритетни направления, залегнали в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Видин 2010-2015 г., потвърждават необходимостта от подобряване на обезпечеността на социалните услуги за различните обществени групи в неравностойно положение. Изпълнението на тези приоритети е обвързано с необходимостта от подобряване на съгласуваността и координацията между различните управленски структури в сферата на социалната политика в страната.

Неравномерната териториална концентрация на специализираните социални институции, както и на социалните услуги, предоставяни в общността, налага необходимост от предприемане на конкретни мерки и дейности, целящи осигуряване на равен достъп до този вид услуги за всички жители със специфични потребности.

Провежданата социална политика на територията на община Видин в настоящия програмен период следва да се насочи към предоставяне на широк кръг висококачествени социални услуги за

всички уязвими групи в обществото - с акцент върху услугите, предоставяни в общността в контекста на техния принос към извършвания процес на деинституционализация.

В ролята на ключов елемент от провежданата социална политика на местно ниво следва да се разглежда предприемането на конкретни мерки, насочени към социално подпомагане на лицата в риск и към превенция на потенциалните фактори за социално изключване на различни уязвими групи в обществото.

1.4.5. Образование

1.4.5.1. Обща характеристика на образованието в общината

Характеристиките на образователната система на дадена територия играят ключова роля в процеса на постигане на една от дефинираните цели на стратегията „Европа 2020“ за създаване на условия за развитие на местни общества на знанието.

Сред общоприетите приоритети в сектора на национално ниво, се откроява предоставянето на висококачествено образование и осигуряване на равнопоставен достъп до обектите на образователната инфраструктура за всички групи в обществото, без значение от етническа принадлежност, социално положение и др.

Определените национални приоритети в областта на образованието, следва да намерят отражение на местно ниво посредством дефинирането и изпълнението на конкретни мерки и дейности, които община Видин е в правото си да изпълни. Отнасяйки националните приоритети към тяхното изпълнение на общинско ниво, следва да акцентираме, че ключово място в провежданата политика на територията на общината се явява подкрепата на мерки и дейности, които създават условия за осигуряване на равен достъп до обектите на предучилищното и училищното образование за деца и ученици от уязвими обществени групи.

1.4.5.2. Структурна организация на образованието

Образователната инфраструктура в община Видин е представена от обекти на предучилищното обучение - целодневни детски градини /ЦДГ/ и училищното образование - общообразователни, профилирани и професионални училища.

В периода на учебните години 2010/2011 - 2014/2015 броят на детските градини в община Видин намалява от 22 бр. през първата наблюдавана учебна година, на 16 бр. през последната разглеждана 2014/2015. В резултат на отчетеното намаление, за същия период се наблюдава спад в стойността на показателите: „деца“, „места“, „педагогически персонал“, „детски групи“.

Учебна година	Детски градини	Деца		Места		Педагогически персонал		Детски групи
		общо	в т.ч. момичета	общо	на 100 деца	общо	в т.ч. детски учители	
2010/2011	22	1 972	922	1 965	99,7	191	176	90
2011/2012	22	1 924	940	1 982	103,0	188	173	89
2012/2013	20	1 875	872	1 983	105,8	185	170	87
2013/2014	16	1 895	882	1 979	104,4	179	164	86
2014/2015	16	1 901	911	1 941	102,1	178	163	87

Таблица 33. Детски градини, деца, места, педагогически персонал и детски групи в община Видин в периода на учебните години 2010/2011 - 2014/2015
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Детските градини на местно ниво през учебната 2014/2015 година /16 бр./ формират 41,0% от общия брой детски градини в област Видин /39 бр./. Общият брой на децата, които посещават детските градини в община Видин през разглежданата учебна година /1 901 бр./ съставляват 64,6% от общия брой деца, посещаващи разглежданите обекти за предучилищно обучение в едноименната област /2 944 бр./. Стойностите на разгледаните показатели, характеризиращи функционирането на обектите за предучилищно обучение поставят община Видин на първо място сред 11-те общини в областта.

Общият брой на учебните заведения в община Видин е 17, от които 12 общински училища, 5 държавни и две обслужващи звена: Градско ученическо общежитие и Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание за деца и ученици със специални образователни потребности. По данни на НСИ през учебната 2014/2015 година на територията на община Видин функционират 12 бр. общински училища, които формират 41,9% от училищата в областта /31 бр./. Посочената стойност на местно ниво отрежда на общината първо място сред останалите общини в обхвата на област Видин.

По данни на Регионален инспекторат по образованието - Видин общообразователните училища в общината са представени от средни /5 бр./ и основни /5 бр./ училища. На територията на общината не функционират начални училища. В рамките на гр. Видин са разположени две профилирани гимназии - с преподаване на чужди езици и природо-математическа гимназия. Налично е и едно специализирано - помощно училище. На територията на общината са разположени четири професионални гимназии, в т.ч. 3 бр. в общинския център - гр. Видин и 1 бр. в другия град в общината - гр. Дунавци.

- Профилирани гимназии	- Гимназия с преподаване на чужди езици „Йордан Радичков“ - гр. Видин - Природоматематическа гимназия „Екзарх Антим I“ - гр. Видин
- Професионални гимназии	- Професионална техническа гимназия „Васил Левски“ - гр. Видин - Професионална гимназия „Проф. д-р Асен Златаров“ - гр. Видин - Професионална гимназия по туризъм „Михалаки Георгиев“ - гр. Видин - Професионална гимназия по селско стопанство „Г. М. Димитров“ - гр. Дунавци

- Специализирани училища	- Помощно училище „Д-р Петър Берон“ - гр. Видин
- Средни	- СОУ „Цар Симеон Велики“ - гр. Видин - СОУ „Любен Каравелов“ - гр. Видин - СОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ - гр. Видин - СОУ „Христо Ботев“ - гр. Видин - СОУ „П. Р. Славейков“ - гр. Видин
- Основни	- ОУ „Епископ Софроний Врачански“ - гр. Видин - ОУ „Отец Паисий“ - гр. Видин - ОУ „Св. Климент Охридски“ - гр. Видин - ОУ „Ив. Вазов“ - гр. Видин - ОУ „Хр. Ботев“ - гр. Дунавци

Таблица 34. Обекти на училищното образование на територията на община Видин
По данни на: Регионален инспекторат по образованието - Видин

На територията на община Видин функционират следните обекти на образователната система в категория „обслужващи звена“:

- Ресурсен център за подпомагане на интегрираното обучение и възпитание за деца и ученици със специални образователни потребности /РЦПИОВДУСОП/ - гр. Видин;
- Градско ученическо общежитие - гр. Видин.

В община Видин функционира Местна комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни /МКБППМН/, която съвместно с Детска педагогическа стая осъществява дейности, насочени към социализиране на децата в посочената възрастова група. Акцент се поставя и върху превантивната дейност, както и върху настаняването на деца в учебни заведения. Успешната реализация на посочените дейности, се свързва с необходимостта от обединяване усилията на различни заинтересовани страни, в т.ч. училища и училищни настоятелства, общинско ръководство, МКБППМН, ромски организации, НПО, родители.

В периода на учебните години 2010/2011 - 2014/2015 броят на училищата на територията на общината остава непроменен, но се отчита намаление в броя на паралелките, учителите, учащите и завършилите от I до IV и от V до VIII клас.

Учебна година	Училища	I-IV клас				V-VIII клас				
		паралелки	учители	учащи		паралелки	учители	учащи		завършили
				общо	в т.ч. жени			общо	в т.ч. жени	
2010/2011	13	110	129	2 235	1 113	86	156	1 873	931	496
2011/2012	13	109	124	2 154	1 050	85	143	1 836	909	437
2012/2013	13	106	121	2 110	1 003	85	143	1 749	857	430
2013/2014	13	106	121	2 126	999	84	132	1 774	862	383
2014/2015	13	104	118	2 124	999	79	140	1 698	816	386

Таблица 35. Паралелки, училища, учители, учащи и завършили в общообразователни и специални училища в община Видин в периода на учебните години 2010/2011 - 2014/2015 /I-IV, V-VIII клас/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

В изследвания период броят на паралелките и учителите от IX до XII клас нарастват, но се отчита спад в броя на учащите и завършилите лица.

Учебна година	IX – XII клас				
	паралелки	учители	учащи		завършили
			общо	в т.ч. жени	
2010/2011	62	124	1 553	874	339
2011/2012	61	121	1 529	851	308
2012/2013	62	116	1 522	864	314
2013/2014	62	115	1 477	812	338
2014/2015	63	128	1 502	844	310

Таблица 36. Паралелки, учители, учащи и завършили в общообразователни и специални училища в община Видин в периода на учебните години 2010/2011 - 2014/2015 /IX-XII клас/
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Сред основните проблеми, съпътстващи функционирането на обектите на образователната инфраструктура на местно ниво, се откроява незадоволителното състояние на материалната база /вкл. оборудване с учебни материали и съвременна техника/.

По отношение на придвижването на пътуващите ученици в община Видин, е установена необходимост от нови автобису и/или микробуси за следните учебни заведения[21]:

- СОУ „Цар Симеон Велики“ - две МПС автобус 32+1 и микробус 8+1;
- СОУ „Христо Ботев“ - за подмяна с по голям автобус 30+1;
- ОУ „Иван Вазов“ - за подмяна поради амортизация;
- ПГСС „Г. М. Димитров“ гр. Дунавци - необходимост от нов 41+1 местен автобус;
- ОУ „Христо Ботев“ гр. Дунавци - необходимост от подмяна на микробуса 11+1 места поради амортизация.

В ролята на неотменен елемент на извършвания анализ влиза броят на учащите, напуснали преждевременно образователната система в община Видин. В периода на учебните години 2009/2010 г. - 2013/2014 г. броят на учащите от I до VIII клас, напуснали общообразователните и специални училища в община Видин намалява от 124 д. през първата, на 111 д. през последната изследвана учебна година. Отчетеното намаление в броя на преждевременно отпадналите от системата на образованието на общинско ниво, е в порядъка на 13 д., равняващи се на 10,5%.

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Област Видин	221	171	188	224	176
Община Видин	124	96	118	145	111

Таблица 37. Учащи I-VIII клас, напуснали общообразователните и специални училища в периода на учебните години 2009/2010 - 2013/2014
По данни на: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

[21] По данни на Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Видин 2016-2020 г.

Броят на напусналите общообразователните и специални училища в общината през учебната 2013/2014 г. формират 63,1% от техния общ брой в област Видин /176 д./.

1.4.5.3. Пространствена организация на образованието

Заведенията за предучилищно обучение са разпределени неравномерно между общинския център - гр. Видин и останалите населени места в общината, което се дължи на малкия брой деца, които биха посещавали детските заведения на територията на голяма част от населените места от селски тип. От всички 16 бр. детски градини на местно ниво, само 2 бр. са разположени извън рамките на областни и общински център - гр. Видин. Това са ЦДГ- 11 в с. Градец и ОДЗ- 5 в гр. Дунавци.

Пространствената организация на обектите на училищното образование също се отличават с концентрация изключително в гр. Видин и другия град общината - гр. Дунавци. Във връзка с необходимостта от осигуряване на възможност за придвижване на пътуващите ученици, от страна на Министерство на образованието и науката са предоставени 32 автобуса и 6 микробуса за покриване нуждите на общините и училищата от област Видин.

1.4.5.4. Основни изводи

В резултат на извършения анализ, можем да твърдим че се наблюдават съществени различия в достъпа до обектите на образованието, както между градовете и селата в общината, така и между общинския център - гр. Видин и другия град в общината - гр. Дунавци. Неравномерната пространствена организация на обектите на образователната инфраструктура, се свързва с необходимостта от пътуване на учениците до съседни населени места, на чиято територия са налични обекти на предучилищното/ училищното образование.

Сред основните общоприети приоритети в областта на образованието на национално ниво, чието изпълнение следва да намери отражение на местно ниво, се открояват: повишаване нивото на образованост на населението, намаляване дела на преждевременно напусналите училище, повишаване качеството на предоставяните образователни услуги. В ролята на успешно решение за повишаване квалификацията и възможностите за реализация на човешките ресурси в общината, можем да посочим необходимостта от предприемане на целенасочени мерки, насочени към повишаване на качеството на образованието и към развитие на възможности за придобиване на професионални умения и квалификации за обучаващите се лица.

1.4.6. Култура

1.4.6.1. Обща характеристика на културните услуги/дейности в общината

На територията на община Видин са разположени множество културни обекти от различно естество - читалища, културни институти, паметници на културата, храмове. Културният календар на

общината включва събития с местен, регионален, национален и международен характер, и привличат интереса на местните жители и гости на общината.

1.4.6.2. Структурна организация на културните услуги/дейности

1.4.6.2.1. Читалища

Читалищата изпълняват важни културни и просветни функции в общината и играят роля на основни културни средища за нейните жители.

По данни на Националния регистър на народните читалища в България, на територията на община Видин функционират 33 бр. читалища, които формират 36,3% от читалищата на територията на областта /91 бр./.

На територията на общинския център е разположено най-старото читалище в община Видин - Народно читалище „Цвят“, основано през 1870 г.

Читалищата са основен партньор при реализацията на събитията в културния календар на общината и участват в организирането на различни събори и празнични чествания.

Сред основните проблеми, съпътстващи функционирането на читалищата в община Видин, се откроява липсата на достатъчно финансиране, което води до спад на наличните книжни фондове и до тяхното застаряване. Основен източник на финансиране на читалищата е държавната субсидия, която се явява крайно недостатъчна за тяхното съвременно развитие и модернизиране.

1.4.6.2.2. Културни институти

На територията на област Видин функционират два театъра, разположени в областния и общински център - гр. Видин. Това са Общински драматичен театър и Държавен куклен театър.

В града се намира откритата през 1962 г. Художествена галерия „Никола Петров“, която разполага с фонд, включващ над 1 400 художествени произведения. С най-голяма многочисленост се отличава отдел „Живопис“, който съдържа 800 произведения. Графичният отдел на галерията включва 45 произведения.

На територията на общинския център е разположен Исторически музей Видин, който включва три от най-емблематичните и известни културно-исторически обекти в областта - Средновековния замък „Баба Вида“ и музеите „Кръстата казарма“ и „Конака“. Последните два обекта представят експозициите „Археология“, „История на България XV-XIX век“ и „Етнография“.

Фондът на Регионалната библиотека „Михалаки Георгиев“ включва над 300 хил. библиотечни единици. Библиотеката е избрана за обучителна база по Програма „Глобални библиотеки - България”, като броят на обучените библиотекари в периода 2010-2012 г. наброява 100 д.

- Музеи	- **Исторически музей Видин** - включва 3 обекта: средновековен замък „Баба Вида“, музей „Кръстата казарма“, музей „Конака“
- Театри	- **Общински драматичен театър - гр. Видин** - **Държавен куклен театър - гр. Видин**
- Галерии	- **Художествена галерия „Никола Петров“ - гр. Видин**
- Библиотеки	- **Регионална библиотека „Михалаки Георгиев“ - гр. Видин**

Таблица 38. Културни институти на територията на община Видин
Източник: Общинска администрация, http://vidin.bg/

От 1910 г. датират първите стъпки на Симфониета - Видин, чието начало се поставя под формата на музикално дружество при Народно читалище „Цвят“. От 1949 г. оркестърът е държавна институция. Симфониета - Видин участва в множество музикални изяви в гр. Видин и в областта, в образователни концерти и лектории за деца, в международни турнета, фестивали и конкурси.

През 1971 г. е създаден ансамбъл за народни песни и танци „Дунав“ - Видин, който заема важна роля в процеса на съхранение и популяризиране на българския фолклор от страната и района. Ансамбълът взема активно участие в провежданите международни фолклорни фестивали в различни страни - Румъния, Сърбия, Македония, Полша, Австрия, Германия, Гърция, Египет, Италия, Турция, Чехия, Унгария, Украйна.

1.4.6.2.3. Културни събития

На територията на община Видин се провеждат множество културни събития с местен, регионален, национален и международен характер. Културният календар на общината включва множество празнични честванията, конкурси, фестивали, фолклорни събори, изложби, литературни срещи и др.

Място на провеждане	Организатор	Събитие	Провеждане
- **Събития с международен характер:**			
с. Антимово	НЧ „Развитие-1926” Община Видин	Международен фолклорен фестивал „Гергьовден”	месец май
гр. Видин	Община Видин	Фестивал „Седмица на Синия Дунав”	месец юни
гр. Видин	„Good Music Society”; Национална мрежа за децата; Община Видин	„The Bridge”- Младежки фестивал по изкуствата	месец юли
гр. Видин	Община Видин	Фестивал на изкуствата „Дунавски вълни”	месец август
гр. Видин	Община Видин	Традиционен Видински панаир	август/септември
Открита сцена в Крайдунавския парк Видин	“Асоциация на Власите в България” и Община Видин	Международен фолклорен фестивал на влашката-румънска песен и танц	месец септември
- **Събития с национално значение:**			
Местността Алботин /до село Градец/	Община Видин	Фолклорен събор „Алботин”	месец април

гр. Видин	НЧ „Цвят 1870” и Община Видин	Събор за автентичен фолклор „Дунавски ритми”	месец юни
гр. Видин	Община Видин	Средновековен фестивал „БъдинЪ“	месец септември

Таблица 39. Културни събития с международно и национално значение, провеждани на територията на община Видин
По данни на: Общинска администрация, http://vidin.bg/

На територията на различните места в община Видин ежегодно се провеждат множество културни събития, отличаващи се с местно значение.

1.4.6.2.4. Паметници на културата

В община Видин са разположени множество обекти, обявени за паметници на културата. Паметниците на културата с категория „национално значение“ на територията на общината, са:

- Старинна крепост и замък „Баба Вида“ - гр. Видин;
- Кръстатата казарма - гр. Видин;
- Катедрала „Св. В. М. Димитър“ - гр. Видин;
- Джамия на Осман Пазвантоглу - гр. Видин;
- Библиотека на Осман Пазвантоглу - гр. Видин;
- Църква „Св. Пантайлемон“ - гр. Видин;
- Синагога - гр. Видин;
- Останки от Римска крепостна стена и кули на античен град Бонония в квартал „Калето“;
- Крепостна система ‘’Калето’’ /капии - „Видболска“, „Еничар“, „Флорентин“, „Телеграф“, „Пазар“, „Стамбол“/.

1.4.6.3. Пространствена организация на културните услуги/дейности

Голяма част от читалищата и културните институти в общината са разположени на територията на общинския център - гр. Видин. Същата констатация се отнася и за провежданите културни събития в общината. Четири от общо пет културни събития с международен характер се провеждат в гр. Видин, две от общо три събития с национално значение също се провеждат на територията на общинския център. Пространствената организация на културни събития с местно значение се отличава с по-равномерно разпределение.

1.4.6.4. Основни изводи

Община Видин разполага с богато културно-историческо наследство, успешно съхранено през вековете. Сериозен проблем, породен от недостатъчните възможности за финансиране, се явява поддържането, реставрацията и възстановяването на някои обекти на културната инфраструктура и най-вече на тези, разположени извън гр. Видин. Отчетеният проблем е в сила най-вече за паметниците на културата и за читалищата в рамките на изследваната територия. Липсата на достатъчно финансиране налага различните групи местни заинтересовани страни да потърсят допълнителни

източници на финансиране, като например предприемането на процедури по създаване на публично-частни партньорства.

По отношение на читалищата, следва да подчертаем, че стремежът към тяхното превръщане в съвременни информационно-културни центрове трябва да се обвърже с реализацията на целенасочени мерки и дейности, които да получат финансиране по линия на действащите Оперативни програми и други донорски фондове, които да подпомогнат развитието на читалищата и да укрепят тяхната важна културна и просветна дейност.

Културният календар на община Видин включва множество събития с международен, национален и местен характер, които представят културно-историческото богатство на територията. Относно провежданите културни мероприятия съществува необходимост от реализиране на мерки и дейности за популяризиране и увеличаване осведомеността на посетителите на общината за провежданите празнични чествания. Обвързвайки обектите на културната инфраструктура с възможностите за развитие на туризма на територията на общината, следва да подчертаем необходимостта от провеждане на рекламни маркетинг кампании, промотиращи културно-историческото наследство на общината.

1.4.7. Спорт и младежки дейности

На територията на общинския център - гр. Видин съществуват благоприятни възможности за практикуване на различни видове спорт и спортна дейност. На територията на града се намира стадион „Георги Бенковски“, спортна зала „Фестивална“, гребна база, колодрум и закрита лекоатлетическа писта, игрищата за мини футбол, детски площадки, рампи за каране на скейтборд в парка край р. Дунав. На територията на закритото гражданско летище при с. Иново /на около 6 км от гр. Видин/ се провежда национален дрифт шампионат. Местността «Божурица», намираща се на 13 км. от общинския център, е предпочитано място за спорт и разходки.

В общинския център гр. Видин развиват дейност лицензирани спортни клубове по културизъм, кану-каяк, волейбол, баскетбол, лека атлетика, бокс, шахмат, тенис на маса, колоездене, спортни танци, бойни изкуства, борба, самбо и джудо, футбол.

Грижата за младите хора е сред важните общински приоритети. В условията на динамично развиващо се общество, настъпващите промени и засилващата се емиграция на млади хора в чужбина, на преден план излизат дейности, подкрепящи младите хора да се чувстват добре и пълноценни в своя роден край, да търсят и получават изява, да имат самочувствие на българи и европейци.

Броят на младите хора на възраст 15 – 29 г. в община Видин е 8 136. По отношение разпределението по населени места 6 817 младежи на възраст 15-29 г. живеят в общинския център, като 3 456 са младежите, а 3 361 са девойки от съответната възрастова група 15-29 г.

Младите хора се възприемат като “ресурс” за създаване на благоприятна, насърчаваща и подкрепяща среда за качествен живот на младите хора в община Видин и подпомагане на младежки инициативи за:

а) участие на младите хора в местното самоуправление;

б) масови спортни, екологични и туристически прояви;

в) качествено и достойно образование;

г) достъп до качествени услуги;

д) насърчаване на здравословен начин на живот;

е) развитие на младежко доброволчество;

ж) повишаване на гражданската активност, подпомагане развитието на таланта, творческите умения и културното изразяване на младите хора.

1.5. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

1.5.1. Транспортна инфраструктура

1.5.1.1. Пътна мрежа

Общата дължина на пътната мрежа в общината е в порядъка на 218,3 км, към които се включват пътища от първи, втори, трети и четвърти клас. Дължината на републиканската пътна мрежа /първо-, второ- и третокласни пътища/, е 123,5 км, които се равняват на 56,6% от общата дължина на пътната мрежа на общинско ниво. Дължината на четвъртокласните пътища, пресичащи територията на община Видин е 94,8 км, които формират 43,4% от пътната мрежа на местно ниво.

Основна транспортна ос в община Видин е първокласен път I-1, който е част от международен път Е79 и осъществява транспортна връзка между гр. Видин и ГКПП Кулата - Промахон. Маршрутът на първокласния път в рамките на областта е в направление - граница Румъния - Мост „Нова Европа” - Видин - Димово - Ружинци - граница област Монтана. След като напуска територията на областта, той преминава през областите Монтана, Враца, София и Благоевград и достига до Солун /Р. Гърция/. Пътят е част от трансевропейски транспортен коридор №4, Дрезден/Нюрнберг - Прага - Виена/Братислава - Будапеща - Крайова - Видин - София - Солун/Пловдив - Истанбул, който осъществява транспортна връзка между Централна и Югоизточна Европа.

Дължината на първокласен път I-1 на територията на община Видин е в порядъка на 30,5 км, които формират 24,7% от републиканската пътна мрежа на местно ниво /123,5 км/.

Второкласните пътища, пресичащи територията на общината /33,0 км/ формират 26,7% от дължината на републиканските пътища в община Видин. Сред пътищата втори клас се откроява второкласен път II-11, който е вторият по дължина второкласен път в страната /обща дължина - 216,9 км/. Началото на път II-11 е на територията на община Видин - от 19,7 км на първокласен път I-1, като в рамките на общината второкласният път пресича селата Цар Симеоново и Ботево, след което навлиза

на територията на община Димово /област Видин/. Извън област Видин, път II-11 преминава през територията на областите Монтана, Враца и Плевен.

Третокласните пътища /60,0 км/ заемат първо място в структурата на републиканската пътна мрежа в община Видин - 48,6%.

През територията на община Видин не преминават автомагистрали.

- **Първокласни пътища - 30,5 км**	- **I-1** /част от европейски път Е79/
- **Второкласни пътища - 33,0 км**	- **II-11** - преминава през територията на областите Видин, Монтана, Враца и Плевен; - **II-12** - разположен изцяло на територията на област Видин; - **II-14** - разположен изцяло на територията на област Видин.
- **Третокласни пътища - 60,0 км**	- **III-1411** - разположен изцяло на територията на област Видин; - **III-1413** - разположен изцяло на територията на област Видин; - **III-121** - разположен изцяло на територията на област Видин; - **III-122** - разположен изцяло на територията на област Видин; - **III-1221** - разположен изцяло на територията на община Видин.

Таблица 40. Пътища от републиканската пътна мрежа, преминаващи през територията на община Видин

С важно значение за развитието на транспортната инфраструктура, се отличава изграденият при гр. Видин мост на река Дунав - мост ,,Нова Европа‘‘, чието официално откриване е през юни 2013 г. Чрез моста се осъществява пътна и железопътна транспортна връзка между българския гр. Видин и румънския град Калафат.

Сред основните проблеми на пътната мрежа на местно ниво, се открояват незадоволителното състояние и качествени характеристики на голяма част от общинските пътища в областта, които се нуждаят от рехабилитация и ремонтни дейности.

1.5.1.2. Железопътна мрежа

Територията на община Видин се пресича от VII главна железопътна линия София - Видин /част от трансевропейски транспортен коридор №4/. Дължината жп линия в рамките на общината е в порядъка на 47,0 км, в т.ч. 36,0 км /76,6%/ електрифицирани. Гъстотата на железопътната мрежа на местно ниво възлиза на 0,09 км/км^2.

Трасето на жп линията София - Видин се обслужва от бързи и пътнически влакове. Необходимото време за преодоляване на около 200 километровото разстояние между столицата и гр.

Видин с бърз влак е в порядъка на около 5 часа. Това се явява изключително сериозен проблем, засягащ комфортността на пътниците по жп трасе.

През 2013 г. територията на общината се обслужва общо от 8 бр. вътрешни пътнически линии /в т.ч. 6 бр. - „от“ и „до“ гр. София и 2 бр. регионални линии до гр. Мездра/. Международните пътнически линии са 4 бр. - „до“ и „от“ Крайова /Р. Румъния/.

В резултат на откриването на втори мост на р. Дунав през месец юни 2013 г. - мост „Нова Европа“, който свързва общинския център - гр. Видин и румънския град Калафат, в средата на 2014 г. стартира и железопътен трафик в направление Видин - Калафат. От края на 2014 г. стартира и редовна жп международна линия в направление София - Будапеща - София, преминаваща през моста Видин-Калафат /мост „Нова Европа“/.

Благоприятно влияние върху развитието на жп транспорт на местно, областно и национално ниво, ще окаже планираното цялостно реновиране на жп линия София - Видин по линия на Оперативна програма „Транспорт“, което ще осигури пътуванията между градовете Видин и София да се реализират в рамките на 150 минути. Модернизацията на жп линия е част от цялостната реконструкция на жп участъци по протежение на трансевропейски транспортен коридор №4 на територията на България - Свиленград - Пловдив - София - Видин.

1.5.1.3. Воден транспорт

През територията на община Видин преминава част от трасето на трансевропейски транспортен коридор №7 Рейн - Майн - Дунав, който осъществява транспортна връзка между Черно и Северно море.

Единствената плавателна река и главна речна артерия на територията на област Видин е р. Дунав. Град Видин е разположен на десния бряг на р. Дунав, на която от км 785.00 до км 795.00, е разположено Пристанище-Видин, което експлоатира четири производствени района:

- **„Видин - Север“** - локализиран в Северна промишлена зона, от км 793.500 до км 793.700 на р. Дунав;
- **„Фериботен комплекс Видин“** - разположен в Северна промишлена зона, от км 792.800 до км 793.000 на р. Дунав;
- **„Видин - Център“** - намира се в централната част на гр. Видин, от км 789.900 до км 791.300 на р. Дунав;
- **„Видин - Юг“** - намира се в Южна промишлена зона от км 785.00 до км 785.200 на р. Дунав.

Разположението на пристанищната инфраструктура предоставя лесен достъп до пътническите транспортни съоръжения в гр. Видин - жп, автобусна и речна гара. Поради това за преминаващите през пристанищния терминал /пристигащи и заминаващи пътници главно от круизни кораби/, не

съществува необходимост от използване на допълнителен автотранспорт, за да достигнат до историческия център на града.

Състоянието на товарните пристанищни терминали е лошо, работата им е сезонна и няма организиран планов характер. Състоянието на Речна Гара Видин е изключително лошо. Гарата не отговаря на никакви съвременни критерии. На нейна територия се намират обекти и офиси несъвместими с функциите ѝ на речна гара. Необходим е проект за нейното пълно обновление и привеждане към международните стандарти.

Въпреки изключителния потенциал за развитие на водния транспорт на територията на област Видин, на този етап той остава нереализиран.

1.5.1.4. Въздушен транспорт

На около 6 км от гр. Видин - край с. Иново, се намира гражданско летище изградено през 1973 г. От 1999 г. летището не функционира. Към днешна дата летището е под управлението на областния управител на Видин. Областна администрация Видин проучва възможността за обновяване функциите на летището и предоставянето му на концесия. Летателната площадка може да обслужва самолети с тегло до 5700 кг и до 19 пътници на борда.

Към момента на разработване на настоящия анализ все още не са постигнати резултати относно възобновяване дейността на летище Видин.

Най-близко разположеното действащо гражданско летище до област Видин в страната, се намира в град София /на около 220 км от гр. Видин/. С цел подобряване на транспортната достъпност между областния и общински център и столицата, транспортни фирми в страната предлагат трансфер до летище София под формата на услуга, която се отличава с нерегулярен характер. Друга логистична възможност е значително по-близко разположеното от летище София летище Крайова на територията на Р. Румъния.

Всички прилежащи сгради към летище Видин са в лошо състояние, като пистата има нужда от обновление и привеждане към съвременните изисквания за безопасност на полетите. Реален шанс за развитието на летището би била възможността за разширение на пистата /до 2560 метра/, което да позволи кацането на по-големи самолети.

1.5.1.5. Основни изводи за състоянието на транспортната инфраструктура в община Видин

- *Пътна мрежа:*

Територията на община Видин се обслужва от пътища I-ри, II-ри и III-ти клас, които са част от републиканската пътна мрежа. Тяхната обща дължина е 123,5 км, които съставляват 56,6% от общата дължина на пътната мрежа в общината /218,3 км/. Най-висок е делът на третокласните пътища, които формират 48,6% /60,0 км/ от републиканската пътна мрежа в общината.

Общинската пътна мрежа е представена от пътища, осъществяващи транспортна връзка между населените места в общината. Основен проблем тук се явява незадоволителното състояние на общинските пътища, голяма част от които не отговарят на съвременните изисквания за безопасност и комфорт на движението. Съществува необходимост от предприемане на ремонтни действия за подобряване състоянието на общинската пътна мрежа в община Видин.

- *Железопътна мрежа:*

През община Видин преминава VII главна железопътна линия София - Видин, която е част от трансевропейски транспортен коридор №4. Състоянието на жп транспорт се свързва с незадоволителните технически параметри /ниска скорост, лошо състояние на жп гарите, морално остарели жп вагони/, които са причина за наблюдавания отлив на пътници. Успешно решение в общоприетия стремеж към повишаване качеството на жп услуги /комфорт и сигурност на пътуванията/, се явява планираната модернизация на жп линия София - Видин, която е част от мащабния проект за цялостна реконструкция на жп линията в направление Свиленград - Пловдив - София - Видин.

- *Воден транспорт:*

През територията на община Видин преминава единствената плавателна река на територията на страната - р. Дунав, която е част от трансевропейски транспортен коридор №7 Рейн - Майн - Дунав, свързващ Черно със Северно море. Пристанище-Видин експлоатира четири производствени района, а разположението на пристанищната инфраструктура предоставя лесен достъп до пътническите транспортни съоръжения в гр. Видин - жп, автобусна и речна гара.

Сред основните изводи за състоянието на водния /речен/ транспорт на територията на общината, се откроява неоползотворения в достатъчна степен потенциал за неговото развитие.

В резултат на извършения анализ на транспортната инфраструктура в община Видин, можем да заключим, че стратегическото транспортно-географско местоположение на гр. Видин, предопределено от неговата транспортна достъпност и отвореност, превръщат общинския център в единственото подходящо място в рамките на областта, на което е възможно изграждането на Интермодален транспортен терминал, който да обслужва товарни и пътнически превози.

1.5.2. Енергийна инфраструктура

1.5.2.1. Електроснабдяване

На територията на гр. Видин е изграден ТЕЦ „Видин“ с инсталирана мощност от 75 MW - централата е подразделение на най-голямото производствено предприятие в гр. Видин - „Видахим“ и работи по сключен договор с НЕК ЕАД за производство на електрическа енергия.

Електропреносната мрежа на територията на област Видин се експлоатира и поддържа от

„ЧЕЗ Електро България“ АД.

Сред основните особености, характеризиращи добива на електро енергия в общината, се отличава големия дял енергия, получавана от твърди горива. Това неефективно от екологична гледна точка производство, налага необходимостта от приоритетното предприемане на мерки, насочени към оптимизиране на енергопотреблението, въвеждане на енергоефективни технологии и създаване на условия, стимулиращи производството на енергия от възобновяеми енергийни източници.

Основният дял в консумацията на електрическа енергия на територията на общината, се дължи на битовите абонати, като през последните години не се отчитат резки промени в консумацията на електроенергия, но се наблюдава увеличаване в дела на обществения сектор.

1.5.2.2. Възобновяеми енергийни източници /ВЕИ/ и енергийна ефективност

Стремежът към увеличаване дела на енергията, произвеждана от възобновяеми енергийни източници, е сред ключовите моменти в постигането на приоритетите, залегнали в Националната програма за развитие: България 2020. Според посочения документ към 2020 г., 16% от брутното крайно потребление на енергия, следва да се реализира от ВЕИ. Като основни източници за получаване на алтернативен вид електроенергия, се използват най-вече водна, вятърна и слънчева енергия.

Посочените ВЕИ биха били от полза за изграждането на инсталации с малка мощност, като не се изключва и възможността за изграждане на инсталации, комбиниращи различни източници на енергия - слънчева и водна, водна и вятърна и др.

На територията на общината се провеждат целенасочени мерки по повишаване енергийната ефективност на обществените обекти и сградния фонд, като основна пречка за тяхната реализация се явяват недостатъчните финансови ресурси на общината.

По отношение на енергийната ефективност, се отчита постепенен спад в загубите на електрическа енергия в община Видин, което се дължи най-вече на предприетите действия по частично обновяване на съоръженията за пренос и разпределение на електроенергия. В ролята на една от основните причини за загубата на енергия, влиза именно морално и физически остарялата електроразпределителна мрежа.

1.5.2.3. Газоснабдяване

На територията на област Видин не е изградена газопреносна инфраструктура. Въпреки че газифицирането на едноименната община влиза в ролята на един от основните приоритети в областта на енергийната инфраструктура, към момента проектите за газификация на територията са на ниво обсъждане.

1.5.2.4. Основни изводи за състоянието на енергийната инфраструктура в община Видин

- *Електроснабдяване:*

Електроснабдителната система в община Видин е добре развита, като всички населени места са електрифицирани. Сред основните проблеми се открояват морално остарелите съоръжения, авариите, кражбите на електроенергия и на др. елементи от мрежата. Поради това се отчита необходимост от предприемане на действия, насочени към отстраняване на проблемите, оказващи неблагоприятно влияние върху качеството на предоставяните услуги.

Сред основните проблеми, характеризиращи състоянието на енергийната инфраструктура на територията на общината, се откроява високия дял на енергията, произвеждана от твърди горива.

- *Възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност:*

Производство на енергия от ВЕИ на територията на община Видин, е един от определените основни приоритети в сферата на развитие на енергийната инфраструктура на местно ниво.

Общоприетият национален приоритет в сферата на енергетиката, насочен към повишаване на енергийната ефективност в публичния сектор и сградния фонд, намира отражение в общината чрез реализацията на мерки, насочени към ефективно използване на електро енергията. Сред основните пречки, оказващи задържащ ефект върху изпълнението на тези дейности, се откроява липсата на достатъчно финансови ресурси.

1.5.3. Водностопанска инфраструктура

1.5.3.1. Водоизточници и водохващания

Населените места на територията на община Видин се водоснабдяват от 35 водоизточника, посредством 15 водоснабдителни помпени станции с общ капацитет - 1 990 л/с.

1.5.3.2. Пренос и пречистване на води

За довеждане на водата до абонатите на територията на общината са изградени 433 км водопроводна мрежа, в т.ч. 150 км външни и 328 км вътрешни водопроводи.

В общината са изградени 30 резервоара за питейна вода с общ застроен обем - 4 990 м^3. Водата, предназначена за питейно-битови нужди се добива единствено от подземни водоизточници /каптажи, тръбни и шахтови кладенци/, поради което не се налага нейното пречистване. Извършва се само обеззаразяване на водата с хлор-газ, посредством изградените 13 обеззаразителни пункта в общината.

Изграждането на водопроводната мрежа на територията на общината започва през 1938 г., като поради нейната силна амортизация, се отчита увеличаване броя на авариите и загубите на вода по водопреносната мрежа. Отчетената загуба на вода от „ВиК“ - Видин през 2012 г. на

областно ниво, е в порядъка на около 55,0%.

1.5.3.3. Водоснабдяване и канализация

Водоснабдяването на областно ниво се осъществява помпажно, гравитачно и смесено, като значителна част от количествата питейна вода за областта се осигурява от подземни /подпочвени/ води. Качество на питейната вода е 100% стандартни проби по химични показатели и около 96% стандартни проби по микробиологични показатели.

Община Видин разполага с добре изградена водоснабдителна мрежа, като всички 34 населени места на територията на общината са водоснабдени.

Системата за водоподаване на територията на общината е високо енергоемка, което от части се дължи на дълбочинните кладенци за водочерпене. В комбинация с равнинния терен на територията се налага използване на високонапорни помпи и кула - резервоари с консумация на голямо количество електроенергия, което води до значително оскъпяване стойността на водата.

Водоснабдителната и канализационната мрежа в общината се поддържа от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД - Видин.

С ключово значение за подобряване състоянието на водоснабдителната и канализационна мрежа на територията на общинския център - гр. Видин, се отличава проект „Рехабилитация и разширяване на водоснабдителната и канализационна система във Видин“, т.нар. Воден цикъл на гр. Видин. Проектът е финансиран по линия на Оперативна програма „Околна среда“ 2007-2013 г. по процедура „Подобряване и развитие на инфраструктурата за питейни и отпадъчни води в агломерация с над 10 000 еквивалент жители“. Общата стойност на проекта е в размер на над 75 млн. лв.

В процеса на реализация на проекта е извършена подмяна на съществуващите улични водопроводи, сградни водопроводни отклонения и водопроводни арматури на 39 улици в гр. Видин. Общата дължина на изпълнената водопроводна мрежа е 13 415 м., извършена е реконструкция и разширение на канализационната мрежа на града по 44 улици с обща дължина 12 546 м. Извършена е и пълна реконструкция на Канални помпени станции №1 и №5.

1.5.3.4. Пречистване и заустване на отпадни води

Към момента на територията на община Видин не функционира Пречиствателна станция за отпадни води /ПСОВ/, в резултат на което отпадните води се заустват директно в р. Дунав. Успешно решение в процеса на разрешаване на този сериозен проблем, се състои в продължаващата реализация на проект „Рехабилитация и разширяване на водоснабдителната и канализационна система във Видин“, финансиран по линия на ОП „Околна среда“. Към момента на разработване на настоящия анализ са изпълнени приблизително около 40,0% от т.нар. втори обект по проекта за Воден

цикъл на гр. Видин - пречиствателна станция за отпадъчни води. Станцията е с капацитет 56 000 еквивалент жители и с технология на механично и биологично пречистване на водата.

1.5.4. Телекомуникации

Според Европейската обсерватория за информационни технологии /EITO/ в периода 2000-2010г. развитието на електронните съобщения в световен мащаб е доминирано от мобилните гласови услуги и интернет и мобилния широколентов достъп.

През последните години на национално ниво, се отчита тенденция на намаление на ,,фиксираната телефонна плътност по домакинства“. За сметка на това ,,мобилната телефонна плътност“ бележи постоянен ръст, като по този показател България изпреварва някои от страните-членки на ЕС.

1.5.4.1. Информационно общество

По данни от последното преброяване на населението през 2011 г., осигуреността на обитаваните жилища с кабелна и сателитна телевизия, компютър и интернет в страната се увеличава. Към 01.02.2011 г. броят на жилищата в община Видин, разполагащи с компютър е 10 179 бр., като 9 373 бр. жилища имат достъп до интернет. Броят на лицата, имащи достъп до интернет на територията на двата града /общинския център - гр. Видин и гр. Дунавци/, е 26 217 д., които формират 91,2% от лицата с интернет достъп в общината. Стойността на показателя за територията на останалите 32 населени места от селски тип, е 2 545 д. /8,8%/.

	общо		в градовете		в селата	
	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица	жилища	живеещи лица
Кабелна телевизия	18 610	48 930	15 459	41 172	3 151	7 758
Сателитна антена	2 361	6 242	1 545	4 318	816	1 924
Компютър	10 179	30 998	9 343	28 115	836	2 883
Достъп до интернет	9 373	28 762	8 637	26 217	736	2 545

Таблица 41. Осигуреност на обитаваните жилища в община Видин с кабелна телевизия, сателитна антена, компютър и достъп до интернет през 2011 г.
Източник: Национален статистически институт, http://www.nsi.bg/

Отчетените стойности разкриват съществуващите значителни териториални различия по отношение на достъпа на градското и селското население до интернет услуги.

Сред основните проблеми в развитието на телекомуникациите на местно ниво, се открояват недостатъчната осигуреност на малките населени места с обществени обекти за достъп до информационни и комуникационни технологии /ИКТ/.

Развитието на информационното общество се свързва с предприемане на действия за повишаване достъпа до инфраструктурата на ИКТ, както за жителите на всички населени места, така и за представителите на бизнеса, вкл. в процеса на комуникация между гражданите и публичния сектор.

1.6. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

1.6.1. Атмосферен въздух

Според Националната система за екологичен мониторинг община Видин не попада сред територите, екологично застрашени от замърсяване на атмосферния въздух. Сред водещите замърсители на въздуха в района се открояват промишлеността, автомобилният транспорт и битовото отопление.

Неблагоприятното влияние на автомобилния транспорт се изразява най-вече в замърсяване на атмосферния въздух с фини прахови частици /ФПЧ/. Големината на гр. Видин /градът попада в категорията на средните градове - с население между 30 и 100 хил. жители/ оказва влияние върху интензивността на автомобилния трафик.

Сред битовите замърсители на атмосферния въздух се явява отоплението на домакинствата с въглища, брикети, дърва и други нискокачествени горива. Негативният екологичен ефект на битовото замърсяване върху атмосферния въздух, се проявява най-вече при определени метеорологични условия /слаб вятър, температурни инверсии, мъгли/. Сред наблюдаваните отрицателни екологични последици се откроява превишаване на пределно допустимите норми на серен диоксид и прахови частици в атмосферния въздух.

По отношение на качеството на атмосферния въздух на национално ниво, територията на страната е разделена на 6 района за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух /РОУКАВ/. Община Видин попада в рамките на Северен РОУКАВ.

Съгласно категориите райони в зависимост от степента на замърсяване, утвърдени в Наредба №7 от 3 май 1999 г. за оценка и управление качеството на атмосферния въздух, община Видин се включва към районите, в които нивата на един или няколко замърсители превишават установените норми и/или нормите плюс определените допустими отклонения от тях.

Качеството на атмосферния въздух в гр. Видин се измерва посредством монтирана автоматична измервателна станция. Измерените показания свидетелстват за замърсяване на атмосферния въздух основно с фини прахови частици и SO_2. Сред основните замърсители доминират $ФПЧ_{10}$ /фини прахови частици с големина под 10 микрона/.

Данните на Национална система за контрол качеството на атмосферния въздух в реално време, показват тревожни показатели, характеризиращи състоянието на атмосферния въздух, като отчетеното съдържание на ФПЧ е в пъти над допустимото. Към м. март 2013 г. стойността на замърсяване на въздуха на територията на общинския център е 2,77 над нормата.

По данни на Регионална инспекция по околната среда и водите - Монтана, качеството на въздуха на територията на областния и общински център - гр. Видин се влошава през зимния сезон, което се дължи на твърдото гориво, използвано за отопление в битовия и обществения сектор.

Отчетените превишения на нормите за $ФПЧ_{10}$ в течение на годината, се отличават със силно изразена сезонност - докато през м. април 2012 г. са отчетени две превишения, през м. юни не е регистрирано нито едно превишение, през месеците октомври и ноември се отчитат превишения съответно в 19 и 22 от дните. Посочената тенденция се запазва през м. декември 2012 г. и продължава през м. януари на следващата 2013 г., когато се отчита всекидневно превишение на нормите за максимално съдържание на $ФПЧ_{10}$.

Наблюдаваните случаи на превишения в концентрацията на серен диоксид в атмосферния въздух на гр. Видин, се дължат най-вече на промишленото производство и изгарянето на въглища в битовия сектор. През 2011 г. в автоматичната измервателна станция в гр. Видин отчетената средногодишна концентрация на SO_2 не превишава пределно допустимата концентрация. Средногодишната концентрация на SO_2 във въздуха на гр. Видин е в порядъка на 18 μg/m^3 при норма 20 μg/m^3. По отношение на стойностите, отчетени в течение на годината, се наблюдават завишени стойности на концентрациите през месеците от януари до март и в периода ноември-декември.

По отношение на всички останали замърсители на въздуха наблюдавани за територията на гр. Видин не са констатирани превишения над пределно допустимите стойности.

От 2011 г. в община Видин действа Програма за намаляване на нивата на $ФПЧ_{10}$ и достигане на установените норми за съдържанието им в атмосферния въздух в община Видин. Към Програмата е разработен и План за действие, където са заложени допълнителни мерки, чиято реализация ще допринесе за подобряване на екологичните параметри на атмосферния въздух. Неотменна част от нейното изпълнение е периодично осъществяваният мониторинг.

1.6.2. Повърхностни и подземни води

На територията на община Видин са разположени два пункта на Националната автоматизирана система за екологичен мониторинг /НАСЕМ/ за качеството на водите - на р. Дунав след гр. Видин и на р. Войнишка при с. Търняне.

Извършената категоризация на отделните участъци на поречията на реките, преминаващи през територията на област Видин е както следва: поречие р. Дунав - III-та категория; поречие р. Тимок - III-та категория; поречията на реките западно от р. Огоста - Тополовец, Войнишка, Видбол, Арчар, Скомля и Лом - I-ва категория до първото населено място и II-ра категория - до вливането им в р. Дунав.

При пункта за мониторинг, разположен между селата Ботево и Цар Симеоново се извършва ежемесечно измерване на стойностите на 22 показателя и се проверява наличието на тежки метали във водите на р. Дунав, преминаващи край брега на общината. Хидробиологичен мониторинг на водите на р. Дунав край Видин се извършва веднъж годишно.

Сред основните замърсители на речните води в община Видин се открояват най-вече населените места, производствената дейност и земеделието. В ролята на сериозен проблем за състоянието на водите на р. Дунав, се явява битовата канализация на гр. Видин - към момента на територията на общинския център не функционира пречиствателна станция за отпадни води, в резултат на което те се заустват директно в р. Дунав. Сред единичните отклонения на определени показатели, измерени в района на поречието на р. Дунав в рамките на общината, се открояват неразтворими вещества, масла и нефтопродукти.

Подземните води на територията на община Видин са основен източник за задоволяване на питейно-битовите и производствените нужди в населените места в общината. В общината се намират два пункта за мониторинг на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване - при общинския център - гр. Видин и при гр. Дунавци. Извършва се обеззаразяване на питейните води с хлорно-варов разтвор. На територията на общинския център е изградена смесена канализационна система, в която са включени предимно битови води, които са заустени във водоприемниците без пречистване.

1.6.3. Риск от наводнения

Разположението на гр. Видин на дунавския бряг определя и риска от приижданията и наводнения от река Дунав. Високите води по р. Дунав в българския участък имат най-голяма честота през периода на снеготопене и увеличаване на валежите през пролетния сезон. Най-високи са водните количества през месеците април и май. Това са и месеците с най-висока честота на проява и риск от наводнения.

През 2013 г. Басейновата дирекция за управление на водите в Дунавския район определя и картографира райони с потенциален риск от наводнения и създава планове за тяхното управление. На територията на община Видин за такъв район е определен цялото протежение на р. Дунав, в който рискът е степенуван като „висок“. Най-застрашени в това отношение са ниските части от крайдунавските низини, както и самият общински център - гр. Видин, което налага необходимост от постоянен контрол и поддръжка на системата от защитни диги и отводнителни съоръжения. Проблемът с преодоляването на дунавските наводнения е от изключителна важност за общината и за общинския център - гр. Видин. Той създава риск за здравето и живота на хората, унищожаване на важни обекти на инфраструктурата, вкл. и парализиране на нейните основни функции.

1.6.4. Земи и почви

По данни на Изпълнителна агенция по околна среда, цялата територия на област Видин попада в категория „територии с висок до много висок действителен риск от площна ерозия“. Ландшафтите в района се характеризират и с повишена чувствителност по отношение на ветрова

ерозия, която засяга особено северните части на общината, които се отличават с по-висока степен на откритост на терена и отсъствие на горска покривка.

Извършваните наблюдения на съдържанието на тежки метали в почвите на територията на общината разкриват, че съдържанието на тежки метали е значително под ПДК и съответства на нормалния почвен фон. Във връзка с контрола и опазването на почвите от засоляване и вкисляване се провеждат регулярни наблюдения. Данните от последните години не показват тревожна тенденция на влошаване на качеството на почвите в община Видин.

Съществен проблем е замърсяването на обработваемите земи на територията на общината с битови, промишлени, строителни и селскостопански отпадъци.

1.6.5. Биоразнообразие и защитени територии

Богатото флористично и фаунистично разнообразие на територията на общината е обусловено от физико-географското положение и умерено-континенталния климат. Откроява се богатството на крайречни растителни видове и орнитофауната. Биологичните ресурси на община Видин следва да се разглеждат в контекста на тяхното важно значение за развитието на лов и риболов, билкарство, горско стопанство, туризъм. На територията на общината са определени 2 защитени територии Закона за защитените територии и 12 защитени зони от европейската екологична мрежа НАТУРА 2000.

Защитените територии в общината попадат в категория „защитена местност“ и са разположени изцяло в нейния обхват. Защитените зони попадат изцяло или частично в община Видин, като 11 от тях са обявени за ЗЗ по директивата за местообитанията и 1 е обявена за ЗЗ по директивата за птиците /Вж. Раздел 1.2.1.8. Елементи на националната екологична мрежа - защитени територии и защитени зони по НАТУРА 2000/.

Сред факторите, които оказват неблагоприятно въздействие върху растителността на територията на общината, се откроява: пашуването, туризма, селскостопанската и строителна дейност. В тази връзка възниква необходимост от предприемане на целенасочени мерки за защита на запазване и възобновяване местообитанията на редки и ендемични растителни видове.

От голямо значение за опазване на биологичното богатство е повишаването на информираността и общественото съзнание на населението. В досегашната политика при управлението на защитените територии в страната, приоритет беше предимно консервация на биологичното разнообразие, посредством охрана на природните ресурси. Основният акцент беше поставен върху забраната за намеса на човешкия фактор върху развитието на биосистемите. При тази ситуация, отношението на местното население към опазването на биосистемите, е по-скоро негативно, а резултатът от прилаганите мерки, е далеч от търсения ефект. Силното ограничение върху ползването на дървесни и животински ресурси, предизвика като ответна реакция бракониерството. Необходимо е

въвеждане на райониране на билкосъбирането, както и спазване на изискванията при събирането на билките и създаване на възможности за тяхното възстановяване.

1.6.6. Фактори на въздействие

1.6.6.1. Отпадъци

Управлението на отпадъците е най-съществения проблем, свързан с екологичното състояние и рискове на територията на област Видин. В областта функционират десет депа за битови отпадъци, едно от които е разположено на територията на община Видин - градско депо в м. „Козя гърбина“, край с. Жеглица. Към момента капацитетът на градското депо е изчерпан, което създава трудности в процеса на обработка и обезвреждане на отпадъците.

По данни на РИОСВ - Монтана, 83,0% от населението на област Видин е обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, като за община Видин този дял е 100,0%, т.е. всички 34 населени места в общината са обхванатa от организираната система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

През м. август 2015 г. е открито новоизградено депо за битови отпадъци, разположено в землището на с. Жеглица в м. „Ракова ливада“ /„Козя гърбина“/, разположено на 13 км от общинския център - гр. Видин. Построеният инфраструктурен обект е част от изпълнението на проект „Изграждане на регионална система за управление на отпадъците в регион Видин“ и ще обслужва територията на всички 11 общини в областта. Общата стойност на проекта финансиран по линия на Оперативна програма „Околна среда“ за периода 2007-2013 г., е в размер на над 20 млн. лв. Изграденото регионално депо е разположено на площ от 221 ха и е с общ капацитет от 516 хил. тона отпадъци. Предвиденият експлоатационен период е 20 години. Разглежданият проект е един от най-значимите инфраструктурни проекти, реализирани на територията на област Видин, насочен към подобряване на екологичното състояние и превенция на екологичните рискове, свързани с управлението на отпадъците.

На територията на гр. Видин се намира единственото в областта депо за строителни отпадъци, което се поддържа и обработва.

1.6.6.2. Шумово замърсяване и радиационно състояние

В ролята на основен източник на шумово замърсяване на територията на община Видин влиза автомобилният транспорт. По данни на РЗИ - Видин, максимални шумови нива в общината се регистрират в зоните с интензивен автомобилен трафик. Резултатите от мониторинга на шумовите нива показват съществуваща относително благоприятна акустична обстановка в общината.

В списъка на промишлените източници на шум, подлежащи на контрол от страна на РИОСВ - Монтана в община Видин, са включени четири предприятия, които не създават акустичен дискомфорт

на населението, тъй като три от тях са разположени в промишлената зона на общинския център.

По отношение на т.нар. локални източници на шум и шум от битов характер /заведения за обществено хранене и увеселителни заведения, сервизи и авторемонтни работилници, разположени в близост до жилищни сгради/, на територията на общината няма постъпили оплаквания от този тип шум от населението.

На територията на общината не са отчетени различни от естествените стойности на радиационния гама-фон през последните години.

1.6.7. Основни изводи за екологичното състояние и рискове в община Видин

- *Атмосферен въздух:*

Атмосферният въздух в община Видин се отличава с добри качества, но най-вече в общинския център - гр. Видин е налице риск от сезонно временно замърсяване от битовото отопление и транспорта при наличие на мъгли с продължителност над 3 дни.

- *Води:*

В ролята на най-големи замърсители на водите в община Видин влизат населените места, промишлените дейности и земеделието. Сред основните проблеми, свързани с качеството на повърхностите води, се явява директното заустване на отпадни води в р. Дунав /към момента в общинския център не функционира ПСОВ/. Очаква се екологичното състояние в общината да се подобри значително след пускането в експлоатация на изграждащата се понастоящем пречиствателна станция за отпадъчни води в гр. Видин. Изграждането на инфраструктурния обект е част от изпълнението на проект „Рехабилитация и разширяване на водоснабдителната и канализационна система във Видин“, финансиран по линия на ОП „Околна среда“.

- *Земи и почви:*

По отношение на замърсяването на почвата с тежки метали и металоиди, територията на общината се отличава с много по-ниски от пределно допустимите стойности на измерваните индикатори. През последните години тази положителна тенденция се запазва постоянна. Засоляването и вкисляването на почвите също е в нормални за страната стойности.

- *Биоразнообразие:*

Общината се отличава с богато биологично разнообразие. Следва да се отбележи високата значимост на поддържащите и регулиращите функции на растителността, защитените територии и защитените зони по отношение на природните баланси, качеството на водите, атмосферния въздух и почвите, предотвратяването на рискови явления като пожари, ерозия, гравитационна деструкция и др.

- *Отпадъци:*

Всички 34 населени места в община Видин са обхванати от организираната система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

На територията на община Видин е реализиран един от най-значимите инфраструктурни проекти, насочени към подобряване на екологичното състояние на територията на областта. Новоизграденото регионално депо за битови отпадъци е разположено на територията на с. Жеглица и обслужва територията на всички 11 общини в обхвата на област Видин.

Сред проблемите, свързани с управлението на отпадъците, се открояват нерегламентираните сметища и замърсени площи от неконтролирано изхвърляне на битови, градински и животински отпадъци, наблюдавани предимно в периферията на населените места и речните долини.

- *Шумово замърсяване и радиационно състояние:*

Автомобилният транспорт влиза в ролята на основен източник на шумово замърсяване на територията на община Видин. Във връзка интензивния автомобилен трафик в общинския център /на фона на трафика в останалите населени места в общината/, направената констатация важи най-вече за гр. Видин.

Не се отчита значително шумово натоварване от страна на изследваните промишлени обекти в общината.

През последните години мониторингът на радиационното състояние на местно ниво, не отчита различни от естествените стойности на радиационния гама-фон.

1.7. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

Териториалната структура и особеностите на урбанизационните процеси, протичащи на дадена територия, са отражение на множество фактори от различно естество. Съвременното урбанизационното развитие на община Видин, се намира в пряка връзка от:

- особеностите на релефа и баланса на територията - земеделски и горски площи, оказали влияние върху структурата на общинската икономика и наследените производствени традиции на местните жители;
- протичащите демографски процеси - стойности на ключови демографски количествени и качествени показатели, териториална концентрация на населението;
- степен на изграденост и качествени параметри на различните видове инфраструктура.

Особеностите на териториалната структура са пряк резултат от влиянието на природните условия в отделни части на територията. С най-голяма гъстота се характеризира селищната мрежа в

равнинните райони, като ускорените урбанизационни процеси се свързват със съществуващите добри традиции в земеделското производство, обусловили появата на множество населени места.

Към селищната мрежа на община Видин се включват 34 населени места, от които два града - общинският център - гр. Видин и гр. Дунавци, и 32 села.

Към 31.12.2014 г. съотношението между градското и селското население в общината е в порядъка на 80,3% /47 413 д./ : 19,7% /11 626 д./ в полза на градското население. Към посочената дата, в рамките на гр. Видин живеят 45 327 д., които се равняват на 95,6% градското население и 76,8% от населението на общината. Развитието на селищната мрежа в общината се характеризира с постепенно увеличаващия се дял на градското население. Успоредно с това протича процес на намаляване броя на селското население.

В периода 1934-1985 г. се наблюдава постепенно нарастване в броя на населението на местно ниво, чийто брой към 04.12.1985 г. достига 87 202 д. - най-висока стойност за периода 1934-2011 г. /77 годишен период, в който са проведени девет преброявания на населението в България/. Понастоящем се наблюдава друга вече негативна тенденция на намаление на броя на населението на територията на общината, като към датата на последното преброяване в страната, на територията на община Видин живеят 63 257 д. /четвърта най-ниска стойност за наблюдавания период/.

Най-голям брой население на територията на общинския център - гр. Видин, също се отчита към 04.12.1985 г. - 63 023 д., като към датите на следващите три последни преброявания, се наблюдава постепенен спад в броя на неговите жители. Към 04.12.1992 г. този брой е в порядъка на 62 691 д., към 01.03.2001 г. достига 57 395 д., а към датата на последното преброяване населението на града намалява до 48 071 д. Отчетеното намаление между годината с най-голям брой население /1985 г./ и годината, в която е проведено последното преброяване в страната, е в порядъка на 14 952 д., равняващи се на спад от 23,7%.

Водещата роля на областния и общински център - гр. Видин в икономическото развитие на областта поражда проявата на модела „център-периферия“ както в областта, така и в рамките на самата община. Основна причина за тези териториални дисбаланси е неравномерната пространствена организация на административните и производствени дейности, локализирани изключително в рамките на общинския център.

Според модел „Изходно състояние“ на разработената Национална концепция за пространствено развитие /НКПР/ на България за периода 2013-2025 г., гр. Видин попада в категорията на градските центрове от трето йерархично ниво, към което се отнасят центрове с регионално значение за територията на областите.

НКПР разглежда формирането на агломерационни ареали на средни градове, стеснени до обхвата на ядрото в рамките на собствената община. В Концепцията се отбелязва, че в гр. Видин се

наблюдават процеси на разливане на градската територия и формиране на агломерационно ядро. Посочва се също, че при повечето от средните градове /вкл. и при гр. Видин/, агломерационните връзки са много слабо изразени, но съществува потенциал за евентуална бъдеща проява по отношение на най-близките малки населени места.

През гр. Видин преминава Западна главна меридиална ос по направление „север-юг“: Видин - Враца - София - Благоевград - Кулата, част от общоевропейски транспортен коридор № 4. Меридиалната ос е приоритет на ЕС и на Стратегията на Р. България за развитие на транспортната система до 2020 г. Развитието на Западната главна меридиална ос в северна посока, се свързва с изграждането на четирилентов скоростен път от Ботевград до Видин. През територията преминава и второстепенна паралелна ос - Дунавско крайбрежие.

Като център на агломерационен ареал гр. Видин попада сред градовете в страната, включени в програмата за интегрирано градско развитие по линия на Оперативна програма „Регионално развитие“ в периода 2007-2013 г. В разработения Интегриран план за градско възстановяване и развитие на гр. Видин са определени зони, които се нуждаят от интегрирана намеса.

Анализираните в ИПГВР проблеми, съпътстващи развитието на градската територия спомагат за дефинирането на три зони със следните характерни особености:

- **Зона с преобладаващ социален характер**: градска територия с преобладаващи жилищни функции, с концентрация на социално-икономически проблеми и лошо състояние на техническата инфраструктура, сградния фонд и жилищната среда;
- **Зона с публични функции с висока обществена значимост:** концентрация на сгради с административни и обществени функции; лошо състояние на техническа инфраструктура /алеи, тротоари, осветление/; концентрация на недвижими паметници на културата; озеленени площи за широко обществено ползване; незадоволително състояние на елементите на градската среда /ниско ниво на градски дизайн/; незадоволително състояние на сградния фонд с обществени функции; ниска степен на енергийна ефективност на сградите; потенциал за икономически растеж - развитие на туризъм /конгресен, културен, поклоннически/, развитие на спортни дейности;
- **Зона с потенциал за икономическо развитие:** концентрация на икономически дейности; наличие на инвестиционен интерес; наличие на свободни терени в границите на зоната; наличие на техническа инфраструктура, нуждаеща се от обновяване; необходимост от изграждане на довеждаща инфраструктура; среда с нарушени икономически показатели.

В резултат на проведени анализи, консултации и анкетни проучвания, в ИПГВР на гр. Видин са определени три зони за въздействие - зона с преобладаващ социален характер, зона с публични

функции с висока обществена значимост, зона с потенциал за икономическо развитие. Определените зони за въздействие заемат площ от 351,67 ха, равняващи се 48,83% от територията на гр. Видин.

Бъдещото провеждане на регионалната политика в страната следва да се насочи към включването на околоградската територия, попадаща извън строителните граници на градовете, като обект на интегрирано планиране.

1.7.1. Райони за целенасочена подкрепа в област Видин

В Областната стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г. са определени т.нар. „райони за целенасочена подкрепа“, които се характеризират със затруднено социално-икономическо развитие. Дефинирането на тези райони се извършва на база осем показателя, определени в Закона за регионално развитие /ЗРР/.

	2009 г.	2010 г.	2011 г.	2009-2011 г.
- **Нетни приходи от продажби на един жител под 70 на сто от средната стойност за страната за последните три години в хил. лв.**	**8,08** /при 24,22 за страната/	**10,78** /при 25,11 за страната/	**8,86** /при 28,46 за страната/	**9,24** /при 25,93 за страната/
- **Равнище на средната работна заплата, по-ниско от средната стойност за страната за последните три години в лева**	**5 436** /при 7 309 за страната/	**5 500** /при 7 777 за страната/	**5 703** /при 8 230 за страната/	**5 546** /при 7 772 за страната/
- **Средно равнище на безработица над 105 на сто от средната стойност за страната за последните три години в процент***	-	-	-	-
- **Коефициент на възрастова зависимост над 120 на сто от средната стойност за страната за последните три години в процент***	-	-	-	-
- **Гъстота на населението под 70 души на един квадратен километър**	Община Видин **не отговаря** на този показател за определяне на райони за целенасочена подкрепа			
- **Над 30 на сто от населените места нямат изградена пътна връзка с асфалтово покритие помежду си или с общинския център***	-			
- **Над 30 на сто от населените места са без изградена канализационна мрежа**	Община Видин **отговаря** на този показател за определяне на райони за целенасочена подкрепа			
- **Над 30 на сто от населените места ползват питейна вода с отклонение от качеството, прието като стандарт за страната, или имат режим във водоснабдяването за последните три години**	Община Видин **не отговаря** на този показател за определяне на райони за целенасочена подкрепа			

* В Областната стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г. не са посочени стойности на показателите

Показатели за определяне на райони за целенасочена подкрепа и стойности в община Видин

Източник: Областна стратегия за развитие на област Видин за периода 2014-2020 г.

Според Националната стратегия за регионално развитие на Р. България за периода 2012-2025 г., първите четири показателя са достатъчни, за да бъдат определени общините с влошено социално-икономическо състояние в страната.

1.8. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

В периода 2007-2013 г., на територията на община Видин се реализират проекти, финансирани по линия на следните действащи в страната Оперативни програми - „Околна среда“, „Регионално

развитие“, „Конкурентоспособност“, „Техническа помощ“ „Развитие на човешките ресурси“, „Административен капацитет“.

По данни на Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България /ИСУН/, актуална към 02.02.2016 г., на територията на общината са приключили или се изпълняват следните проекти /посочени са само проекти с бенефициент община Видин/:

Наименование на проекта	Начална дата/дата на приключване	Описание на проекта	Одобрен бюджет
- **Оперативна програма „Околна среда“**			
„Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект за изграждане на пречиствателни станции за отпадни води, реконструкция и доизграждане на канализационни мрежи, реконструкция и доизграждане на водопроводни мрежи в гр. Видин и неговия агломерационен ареал“	12.01.2009/ 12.07.2010	Разработване на инвестиционен проект за изграждане на пречиствателна станция за отпадни води, реконструкция и доизграждане на канализационни мрежи, реконструкция и доизграждане на водопроводни мрежи в гр. Видин и неговия агломерационен ареал, с които да се кандидатства по проекти на ОП ”Околна среда”	По данни на ИСУН проектът е със статус „прекратен“
„Рехабилитация и разширяване на водоснабдителната и канализационна система във Видин“	26.11.2012/ 31.03.2016	Подобряване на качеството на предоставяните услуги за водоснабдяване, отвеждане и пречистване на отпадъчните води в гр. Видин и повишаване качеството на живот на населението чрез инвестиране в изграждане на нова Пречиствателна станция за отпадъчни води и изграждане и рехабилитация на канализационната мрежа и рехабилитация на водоснабдителната мрежа в гр. Видин	72 335 908 BGN
„Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект за изграждане интегрирана система от съоръжения за третиране на битовите отпадъци „Регионално депо за битови отпадъци - Видин”	29.12.2008/ 29.12.2010	Проектът е насочен към оказване на техническа помощ на община Видин за извършване на дейности, необхванати от изпълнения проект по ИСПА - “Мерки за регионално управление на твърдите битови отпадъци - регион Видин"	По данни на ИСУН проектът е със статус „прекратен“
“Изграждане на регионална система за управление на отпадъци в регион Видин”	28.06.2011/ 31.03.2016	Изграждане на необходимата инфраструктура за екологосъобразно обезвреждане на цялото количество битови отпадъци, генерирани на територията на общини Видин, Брегово, Бойница, Кула, Грамада, Ново село, Димово, Ружинци, Белоградчик, Чупрене и Макреш в съответствие с изискванията на Директива 1999/31/ЕС и на националното законодателство.	19 427 991 BGN
- **Оперативна програма „Регионално развитие“**			
„Създаване на благоприятни условия за израстване и развитие на видинските деца“	16.07.2008/ 16.07.2010	Проектът е насочен към оптимизация на образователната инфраструктура и осигуряване на равни възможности на всички деца да получат висококвалифицирано обучение при добри условия	5 012 319 BGN /общо изплатени средства - 3 277 466 BGN
„Подобряване достъпността и условията за живот на хора в неравностойно	03.02.2009/ 03.02.2011	Оптимизация и модернизация на социалната инфраструктура, чрез	1 257 473 BGN /общо изплатени

Наименование на проекта	Начална дата/дата на приключване	Описание на проекта	Одобрен бюджет
положение“		ефективно използване на материално-техническата база за предоставяне на по-добри условия за живот на хора в неравностойно положение	средства - 729 332 BGN/
Фестивал на изкуствата "Дунавски вълни"	09.08.2011/ 09.08.2013	Засилване ролята на културата като двигател в процеса на обновление и развитие на гр. Видин и прилежащия му ареал	510 040 BGN /общо изплатени средства - 297 546 BGN/
„Домашен уют и грижа за деца в риск“	28.12.2011/ 28.12.2013	Изграждане на необходимата ефективна социална инфраструктура за предоставяне на нови резидентни и съпътстващи услуги в Община Видин	1 752 413 BGN /общо изплатени средства - 1 686 070 BGN/
„Съвременни социални жилища в град Видин“	28.06.2012/ 20.09.2015	Осъществяване на социално включване и интеграция, подобряване на качеството на живот и жизнен стандарт на хора в неравностойно и уязвимо положение и социално слаби, чрез осигуряване на съвременни социални жилища и общо подобряване на жилищната среда	3 992 592 BGN /общо изплатени средства - 3 474 102 BGN/
„Подкрепа за интегрирани планове за градско възстановяване и развитие - град Видин“	23.06.2011/ 23.12.2013	Изработване на ИПГВР на гр. Видин, който да създаде предпоставки за устойчиво и динамично градско развитие, преодоляване на натрупаните икономически, социални, инфраструктурни и ландшафтни проблеми в града	499 990 BGN /общо изплатени средства - 414 744 BGN/
„Зелена и достъпна градска среда в гр. Видин“	20.05.2013/ 20.12.2015	Подобряване на физическата и жизнената среда в гр. Видин като предпоставка за осигуряване на устойчива и екологична градска среда с по-високо качество на живот и нови възможности за икономическо и социално развитие	4 975 529 BGN /общо изплатени средства - 4 243 328 BGN/
Видинска Крепостна Система „Калето”	12.05.2011/ 12.05.2013	Възстановяване и развитие на културно-историческата забележителност Видинска крепостна система „Калето" и нейното превръщане в туристическа атракция от локално и национално значение	По данни на ИСУН проектът е със статус „прекратен“
„Видин в следващия програмен период“	18.09.2013/ 18.12.2015	Проектът е насочен към укрепване капацитета на община Видин в усвояването на финансови ресурси по Структурните фондове през програмния период 2014-2020 г.	529 284 BGN /общо изплатени средства - 335 159 BGN/
- **Оперативна програма „Техническа помощ“**			
„Областен информационен център - Видин“	12.07.2011/ 12.12.2015	Проектът е разработен в съответствие с целите и изискванията на ОП „Техническа помощ“ за изграждане и функциониране на 28 бр. областни информационни центъра на територията на страната	480 567 BGN /общо изплатени средства - 384 151 BGN/
- **Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“**			
„Помощ за вас“	19.11.2012/ 01.04.2014	Проектът е насочен към създаване на звено за услуги в домашна среда към Домашен социален патронаж - Видин. Проектът цели осигуряване на приемственост в обслужването на лицата, ползващи социални услуги след приключване на финансиращите ги проекти	245 753 BGN /общо изплатени средства - 203 372 BGN/
„Равен шанс“	12.05.2008/	Осигуряване на качествена грижа в	80 253 BGN

Наименование на проекта	Начална дата/дата на приключване	Описание на проекта	Одобрен бюджет
	01.08.2009	семейна среда на тежко болни, самотноживеещи и на семейства с деца с увреждания чрез помощ за поддържане на социални контакти	/общо изплатени средства - 77 650 BGN/
"Равнопоставени - създаване на Дневен център за възрастни с увреждания в град Видин"	29.10.2010/ 01.03.2012	Подобряване качеството на живот на хората с увреждания и осигуряване на равен достъп до ресурсите на обществото, чрез създаване на Дневен център за възрастни хора с увреждания	197 995 BGN /общо изплатени средства - 155 643 BGN/
„Грижа за вас"	04.11.2010/ 01.02.2012	предоставяне на социалната услуга „домашен помощник"	196 473 BGN /общо изплатени средства - 173 845 BGN/
„Нов дом"	05.12.2013/ 01.01.2015	Изпълнението на проекта включа разкриване на социалните услуги Център за настаняване от семеен тип и Защитено жилище	291 328 BGN /общо изплатени средства - 172 736 BGN/
„Реализация чрез интеграция"	17.09.2013/ 17.12.2015	Повишаване качеството на живот и трайната интеграция на най-маргинализираните общности чрез прилагане на интегриран подход	1 578 100 BGN /общо изплатени средства - 1 213 312 BGN/
- **Оперативна програма Административен капацитет**			
„Модерна и ефективна администрация"	12.10.2012/ 16.06.2014	Проектът е насочен към подобряване работата на Общинска администрация - Видин чрез повишаване на ефективността, усъвършенстване на организационната структура и премахване на дублиращи се функции	169 137 BGN /общо изплатени средства - 99 707 BGN/
„Повишаване административния капацитет на служителите на община Видин"	25.04.2013/ 25.04.2014	Проектът е насочен към повишаване капацитета на администрацията на Община Видин с цел по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията	89 381 BGN /общо изплатени средства - 85 399 BGN/
„Разработване на стратегически планови документи на община Видин и въвеждане на правила за мониторинг и контрол на политики"	25.11.2013/ 25.10.2014	Подобряване на процеса на разработване и прилагане на политики в партньорство и координация с всички заинтересовани страни.	70 602 BGN /общо изплатени средства - 55 366 BGN/
„Подобряване на професионалната компетентност на служителите в община Видин"	13.12.2013/ 13.09.2014	Подобряване на професионалната компетентност на служителите в администрацията за по-ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията	87 152 BGN /общо изплатени средства - 81 245 BGN/
„Повишаване на квалификацията на служителите от общинска администрация Видин"	01.08.2014/ 01.08.2015	Проектът е насочен към повишаване капацитета на администрацията на Община Видин с цел по ефективно и ефикасно изпълнение на задълженията	199 394 BGN /общо изплатени средства - 181 782 BGN/

Таблица 42. Проекти с бенефициент община Видин, финансирани по линия на Оперативните програми, действащи в Р. България в периода 2007-2013 г.

По данни на: Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България /ИСУН/, http://umispublic.minfin.bg/

От представената таблица става ясно, че най-голям брой заемат проектите, реализирани по линия на ОП „Регионално развитие" - 9 бр., следвани от проектите получили подкрепа по ОП „Развитие на човешките ресурси" - 6 бр.

Към момента на разработване на анализа в процес на изпълнение е един от най-значимите инфраструктурни проекти, реализирани на територията на общината по линия на ОП, действаща в

програмния период 2007-2013 г. Това е проект „Рехабилитация и разширяване на водоснабдителната и канализационна система във Видин“, чиято обща стойност е в порядъка на над 75 млн. лв. В процес на изпълнение е изграждането на нова Пречиствателна станция за отпадъчни води на територията на гр. Видин с капацитет 56 000 еквивалент жители.

1.9. SWOT АНАЛИЗ

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
- **Географско положение и общ профил**	- **Географско положение и общ профил**
- Стратегическо географско положение, създаващо благоприятни възможности за ускорено икономическо развитие на общината - пресечна точка на 2 европейски транспортни коридора №4 и №7;	- Непълно усвояване на възможността за ускорено икономическо развитие, произтичаща от ключовото географското положение на територията
- Добра транспортна достъпност, благоприятстваща обособяването на гр. Видин като важен транспортен възел в Северозападна България;	
- Природноресурсен потенциал, създаващ предпоставки за развитие на многообразни икономически дейности.	
- **Икономическо развитие**	- **Икономическо развитие**
- Важна роля за икономическото развитие на област Видин и на Северозападен район от ниво 2;	- Влошаване на основните икономически показатели с темпове, отреждащи на територията по-неблагоприятна позиция спрямо тази за страната
- Постепенно увеличаване дела на третичния сектор в структурата на икономиката;	- Ниска конкурентоспособност на първичния сектор /недостатъчни възможности за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция/;
- Потенциал за развитие на различни традиционни и алтернативни видове туризъм.	- Неоползотворен в достатъчна степен потенциал за развитие на туризма на територията на общината.
- **Социална сфера и човешки ресурси**	- **Социална сфера и човешки ресурси**
- Коефициент на смъртност по-нисък от средния за областта;	- По-високи стойности на отрицателния прираст /%/ на населението спрямо тези за България и за Северозападен район;
- По-благоприятна стойност на коефициента на естествен прираст на населението на общинско ниво спрямо средните стойности за Северозападен район от ниво 2 за област Видин;	- Постепенно влошаване на стойностите, характеризиращи процесите на раждаемост и смъртност на населението;
- Сравнително добре развита система на здравеопазването, на социалните услуги и образователните институции;	- Нарастване дела на ромското население и възникване на проблеми, свързани с риска от социална изолация на представителите на ромската етническа група;
- Културно-исторически обекти и паметници на културата с национално значение. Културен календар, включващ множество културни събития с местно, национално и международно значение.	- Нарастване на средногодишното равнище на безработица на местно ниво;
	- Значително по-ниски доходи на населението спрямо средните за страната и за района;

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
	- Неравномерна териториална концентрация на заведенията за болнична и извънболнична помощ. Проблем с достъпа до навременна медицинска помощ за населението в малките населени места;
	- Неравномерна пространствена структура на предоставяните социални услуги - неравнопоставеност в достъпа на жителите от по-малките населени места;
	- Липса на достатъчно финансови ресурси за поддържане на културните обекти;
	- Недостатъчна популярност на провежданите културни събития.
- **Инфраструктурно развитие**	- **Инфраструктурно развитие**
- Добро състояние на електропреносната мрежа;	- Незадоволително състояние на четвъртокласните пътища в общината;
- Потенциал за получаване на електроенергия от ВЕИ;	- Нерационално използване на водоизточниците;
- Изградена водоснабдителна и канализационна мрежа, 100,0% водоснабденост на населението в общината.	- Необходимост от реконструкция и доизграждане на водоснабдителната и канализационна мрежа. Липса на функционираща пречиствателна станция за питейни води.
- **Околна среда**	- **Околна среда**
- Богато биоразнообразие - 2 защитени територии и 12 защитени зони на територията на общината. Важно място на общината в Националната екологична мрежа.	- Влошени качества на атмосферния въздух в общинския център - гр. Видин;
	- Наличие на нерегламентирани сметища за битови и строителни отпадъци.
- **Териториална структура/Административен капацитет**	- **Териториална структура/Административен капацитет**
- Наличие на средно голям град Видин - регионален център на икономически растеж;	- Големи териториални различия в развитието на гр. Видин и останалите населени места в общината;
- Активно местно самоуправление и изграден административен капацитет за кандидатстване по европейски и национални програми.	- Липса на достатъчно финансови възможности на община Видин за самостоятелно реализиране изпълнението на обществено значими проекти.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- **Географско положение и общ профил**	- **Географско положение и общ профил**
- Оползотворяване в по-голяма степен на потенциала за развитие, произтичащ от ключовото местоположение на територията;	- Засилване неблагоприятното влияние на съществуващите дисбаланси между община Видин, другите области от Северозападен район от ниво 2 и страната като цяло;
- Успешно въвличане на природната среда в туристическото предлагане и развитие на алтернативни туристически маршрути за пешеходен /познавателен/ туризъм.	- Засилване на зависимостта от неблагоприятните последици на климатичните промени.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- **Икономическо развитие**	- **Икономическо развитие**
- Повишаване значението на местната икономика в икономическото развитие на регионално /ниво район от ниво 2/ и на национално ниво;	- Продължаващо намаление на стойностите, характеризиращи основните икономически показатели на общинско ниво;
- Оползотворяване на потенциала за развитие на различни видове традиционни и алтернативни форми на туризъм.	- Намаляване конкурентоспособността на местната икономика на регионално и национално ниво.
- **Социална сфера и човешки ресурси**	- **Социална сфера и човешки ресурси**
- Подобряване стойностите на показателите, характеризиращи динамиката на населението - стабилизиране на отрицателния естествен прираст;	- Продължаващо влошаване на демографските показатели с темпове, изпреварващи тези на района от ниво 2 и на национално ниво;
- Развитие на широк кръг социални дейности и услуги, предлагани в общността в ролята на ключов елемент на осъществявания процес на деинституционализация;	- Проблеми с интеграцията на представителите на ромската етническа група - засилване на заплахата от социално изключване;
- Подобряване стойностите на показателите, характеризиращи заетостта, безработицата и доходите на населението;	- Повишаване равнището на безработица и спад в доходите на населението;
- Подобряване достъпа до здравеопазване на жителите на малките населени места;	- Повишаване на неудовлетвореността на местните жители от качеството на медицинското обслужване /неравнопоставеност по отношение на достъпа на населението до навременен достъп до обектите на здравеопазването/;
- Подобряване на възможностите за професионална реализация на територията на общината с акцент върху едни от най-уязвимите групи на трудовия пазар - младежите на възраст до 29 год. вкл. и дълготрайно безработните /с продължителност на регистрацията повече от 1 година/;	
- Повишаване популярността на провежданите множество значими събития с културен характер с местно, национално и международно значение.	
- **Инфраструктурно развитие**	- **Инфраструктурно развитие**
- Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа;	- Забавяне изпълнението на обществено значими инфраструктурни проекти.
- Подобряване на количествените и качествени показатели на водностопанската инфраструктура на територията на общината /повишаване качеството на услугите и извън рамките на общинския център - гр. Видин/.	
- **Околна среда**	- **Околна среда**
- Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на общината;	- Продължаваща зависимост от твърди горива при отоплението на домакинствата и засилване на неблагоприятните последици върху елементите на околната среда;
- Ограничаване броя на нерегламентираните сметища.	- Зачестяване проявлението на екстремни климатични явления.

ВЪЗМОЖНОСТИ	ЗАПЛАХИ
- **Териториална структура/Административен капацитет**	- **Териториална структура/Административен капацитет**
- Намаляване на негативния ефект на силните вътрешнотериториални различия между общинския център - гр. Видин и останалите населени места в общината;	- Засилване неблагоприятните последствия, породени от вътрешнообщинските териториални дисбаланси между общинския център - гр. Видин и останалите населени места в общината;
- Изграждане на административен капацитет в областта на ефективното усвояване на средствата по линия на ОП, действащи в страната в периода 2014-2020 г.	- Недостатъчна степен на координация и сътрудничество между управленските структури на различни териториални нива.
- Осигуряване на допълнителни възможности за финансиране реализацията на обществено значими проекти. Развитие на ПЧП в различни сфери на местното развитие;	
- Оползотворяване на възможностите за териториално сътрудничество между населените места в общината, между съседни общини и области, трансгранично сътрудничество с Р. Румъния.	

2. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

2.1. РЕЗУЛТАТИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ДОКЛАДА ОТ ПОСЛЕДВАЩАТА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2007-2013 г.

При разработването на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. са взети под внимание заключенията и препоръките, отправени в Доклада от последващата оценка на Общинския план за развитие 2007-2013 на община Видин. Последващата оценка се фокусира върху постигнатите резултати и осъществените въздействия при изпълнението на ОПР на община Видин в програмния период 2007-2013 г. Докладът отправя и препоръки за разработването на стратегическия документ за местно развитие в периода 2014-2020 г.

Документът включва следните структурни единици:

- Въведение
- Цели и съдържание на последващата оценка
- Методика за изпълнение на последващата оценка
- Преглед на предходни оценки на плана
- Оценка на изпълнението на ОПР на община Видин 2007-2013 г.
- Оценка на социално-икономическото въздействие на ОПР за периода 2007-2013 г.
- Оценка на ефективността и ефикасността на използваните ресурси
- Основни изводи и препоръки

В резултат на извършената оценка на степента на изпълнение на заложените мерки и дейности в ОПР по приоритети, в Доклада от последващата оценка на ОПР 2007-2013 на община Видин, се посочва, че:

- Изпълнението на **Приоритет 1 „Развитие на транспортна, техническа и социална инфраструктура, международно и трансгранично сътрудничество“** включва 13 мерки за изпълнение. Посоченият брой мерки заема първо място сред мерките за реализация, определени към другите три приоритета на ОПР. За две от мерките /равняващи се на 15,4%/ се отчита преизпълнение[22] спрямо планираното в Индикативната финансова таблица на плана. От друга страна, близо 31,0% /4 бр./ от мерките за реализация попадат в категория „слабо изпълнение“[23] - най-голям относителен дял от мерките в рамките на Приоритет 1.

[22] Преизпълнение спрямо планирания индикативен бюджет - > 100 %

[23] Слабо изпълнение - до 25% от планирания индикативен бюджет

- **Приоритет 2 „Стимулиране развитието на местната икономика“** включва реализацията на 10 мерки, най-голям дял от които - 40,0% /4 бр./ се отнасят към категория „слабо изпълнение“. За три от предвидените мерки за реализация /30,0%/ се отчита преизпълнение.
- Реализацията на мерките и дейностите за изпълнение на **Приоритет 3 „Подобряване качеството на живот“** се отличава с постигнати много добри резултати. Отчита се съществен напредък в реализираните дейности и в подготовката и реализацията на проектите, с които се е кандидатствало по линия на различни програми, действащи в страната.
- Изпълнението на **Приоритет 4 „Опазване и подобряване състоянието на околната среда в съответствие с европейските стандарти“** включва 5 мерки за реализация /последно място по брой сред 4-те приоритета на ОПР/. Най-голям дял - 40,0% /2 бр. мерки/ попадат в категория „неизпълнено“. Това се дължи в голяма степен на обстоятелството, че за изпълнение на част от дейностите и проектите към мерките, са необходими значителни финансови ресурси, които към момента на изпълнение на ОПР се явяват непосилни за община Видин. Направената констатация е валидна и за реализацията на мерките и дейностите за изпълнение на Приоритет 1.

В ОПР на община Видин са определени 40 цели за изпълнение, които обхващат различни сфери на местното обществено развитие. Отнасяйки индикативния размер на планираните средства по отделните цели, дефинирани към всеки от 4-те приоритета на ОПР към размера на усвоените средства, в Доклада се посочва, че:

- С най-висока оценка от **81,6%**[24] се отличава Цел 1.5. „Подобряване на социалната инфраструктура“ /цел към приоритет 1/. На база отчетения относителен дял, оценката на изпълнение на целта се отнася към категория „отлично изпълнение“. Посочената цел е единствената сред 40-те цели на ОПР на община Видин за периода 2007-2013 г., за която се отчита отлично изпълнение.
- За една от целите - Цел 3.5. „Повишаване на заетостта“ /към приоритет 3/ се отчита огромно преизпълнение - усвоените средства са в порядъка на 7 090,53 хил. лв., при планирани средства в размер на 25,00 хил. лв.
- За пет от дефинираните цели /равняващи се на 12,5%/ се отчита „много добро изпълнение“ като съотношението между размера усвоени и планирани средства варира между 52,3% - 58,3%.

[24] Посоченият относителен дял отразява съотношението между размера на усвоените средства и размера на планираните средства

- Две от целите за изпълнение попадат в категория „неизпълнено“, т.е. в оценявания период не се отчита усвоен финансов ресурс по линия на тяхното изпълнение. Това са цели 1.3. „Изграждане на газопреносна мрежа - Видин“ и цел 4.3. „Брегоукрепващи мероприятия“, дефинирани съответно към приоритети 1 и 4.

Сред основните изводи, направени в Доклада от последващата оценка на ОПР на община Видин по отношение на степента на постигане на целите, се откроява заключението, че ниската степен на постигане на част от целите се дължи на техния нереалистичен характер. В процеса на разработване на стратегическата рамка на ОПР 2007-2013 г., са включени проекти и дейности, чието изпълнение не зависи от общинската администрация и местната власт или такива, за които през периода не е имало легитимен източник на финансиране. Обусловеността на тези действия се свързва с обстоятелството, че в програмния период 2007-2013 г. кандидатстването за европейско финансиране е възможно само при запис в Общинския план, който да потвърждава нуждата и планираната интервенция. Липсата на информация към момента на разработване и приемане на ОПР /2006 г./ за това какви схеми ще бъдат отворени на национално ниво и за какви проекти община Видин и другите бенефициенти ще кандидатстват, е причина за максималистичните предвиждания за развитието на община Видин, заложени в плана.

В Доклада се посочва, че отчетеното преизпълнение на някои от мерките за реализация също се свързва с неясната среда при разработването на ОПР. Преизпълнението се дължи на факта, че на етап разработване на плана, община Видин не е била на ясно за възможния финансов ресурс, който може да бъде привлечен по линия на европейските фондове за развитие на територията.

Към края на програмния период 2007-2013 г. общото изпълнение на индикативния финансов план към ОПР на община Видин, е в порядъка на 36,5% от планираното, което в Доклада е оценено като „добро изпълнение“. С най-добри резултати се отличава изпълнението на Приоритет 4 „Опазване и подобряване състоянието на околната среда в съответствие с европейските стандарти“, за който усвоените средства са 52,5% от планираните. С най-слаби резултати в изпълнението се характеризира Приоритет 2 „Стимулиране развитието на местната икономика“, като усвоените средства се равняват на 8,7% от планираните.

2.2. ПРЕДПОСТАВКИ ЗА ФОРМУЛИРАНЕ НА СТРАТЕГИЧЕСКАТА РАМКА ЗА РАЗВИТИЕ

Периодът 2014-2020 г. предоставя нови възможности за стратегическо планиране на различните териториални нива в страната /след първия програмен период 2007-2013 г./. Разработването на общински планове за развитие трябва да се базира на принципа на приемственост, състоящ се в отчитане стратегическите рамки на документите от по-горни териториални нива - областно, ниво район от ниво 2, национално.

Общинският план за развитие представлява неотменна интегрална част от националната система за стратегическо планиране на регионалното и местно развитие в страната. Дефинираните цели и приоритети за развитие на територията, следва да бъдат съгласувани и пряко обвързани със стратегическите цели за развитие, определени на национално, регионално и областно ниво.

В процеса на разработване на стратегическата рамка на Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г., са отчетени общоприетите европейски цели на кохезионната политика за икономическо, социално и териториално сближаване. Тези цели са дефинирани в основополагащия документ на политиката за регионално развитие на ЕС за периода за след 2013 г. - Стратегия „Европа 2020“. Стратегията определя ключовите цели на кохезионната политика на Общността по отношение на заетостта, иновациите, глобалните заплахи от климатични промени и енергийна зависимост, образованието и бедността.

Стратегия „Европа 2020“ включва три приоритетни направления:

Приоритетни направления на Стратегията „Европа 2020“
- **Интелигентен растеж:** o икономика на знания и иновации
- **Устойчив растеж:** o нисковъглеродна икономика, ВЕИ, конкурентоспособност чрез ефективно използване на ресурсите, добра бизнес среда за МСП и активно предприемачество
- **Приобщаващ растеж** o паралелно развитие и на традиционна икономика с висока заетост на нискоквалифицирана работна ръка, буфер срещу бедността, средство за социално и териториално сближаване

За изпълнение на посочените приоритети, са дефинирани пет водещи цели, индикатори за измерване на напредъка и равнища, които следва да бъдат постигнати към 2020 г.:

- **„Европа 2020“ - водещи цели и равнища до 2020 г.**	
1. Трудова заетост	- Работа за 75% от хората на възраст между 20 и 64 години
2. Научноизследователска и развойна дейност /НИРД/	- Инвестиране на 3% от БВП на ЕС в НИРД
3. Изменение на климата и устойчивост на енергетиката	- Намаляване на емисиите на парникови газове с 20% /или с до 30%, ако бъдат изпълнени условията/ спрямо 1990 г. - Добиване на 20% от енергията от възобновяеми енергийни източници; - Увеличаване на енергийната ефективност с 20%
4. Образование	- Намаляване на равнището на ранното прекратяване на средното образование под 10% - Поне 40% от 30-34 годишните със завършено висше образование
5. Борба с бедността и социалното включване	- Поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора

Всички страни-членки на ЕС следва да дефинират собствени равнища по всяка от целите, които да намерят отражение в стратегическите и/или планови документи за развитие на съответното

териториално ниво. За територията на България желаните равнища, които следва да бъдат постигнати към 2020 г., са определени в следните документи за развитие:

Стратегически и/или планови документи, действащи в България с принос към постигане на целите на Стратегията „Европа 2020“
- **На национално ниво**: Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.
- **На ниво район от ниво 2 /NUTS 2/:** в съответния Регионален план за развитие на района от ниво 2 за периода 2014-2020 г.
- **На областно ниво /ниво NUTS 3/:** в съответната Областна стратегия за развитие 2014-2020 г.
- **На общинско ниво /ниво LAU 1/:** в съответния Общински план за развитие 2014-2020 г.

Общинският план е стратегически документ за развитие на местно ниво, който отразява целите и приоритетите, дефинирани в Националната стратегия за регионално развитие на Република България /НСРР/ за периода 2012-2022 г. Стратегията е основният документ, който определя стратегическата рамка на провежданата национална политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие и за преодоляване на съществуващите териториални различия съгласно общоприетата европейска политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

Разработването на стратегическата рамка на Общинския план за развитие се намира в пряко съответствие с разработените цели и приоритети за развитие, определени в Регионалния план за развитие /РПР/ на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г.

Областната стратегия за развитие /ОСР/ на област Видин 2014-2020 г. представлява „свързващ документ“ между стратегическите документи за развитие на местно ниво - общинските планове и документите за развитие на по-високо териториално ниво - НСРР и РПР. Отчитайки ролята на ОСР в системата от документите за стратегическо планиране и програмиране на регионалното развитие, стратегическата рамка на общинския план отчита препоръките, отправени в ОСР на област Видин 2014-2020 г. Отразени са и заключенията в Доклада от последващата оценка на Общинския план за развитие 2007-2013 на община Видин.

Областните стратегии за развитие за периода 2014-2020 г. съдържат стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие на общините, попадащи в обхвата на съответната област. Разработените препоръките в областните стратегии са насочени към постигане на максимално съответствие между общинския план и областната стратегия.

2.3. ВИЗИЯ, ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020

Основните изводи, отправени в отделните структурни елементи на разработения анализ на социално-икономическото развитие на община Видин, както и новите условия, съпътстващи процеса на регионално развитие на национално ниво, налагат актуализиране на визията, формулирана в Общинския план за развитие за периода 2007-2013 г. През настоящия програмен период се отчита необходимост от предефиниране на целите и приоритетите за развитие, залегнали в общинския план с период на действие до края на 2013 г., както и от отчитане на общоприетите европейски принципи в ключови области за развитието на ЕС. Посочените обстоятелства налагат необходимост от утвърждаването на визия, която да бъде релевантна на съвременните условия на развитие.

ВИЗИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН В ПЕРИОДА 2014-2020 г.

ОБЩИНА ВИДИН - СРЕДА НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ И ОБНОВЕНА СЕЛИЩНА ИНФРАСТРУКТУРА, ПРЕДОСТАВЯЩА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНОЗНАЧИМИ УСЛУГИ, ВИСОКО КАЧЕСТВО И СТАНДАРТ НА ЖИВОТ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО, СЪХРАНЕНО И ОПОЛЗОТВОРЕНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ОКОЛНА СРЕДА ЗА РАЗВИТЕ НА ТУРИЗМА, РЕАЛИЗИРАН ИНТЕРМОДАЛЕН ТРАНСПОРТЕН ПОТЕНЦИАЛ НА ТРАНСГРАНИЧНО НИВО

Дефинираната визия за развитие на община Видин в периода 2014-2020 г. отчита средно- и дългосрочните цели и приоритети на регионалната политика, определени в стратегическите документи на различни териториални нива в страната /областно, регионално, национално/. Визията в ролята на желано бъдещо състояние, отразява и новата визия на ЕС за Дунавския регион, според която в периода 2014-2020 г. Програмата за транснационално сътрудничество в Югоизточна Европа се покрива от две транснационални програми - Дунав 2014-2020 г. и Адриатическо-Йонийска програма 2014-2020 г. Тези две нови програми ще подкрепят развитието и приложението на стратегиите за два макрорегиона - Дунавския регион и Региона на Адриатическо и Йонийско море. През декември 2013 г. ЕК предложи и трета транснационална програма с географска идентификация - програма „Балкани-Средиземно море” 2014-2020 г.

Фигура 26. Географски обхват на Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014-2020
Източник: http://www.southeast-europe.net/en/about_see/danubeprogramme/

Реализирането на желаната визия за развитие на община Видин към 2020 г., следва да се постигне чрез предприемането на целенасочени мерки и дейности, насърчаващи:

- Полицентрично развитие на територията - засилване взаимовръзките и взаимодействието между гр. Видин и останалите населени места в обхвата на общината;
- Повишаване качеството на живот на хората на територията на всички населени места, чрез изпълнението на дейности, насочени към гарантиране правото на равен достъп до висококачествени обществени услуги /здравни, социални, образователни, културни/;
- Създаване на условия за подобряване на възможностите за заетост и професионална реализация на местните жители;
- Развитие на благоприятна среда за инвестиране в икономиката на общината и поощряване локализирането на нови инвестиции;
- Насърчаване развитието на икономически дейности, създаващи висока добавена стойност и устойчив растеж;
- Подкрепа на дейности, насочени към повишаване на професионалната квалификация на трудоспособното население съобразно съвременните изисквания на пазара на труда;

- Прилагане на политиките за опазване на околната среда, засягащи всички емитери - жилища, публични институции, частен сектор;
- Оценка, валоризация и опазване на културно-историческото наследство в контекста на неговата ключова роля на ресурс в процеса на развитие на туристическата дейност в община Видин;
- Реализиране на дейности за сътрудничество на различни териториални нива /оползотворяване на възможностите за трансгранично сътрудничество/.

Посочените действия съответстват на един от общоприетите европейски принципи в областта на регионалното развитие - принцип, насочен към икономическо, социално и териториално сближаване:

- **Икономическо сближаване** - стимулиране на конкурентоспособността, иновациите и знанието с цел намаляване на съществуващите дисбаланси в стойностите на основните икономически показатели;
- **Социално сближаване** - насочено към повишаване стандарта /заетост, доходи, потребление, екология/ и качеството на живот /здравеопазване, социални услуги, образование, култура/ на населението;
- **Териториално сближаване** - включва всички форми и мащаби на териториално сътрудничество /трансгранично, междурегионално и транснационално/, което се изразява във взаимна изгода за районите и страните.

Можем да разглеждаме три териториални нива на сближаването: **европейско** /с регионите на ЕС/, **национално** /между българските райони/ и **вътрешнорегионално** /между общините в отделните райони и области/. Дефинираните три териториални аспекта на сближаването, следва да се разглеждат в ролята на неотменна част от развитието на община Видин в периода 2014-2020 г.

Отчитайки разгледаните предпоставки за формулиране на стратегическата рамка за развитие на общината, е дефинирана следната главна цел на разработвания Общински план за развитие на община Видин 2014-2020 г.:

- **ГЛАВНА ЦЕЛ НА ОПР НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.:**

ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА, ПОВИШЕНО КАЧЕСТВО, СТАНДАРТ НА ЖИВОТ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО, СЪХРАНЕНА ОКОЛНА СРЕДА И РЕАЛИЗИРАН ПОТЕНЦИАЛ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА МЕСТНО, РЕГИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО

Дефинираната главна цел на ОПР на община Видин съответства на следните четири приоритетни области на развитие на местно ниво за разглеждания период:

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ

Определените четири приоритетни области включват следните йерархично обусловени структурни елементи на стратегическата рамка за развитие на община Видин:

- **Стратегически цели**
    - **Приоритети**
        - **Специфични цели**
            - **Мерки**
                - **Проект***

* Предложените проекти за реализация по линия на ОПР на община Видин, са посочени в разработената Програма за реализация на плана /Вж. Раздел „Приложения“/.

Към всяка от четирите приоритетни области е дефинирана по една стратегическа цел:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: РЕАЛИЗИРАНЕ НА РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, ОСНОВАН НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, НА ЛИЧНАТА И ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ ПАРАМЕТРИТЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: РЕАЛИЗИРАНЕ НА ИНИЦИАТИВИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ

При разработването на стратегическата рамка за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г., са взети под внимание основните ключови моменти, залегнали в разработените стратегически и планови документи на по-високи териториални нива /областно, регионално, национално/: Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г., Областна стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г. Пряко отчетени са и

приоритетните направления, дефинирани в Стратегията ,,Европа 2020“ за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1.

РЕАЛИЗИРАНЕ НА РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, ОСНОВАН НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА

Дефинираната стратегическа цел към приоритетна област 1, е насочена към сближаване в икономически аспект на вътрешнорегионално ниво /между общините в отделните области и райони от ниво 2/. Насочеността на разглежданата цел пряко съответства на общоприетия европейски принцип за икономическо сближаване в Общността, посредством реализацията на целенасочени мерки и дейности за намаляване на различията в стойностите на основни икономически показатели. В ролята на неотменни елементи в разглеждания процес, следва да се разглежда стремежът към повишаване на конкурентоспособността и стимулиране на знанието и иновациите.

Формулираната стратегическа цел съответства на необходимостта от предприемане на мерки, насочени към разрешаване на проблемите в икономическото развитие на местно ниво, установени в аналитичната част на документа. Сред основните фактори, които оказват неблагоприятен/задържащ ефект върху развитието на икономиката в общината, се открояват недостатъчният инвеститорски интерес към територията и незадоволителната степен на развитие на публично-частни партньорства при изпълнението на обществено значими проекти. Влиянието на тези фактори оказва негативно въздействие върху конкурентоспособността на местната икономика и налага необходимост от предприемане на целенасочени мерки и дейности за тяхното преодоляване.

Изпълнението на стратегическа цел 1 включва подкрепа на дейности, насочени към стимулиране развитието на малките и средни предприятия /МСП/ в община Видин в тяхната роля на гръбнак на местното икономическо развитие. Оказването на подкрепа на малкия и среден бизнес, следва да се разглежда в ролята на неотменен елемент в процеса на повишаване на конкурентоспособността на икономиката, базирана на местния потенциал за развитие на територията.

Разглежданата цел е насочена към стимулиране развитието на иновативни практики и производства и към създаване на благоприятни условия за развитието на традиционни дейности за местната икономика. Дефинираната стратегическа цел 1 съответства на тематичната насоченост на Стратегическа цел 1 - *„Ускоряване икономическото развитие на област Видин“* на Областната стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г.

Подобряването на сътрудничеството в сферата на приоритетни области на развитието между отделните общини в област Видин и между областите в обхвата на Северозападен район от ниво 2, се

свързва с необходимостта от изпълнението на мерки и дейности за развитие на партньорства между общините в областта и към дефиниране на приоритетни области на сътрудничество. Ключово приоритетно направление представлява развитието на партньорства в областта на традиционни и алтернативни видове туризъм с акцент върху разработването на регионални туристически продукти/пакети. Като приоритетни направления в процеса на развитие на местната икономика, следва да се разглежда и сътрудничеството в областта на промишлеността и земеделието /развитие на биологичното земеделие и животновъдството/.

В програмния период 2014-2020 г. посочените приоритетни области на развитие, могат да получат подкрепа по линия на ОП ,,Региони в растеж“ и ОП ,,Иновации и конкурентоспособност“, както и по Програмата за развитие на селските райони. Обединените усилия между областния и общински център - гр. Видин и останалите общини в областта, следва да се насочат към осигуряване на по-широк достъп до финансиране по линия на Оперативни програми, действащи в страната, свързани с подкрепата на промишлеността, туризма, селското стопанство.

ПРИОРИТЕТ 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика

Изпълнението на предложеният Приоритет 1.1. включва дефинирането на специфични цели, мерки, дейности и проекти за изпълнение, насочени към подобряване на условията на предприемачеството и към създаване на благоприятна среда за развитието на нефинансовите предприятия, представители на малкия и среден бизнес в общината.

Отнасяйки разглеждания приоритет към същността на Приоритетна област 1 и Стратегическа цел 1 /постигане на устойчив икономически растеж на местната икономика/, приоритет 1.1. следва да се базира на изпълнението на мерки и дейности, стимулиращи:

- технологичното обновяване и модернизиране на предприятията;
- развитието на местно общество на знанието;
- внедряването на иновации в сферата на производството;
- стимулирането на „зелени“ икономически дейности, насочени към намаляване използването на традиционни енергийни източници и суровини.

Неотменна част от изпълнението на приоритета се явява създаването на условия за подобряване състоянието на бизнес инфраструктура в производствените зони на община Видин - с акцент върху транспортната свързаност и достъпност, водностопанската инфраструктура, достъп до интернет.

Дефинирана една специфична цел за изпълнение на приоритет 1.1.:

Специфична цел 1.1.1. Създаване на благоприятна среда, подкрепяща предприемаческите инициативи в община Видин

Мярка 1.1.1.1. Подкрепа за инициативи, включително на СГО за обучения, преквалификация, разпространение на реализирани добри практики и информация сред предприемачите и работната сила от община Видин

Мярка 1.1.1.2. Подкрепа за инициативи, включително на СГО, свързани с опазването на околната среда, културно-историческото наследство и местните традиции на територията на община Видин

Мярка 1.1.1.3. Подкрепа за проекти, насърчаващи внедряването на иновации в местната икономика

ПРИОРИТЕТ 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства

Създаването на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес към местната икономика, следва да се разглежда в контекста на положителния ефект върху конкурентоспособността и качеството на живот на местните жители. Специфичните цели, мерки и проекти за реализация, насочени към изпълнението на приоритета целят утвърждаването на община Видин като едно от атрактивните места в страната за привличане на инвестиции.

Предвид зависимостта между инвеститорския интерес и бизнес условията на дадена територия, може да се очаква че изграждането на съвременна техническа и бизнес инфраструктура в общинския център - гр. Видин ще окаже благоприятен ефект при привличането на инвестиции на територията на общината.

Формулирана една специфична цел за изпълнение на Приоритет 1.2.:

Специфична цел 1.2.1. Привличане на инвестиции и реализиране на партньорства в областта на приоритетни области на развитие. Подобряване на административните услуги за бизнеса.

Мярка 1.2.1.1. Създаване на експертен екип към Общинска администрация Видин в подкрепа на местната администрация при реализирането на инвестиционни проекти

Мярка 1.2.1.2. Подкрепа на проекти, стимулиращи предприемачеството и развитието на малкия и среден бизнес

Мярка 1.2.1.3. Подкрепа на проекти, насърчаващи развитието на публично-частното партньорство

ПРИОРИТЕТ 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм

Неоползотвореният в достатъчна степен потенциал за развитие на различни традиционни и алтернативни видове туризъм в община Видин, се свързва с необходимостта от определяне на туристическия сектор като една от ключовите области на развитие и сътрудничество в периода 2014-2020 г. Община Видин се отличава с потенциал за развитие на разнообразни видове туризъм: културно-исторически и културно-събитиен, природен /познавателен, еко туризъм/, селски, пешеходен и велотуризъм, балнеоложки, винен, конгресен /бизнес, работен/, спортен туризъм. Отчитайки основните общоприети европейски принципи, насърчаващи екологосъобразните форми на туризъм, акцентът в туристическото развитие в общината, следва да се постави върху насърчаване оползотворяването на потенциала за развитие на екологосъобразни алтернативни видове туризъм.

Една специфична цел за изпълнение на Приоритет 1.3.:

Специфична цел 1.3.1. Оползотворяване потенциала за развитие на традиционни и алтернативни екологоустойчиви видове туризъм.

Мярка 1.3.1.1. Подкрепа за проекти, насочени към съхраняване и устойчиво използване на културно-историческото наследство

Мярка 1.3.1.2. Подкрепа на инициативи, насърчаващи развитието на екологосъобразния туризъм и промотиращи територията на община Видин като туристическа дестинация

Мярка 1.3.1.3. Реализиране на проекти, насочени към възстановяване на съществуващата и изграждане на нова туристическа инфраструктура и комуникации до всички значими туристически обекти

Мярка 1.3.1.4. Подкрепа на дейности и проекти, насочени към подобряване на достъпа до информация за възможностите за развитие на различни видове туризъм в община Видин

ПРИОРИТЕТ 1.4. Развитие на модерно и конкурентоспособно земеделие на територията на общината

Отслабващите позиции на земеделието, породени от незадоволителната конкурентоспособност на селскостопанското производство и недостатъчните възможности за пазарна реализация на произведената продукция, налагат необходимостта от предприемане на целенасочени мерки, стимулиращи развитието на модерно земеделие на територията на общината.

Дефинираният приоритет е насочен към превръщане на земеделското производство в общината в конкурентоспособно на съвременните европейските изисквания по отношение на качество и цена на произвежданата селскостопанска продукция.

Дефинирана една специфична цел:

Специфична цел 1.4.1. Създаване на благоприятни условия за повишаване на добавената стойност от произвежданата земеделска продукция

Мярка 1.4.1.1. Подкрепа на проекти и дейности, насочени към подобряване на възможностите за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция

Мярка 1.4.1.2. Подкрепа на инициативи за изграждане на преработвателни комплекси и земеделски борси

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2.

ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, НА ЛИЧНАТА И ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Стратегическа цел 2 насочена към повишаване стандарта и качеството на живот, личната и обществена сигурност на населението съответства на установената необходимост от подобряване на възможностите за професионална реализация на човешките ресурси на територията на общината.

Базирайки се на заключенията от извършената характеристика на структурните и териториални особености на здравната, социалната, образователната и културната инфраструктура /ключов индикатор за качеството на живот на населението/, следва да разглеждаме предприемането на целенасочени мерки за подобряване на количествените и качествени параметри на посочените видове инфраструктура като неотменна част от изпълнението на разглежданата стратегическа цел.

Отнасяйки Стратегическа цел 2 към общоприетите принципи на европейско ниво, трябва да подчертаем нейното съответствие с един от ключовите принципи, насочен към повишаване стандарта /заетост, доходи, потребление, екология/ и качеството на живот /образование, здравеопазване, социални услуги, култура/ на населението.

ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора

Конкурентоспособността на човешкия капитал на дадена териториална единица, следва да се разглежда в тясна връзка с качеството на предоставяните образователни услуги. В тази връзка, насочеността на дефинирания Приоритет 2.1. пряко съответства на отчетената необходимост от повишаване на конкурентоспособността на работната сила на местния пазар на труда.

Определени две специфични цели Специфична цел 2.1.1. /с три мерки за реализация/ и Специфична цел 2.1.2. /с една мярка за реализация/:

Специфична цел 2.1.1. Подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура и на възможностите за развитие на младите хора в община Видин

Мярка 2.1.1.1. Реализиране на проекти за ремонт, обновление и повишаване на енергийната ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост

Мярка 2.1.1.2. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици на територията на общината

Мярка 2.1.1.3. Подкрепа на инициативи на СГО и бизнес сектора, насочени към професионално обучение в областите предприемачество, алтернативен туризъм, биоземеделие, животновъдство

Мярка 2.1.1.4. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към развитие на младежките дейности

Специфична цел 2.1.2. Развитие на благоприятна среда за пълно включване на децата в образователната система и превенция на преждевременното отпадане

Мярка 2.1.2.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към повишаване на капацитета на учебните заведения за работа с деца и ученици от социално уязвими обществени групи

ПРИОРИТЕТ 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация

Неблагоприятните тенденции, характеризиращи заетостта и безработицата в община Видин, налагат необходимостта от утвърждаване на дефинирания Приоритет 2.2., който съответства пряко на Стратегическа цел 2, насочена към повишаване на стандарта и качеството на живот на населението.

В процеса на създаване на възможности за трудова заетост, разглежданият приоритет акцентира върху лицата в неравностойно положение, попадащи сред най-уязвимите групи на трудовия пазар от гледна точка на риска от тяхната социална изолация /социално изключване/.

За изпълнение на дефинирания приоритет, са определени три специфични цели, към всяко от които са идентифицирани съответно 2, 10 и 1 и бр. мерки за реализация.

Специфична цел 2.2.1. Подобряване на условията за трудова заетост и професионална реализация на всички социални групи в обществото

Мярка 2.2.1.1. Реализиране на проекти, насърчаващи наемането на младежи на възраст до 29 години включително и на дългосрочно безработни лица /с продължителност на регистрацията над една година/

Мярка 2.2.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към създаване на условия за повишаване на заетостта

Специфична цел 2.2.2. Развитие на социалните услуги, предоставяни в общността и социално включване на територията на населените места в община Видин

Мярка 2.2.2.1. Реализиране на проекти за предоставяне на социални грижи в домашна среда - социален личен асистент, домашен помощник

Мярка 2.2.2.2. Реализиране на проекти за разширяване на услугата домашен социален патронаж и обществена трапезария на територията на общината

Мярка 2.2.2.3. Реализиране на проекти за създаване на дневни центрове за грижи за възрастни хора и лица с увреждания

Мярка 2.2.2.4. Реализиране на проекти за създаване на защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и развитие на социални услуги от резидентен тип за временно настаняване

Мярка 2.2.2.5. Подкрепа реализацията на проекти за разкриване на центрове за обществена подкрепа, центрове за социална рехабилитация и интеграция

Мярка 2.2.2.6. Подкрепа реализацията на проекти за разработване на нови социални услуги за уязвими групи в обществото, предлагащи защитена заетост в социални предприятия

Мярка 2.2.2.7. Реализацията на проекти за социализация на деца, семейства, лица с увреждания, самотно живеещи възрастни хора и други лица в риск, чрез предоставяне на интегриран тип социални услуги

Мярка 2.2.2.8. Подкрепа реализацията на проекти за обновление на общински сграден фонд и реконверсия в социални жилища

Мярка 2.2.2.9. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на нови социални жилища в община Видин

Мярка 2.2.2.10. Реализиране на проекти, насочени към обновление, повишаване на енергийната ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и инфраструктура

Специфична цел 2.2.3. Повишаване на личната и обществена сигурност на населението

Мярка 2.2.3.1. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на видеонаблюдение в населените места на територията на община Видин

ПРИОРИТЕТ 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура

Тематичната насоченост на дефинирания Приоритет 2.3. съответства на резултатите от извършената характеристика на структурната и пространствена организация на обектите на здравната инфраструктура в община Видин. Изпълнението на разглеждания приоритет включва определянето на специфични цели, мерки и проекти за реализация, насочени към подобряване на количествените и качествени параметри на здравната инфраструктура /с акцент върху повишаване на качеството и подобряване на достъпа до здравни услуги/.

За изпълнение на приоритета е дефинирана една специфична цел:

Специфична цел 2.3.1. Подобряване превенцията на социално значими заболявания и гарантиране правото на равнопоставен достъп до извънболнична и болнична медицинска помощ

Мярка 2.3.1.1. Подкрепа реализацията на проект по линия на ОП „Региони в растеж“ за доставка на ново болнично оборудване и технологии за ранна диагностика

Мярка 2.3.1.2. Реализиране на проекти за оптимизация, модернизация и преоборудване на Център за спешна медицинска помощ /ЦСМП/ към МБАЛ „Света Петка“ - гр. Видин

Мярка 2.3.1.3. Реализиране на проекти за подобряване състоянието на здравната инфраструктура за извънболнична помощ

Мярка 2.3.1.4. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в обекти на предучилищната и училищна образователна инфраструктура в общината

Мярка 2.3.1.5. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в населените места на община Видин чрез здравни медиатори

ПРИОРИТЕТ 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство

Качеството на живот на населението следва да се разглежда и от гледна точка на състоянието на културата и културните институти, възможностите за развитие на изкуствата и културните услуги/дейности. От друга страна, мерките за подобряване на достъпа до културните обекти, следва да се разглеждат от гледна точка на тяхната ключова роля за развитието на туристическия сектор. Следователно, изпълнението на Приоритет 2.4. се отличава с пряк принос както в процеса на повишаване качеството на живот на населението, така и по отношение на повишаване на туристическата атрактивност на територията.

Към разглеждания приоритет е дефинирана една специфична цел, която включва две мерки за реализация:

Специфична цел 2.4.1. Съхранение на материалното и нематериалното културно наследство на територията на община Видин

Мярка 2.4.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към разнообразяване на културно-просветната дейност в община Видин

Мярка 2.4.1.2. Реализиране на проекти, разширяващи и разнообразяващи културно-просветната дейност на територията на общината

ПРИОРИТЕТ 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора

Изграденият капацитет и ефективността на административните услуги заемат ключово място при управлението на действащите в страната ОП и европейски фондове. Подкрепата на мерки и дейности за повишаване капацитета на администрацията съответства на необходимостта от повишаване дела на усвоените средства и изпълнени проекти, финансирани от държавния бюджет и/или от ОП.

Приоритет 2.5. е насочен и към повишаване качеството на административното и информационно обслужване за гражданите и бизнеса. Може да се очаква, че повишаването на институционалния капацитет ще окаже положително влияние върху инвеститорския интерес на територията на общината.

Към разглеждания приоритет е дефинирана една специфична цел:

Специфична цел 2.5.1. Нарастване броя на реализираните публични проекти в община Видин и предоставяне на ефективни публични услуги за гражданите и бизнеса

Мярка 2.5.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към развитие на административния капацитет на общинската администрация

Мярка 2.5.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на административния сграден фонд

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3.

ПОДОБРЯВАНЕ ПАРАМЕТРИТЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

Отчитането на екологичния фактор при провеждането на регионалната политика следва да се разглежда в ролята на един от ключовите моменти в процеса на постигане на устойчиво развитие на дадена територия.

Дефинирането на приоритетна област и стратегическа цел, насочени към развитие на техническата инфраструктура на територията на община Видин съответства на един от основните принципи на провежданата регионална политика, насочен към преодоляване на съществуващите вътрешнорегионални различия в страната.

ПРИОРИТЕТ 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура

Повишаването на конкурентоспособността на икономиката на община Видин, следва да се разглежда и от гледна точка на съществуващата зависимост между условията/средата на развитие на икономиката и състоянието и степента на изграденост на елементите на техническата инфраструктура[25].

От друга страна, състоянието на елементите на околната среда пряко зависи от спецификите на техническата инфраструктура. Следователно, изпълнението на предложения приоритет се отличава с принос както към повишаване качеството на живот на населението /посредством подобрените параметри на техническата инфраструктура/, така и към опазване състоянието на елементите на околната среда.

Към Приоритет 3.1. са дефинирани три специфични цели:

Специфична цел 3.1.1. Обновление на техническата инфраструктура в населените места на територията на община Видин

Мярка 3.1.1.1. Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови пътища, тротоари, алеи, зелени площи и съпътстваща инфраструктура в населените места от община Видин

Мярка 3.1.1.2. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на газопреносна мрежа

Мярка 3.1.1.3. Подкрепа реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност

[25] линейни и обектови, подземни и надземни, материални и нематериални

Мярка 3.1.1.4. Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нова водностопанска инфраструктура в населените места от общината

Мярка 3.1.1.5. Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови телекомуникационни мрежи на територията на община Видин

Специфична цел 3.1.2. Подобряване състоянието на общинската пътна инфраструктура на територията на община Видин

Мярка 3.1.2.1. Реализация на проекти за обновление на общински пътища

Специфична цел 3.1.3. Подобряване осигуреността на територията с устройствени планове, кадастрални и регулационни планове

Мярка 3.1.3.1. Изработване на нови ПУП, кадастрални и регулационни планове и цифровите им модели

ПРИОРИТЕТ 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината

Подкрепата на мерки и дейности за подобряване на качествените характеристики на елементите на околната среда има важно значение при повишаването на качеството на живот в община Видин. Постигането на високо качество на елементите на околната среда ще окаже благоприятно въздействие и върху атрактивността на територията при привличането на инвеститорски интерес в областта на различни приоритетни дейности за икономическо развитие - промишленост, селско стопанство, туризъм.

Дефинираният приоритет отчита общоприетите европейски стандарти и изисквания за опазване на околната среда и за устойчиво развитие /особено по отношение на необходимостта от оптимизиране използването на природните ресурси от малките и средни предприятия/.

Неотменен елемент от приоритета представлява подкрепата на мерки и дейности, насочени към съхраняването и развитието на защитените природни ресурси и поддържането на биологичното разнообразие на територията на общината.

За изпълнение на Приоритет 3.2. са дефинирани две специфични цели, към които са определени съответно една и три мерки за реализация:

Специфична цел 3.2.1. Подобряване на параметрите на околната среда на територията на населените места в общината

Мярка 3.2.1.1. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в селищата на община Видин, за подобряване на качеството на атмосферния въздух и намаляване на ФПЧ.

Специфична цел 3.2.2. Подобряване на параметрите на околната среда извън територията на населените места в общината

Мярка 3.2.2.1. Подкрепа реализацията на проекти за идентифициране, оценка, закриване и саниране на нерегламентираните сметища на територията на община Видин

Мярка 3.2.2.2. Подкрепа изпълнението на проекти за подобряване на качествените параметри на повърхностни и подземни водни тела в общината

ПРИОРИТЕТ 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин

Изпълнението на Приоритет 3.3. включва подкрепа при реализацията на мерки и дейности за развитие и благоустрояване на селищната мрежа в община Видин. Тематичният фокус на приоритета се отличава с пряк принос към общоприетата национална политика, насочена към подобряване на качеството на живот в селските територии на територията на страната. С цел намаляване проявлението на неблагоприятната тенденция на обезлюдяване на селата, при изпълнението на приоритета ще се подкрепя реализацията на мерки за развитие и благоустрояване на населените места от селски тип в община Видин.

Разглежданият приоритет включва една специфична цел, към която са дефинирани две мерки за реализация:

Специфична цел 3.3.1. Подобряване параметрите на инфраструктурата за свободното време, спорт и младежки дейности

Мярка 3.3.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на материално-техническата база за масови спортни игри и инициативи

Специфична цел 3.3.2.: Подобряване параметрите на общинския жилищен фонд

Мярка 3.3.2.1. Подкрепа за проекти за саниране на общинския жилищен фонд

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4.

РЕАЛИЗИРАНЕ НА ИНИЦИАТИВИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ

Приоритетна област 4 и Стратегическа цел 4 пряко съответстват на общоприетия европейски принцип на сближаване, който включва всички форми и мащаби на териториално сътрудничество, водещи до взаимни ползи за териториите.

Стратегическа цел 4 е насочена към подкрепата на мерки и дейности за повишаване на взаимодействието и степента на сътрудничество на различни териториални нива, вкл. и между

отделните населени места в обхвата на общината. Въпреки различния характер на проблемите, характеризиращи развитието на градовете и селата на дадена територия, наблюдаваният резултат от тяхното проявление, е идентичен и се изразява в незадоволително качество на живот на населението.

ПРИОРИТЕТ 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи

Приоритет 4.1. е насочен към стимулиране развитието на транспорта и транспортните системи в община Видин в контекста на тяхната изключителна важност за бъдещото развитие на територията. Приоритетът отчита достигнатата степен на транспортна достъпност в ролята на един от ключовите фактори за икономически растеж на територията.

Към Приоритет 4.1. е дефинирана една специфична цел:

Специфична цел 4.1.1. Участие в инициативи за териториално сътрудничество, насочени към развитие на транспортните системи и логистиката

Мярка 4.1.1.1. Подкрепа реализацията на проекти за подобряване на териториалното сътрудничество в областта на транспорта и логистиката

ПРИОРИТЕТ 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности

В ролята на приоритетни области за развитие можем да посочим установяването на партньорства в областта на туризма и земеделието. Обособяването на регионални туристически продукти/пакети на територията на област Видин ще окаже благоприятно влияние върху реализирането на съвместния потенциал за развитие на туризма в обхвата на общините, на чиято територия се реализира разработения и внедрен туристически продукт.

Като приоритетна област на териториално сътрудничество, следва да се разглежда и стартирането на партньорски инициативи в областта на земеделието - с акцент върху оползотворяване потенциала за развитие на биологичното земеделие и животновъдството.

Реализирането на мерки и дейности от подобен характер ще окаже благоприятен ефект върху повишаването на общата конкурентоспособност на общините на територията на област Видин.

Приоритет 4.2. включва една специфична цел, към която е определена една мярка за реализация:

Специфична цел 4.2.1. Установяване на партньорски териториални инициативи, насочени към оползотворяване потенциала за развитие на приоритетни икономически дейности

Мярка 4.2.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, стимулиращи развитието на алтернативни видове туризъм и на земеделието

ПРИОРИТЕТ 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи

Приоритет 4.3. включва изпълнението на мерки и дейности, насочени към реализирането на партньорства и участието в регионални инициативи. Предприемането на дейности с подобен характер изпълнява ролята на ключов фактор за „отваряне“ на общината към външните пазари и към възможностите за активно участие в мрежи от административен, културен и бизнес характер. Значимостта на приоритета следва да се разглежда и в контекста на безспорния му принос в привличането на инвеститорски интерес към територията, породен от предприетите регионални инициативи и свързаната с тях реализирана реклама на общината.

Специфична цел 4.3.1. Подобряване на институционалното сътрудничество чрез участие в регионални инициативи - с акцент върху установяването на териториални партньорства на трансгранично ниво

Мярка 4.3.1.1. Изпълнение на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми за подобряване на социалното и икономическото развитие

Мярка 4.3.1.2. Подкрепа реализацията на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми, насочени към подобряване качеството на живот на населението

ГЛАВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА, ПОВИШЕНО КАЧЕСТВО, СТАНДАРТ НА ЖИВОТ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО, СЪХРАНЕНА ОКОЛНА СРЕДА И РЕАЛИЗИРАН ПОТЕНЦИАЛ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА МЕСТНО, РЕГИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3	СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4
РЕАЛИЗИРАНЕ НА РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, ОСНОВАН НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА	**ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, НА ЛИЧНАТА И ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО**	**ПОДОБРЯВАНЕ ПАРАМЕТРИТЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА**	**РЕАЛИЗИРАНЕ НА ИНИЦИАТИВИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика	**Приоритет 2.1.** Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора	**Приоритет 3.1.** Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура	**Приоритет 4.1.** Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства	**Приоритет 2.2.** Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация	**Приоритет 3.2.** Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината	**Приоритет 4.2.** Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм	**Приоритет 2.3.** Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура	**Приоритет 3.3.** Повишаване качеството на селищната среда	**Приоритет 4.3.** Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентоспособно земеделие на територията на общината	**Приоритет 2.4.** Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство		
	Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора		

3. ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА НА ОПР ВИДИН 2014-2020 г. - вж. Раздел „Приложения“

4. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕТО И ОЦЕНКАТА НА ПЛАНА

Ниво на заетост /%/	НИРД /% от БВП/	Цели за намаляване на емисиите на CO_2	Енергия от възобновяеми източници	Енергийна ефективност - намаляване на потреблението на енергия /%/	Прежде-временно напускане на училище /%/	Висше образование /%/	Намаляване на населението, застрашено от бедност или социална изолация /%, бр./
Европейски съюз							
75,0%	3,0%	- 20,0% /спрямо 1990г./	20,0%	Увеличаване на енергийната ефективност с 20,0% /368 Мтне/	10,0%	40,0%	25,0% /20 000 000 бр./
България							
76,0%	1,5,%	- 20,0%	16,0%	25,0%	11,0%	36,0%	16,0% /260 000 бр./
Северозападен район							
72,0%	0,5%	- 20,0%	16,0%	43,0%	12,0%	35,0%	382,4 хил. д.
Област Видин							
В Областната стратегия за развитие на област Видин за периода 2014-2020 г. не са посочени целеви стойности по разглежданите индикатори							

Принос към Стратегията „‘Европа 2020“ на национално, регионално и областно ниво

Източник: Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г., Областна стратегия за развитие на област Видин за периода 2014-2020 г.

Принос към Стратегията ‘‘Европа 2020“	Община Видин
Заетост на населението на възраст между 20-64 г.	75,0%
Инвестиции в НИРД /% от БВП/	1,5%
Цели ,,20/20/20‘‘ по отношение на климата/енергията:	
- съкращаване на емисиите на CO2	- 20,0% /спрямо 1990 г./
- дял на ВЕИ в крайното енергийно потребление	16,0%
- повишаване на енергийната ефективност	25,0%
Намаляване дела на преждевременно напусналите училище до:	11,0%
Нарастване дела на висшистите на 30-34 г.	10,0%
Намаляване на хората под националните прагове на бедност с:	16,0%

Принос към Стратегията „Европа 2020“ на местно /общинско/ ниво

5. НЕОБХОДИМИ ДЕЙСТВИЯ ПО НАБЛЮДЕНИЕТО, ОЦЕНКАТА И АКТУАЛИЗАЦИЯТА НА ПЛАНА

Предмет на наблюдение, мониторинг и контрол на Общинския план за развитие е изпълнението на целите и приоритетите за развитие на община Видин, съгласно конкретни физически и финансови индикатори, организация и методи на изпълнение, прилагани от органите за управление и мерките за осигуряване на информация и публичност относно резултатите от изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

За да бъдат постигнати целите на наблюдението, мониторинга и контрола на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014 - 2020 г., се предлага система за наблюдение, която отговаря на специфичните условия и организация за изпълнение на Общинския план за развитие.

Системата за мониторинг и контрол на изпълнението на Общинския план обхваща 4 основни компонента:

- Органи за наблюдение и методи на тяхната работа;
- Индикатори за наблюдение;
- Източници на информация, начини и периодичност за събиране, обработка и анализиране на информацията;
- Система на докладване за изпълнението.

5.1. ОРГАНИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Най-висшият орган за мониторинг и контрол на Общинския план за развитие на община Видин е Общинският съвет. В процеса на мониторинг на изпълнението на Общинския план за развитие Общинският съвет осигурява участието на заинтересуваните органи, организации, физически и юридически лица при спазване на принципа за партньорство, публичност и прозрачност при изпълнението на Общинския план за развитие.

Общинският съвет има следните права и задължения като орган за наблюдение на изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин:

- Да изисква осигуряване на информация, данни и прилагане на система от индикатори за наблюдение по отношение на реализацията на целите и приоритетите за регионално и местно общинско развитие;
- Да изисква координация на дейностите по наблюдението, мониторинга и контрола между местните органи на изпълнителната власт с централните органи на власт и областна администрация, с други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство;

- Да изисква осигуряване на съответствие на действията по наблюдението с условията и правилата в областта на защитата на конкуренцията, държавните помощи, обществените поръчки, опазването на околната среда и насърчаването на равните възможности и социалното включване в синхрон с хоризонталните политики на ЕС;
- Да извършва обсъждане и приемане на доклади, отнасящи се до мониторинга и контрола, върху документите за стратегическо планиране на регионалното развитие, в частност Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г.;
- Да изисква осигуряване и прилагане на комуникационни правила и взаимодействие на всички административни структури, участващи в процеса на изпълнение на Общинския план за развитие и воденето на архив на комуникацията;
- Да извършва разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение, мониторинг и контрол в случай на установяване на пропуски;
- Да изисква определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност, относно постигнатите резултати от наблюдението, с цел да се гарантира прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране в частност Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г.

Кметът на община Видин е органът, който организира мониторинга и контрола на изпълнението на Общинския план за развитие. Резултатите от наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се обобщават в годишен доклад. Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, се изготвя по определен от Кмета на общината ред. В него се акцентира върху степента на изпълнение на Общинския план за развитие, програмата за реализация на плана и конкретните резултати от реализацията на отделните проекти.

Годишният доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие съдържа информация за:

- Общите условия за изпълнение на Общинския план за развитие и в частност промените в социално-икономическите условия в общината, синергични пространствени ефекти с местно и регионално значение;
- Постигнатия напредък по изпълнението на целите, приоритетите и мерките на Общинския план за развитие въз основа на индикаторите за наблюдение;
- Действията, предприети от компетентните органи с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на Общинския план за развитие, в т. ч.:

- мерките за наблюдение и създадените механизми за събиране, обработване и анализ на данни;
- преглед на проблемите, възникнали в процеса на прилагане на Общинския план за развитие през съответната година, както и мерките за преодоляване на тези проблеми;
- мерките за осигуряване на информация и публичност на действията по изпълнение на Общинския план за развитие;
- мерките за постигане на необходимото съответствие на Общинския план за развитие със секторните политики, планове и програми на територията на общината;
- мерките за прилагане принципа на партньорство;
- резултатите от извършени оценки към края на съответната година;
- заключения и предложения за подобряване на резултатите от наблюдението.

Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие осигуряват информация за изготвяне на междинната и последващата оценка на Общинския план за развитие. Годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие се публикуват на сайта на община Видин и електронно се изпращат до всички социално-икономически партньори.

5.2. ИНДИКАТОРИ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН 2014-2020 г.

Съществува разнообразие от методи и подходи за реализация на дейностите по мониторинг на изпълнението на политики, всяка една система за мониторинг следва да съдържа няколко компонента.

Очаквани резултати - За успешното и ефективно осъществяване на дейностите по мониторинг на изпълнението е прецизното дефиниране на очакваните резултати от изпълнението на конкретна политика за развитие. Органът, отговорен за изпълнението на съответната политика следи за промените в социално-икономическото състояние на територията и прави постоянно оценка дали промените имат необходимия положителен ефект, както и тяхното пространствено разпределение.

Индикатори за наблюдение - Индикаторите за мониторинг представляват конкретни измерими данни за физическото и финансовото изпълнение на плана и постигнатите резултати, чрез които се отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие, определени в Общинския план за развитие на община Видин.

С оглед на предмета на измерване индикаторите за наблюдение биват следните видове:

- индикатори за ресурси /измерват използваните ресурси/;
- индикатори за продукти /измерват продуктите, непосредствено реализирани при изпълнението на съответните дейности/;

- индикатори за резултати /измерват количествено и качествено осъществената промяна за целевите групи от реализацията на дейността/;
- индикатори за въздействие /осъществения принос за изпълнението на приоритетите и мерките за развитие от по-висш йерархичен порядък /синергичен ефект/ извън непосредствените ефекти върху неговите преки бенефициенти/. Те включват например средносрочни въздействия върху: а) преките адресати или бенефициенти; б) хора или организации, към които политиката/програмата не е пряко насочена; в) непредвидени въздействия.
- индикатори за контекст /валидни са за цялата територия, население или по-големи обществени групи, без да се прави разграничение между тези, които са били обхванати от политиката/програмата и тези, които не са били достигнати от нея/.

Индикаторите за изпълнение на Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г. са разработени, базирайки се на факта, че това е документ за регионално развитие на най-ниското самоуправляващо се териториално ниво в Р. България. Предложените индикатори са основно индикатори за продукт и индикатори за резултат, като сравнително по-ограничено се ползват индикатори за въздействие, тъй като тяхното измерване е по-сложно и изисква по-дълги редици на наблюдение. Индикаторите за ресурси се прилагат за измерване на изразходваните финансови средства при изпълнението на програмата за реализация на плана.

Посочените по-долу индикатори за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин са групирани съобразно възприетата структура на плана по стратегически приоритети- мерки - проекти. Реалното измерване на индикаторите ще се извършва непосредствено на нивото на конкретните проекти и по-нататък ще се обобщават на по-високите йерархични нива на плана - на нивото на съответните мерки и стратегическите приоритети на плана.

За оценката на индикаторите може да се приложи добрата практика на ПРООН /Източник: UNDP Guide for Monitoring and Evaluation, 2002/

Примерна оценъчна матрица:

Точкова система за избор на индикатори								
Показатели за изпълнение	Характеристики на индикаторите						Общ резултат	Избор Да/Не
	А	Б	В	Г	Д	Е		
Индикатор 1	x	x	x	x	x	x	6	Да
Индикатор 2	-	-	x	-	x	x	3	Не
……..								
Индикатор n	x	x	x	-	x	-	4	Да

Легенда:
А - Значението на индикатора е ясно
Б - Данните са достъпни
В - Дейността по събирането на данни е правомощията на екипа и не са необходими външни експерти за допълнителен анализ
Г - Индикаторът е достатъчно представителен относно планираните резултати
Д - Индикаторът е реален и може да се наблюдава
Е - Индикаторът е труден за определяне, но е важен и трябва да се наблюдава и определи

Индикаторите на Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г. отговарят на следните изисквания:

- ясно определени;
- възможно най-опростени;
- ограничени на брой;
- количествени /за измерване на ефикасността/ или качествени /за измерване на динамичната устойчивост чрез оценка на нагласите и поведението/;
- основаващи се на детайлизирани обобщени данни;
- съобразени с целите и приоритетите на Областната стратегия за развитие на област Видин и Регионалния план за развитие на Северозападен район от ниво 2 и съответстващите им индикатори.

Когато даден резултат не е възможно да бъде пряко измерен поради прекомерни разходи, сложност или други фактори, в конкретната ситуация ще се ползват адекватни на съответната мярка заместващи индикатори.

5.2.1. Система от индикатори

Системата от индикатори, която ще се използва за наблюдението и контрола на изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г., е систематизирана по приоритетни области, приоритети и мерки.

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА

Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика

Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства

Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм

Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината

Индикатори:

- Брой изпълнени проекти за насърчаване на предприемачеството и инвестициите;
- Брой местни предприятия, получили финансиране чрез схеми за безвъзмездна помощ за стартиращи предприемачи;
- Брой местни предприятия, получили финансиране чрез гаранционни схеми и финансови инструменти за стартиращи предприемачи и съществуващи МСП;
- Общ размер на получено от местните стартиращи предприемачи и съществуващи МСП финансиране обезпечено от гаранции, предоставени от гаранционни схеми и фондове.
- Брой местни фирми, обхванати от новосъздаден/и клъстер/и
- Брой бизнес форуми, проведени на територията на община Видин в подкрепа на изграждането на бизнес мрежи и клъстери
- Брой реализирани проекти за публично-частни партньорства
- Площ на реконструираната пътна инфраструктура в производствените зони /м^2/
- Брой нови ПУП в производствените зони
- Брой реализирани проекти за производство на енергия от ВЕИ
- Брой реализирани проекти за производство на енергия от когенерация
- Брой реализирани проекти за подобряване на енергийната ефективност на производствени сгради, процеси и/или инсталации
- Брой реализирани проекти в подкрепа на местни занаяти и производства
- Брой новосъздадени добри практики за устойчив туризъм
- Брой новосъздадени места за настаняване в туризма
- Брой разработени и пазарно предлагани регионални туристически пакети
- Брой новосъздадени индустриални паркове
- Брой новосъздадени/реновирани сгради - общинска собственост
- Площ на новосъздадените/реновирани сгради - общинска собственост /м^2/
- Брой туристически атракции, създадени или реновирани и експонирани
- Брой новоразработени туристически продукти на територията на общината
- Брой обучени предприемачи и служители на общинската администрация
- Темп на нарастване на данъчните приходи на общината / лв. и %/
- Брой новосъздадени земеделски организации по реда на ЗЗД или ЗЮЛНЦ
- Брой ферми, в които се реализира биологично земеделие
- Брой реализирани проекти за опазване на околната среда
- Брой реализирани лесоустройствени проекти

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора

Приоритет 2.2. Повишаване на възможности за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация

Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура

Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство

Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора

Индикатори:

- Брой ученици, преждевременно напуснали училище
- Съотношение между броя на здравите деца в училищна възраст, които трябва да постъпят в училище и броя на реално постъпващите ученици
- Брой заети лица с висше образование в средносписъчния състав на фирмите и институциите
- Брой реализирани проекти, подобряващи предлагането и търсенето на труд
- Брой реализирани проекти за обучение и преквалификация на заетите в частния и обществения сектор
- Брой реализирани проекти, насочени към трайно безработни лица /с продължителност на регистрацията повече от една година/
- Брой реализирани проекти, насочени към смекчаване на младежката безработица /лица до 29 годишна възраст/
- Брой изпълнени проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск или уязвими обществени групи;
- Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;
- Брой обекти с изградена достъпна среда за лица с увреждания;
- Брой лица в неравностойно социално положение, обхванати от проекти и дейности за социално включване;
- Предприети и организирани квалификационни курсове за групи със специални нужди /бр./
- Ниво на безработица /брой безработни лица и темп на безработица - %/

- Брой лица в неравностойно положение, обхванати от проекти/дейности по интегриране на пазара на труда;
- Брой реализирани проекти за деинституционализация на домове за възрастни хора и хора с увреждания
- Брой реализирани проекти, насочени към интеграция на ромската общност
- Брой новосъздадени/реновирани здрави заведения
- Брой реализирани проекти за закупуване и инсталиране на ново здравно оборудване
- Брой реализирани проекти за съхранение на материалното и нематериалното културно наследство
- Брой културни, младежки и спортни събития, организирани по проекти на общината
- Брой реализирани проекти, подобряващи административното и информационно обслужване
- Брой общински служители, преминали през курсове за повишаване на квалификацията
- Брой на реализираните партньорства
- Брой на учениците от социално уязвимите групи получили подкрепа

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА

Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура

Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината

Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин

Индикатори:

- Дължина на рехабилитираната общинска пътна мрежа /км/
- Брой закупени нови екологични средства за обществен транспорт
- Брой проекти за енергийна ефективност на публични и жилищни многофамилни сгради
- Изградена газопреносна мрежа /км/;
- Брой жилищни многофамилни и обществени сгради, въвели в експлоатация системи за производство на енергия от ВЕИ за собствени нужди
- Изградена/рехабилитирана ВиК мрежа /км/
- Брой домакинства с подобрен режим на водоснабдяване
- Изградена/рехабилитирана хидромелиорационна мрежа /км/
- Обработваеми земеделски земи с хидромелиорации /дка/
- Брой въведени системи за разделно събиране на битовите отпадъци в населените места

- Брой изградени площадки за сортиране и опаковане на разделно събраните битови отпадъци
- Дължина на укрепените речни корита /м/
- Брой изградени пречиствателни станции за отпадни води
- Рехабилитирана улична мрежа в населените места /км/
- Реновирани зелени площи и елементи на зелената система /м^2/
- Брой изградени/реновирани обекти за културни, младежки и спортни дейности
- Изградени детски площадки /бр./
- Брой на реализираните проекти за благоустрояване в селата на общината

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ

Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи

Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности

Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи

Индикатори:

- Брой осъществени сътрудничества със съседни общини и области, подобряващи транспортната система
- Брой осъществени сътрудничества за подготовка и изпълнение на съвместни проекти/партньорства
- Брой осъществени сътрудничества с други градове, общини, административни области, региони, вкл. от съседни държави за реализацията на дейности от съвместен интерес /проекти/инициативи/прояви/.

Към системата от индикатори за наблюдение и контрол на изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г., са добавени следните индикатори, поделени в две групи - за резултат и за продукт:

- **Индикатори за резултат:**
- Крайно енергийно потребление от домакинства /хил. т. нефтен еквивалент/
- Крайно енергийно потребление от публичната администрация, търговията и услугите /хил. т. нефтен еквивалент/
- Дял на пътувания с обществен градски транспорт /%/
- Количество на фини прахови частици в градовете /градски транспорт/ - μg/m^3
- Дял от населението, ползващо се от подобрена градска среда /%/

- Количество на фини прахови частици в градовете - µg/m^3
- Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи /млрд. евро/
- Представители на маргинализирани групи, вкл. роми, с подобрени жилищни условия /бр./
- Дял на модернизираните обекти за социални услуги /%/
- Дял на модернизираните културни обекти /%/
- Дял на модернизираните образователни институции /%/
- **Индикатори за продукт:**
- Енергийна ефективност: Брой домакинства, преминали в по-горен клас на енергопотребление - домакинства
- Енергийна ефективност: Понижаване на годишното потребление на първична енергия от обществените сгради - kWh/год.
- Намаляване на емисиите на парникови газове: Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове /енергийна ефективност/ - тонове CO_2 еквивалент
- Намаляване на емисиите на парникови газове: Очаквано годишно намаляване на емисиите на парникови газове /градски транспорт/ - тонове CO_2 еквивалент
- Градско развитие: Обществени или търговски сгради, построени или обновени в градските райони /култура/ - м^2
- Градско развитие: Рехабилитирани жилища в градските райони /социални жилища/ - жилища
- Население, ползващо подобрени социални услуги - лица
- Представители от маргинализирани групи, вкл. роми, които се ползват от модернизирана социална инфраструктура - лица
- Грижи за децата и образованието: Капацитет на подпомогнатата инфраструктура, предназначена за грижи за децата или образование - лица
- Представители от маргинализирани групи, вкл. роми, които се ползват от модернизирана образователна инфраструктура - лица
- Енергийна ефективност: Брой обновени сгради /брой/
- Брой на модернизираните обекти за социални услуги, културни обекти, образователни институции
- Брой население, ползващо се от подобрена градска среда

5.2.2. Източници на информация за извършване на наблюдение

Източниците на информация за стойностите на индикаторите за наблюдението изпълнението на Общинския план за развитие ще се базират на данни на Националния статистически институт /НСИ/, на административната статистика на Агенцията по заетостта, на общинската информационна система, както и на данни от други надеждни национални, регионални и местни източници на информация.

За да могат да послужат за мониторинг или оценка на въздействие на конкретна политика, индикаторите трябва да позволяват използване на достатъчно голяма база данни. Ето защо най-подходящо е да се използват показатели, включени в официалната статистическа информация, които

се събират и изчисляват от НСИ и Евростат. Това прави използваните показатели и извършения мониторинг сравним на национално и международно ниво.

Като основни източници на информация за параметрите на съответните индикатори на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. ще се използват:

- Годишни/междинен доклади за изпълнение на Общинския план за развитие на общината от предходни години;
- Информация за подадените, изпълнявани, прекратени и изпълнени проекти, съфинансирани от европейските фондове /ИСУН/;
- Въпросници и/или карти за анкетиране на членове на Общинския съвет, общински експерти и гражданите в общината, социологически проучвания;
- Протоколи от публични обсъждания, работни срещи със социално-икономическите партньори на местно ниво и др., тематично свързани с реализацията на Общинския план за развитие;
- Работна статистика, работни документи и бележки, комуникационни масиви и кореспонденция, създадени от общинската администрация по време на изготвяне и изпълнение на Общинския план за развитие;
- Информация относно предишни осъществени планове и проекти на местно ниво;
- Статистически данни, създавани и обработвани от общината и/или нейни отделни административни звена;
- Статистически данни, създавани и обработвани от общински предприятия;
- Статистически данни, създавани и обработвани от институции на издръжка от общинския бюджет;
- Актуализация на Общинския план за развитие /ако има такава/;
- Актуализация на Областната стратегия за развитие на област Видин /ако има такава/;
- Актуализация на Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 /ако има такава/;
- Годишни доклади за изпълнение на бюджета на общината;
- Данни от Национален статистически институт и Териториално статистическо бюро - Видин;
- Данни от Дирекция „Агростатистика“ към Министерство на земеделието и горите;
- Данни от Дирекция „Мониторинг на околната среда” към Изпълнителна агенция по околна среда;
- Секторни стратегии;
- Доклади/публикации на неправителствени организации, засягащи тематични области или територията /вкл. части от нея/ на община Видин;

- Научни изследвания и научни публикации, засягащи тематични области, местни политики и територията /вкл. части от нея/ на община Видин;
- Доклади за степента на изпълнение на действащите Оперативни програми за периода 2014-2020 г.;
- Доклади за степента на изпълнение на Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г.;
- Доклади за степента на изпълнение на Националната стратегия за регионално развитие на Република България за периода 2012-2022 г.;
- Доклади/актуализации, отнасящи се до Националната концепция за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.;
- Други източници, по текуща преценка на ръководството на община Видин.

Мониторингът и оценката предполагат изследване на текущото изходно състояние /т.нар. Status quo/ и проследяване във времето на промените, до които довежда прилагането на Общинския план за развитие. По тази причина е важно да се обезпечат надеждни данни за изходното състояние на съответните индикатори, чрез които се описва проблемът или ситуацията преди изпълнението на съответния проект, мярка и приоритет. Ако изходните данни не са налични, за измерител на промените във времето ще се използват целеви въпросници и анкетиране на експерти в съответната област и/или граждани на община Видин. Ако не може да се установи конкретна промяна чрез използването на въпросник, следва да се формулира измерител на текущото състояние, който да се използва при бъдещи справки.

5.2.3. Система за събиране и докладване на мониторингова информация

5.2.3.1. Процедури за мониторинг

В практиката съществуват редица видове мониторинг, които се разделят и групират въз основа на различни критерии: период на извършване; гледна точка на провеждащия мониторинга; обект на наблюдение и др.

За целите на мониторинга на местните политики за развитие на територията на община Видин като подход е избран - оценката на показатели или т.нар. *benchmarking*. Ефективното прилагане на посочения подход в най-голяма степен гарантира адекватност на процеса по мониторинг на изпълнението на местните политики. Той се основава на разработване на система от критерии и индикатори, чрез която се осъществяват мониторинг и оценка на ключови обществени цели, политики и програми. Използването на система от ключови индикатори има няколко важни положителни функции:

- измерване степента на реализация на публични политики и програми и постигането на ключови обществени цели;

- оценяване на ефективността и ефикасността на дейността на публичните институции при реализацията на публичните политики и програми;
- осигуряване на прозрачност за работата на публичните институции и реализиране принципите и практиките на доброто управление;
- осигурява проследяване на напредъка в развитието на важни обществени сфери въз основа на обективни, достоверни и надеждни емпирични данни.

5.2.3.2. Оценка на показателите

Адекватността на получените резултати от мониторинга се гарантира чрез дефинирането на конкретни и ясни цели за мониторинг. Целеполагането може да бъде съобразено с метода S.M.A.R.T.[26] /акроним от Specific - конкретни, Measurable - измерими, Accepted - приемливи, Realistic - реалистични и Time-dependent - обвързани със срокове).

Това означава оценяваните показатели да бъдат:

- **Конкретни** /достатъчно точни и ясни, да не дават възможност за различни тълкувания, да бъдат разбирани по еднакъв начин от всички/;
- **Измерими** /да определят желано бъдещо състояние, така че да е възможно да се провери дали целите са постигнати, или не/. Желателно е, целите да имат количествено изражение или да се основават на комбинация от описание и скали за измерване;
- **Приемливи** /да бъдат приети от всички, от които се очаква да поемат отговорност за тяхното постигане/;
- **Реалистични** /да бъдат амбициозни, но изпълними, смислени и мотивиращи за тези, които отговарят за постигането им/;
- **Обвързани със срокове** /изпълнението им да бъде свързано с определена дата или период/.

Оценката може да бъде осъществявана в различни обществени сфери с различен териториален обхват. Прилагането на този метод обикновено е непрекъснат процес на мониторинг и отчитане на постиженията на политиката/програмата и на напредъка по отношение на предварително определените цели чрез измерване на стойностите на ключовите индикатори.

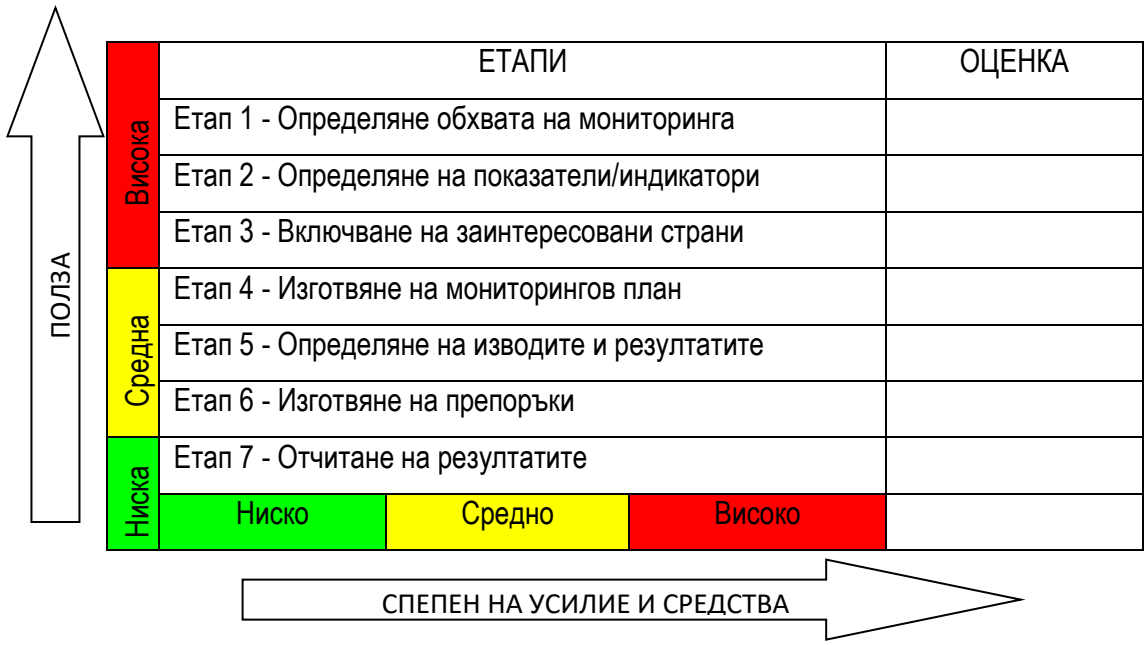
Критериите и индикаторите могат да са насочени към вида или равнището на извършените дейности по съответната политика/програма, преките резултати /продукти и услуги/, предоставени чрез програмата и/или реализираните постижения и обществени въздействия. Най-често се акцентира върху това, дали политиката/програмата е постигнала целите си или изискванията, изразени като измерими стандарти/индикатори.

[26] Метод разработен за първи път през 1981 г. от Джордж Дюран /Book: Management Review by George T. Doran/

Осъществяването на оценката на показатели преминава през пет последователни фази:

- дефиниране на обекта и целите на оценката;
- подготовка на оценката;
- набиране на информация за стойностите на показателите, въз основа на които се извършва оценката;
- анализ и интерпретация на стойностите на показателите;
- отразяване на резултатите от оценката при реализацията на плана за развитие.

Примерна МАТРИЦА на процедурите за прилагане на Benchmarking /самооценка/

5.3. СЪБИРАНЕ И АНАЛИЗ НА ДАННИ

Събирането на данни и анализите ще се планират предварително чрез разработване на мониторингов план. Планът за мониторинг може да има различни форми, но обикновено той е еднообразен документ /бланка/, в която се описва цялата дейност по мониторинга.

Пример за План за мониторинг /конкретна мярка/

- **Мярка**	Стимулиране развитието на водоснабдителната, канализационната инфраструктура и хидромелиорациите
- **Резултат**	Подобрена ВиК инфраструктура, подобрени екологични показатели на сектор води, увеличени площи, прилагащи хидромелиорации
- **Индикатори за отчитане на резултата**	- Изградена/рехабилитирана ВиК мрежа /км/ - Брой на домакинствата с подобрен режим на водоснабдяване; - Прогнозно намаляване на загубите на вода по мрежата /%/;

	- Изградена/рехабилитирана хидромелиорационна мрежа /км/; - Обработваеми земеделски земи с хидромелиорации /дка/;
- **Източници на данни**	- Проектна документация по изпълнени проекти за подобряване на ВиК инфраструктурата; - Териториално звено на НСИ - Регионална инспекция по околна среда и водите - Доклади на Оперативна програма „Околна среда” - Система на ИСУН
- **Метод на събиране на данни**	Служебен достъп до доклади/проектна документация, запознаване със съответните отчети и справки, достъп до публични източници в интернет /ИСУН/
- **Честота на събиране на данни**	На 6-месечие / на 1 година
- **Отговорно лице/структура**	Дирекция „Устройство на територията“

Мониторингът е насочен към крайните резултати, но може да включва и дейностите и прилагането. След определяне на плана за мониторинг, изходната ситуация и показателите, трябва да започне събирането на данни за ресурсите на входа и непосредствените резултати. По този начин ще се определи дали те допринасят за измерване на степента на постигане на крайните резултати.

В най-голяма степен ще се разчита на наличните източници, до които Общинска администрация Видин има пряк достъп, тъй като те най-лесно могат да бъдат включени в процеса. В някои случаи може да възниква необходимост от провеждане на отделни проучвания на документи и други материали, за да се установи изменението на стойностите на индикатора. Добра практика е да се извършват съвместни усилия по набирането на индикаторите за крайните резултати от бенефициентите, особено в случаите когато те са самостоятелни юридически или физически лица, но са реализирали своите проекти на територията на общината.

Основна трудност при извършването на мониторинга е събирането, съхранението и използването на информация, която служи за оценка на ефективността на различните нива. Важна особеност при изготвянето на мониторингови карти е, че спестяват време и средства, тъй като набраната и систематизирана информация на едно ниво ще да бъде полезна и на всички останали равнища.

Като специфична форма на проверка и потвърждаване на резултатите е препоръчително прилагането на т.нар. „наблюдение с участие”. По своята същност това са организирани от партньорите задълбочени съвместни прегледи, заедно с преките и непреки бенефициенти, които единно измерват постигнатите резултати.

В онези случаи, в които прилагането на подхода „наблюдение с участие” е неудачно или невъзможно, ще се прилага вертикалният подход „отгоре-надолу“ и елементите на външно „участие“ ще са по-малко. При тези случаи на мониторинг ще се повишават аналитичната точност на

използваните мониторингови схеми, техническото качество на мониторинговите материали, еднообразието и сравнимостта на събраните данни и оценки.

Информацията, получена чрез мониторинга, ще се използва при контрола на изпълнението на прилаганата политика, мярка или проект. Тогава отново ще трябва да се разгледат средствата за мониторинг, като те трябва да отговарят на следните условия:

- Тези средства осигуряват ли необходимата информация?;
- Включват ли основните партньори?;
- Мониторингът насочен ли е към основни проблеми на ефикасността?;
- Има ли възможности за по-голяма ефикасност и координация?.

Това ще спомогне за определяне на несъответствията /т.нар. GAP анализ/ между първоначалните анализи и очаквания, и реалните потребности от информация. В зависимост от конкретните условия и изисквания към мониторинга, могат да се използват вече съществуващи механизми, или да се разработят нови такива. Като цяло мониторингът се подобрява, когато се използват механизми с елементи на участие, за да осигури ангажираност, култивиране на чувство за съпричастност, последващи действия и обратна връзка по отношение на изпълнението. Счита се, че това е задължително за мониторинга „ориентиран към резултатите“, където познанията на партньорите са от съществено значение за оценката на напредъка.

5.3.1. Основни принципи за провеждане на мониторинг на изпълнението на политики за развитие

Процесът на провеждане на мониторинг и наблюдение на изпълнението на конкретни политики за развитие се реализира при спазването на следните основни принципи:

- Всеобхватност на обектите на мониторинг;
- Откритост и прозрачност;
- Независимост и безпристрастност;
- Взаимен контрол, взаимоинформираност, координация и взаимопомощ в действията на субектите на вътрешния мониторинг;
- Наличие на ясни правила и процедури за провеждане на мониторинг;
- Партньорство и взаимодействие с всички заинтересовани страни.

5.3.2. Механизми за мониторинг с елементи на участие

Механизмите за мониторинг с елементи на участие включват:

- групи по крайни резултати;
- срещи със заинтересованите страни;

- работни комисии и събеседвания с фокусни групи.

Механизмите и инструментите, които ще се използват при осъществяването на наблюдение и контрол върху изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г., са следните:

- **Текущ мониторинг / текущи мониторингови отчети**

Тази форма ще се прилага на ниво конкретни по-важни проекти, като целта й е да се събере моментна документална информация на прогреса на изпълнението на проекта. Резултатите от него се документират чрез инцидентни /ad hoc/ или периодични мониторингови отчети. В тях се прави сбит и лесно разбираем преглед на статуса на изпълнение на проекта по физически и финансови индикатори. В случаите на скорошно осъществени мониторингов доклади или оценка, или ако по време на среща на заинтересованите страни са били взети нови решения, следва да се остави време не по-кратко от 3 месеца, за да може да се получат нови данни за резултат от тези действия преди да се изготвя следващ мониторингов отчет.

- **Посещения на място**

В някои случаи този инструмент ще се използва като допълващ инструмент за текущ или последващ мониторинг и контрол. Следва да се планира времето на посещението, неговата цел по отношение на мониторинга и какво да се оцени, за да се измери напредъкът. Чрез посещенията на място се потвърждават отчетените резултати, особено при по-големи инициативи и проекти. Отчетите включват оценка на напредъка, резултатите и проблемите и срещи с екипа, отговарящ за реализирането на проекта.

- **Работна група за наблюдение /мониторинг/ на изпълнението**

Работната група за наблюдение на изпълнението е една от проявените форми за т.нар. метод на консултативни групи. Консултативните групи с участието на публичната администрация и представителите на заинтересованите страни са механизъм за мониторинг, чрез които партньорите по една публична политика се събират за провеждане на обсъждания и анализи за по-ефективното формулиране и изпълнение на политиката. Главната задача на съвместните форуми на партньорите е постигане на съгласие относно плана за мониторинг и упражняване на надзор за неговото изпълнение. Консултативните групи правят оценка на непосредствените резултати със стратегическо значение и на свързаните с тях инициативи, като всичко това спомага за постигането на планирания краен резултат. Те са средство за протоколиране и разпространение на добри практики. В идеалния случай консултативните групи са институционализирани под формата на нормативно регламентирани работни комисии, тематични групи или координационни групи.

6. ОПИСАНИЕ НА НЕОБХОДИМИТЕ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПРИЛАГАНЕ ПРИНЦИПА НА ПАРТНЬОРСТВО И ОСИГУРЯВАНЕ НА ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

6.1. ПАРТНЬОРСТВОТО - ЕЛЕМЕНТ НА СОЦИАЛНИЯ КАПИТАЛ В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Партньорството е фундаментален принцип, който се прилага както в частния, така и в обществения живот като важен елемент на социалните отношения. Чрез него се подпомага и укрепва икономическия и социалния живот, спомага за стабилното и устойчивото развитие на общността, общината, региона и страната.

Партньорството възниква на базата на ясни принципи, които осигуряват прозрачност на ролите и отговорностите, разпределяне на ангажименти, делегиране на права и управленски ресурси между участниците. Принципът на партньорството е свързан с трите най-общи цели на управлението на която и да било организация:

- ефективно управление на ресурсите;
- точно определяне на целите на съвместната дейност;
- повишаване на капацитета за развитието на определена дейност/процес/програма.

Всяко едно партньорство и процес на партньорство преминава през конкретни рискове и предизвикателства:

- съмнение и липса на доверие към отсрещната страна;
- страх от загуба на идентичност и загуба на функции;
- неприемливо неравенство на властта и правомощията;
- лоша комуникация и диалог;
- липса на лидерство и ясни роли между партньорите;
- неясен и лош стил на работа;
- времеемко, за да се изградят доверие и нови отношения.

Партньорството е свързано с три основни етапа на взаимодействие:

1. Планиране на модели/правила за сътрудничество;
2. Разработване на механизми на управление, прилагане и наблюдение на тези правила;
3. Мониторинг, оценка и анализ на ефективността на сътрудничество.

6.1.1. Същност на партньорството

Партньорският модел на управление е необходим за бъдещото развитие на община Видин. В резултат на него общината ще може да реализира процес на съвместно, комуникирано с партньорите

вземане на решения и координирането на техните изпълнения. В процеса на управление на политиките за регионално развитие са въвлечени разнородни по своите интереси и функции заинтересовани страни. С помощта на партньорство може да се осъществи целенасочено взаимодействие между тях, което ще гарантира успешното развитие на дейността.

Работата в партньорство не означава само информиране или консултиране. Преди всичко означава съвместно вземане на решения и съвместни действия за тяхното изпълнение. Решения, които първоначално са общоприети от мнозинството партньори и притежават висока обществена подкрепа.

По принцип партньорствата могат да се разпределят по следния признак:

- формални или неформални споразумения между местната администрация и заинтересовани страни;
- диалог и комуникация между различни заинтересовани страни по конкретен проект/проблем с цел постигане на сходни позиции;
- за съвместна работа по конкретен проблем/проект;
- за постигането на обща цел.

За реализирането на партньорство са необходими две минимални първоначални стъпки. Първо, още в самото начало на процеса на планиране и включване на партньорите, трябва да се установят принципите и правилата за работа в партньорството. Второ, трябва да се проведе целенасочено проучване, което да определи релевантните партньори, като същите подлежат на анализ на заинтересованите страни. На базата на този анализ се определя тяхната роля в процеса на планиране, също така се избира способ за привличане на всяка заинтересована страна /група, организация/.

Заинтересованите страни /лица/ са институции, организации, административни звена, общности /групи/ от различни юридически и физически лица, които имат конкретен интерес във връзка с реализацията на публична политика/план и са нейни поддръжници или противници.

В България за систематично прилагане на принципа на партньорството се заговаря в края на 90-те години, след решението страната ни да се присъедини към ЕС. Първоначално процесът на проникване на принципите на партньорството се реализира в три свързани области: регионално развитие, подготовка за участие в кохезионната политика на ЕС и социален диалог. Причините са, че те изискват участието на множество институции /публични, неправителствени и частни/, време и средства. Именно поради това в регионалното развитие принципът на партньорството се приема като основен. В системата на регионалното развитие и политика той е нормативно и императивно въведен със Закона за регионално развитие от 1999 г. и по-късно от 2008 г. /чл. 3 т. 6./ Законът създава

неговата институционална основа /структури за осъществяване на партньорството/, основно място заемат областните и регионалните съвети за развитие, като експертни органи между местната и централна администрация.

През 2004 г. Министерство на финансите /отговорно за общата координация на структурните фондове и кохезионния фонд/ изготвя „пътна карта за партньорство“, изискванията за партньорство са залегнали в методическите указания за Националния план за развитие и оперативните програми, работните групи за отделните оперативни програми са формирани на принципа на партньорството. В „по-широката“ политическа област на социалния диалог принципът на партньорството е залегнал в Стратегията за модернизация на държавната администрация /2002 г./.

За кратък период от време в страната бе приет и действаше закон за Публично-частните партньорства. В цяла Европа те са доста популярни като в различните държави-членки на ЕС са коригирани с националните законодателни рамки и конкретни сектори на приложение.

Независимо, че към настоящия момент няма действащ такъв закон поради неговата отмяна, взаимодействието с частния сектор остава приоритет за местната власт при реализирането на политиките за регионално развитие.

6.1.2. Модели за партньорство с частния сектор

Основните видове партньорства с частния сектор варират от най-опростени начини за включване на частния сектор до сложни форми прехвърляне на по-голям риск от публичния към частния партньор. Европейската комисия дефинира следните основни модели:

Споразумения за услуги - договорености между публична институция и частен партньор изрично пригоден за прости, краткосрочни оперативни проекти. Това е много ограничена форма, където частният партньор поддържа дадено съоръжение за кратък период от време. Отговорността за управление и инвестиране в проекта си остава за публичния сектор, който поема финансовия риск и остатъчния риск, но се възползва от техническата експертиза на частния оператор спестява разходи без да прехвърля контрол над качеството на крайните продукти. Споразуменията за услуги се използват често за услуги по събиране на такси за пътищата, за снабдяване и поддръжка на превозни средства и други технически дейности.

Споразумения за експлоатиране и управление - договорености, при които отговорността за експлоатирането и управлението на съоръжението се прехвърля на частния сектор. Продължителността по принцип е кратка 3-5 години, като обикновено може да се удължава. Частният партньор получава възнаграждение от фиксирана сума или на базата на осъществена инициатива/работа чрез премии, свързани с целите на изпълнението. Публичният сектор поема инвестиционния и финансов риск. Този тип споразумения водят до значителни ползи по отношение на ефективността и до инвестиции в по-сложни технологии. Често частният сектор има сериозен интерес

да повишава качеството на услугите с оглед намаляване, както на общите разходи, така и на риска от спадане на търсенето на предоставяната услуга по време на експлоатирането. Този вид договореност е подходяща при фаза на очаквана ликвидация и предстояща приватизация. Използва се и за стимулиране на широкото участие на частния сектор в последващите фази.

Споразумения за лизинг - частният партньор закупува приходните потоци, генерирани от публично притежаваните съоръжения в замяна на фиксирани лизингови плащания и задължението да експлоатира и поддържа съоръжението/услугата. Тук търговският риск и рискът за намаляване на търсенето на предоставяната услуга се прехвърлят на частния сектор. Поради това той има интерес да постигне оперативна ефективност. Частният партньор реално може да се възползва от добра възвращаемост на капитала, само ако успее да оптимизира разходите за експлоатация като поддържа високото ниво на услугата. От друга страна, публичният партньор /общината/ поема риска, свързан с разширяване на мрежата за предоставянето на услугата (изграждане/строителство) и участва капиталово и финансово. Лизингът е подходящ за някои видове инфраструктури, които имат независими приходни потоци, с потенциал за нарастване, какъвто е случая с обществения транспорт.

Съществуват и по-сложни лизингови схеми като „*вземи на лизинг - разработи - експлоатирай*“ или лизинг за довършителни дейности. Те прехвърлят по-голям инвестиционен риск за строителството върху частния партньор, като по този начин намаляват тежестта за публичния партньор. Подходящи са за проекти, които изискват много средства, оперативен „ноу-хау”, но притежават висока вътрешна норма на възвращаемост.

Партньорство с договори от типа *„до ключ” или „проектиране - изграждане - експлоатиране - прехвърляне”* е интегриран вид партньорство. Частният партньор поема отговорността за проектирането, изграждането и въвеждането в експлоатация на съоръжението. Комбинацията на тези отделни отговорности за дадена самостоятелна единица стимулира извличането на по-големи ползи от ефективността и отстранява важната отговорност за финансиране на поддръжката от обществения бюджет. Тази интегрирана схема задължава частния партньор да вземе предвид разходите за експлоатиране на съоръжението по време на фазата на дизайн и експлоатация. Той има пряк интерес да постигне добро планиране и управление на самата услуга. Публичният партньор поема финансовия риск, но преотстъпва контрола си върху важни фази от цикъла на живота на съоръжението. Собствеността на съоръжението остава публична. Тази договорна схема се смята за особено подходяща за проекти в сферата на водите и отпадъците и може да варира в няколко модела: изграждане, притежаване, експлоатиране, прехвърляне /ИПЕП/; изграждане, наемане, експлоатиране, прехвърляне /ИНЕП/; изграждане, лизинг, експлоатиране, прехвърляне /ИЛЕП/; изграждане, прехвърляне, експлоатиране /ИПЕ/ в специфичните нужди на проекта.

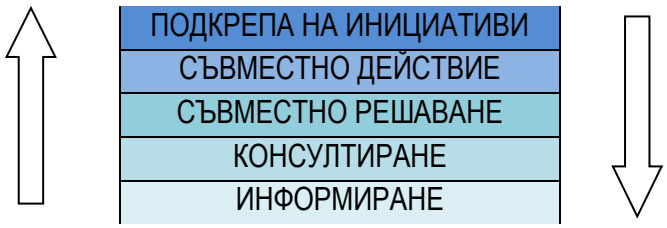
При схемите „Проектиране - Изграждане и Финансиране - Експлоатиране” /ПИФЕ/, частният партньор проектира услугата или съоръжението съгласно изискванията на публичния участник, осигурява и финансира строителството, стартира услугата, и най-накрая експлоатира съоръжението/обекта. В края на периода на споразумението услугата/съоръжението могат да бъдат предоставени обратно на публичния сектор съгласно условията на първоначалното споразумение. Този тип споразумения са най-сложният вид, тъй като гарантира въвличането на частната ефективност от изпълнението и експлоатирането, но в същото време осигурява нов източник на капитал /частен/.

Най-често използвания модел на „ПИФЕ” е концесията, където частният инвеститор проектира, изгражда, финансира и експлоатира инфраструктура, генерираща приходи в замяна на правото да събира приходите за определен времеви период 25-30 години. Собствеността на съоръжението си остава на публичния сектор. Този модел е особено подходящ за проекти за пътища, ВиК и отпадъци и главно за услуги, при които промените на потребителите и търсенето на услугата могат да бъдат прогнозирани. В случай, че рискът от надхвърляне на разходите бъде прехвърлен върху частния субект, изпълнителят ще бъде достатъчно мотивиран да изразходва възможно най-целесъобразно финансовите средства. Това обаче, трябва да се съблюдава със сериозни условия за контрол на качеството на услугата, особено в сектори, които са монополни за съответната териториална система /ВиК, енергия, отпадъци и др./

6.1.3. Определяне на подходящите партньори

Една от първите задачи при подготовката за разработване на всякаква съвместна работа е да се определят участниците/партньорите в процеса и тяхната конкретна роля. Минималното изискване при това е да се даде възможност на всички страни да заявят своите потребности и да се използват техните познания за съответни сфери и проекти. Практическо значение има организирането на партньорство, което удовлетворява равнището на участие на различните заинтересовани страни.

Стълбица на участие в партньорския процес

1. Информиране на обществеността - съобщава се какво се планира и какво е направено. Това равнище е от съществено значение за всичките, но не е участие в партньорство само по себе си.

2. Консултиране - предлагане на различни опции /варианти/ и наблюдаване каква е обратната реакция. Ползва се за проверка и установяване на обществените нагласи.
3. Съвместно решаване - насърчава се страните да предлагат допълнителни варианти като се присъединяват към решаването, кой е най-добрият вариант.
4. Съвместно действие - заинтересовани страни заедно решават кое е най-доброто, но формират и партньорство /споразумение-договор/ за неговото осъществяване.
5. Подкрепа на независими инициативи на общността - подпомагане на другите да правят това, което те желаят и считат за правилно чрез предоставяне на безвъзмездни финансови средства, съвети или друга подкрепа от партньора, който разполага с ресурси. Например, община Видин подкрепя определен тип инициативи на местни НПО, физически лица и фирми, които реализират инициативи, съфинансирани от Общината при определени критерии, но реализирани самостоятелно от партньорите /вътрешна общинска програма за проекти/.

Преминавайки от равнище 1 към равнище 5 участието на гражданите нараства, а степента на контрол на публичната власт върху решенията и действията намалява. На най-ниските равнища контролът на инициатора върху процеса се запазва, но те предполагат и по-малка ангажираност от другите участници/партньори.

За да се създаде партньорство за целите на всеки един вид развитие, са необходими две основни стъпки, които трябва да се осъществят в самото начало на процеса на планиране:

- Идентифициране/анализ и привличане на подходящи партньори
- Установяване на принципите и правилата за работа в партньорство

Осъществяването на първата стъпка изисква преди всичко да се направи достатъчно подробен анализ на заинтересованите страни, който да завърши с доклад относно капацитета, интересите и възможните взаимодействия на партньорите. Това е особено важно за партньорство в проекти, за които местната общност, СГО и бизнес сектора нямат вътрешен капацитет за реализация и трябва да потърсят начин за привличане на външен партньор.

6.1.4. Необходимост от правила

От гледна точка на практическото организиране на работата в партньорство, от особена важност е постигането на съгласие за разпределението на ролите и отговорностите и установяването на правила за работа. Има различни видове правила за работа на групите - за тяхното формиране, за функциониране, за поведение на членовете. Препоръчително е те да бъдат оформени в приет от всички участници „правилник“, който може да обхваща следните по-важни въпроси:

- Основна функция/предназначение/мисия на екипа за планиране;

- Общи принципи и ценности;
- Роли и отговорности на членовете на групата, както и дейностите за съвместно изпълнение;
- Процес на вземане на решения;
- Процес за разрешаване на конфликти/конфликт на интереси;
- Процедури по избор на председател и зам.-председател, както и техните роли и отговорности;
- Оперативна структура, включително работните групи и взаимовръзките между отделните звена на структурата;
- Процедура за приемане на нови членове на групата;
- Ресурси, които ще се осигурят от всеки партньор;
- Периодичност и ориентировъчна продължителност на срещите на групата, ръководство на заседанията, възможност за изпращане на заместници;
- Възлагане на задачи на членовете на групата и отчитане на тяхното изпълнение.

6.1.5. Планиране на партньорството

Планът за реализиране на партньорската дейност трябва да бъде разписан, за да служи като ориентир за всички участници. Той трябва да се съгласува, а неговото изпълнение да бъде наблюдавано, за да може своевременно да се правят превантивни корекции.

Основните стъпки при планирането трябва да бъдат:

1. **Определяне на основните етапи /стъпки/ и техния краен продукт**

Крайните продукти са важен ориентир за успеха на изпълнението на работата по изготвяне на стратегията.

2. **Определяне на конкретните дейности във всеки етап**

Важно е във всеки от предложените етапи /стъпки/ да се идентифицират конкретни задачи. Този процес е необходим за да може точно да се определи времето и ресурсите за изпълнение на задачите.

3. **Определяне на последователността при изпълнение на задачите и тяхната взаимна връзка**

Важно е да се установи дали изпълнението на дадена дейност не изисква приключване на друга дейност, която е предпоставка за нейното осъществяване.

4. **Определяне на отговорностите**

Трябва да се определи кой ще участва в изпълнението на всяка дейност и кой ще отговаря за него. Отчитат се характеристики като роля на различните участници, професионални и лични качества и т.н., както и обемът на работата по задачата и нейните изисквания към знания, умения и др.

5. Определяне на сроковете

Това предполага да се определи продължителността на всяка дейност, да се уточни моментът на нейното начало и край. Един от критичните моменти е дали едни и същи участници не трябва да работят едновременно по повече от една задача /това може да доведе до промяна в графика/. Трябва да се провери дали определената продължителност на дейностите /задачите/ и тяхното разполагане във времето позволяват приключване на работата като цяло в предвидения срок. Ако това не е така, може да се помисли за различни стратегии за осъществяване на отделните дейности:

- отделяне на повече ресурси за дадена дейност /например увеличаване броя на хората, които работят по нея/;
- модифициране на дейностите /намаляване обема на работата/;
- промяна на последователността на дейностите и т.н.;
- определяне на необходимите ресурси за всяка задача.

Най-важното изискване към плана е той да се изпълнява /спазва/ от участниците в процеса. Това означава преди всичко той да отговаря на техните възможности и виждания, както и да предвижда известни „резерви“. Същевременно един такъв план не е абсолютно фиксиран и може да бъде променян /запазвайки основните му параметри, например особено важни срокове/ в хода на работата.

Трябва да се отбележи, че в осъществяване на всеки един партньорски проект от голямо значение е поддържане на отношения и сътрудничество.

Най-важните механизми са:

- механизъм за разрешаване на проблеми/задачи;
- постоянно усъвършенстване;
- съвместна оценка;
- постоянно ръководство.

Основният принцип се заключава в това, че при наличие на общи проблеми или значими задачи стимулира заинтересовани страни към обединяването на сили за тяхното разрешаване. Това може да засегне отстраняване на проблеми по пътя на постоянно търсене на възможности за снижаване на издръжки, оптимизация за използване на ресурси и ускоряване за получаване на резултати. Рисковете, както и приходите обикновено се делят между участници на партньорство и всяка от страните е заинтересована в бързо преодоляване на пречки, които неизбежно се появяват в процеса на изпълнение на проекта.

Всички участващи страни редовно се срещат за преразглеждане и оценка на партньорството. Оценяват се конкретни критерии, свързани с ефективността на процеса на партньорството, такива като

работа в екип и своевременно разрешаване на проблеми. Това създава почва за дискусия и разкрива проблеми. Оценяването на процеса на партньорство включва периодически проверки. Сравняване на резултати от проверки по периоди помага за разкриване на области, където се налага усъвършенстване и потенциални проблеми. Ръководителите на проекти и техните подчинени трябва да могат да „водят разговор", да проявяват готовност към сътрудничество, а не към конфронтация при решаване на проблемите. Особено това се отнася към начални стадии на проекта, когато взаимното доверие се проверява по това, как партньорите реагират на първите разногласия и спънки. Ръководителите на проекта трябва да поощряват в своите организации тези хора, които се придържат към принципите на партньорството, и да предупреждават тези, които прибягват към практиката на противостояние.

Съвременната тенденция свидетелства за това, че бъдещото партньорство ще бъде повече разпространено и затова е много важно своевременно да се разкриват фактори, пречещи на развитието.

6.1.6. Работна група за мониторинг и контрол на ОПР на община Видин 2014-2020 г.

- Практическо прилагане на принципа на партньорство при изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин:

Кметът на общината със своя заповед ще създаде Работна група за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. Групата за наблюдение ще включва представители на общинската администрация, общински съветници, кметове на населени места на територията на община Видин, представители на социално-икономическите партньори, на заинтересованите страни, представители на граждански и бизнес организации, медии. В работната група за мониторинг на изпълнението на ОПР на община Видин 2014-2020 г. ще бъдат включени:

- **Представители на местната власт** - членове на Общински дирекции, които участват в ръководството и управлението на общински програми или подкрепят инициативата и изпълняват функцията на посредници при осъществяването на мониторинг на програми и проекти на европейско, национално и регионално ниво;
- **Представители на СГО** - НПО, читалища, училищни настоятелства, клубове и др.;
- **Институции** - представители на държавните институции и ведомства на територията на общината, експерти за организиране на процесите за набиране и анализиране на специализирани данни и информация и изготвянето на експертни становища по конкретни индикатори за мониторинга;
- **Представители на бизнеса** - участват като партньор на гражданското общество, който осигурява експертна оценка, финансова и логистична подкрепа;

- **Медии** - представители на медиите за популяризиране на инициативите, оказване на медиен контрол и посредничество при диалога с широката общественост в процеса на мониторинг;
- **Независими експерти** - привлечени с цел изготвянето на становища и изследвания по конкретни проблеми.

6.1.7. Функции на Работната група по мониторинг и контрол

Основните функции на Работната група ще бъдат свързани с:

- разглеждане и утвърждаване на индикаторите за наблюдение относно изпълнението на Общинския план;
- периодично набиране и анализ на информация и данни по постигнатия напредък /напр. на 3 или 6 месеца/, които се предоставят на експертите, ангажирани при подготовка на годишния и/или междинен и/или окончателен доклад по изпълнението на плана;
- обсъждане на резултатите и степента на изпълнение на целите и приоритетите;
- препоръчване на корективни мерки при констатиране на отклонения от първоначално формулираните параметри от изпълнението на поставените цели;
- разглеждане на препоръките, формулирани в различните типове доклади и предлагане на конкретни стъпки за прилагането им.

В рамките на дейността си Работната група за наблюдение ще изготвя регулярни или конкретни доклади с констатации по прогреса на изпълнението на Общинския план. При необходимост ще предоставя препоръки за неговото подобряване с оглед гарантиране постигането на неговите цели, които ще предоставя на Кмета на община Видин във формата на експертен доклад. При възложена междинна или последваща оценка Работната група ще подпомага външните експерти, наети по реда на ЗОП за тяхното изготвяне.

Схемата представя връзките и функциите между партньорите в процеса на мониторинг на изпълнението на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г.:

Общински съвет
Орган за наблюдение на Общинския план за развитие на община Видин
- Обсъжда и одобрява Годишния доклад за наблюдението на изпълнението на общинския план - Осигуряване на информация и данни и прилагане на система от индикатори - Координация на дейностите по наблюдението между централните и местните органи на изпълнителната власт, други заинтересувани органи, организации и юридически лица на основата на принципа за партньорство - Разглеждане на предложения и вземане на решения за повишаване ефективността на процеса на наблюдение

- Определяне и изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност
Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие и отговаря за изготвянето на Годишния доклад за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие
Общинска администрация
Кметът на община Видин
Заместник-кмет „Устройство на територията и развитие на инфраструктурата“ и ДИРЕКЦИЯ „УСТРОЙСТВО НА ТЕРИТОРИЯТА“
Инициира създаването на работната група, която изготвя регулярни или конкретни доклади с констатации по прогреса на изпълнението и ще предоставя при необходимост препоръки за неговото подобряване с оглед гарантиране постигането на неговите цели, които ще предоставя на Кмета на общината
Работна група за наблюдение изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020 г. Включва представители на общинската администрация, общински съветници, кметове на населени места на територията на община Видин, представители на социално-икономическите партньори, заинтересованите страни, представители на граждански и бизнес организации, медии.

6.1.8. Годишни доклади по изпълнението на Общинския план за развитие

Годишните доклади по изпълнението на Общинския план за развитие са основен, нормативно регламентиран документ в ЗРР по отчитане наблюдението на изпълнението на плана. Те се подготвят под ръководството на Кмета на общината и се приемат от Общински съвет Видин. Тези доклади служат за основа при оценката на изпълнението и приноса на отделните проекти за постигане на планираните крайни резултати. В тях се представят актуализираните резултати, определят се основните слабости и се предлагат насоки за бъдещето. Анализират се основните фактори, допринасящи за липсата на напредък, за да се извлече опит и да се подобри изпълнението.

Годишните доклади се изготвят в нормативно определеното от чл. 87 от ППЗРР съдържание. Годишният доклад за наблюдението се изготвя от служителите в общинската администрация, на които това е възложено със заповед на Кмета, под координацията на Дирекция „Устройство на територията“. Проекто-докладът се изготвя в периода от януари до средата на март на отчетната година, за одобрение от Кмета. След това до 31 март докладът се внася за обсъждане и одобряване от Общински съвет Видин.

Кметът на община Видин ще утвърди постоянна структура на годишните доклади за наблюдение на Общинския план за развитие, която да се използва за целия период на наблюдение изпълнението на документа. Този постоянен формат на годишния отчет ще осигурява съпоставимост и проследимост на изпълнението в хронологичен план и ще улеснява подготовката на анализи и оценки при изпълнението на Общинския план за определен период. По този начин ще се улесни

упражняването на контрол от страна на Общинския съвет и гражданските структури, и предприемане на коригиращи и/или превантивни действия.

Копие от годишните доклади за наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие ще се изпраща на председателя на Областния съвет за развитие в 7-дневен срок от решението за тяхното приемане от Общинския съвет.

6.1.9. Публичност и прозрачност на изпълнението на Общинския план за развитие 2014-2020 г.

Отчитането е неразделна част от мониторинга, която включва систематично и своевременно предоставяне на съществена информация на определени времеви интервали. То е част от процеса, чрез който информацията и знанията се разпространяват и използват за оценка на цялостния напредък към постигане на резултатите или за потвърждаване на постигането на резултатите.

Кметът на община Видин и Общински съвет Видин осигуряват информация и публичност на Общинския план за развитие в съответствие със своите компетенции, съгласно чл. 41 от ППЗРР.

Общински съвет Видин, като орган с най-широки правомощия по наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие, определя и осигурява изпълнение на мерки за осигуряване на информация и публичност. Те се отнасят до постигнатите резултати от наблюдението и трябва да гарантират прозрачност при изпълнението на документите за стратегическо планиране на регионалното и местното развитие.

Докладите за наблюдение и оценка изпълнението на Общинския план за развитие се публикуват на интернет-страницата на общината от общинска администрация, като изискване на ЗРР и ППЗРР в рамките на мерките за публичност и прозрачност на документите. В случай, че община Видин изпълнява проект в качеството си на бенефициент или партньор по конкретна оперативна програма, се спазват указанията за публичност на УО на оперативната програма.

При изграждане и функциониране на Единната информационна система /ЕИС/ за управление на регионалното развитие за различните административни нива, следва да се публикуват за обществено ползване Общинският план за развитие на община Видин и докладите от мониторинга, анализа и оценката на неговата реализация - годишни, междинен и окончателен. Целта на ЕИС, съгласно чл. 25 ЗРР и чл. 4 ППЗРР, е постигане на ефективното и ефикасното управление на регионалното развитие и осигуряването на информация, публичност и прозрачност на всички нива при осъществяване на планирането, финансирането, наблюдението и оценката на регионалното развитие.

7. ПРОГРАМА ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ - ВИЖ РАЗДЕЛ ПРИЛОЖЕНИЯ

На основата на целите и приоритетите за развитие, Програмата за реализация на Общинския план за развитие 2014-2020 г. има за задача да осигури вътрешната и външната съгласуваност на ресурсите за реализация на плана. Програмата има за цел да оптимизира възможностите за финансиране, да идентифицира институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение.

Програмата определя пакет от мерки и проекти за реализация. Тя е съобразена със съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното наблюдение и изпълнение на програмата, отнасящи се до Общинския план за развитие 2014-2020 г. Също така са предвидени действия за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в програмата.

Програмата за реализация на ОПР конкретизира инвестиционните дейности и проекти, чрез които да бъдат постигнати заложените цели на развитие. Тук се съдържат оперативните насоки и цели, конкретните мерки за развитие; проектите за реализирането на мерките; необходимите финансови ресурси; звена/институциите отговорни за изпълнението на проектите и времевия период на реализация. Тя е съвкупност от ресурсно осигурени мерки и механизъм за реализация на всяка конкретна цел.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. включва проекти в 4-те приоритетни области на обща стойност 168 597,50 хил. лв.

8. ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ПЛАНА – ПРИЛОЖЕНИЕ

9. МЕРКИ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ ИЗМЕНЕНИЕТО НА КЛИМАТА И ЗА АДАПТАЦИЯТА КЪМ ВЕЧЕ НАСТЪПИЛИТЕ ПРОМЕНИ.

Според последните доклади на ЕК, ЕС е на път да постигне заложените равнища на Европа 2020 по отношение на т. 3. „Изменение на климата и устойчивост на енергетиката". Според комисията до края на 2020г. се очаква:

- Намаление на парниковите газове с 24%, което е 4% над целевата стойност;
- Нарастване на възобновяемите източници до 21%, като е 1% над целевата стойност;
- Намаление на консумацията на енергия със 17%, което 3% под целевата стойност.

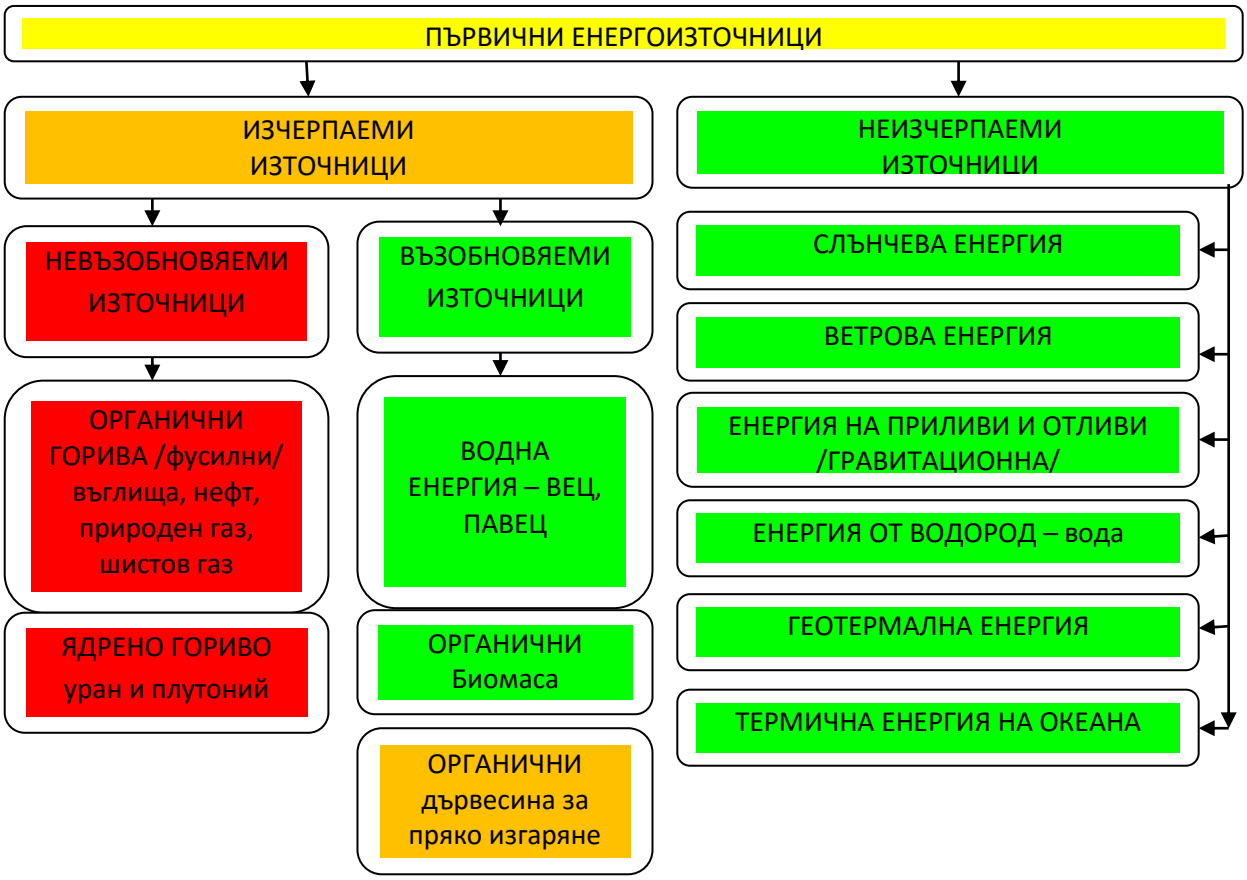
На практика, няма условия да се постигнат само целите по отношение консумацията на енергия.

В рамките на ЕС съществува сериозна вариабилност на отделните икономики по отношение на въглеродната интензивност по страни. (Емисии парникови газове / реален БВП). България е страната с най-висока въглеродна интензивност, което означава, че страната ни създава най-много парникови газове на единица произведен реален БВП.

В тази връзка ЕК предприе мерки, като актуализира и набеляза новите цели до края на 2030г.

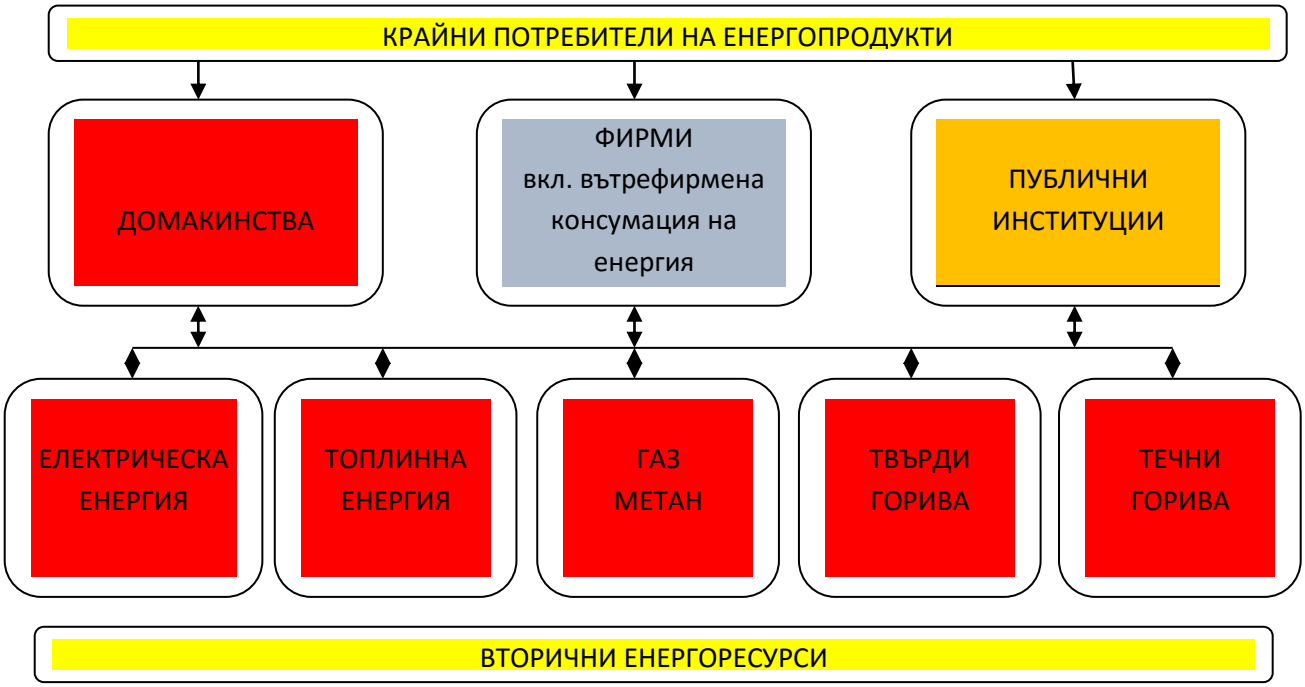
ЕВРОПА 2020	20 % намаление на парниковите газове	20 % енергия от ВЕИ	20% намаление на консумацията на енергия
ЕВРОПА 2030	40% намаление на парниковите газове	≥27% енергия от ВЕИ	ще бъде определено през 2014
	Специално управление: • Национални планове • Общи индикатори • Мониторинг		

Енергетиката е основен икономически сектор, от който зависят степента на развитие и ефективността на всички останали. Все още в развитите страни, вкл. България, се разчита основно на добива и използването в стопанския оборот на „традиционните" за XX в. източници на енергия - въглища /лигнитни, кафяви, черни и антрацитни/, нефт, природен газ, както и уранова и плутониева руда. Единствените значими възобновими източници през XX век в енергийната система са водната енергия, дървесината и растителните отпадъци за горене. Все още в началото на XX в. е налице силна инерционност в тяхното използване, но през началото на XXI в. се отчете увеличение на търсенето на тези суровини, съчетано с не толкова голямо нарастване на добива, което допринесе за сериозното покачване на цените на първичните енергоизточници на международните и национални пазари, последвано в настоящия момент от рязко балансиращо снижаване. .

Основно предизвикателство представлява необходимостта да се извърши преход от зависимост и адаптираност към традиционните изчерпаеми и невъзобновими първични енергоизточници, към адаптиране използването на възобновими „зелени" първични енергоизточници.

За да се реализира тази цел трябва няколко процеса с различна природа да протичат паралелно, при това на социално допустими нива на инфлация. По същество на общинско ниво можем да определим три основни крайни единици потребители на вторични енергоресурси и горива – домакинства, фирми и публични институции.

Най-уязвимата група потребители са домакинствата. Причината, е че те най-интензивно ползват вторичните енергоизточници /основно топлинна и ел. енергия/, като употребяват енергията на социално достъпна цена. Това е причината мерки за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради да са допустими както по линия на Националната програма, така и по линия на ОПРР 2014-2020, ПРСР 2014-2020 и други донорски програми.

Другите два типа потребители, ползвайки енергия, създават добавена стойност или предоставят услуги с публична значимост. Този факт е най-съществената отлика между трите типа потребители. Това означава, че битовите потребители са първите, които трябва да бъдат „отделени" или тяхното потребление на вторични енергоресурси да се сведе до минимум от централизираната енергийна система за доставка на електрическа и топлинна енергия.

В тази връзка мерките насочени към ограничаване изменението на климата и адаптацията към настъпилите промени има следните няколко аспекта, заложени в подцелите на отделни проекти за реализация:

1. Повишаване на енергийната ефективност на публични и многофамилни сгради за достигане на минимум клас С;
2. Подмяна на първичния източник на топлоенергия за намаляване на ФПЧ в атмосферния въздух – подмяна на дизелови котли, котли на дърва и въглища с котли на пелети и/или газ;
3. Реализиране на проекти за когенерация охлаждане/отопление при наличие на отпадна топлина от промишлени процеси;

4. Производство на топлинна и/или електрическа енергия от соларна енергия във всяка обществена и многофамилна сграда;
5. Инсталиране на независими системи за обществено осветление захранвано от соларни панели;
6. Тарифни (данъци, такси, паркиране) и нетарифни (станции за зареждане) ползи за потребителите на електроавтомобили, електроскутери и други устройства без емисии или ползващи ел. енергия произведена по възобновяем способ;
7. Подмяна и/или обновление на междуселищни, извънсградни отклонения, сградни отклонения и системи на Водопроводите за намаляване загубите на питейна вода с оглед климатичните изменения;
8. Реализиране на проекти съвместно с изследователски организации в сферата на климатологията, агроекологията, земеделието изследващи и оценяващи въздействието на климатичните промени върху традиционните култури в община Видин и региона;

Реализацията на мерките е заложена в предвидените проекти в Програмата за реализация на плана, където проектите имат дейности и/или поддейности, които са насочени към горепосочените мерки.

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Общо всички приоритетни области			**168597,50**			**0,00**	**0,00**	**8218,50**	**71328,70**	**62591,90**	**21370,80**	**5087,60**
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА			**20137,00**			**0,00**	**0,00**	**2715,00**	**8963,00**	**7120,50**	**1138,50**	**200,00**
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията			**20137,00**			**0,00**	**0,00**	**2715,00**	**8963,00**	**7120,50**	**1138,50**	**200,00**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.			**4590,00**			**0,00**	**0,00**	**1727,00**	**1928,00**	**535,00**	**200,00**	**200,00**
Специфична цел 1.1.1: Създаване на благоприятна среда, подкрепяща предприемаческите инициативи в община Видин			**4590,00**			**0,00**	**0,00**	**1727,00**	**1928,00**	**535,00**	**200,00**	**200,00**
Мярка 1.1.1.1.: Подкрепа за инициативи, включително на СГО за обучения, преквалификация, разпространение на реализирани добри практики и информация сред предприемачите и работната сила от община Видин			**1420,00**			**0,00**	**0,00**	**710,00**	**710,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за реализация	1.1.1.1.1.	Проект: Организиране на обучения за предприемачество в областта на земеделието	200,00	ПРСР/ОПДУ и др. донорски програми	Община			100,00	100,00			
	1.1.1.1.2.	Проект: Организиране на обучения за предприемачество и услуги в областта на туризма и ВЕИ	200,00	ПРСР/ОПДУ и др. донорски програми	Община			100,00	100,00			
	1.1.1.1.3.	Проект: Организиране на обучения и семинари за популяризиране на мерките на ПРСР	340,00	ПРСР/ОПДУ и др. донорски програми	Община			170,00	170,00			
	1.1.1.1.4.	Проект: Организиране на обучения съвместно с ВУЗ в областта на устойчив транспорт и туризъм	340,00	ПРСР/ОПДУ и др. донорски програми	Община			170,00	170,00			
	1.1.1.1.5.	Проект: Организиране на обучения и семинари за популяризиране на процедурите на ОП "Иновации и конкурентноспособност"	340,00	ОПДУ и др. донорски програми	Община			170,00	170,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 1.1.1.2.: Подкрепа за инициативи, вкл. на СГО, свързани с опазването на околната среда, културно-историческото наследство и местните традиции на територията на община Видин			**2500,00**			**0,00**	**0,00**	**950,00**	**950,00**	**200,00**	**200,00**	**200,00**
Предложения за нови проекти за реализация	1.1.1.2.1.	Проект: Подобряване на материално техническата база и капацитета на общинските културни обекти за съхранение на културното наследство	1500,00	МК/ОПРР и др. донорски програми	Община			750,00	750,00			
	1.1.1.2.2.	Проект: Организиране на културни инициативи и събори, основани на нематериалното културно наследство. Съставяне на културен календар.	1000,00	МК/ПРСР и др. донорски програми	Община			200,00	200,00	200,00	200,00	200,00
Мярка 1.1.1.3.: Подкрепа за проекти, насърчаващи внедряването на иновации в местната икономика			**670,00**			**0,00**	**0,00**	**67,00**	**268,00**	**335,00**	**0,00**	**0,00**
	1.1.1.3.1.	Проект за изследователско предприятие в областта на инж.химия	670,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община			67,00	268,00	335,00		
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.			**4590,00**			**0,00**	**0,00**	**322,50**	**1367,00**	**1962,00**	**938,50**	**0,00**
Специфична цел 1.2.1: Привличане на инвестиции и реализиране на партньорства в областта на приоритетни области на развитие. Подобряване на административните услуги за бизнеса.			**4590,00**			**0,00**	**0,00**	**322,50**	**1367,00**	**1962,00**	**938,50**	**0,00**
Мярка 1.2.1.1.: Създаване на експертен екип към община Видин в подкрепа на местната администрация при реализирането на проекти с инвестиционен характер			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**125,00**	**175,00**	**200,00**	**0,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за реализация	1.2.1.1.1	Проект: Провеждане на обучение за управление на инвестиционни проекти за общинска администрация	250,00	ОПДУ и др. донорски програми	Община			125,00	125,00			
	1.2.1.1.2	Проект: Инициране създаването на организация на предприемачи по ЗЮЛНЦ с участие на община Видин	250,00	Община/ ОПИК и др. донорски програми	Община				50,00	200,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 1.2.1.2.: Подкрепа на проекти, стимулиращи предприемачеството и развитието на малкия и среден бизнес			**1830,00**			**0,00**	**0,00**	**197,50**	**632,00**	**632,00**	**368,50**	**0,00**
	1.2.1.2.1.	Проект: Предприятие за преработка на автогуми в продукти с широко приложение	320,00	Частно финансирнае/ Др. донорски програми	Община			80,00	80,00	80,00	80,00	
	1.2.1.2.2.	Проект: Предприятие за демонтаж на стари автомобилни гуми	470,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община			117,50	117,50	117,50	117,50	
	1.2.1.2.3.	Проект: Проект за предприятие за производство на енергия от биомаса	570,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община				199,50	199,50	171,00	
	1.2.1.2.4.	Проект: Сервиз за обслужване на тежкотоварни автомобили	470,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община				235,00	235,00		
Мярка 1.2.1.3.: Подкрепа на проекти, насърчаващи развитието на публично-частното партньорство			**2260,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**560,00**	**1130,00**	**570,00**	**0,00**
	1.2.1.3.1.	Проект: Предприятие за автоаксесоари и автокозметика	1120,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община				560,00	560,00		
	1.2.1.3.2.	Проект за индустриална реконверсия	620,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община					310,00	310,00	
	1.2.1.3.3.	Проект: Предприятие за системи и управление на водопотреблението	520,00	Частно финансиране/ Др. донорски програми	Община					260,00	260,00	

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм			**10357,00**			**0,00**	**0,00**	**605,50**	**5354,00**	**4397,50**	**0,00**	**0,00**
Специфична цел 1.3.1: Оползотворяване потенциала за развитие на традиционни и алтернативни екологоустойчиви видове туризъм			**10357,00**			**0,00**	**0,00**	**605,50**	**5354,00**	**4397,50**	**0,00**	**0,00**
Мярка 1.3.1.1.: Подкрепа за проекти, насочени към съхраняване и устойчиво използване на културно-историческото наследство			**3750,00**			**0,00**	**0,00**	**225,00**	**1875,00**	**1650,00**	**0,00**	**0,00**
	1.3.1.1.1	Проект: Изготвяне на рекламни туристически продукти	300,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				150,00	150,00		
	1.3.1.1.2	Проект: Проектиране, изграждане и експониране на музей на евреите в България, чрез интерактивно усвояване на пространството на Видинска Синагога	3000,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				1500,00	1500,00		
	1.3.1.1.3	Проект: Организиране на културни инициативи и събори, основани на нематериалното културно наследство	250,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			125,00	125,00			
Предложение за нов проект за реализация	1.3.1.1.4	Проект: Разработване на система за електронни резервации за туризъм /вело и природно познавателен/ в община Видин	200,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			100,00	100,00			
Мярка 1.3.1.2.: Подкрепа на инициативи, насърчаващи развитието на екологосъобразния туризъм и промотиращи територията на община Видин като туристическа дестинация			**800,00**			**0,00**	**0,00**	**125,00**	**550,00**	**125,00**	**0,00**	**0,00**
	1.3.1.2.1	Проект: Маркетинг на туристическия пазар - възможности за развитие на екологосъобразен туризъм в община Видин	300,00	ОПРР/ОПИК/ Община и др. донорски програми	Община				300,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	1.3.1.2.2	Проект: Организиране на програми за обучения, насочени към активна рекламна кампания	250,00	ОПРР/ОПИК/ Община и др. донорски програми	Община			125,00	125,00			
Предложение за нов проект за реализация	1.3.1.2.3	Проект: Картотекиране, обследване, изготвяне на информационни материали и изработване на маршрути на туристическите обекти в община Видин в синхрон с възможностите за транспорт	250,00	ОПРР/ОПИК/ Община и др. донорски програми	Община				125,00	125,00		
Мярка 1.3.1.3.: Реализиране на проекти, насочени към възстановяване на съществуващата и изграждане на нова туристическа инфраструктура и комуникации до всички значими туристически обекти			**5607,00**			**0,00**	**0,00**	**55,50**	**2929,00**	**2622,50**	**0,00**	**0,00**
	1.3.1.3.1.	Проект: Поддръжка на околното пространство и обновление на музей "Конака"	152,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				152,00			
	1.3.1.3.2.	Проект: Възстановяване зоната на мемориален паметник в Крайдунавския парк	111,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			55,50	55,50			
	1.3.1.3.3.	Проект: Обновяване на околното пространство около крепостта "Баба Вида"	245,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				122,50	122,50		
	1.3.1.3.4.	Проект: Рехабилитация и експониране на крепостна система "Калето"	5000,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				2500,00	2500,00		
	1.3.1.3.5.	Проект: Рехабилитация паметник на площад "Бдинци"	99,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				99,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 1.3.1.4.: Подкрепа на дейности и проекти, насочени към подобряване на достъпа до информация за възможностите за развитие на различни видове туризъм в община Видин			**200,00**			**0,00**	**0,00**	**200,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
	1.3.1.4.1	Публично-частен проект за създаване на виртуален уеб базиран туристически информационен център и разработване на мобилни приложения, популяризиращи обектите и маршрутите в община Видин	200,00	Частен/ОПРР/ ОПИК	Община			200,00				
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината			**600,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**314,00**	**226,00**	**0,00**	**0,00**
Специфична цел 1.4.1: Създаване на благоприятни условия за повишаване на добавената стойност от произвежданата земеделска продукция			**600,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**314,00**	**226,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 1.4.1.1.: Подкрепа на проекти и дейности, насочени към подобряване на възможностите за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция			**400,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**254,00**	**146,00**	**0,00**	**0,00**
	1.4.1.1.1	Проект: Фермерски пазар за биопродукти	108,00	Община/ Частен/Др. донорски програми	Община				108,00			
	1.4.1.1.2	Проект: Реконструкция и естетизация на общински пазар	292,00	Община/ОПРР/Др. донорски програми	Община				146,00	146,00		
Мярка 1.4.1.2.: Подкрепа на инициативи за изграждане на преработвателни комплекси и земеделски борси			**200,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**60,00**	**80,00**	**0,00**	**0,00**
	1.4.1.2.1	Реализиране на проекти за участие в срещи и конференции "face to face" на земеделски производители и преработватели	200,00	Община/СГО/ Др. донорски програми	Община			60,00	60,00	80,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО			**52067,00**			**0,00**	**0,00**	**3347,50**	**25597,60**	**18889,40**	**4182,50**	**50,00**
Стратегическа цел 2: Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението			**52067,00**			**0,00**	**0,00**	**3347,50**	**25597,60**	**18889,40**	**4182,50**	**50,00**
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора			**14969,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**6994,50**	**6844,50**	**1020,00**	**50,00**
Специфична цел 2.1.1: Подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура и на възможностите за развитие на младите хора в община Видин			**12969,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**6394,50**	**6244,50**	**220,00**	**50,00**
Мярка 2.1.1.1. Реализиране на проекти за ремонт, обновление и повишаване на енергийната ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост			**11429,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**5639,50**	**5714,50**	**75,00**	**0,00**
	2.1.1.1.1	Проект: Подобряване на материално техническата база на СОУ "Цар Симеон Велики"	855,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				427,50	427,50		
	2.1.1.1.2	Проект: Обновяване на образователната инфраструктура и прилежащо пространство на ПГ по облекло и хранене	237,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				118,50	118,50		
	2.1.1.2.3	Проект: Обновяване на образователната инфраструктура и прилежащо пространство на ПГ "Васил Лески"	460,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				230,00	230,00		
	2.1.1.2.4	Проект: Обновяване на образователната инфраструктура и прилежащо пространство на ПМГ "Екзарх Антим I"	237,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				118,50	118,50		
	2.1.1.2.5	Проект: Обновяване на образователната инфраструктура и прилежащо пространство на ЦДГ 1	75,00	ОПРР и др. донорски програми	Община					37,50	37,50	

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2.1.1.2.6	Проект: Обновяване на образователната инфраструктура и прилежащо пространство на ЦДГ "Детелина"	75,00	ОПРР и др. донорски програми	Община					37,50	37,50	
	2.1.1.2.7	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Любен Каравелов"	690,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				345,00	345,00		
Предложения за нови проекти за реализация	2.1.1.2.8	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в ГПЧЕ "Йордан Радичков"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.9	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Петко Рачов Славейков"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.10	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Христо Ботев"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.11	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Св. Св. Кирил и Методий"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.12	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Иван Вазов"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.14	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Св. Климент Охридски"- Видин	700,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				350,00	350,00		
	2.1.1.2.15	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Отец Паисий"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2.1.1.2.16	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в СОУ "Епископ Софроний Врачански"- Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.17	Проект: Обновяване на образователна инфраструктура в ОУ "Христо Ботев" гр. Дунавци	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
	2.1.1.2.18	Проект: Обновяване на градско ученическо общежитие гр. Видин	900,00	ТГС/НФМ и др. донорски програми	Община				450,00	450,00		
Мярка 2.1.1.2. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици на територията на общината			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**250,00**	**100,00**	**100,00**	**50,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.1.1.2.1	Пилотен проект за създаване на ученически велоалеи и маршрути, закупуване на велосипеди и изграждане на велостоянки в дворовете на училищата в град Видин	500,00	МОН/ПРСР/ Община	Община				250,00	100,00	100,00	50,00
Мярка 2.1.1.3. Подкрепа на инициативи на СГО и бизнес сектора, насочени към професионално обучение в областите предприемачество, туризъм, биоземеделие, животновъдство			**550,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**275,00**	**275,00**	**0,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за реализация	2.1.1.3.1	Публично частен проект за създаване на обучителен център по предприемачество, биоземеделие, животновъдство и алтернативен туризъм	350,00	Частен/ Община /ОПДУ и др. донорски програми	Община				175,00	175,00		
	2.1.1.3.2	Публично частен проект за повишаване на капацитета на младежки неправителствени организации регистрирани на територията на община Видин	200,00	СГО/Община и др. донорски програми	Община				100,00	100,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.1.1.4. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към развитие на младежките дейности			**490,00**			**0,00**	**0,00**	**60,00**	**230,00**	**155,00**	**45,00**	**0,00**
	2.1.1.4.1.	Проект: Бенчмаркинг-срещи	120,00	СГО/Община и др. донорски програми	Община			60,00	60,00			
	2.1.1.4.2.	Проект: Обучение-действие (Learning-Action)	150,00	СГО/Община и др. донорски програми	Община				60,00	45,00	45,00	
	2.1.1.4.3.	Проект: Дистанционно обучение	120,00	СГО/Община и др. донорски програми	Община				60,00	60,00		
	2.1.1.4.4.	Проект: Електронни дискусии и форуми	100,00	СГО/Община и др. донорски програми	Община				50,00	50,00		
Специфична цел 2.1.2: Развитие на благоприятна среда за пълно включване на децата в образователната система и превенция на преждевременното отпадане			**2000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**600,00**	**600,00**	**800,00**	**0,00**
Мярка 2.1.2.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към повишаване на капацитета на учебните заведения за работа с деца и ученици от социално уязвими обществени групи			**2000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**600,00**	**600,00**	**800,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за реализация	2.1.2.1.1	Проект за социализиране, адаптиране и превенция на ранното напускане на училище от деца от социално уязвими групи.	500,00	МОН/ОПРЧР/ Община/ТГС/ НФМ	Община				150,00	150,00	200,00	
	2.1.2.1.2	Проект за закупуване на нови автобуси за пътуващите ученици.	2000,00	МОН/ОПРЧР/ Община/ТГС/ НФМ	Община				600,00	600,00	800,00	
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация			**13384,00**			**0,00**	**0,00**	**1362,50**	**5492,00**	**5067,00**	**1462,50**	**0,00**

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 2.2.1: Подобряване на условията за трудова заетост и професионална реализация на всички социални групи в обществото			**870,00**			**0,00**	**0,00**	**162,50**	**272,50**	**272,50**	**162,50**	**0,00**
Мярка 2.2.1.1. Реализиране на проекти, насърчаващи наемането на младежи на възраст до 29 години включително и на дългосрочно безработни лица /с продължителност на регистрацията над една година/			500,00			0,00	0,00	125,00	125,00	125,00	125,00	0,00
Предложение за нов проект за реализация	2.2.1.1.1.	Публично-частен проект с НПО в подкрепа обучение, трудова адаптация, социализация на работното място на младежи до 29 г., трайнобезработни лица и роми	500,00	МТСП/Община/ ОПРЧР	Община			125,00	125,00	125,00	125,00	
Мярка 2.2.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към създаване на условия за повишаване на заетостта			370,00			0,00	0,00	37,50	147,50	147,50	37,50	0,00
	2.2.1.1.2.	Проект за повишаване на информираността в областта на иновативни и производителни начини за организация на труда	150,00	СГО/Община/ и др. донорски програми	Община			37,50	37,50	37,50	37,50	
	2.2.1.1.2.	Проект: Подобряване на възможностите за трудова заетост чрез обучение на работодатели	220,00	СГО/Община/ и др. донорски програми	Община				110,00	110,00		
Специфична цел 2.2.2: Развитие на социалните услуги, предоставяни в общността и социално включване на територията на населените места в община Видин			**12264,00**			**0,00**	**0,00**	**1125,00**	**5044,50**	**4794,50**	**1300,00**	**0,00**
Мярка 2.2.2.1. Реализиране на проекти за предоставяне на социални грижи в домашна среда - социален личен асистент, домашен помощник			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**125,00**	**125,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.1.1	Проект социални грижи в домашна среда, личен асистент и домашен помощник за възрастни и уязвими лица	500,00	МТСП/Община	Община			250,00	125,00	125,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.2.2.2. Реализиране на проекти за разширяване на услугата домашен социален патронаж и обществена трапезария на територията на общината			**250,00**			**0,00**	**0,00**	**125,00**	**62,50**	**62,50**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.2.1	Проект: Надграждане на дейностите и преоборудване на базата на социални услуги домашен социален патронаж и обществена трапезария	250,00	Община/ МТСП и др. донорски програми	Община			125,00	62,50	62,50		
Мярка 2.2.2.3. Реализиране на проекти за създаване на дневни центрове за грижи за възрастни хора и лица с увреждания			**180,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**90,00**	**90,00**	**0,00**	**0,00**
	2.2.2.3.1	Проект: Изграждане на дневен център за грижи за възрастни хора с увреждания	180,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				90,00	90,00		
Мярка 2.2.2.4. Реализиране на проекти за създаване на защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и развитие на социални услуги от резидентен тип за временно настаняване			**800,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**400,00**	**400,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.4.1	Проект: Проектиране, изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на Център за настаняване от семеен тип за възрастни с психични разстройства	800,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				400,00	400,00		
Мярка 2.2.2.5. Подкрепа реализацията на проекти за разкриване на центрове за обществена подкрепа, центрове за социална рехабилитация и интеграция			**900,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**450,00**	**200,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.5.1	Проект: Създаване на център за услуги на лица с психични увреждания	500,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община			250,00	250,00			
	2.2.2.5.2	Проект: Създаване на дневен център за уязвими групи	400,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				200,00	200,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.2.2.6. Подкрепа реализацията на проекти за разработване на нови социални услуги за уязвими групи в обществото, предлагащи защитена заетост в социални предприятия			**2000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1000,00**	**1000,00**	**0,00**	**0,00**
	2.2.2.6.2	Проект: Изграждане на социално предприятие за комплексно обслужване на социално уязвими групи население - храна, пералня, постелъчен инвентар	2000,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				1000,00	1000,00		
Мярка 2.2.2.7. Реализацията на проекти за социализация на деца, семейства, лица с увреждания, самотно живеещи възрастни хора и други лица в риск, чрез предоставяне на интегриран тип социални услуги			**1000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**500,00**	**500,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.7.1	Проект: Изграждане на център за социализация на деца, семейства, лица с увреждания и роми чрез предоставяне на интегрирани услуги в град Видин	1000,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				500,00	500,00		
Мярка 2.2.2.8. Подкрепа реализацията на проекти за обновление на общински сграден фонд и реконверсия в социални жилища			**2000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**600,00**	**600,00**	**800,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.8.1	Проект: Проектиране, ремонт, обновление и реконверсия на сгради общинска собственост в населените места в социални жилища	2000,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				600,00	600,00	800,00	
Мярка 2.2.2.9. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на нови социални жилища в община Видин			**2000,00**			**0,00**	**0,00**	**500,00**	**500,00**	**500,00**	**500,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.2.2.9.1	Проект: Проектиране, изграждане, оборудване и въвеждане в експлоатация на нови социални жилища в селата от община Видин	2000,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община			500,00	500,00	500,00	500,00	

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.2.2.10. Реализиране на проекти, насочени към обновление, повишаване на енергийната ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и инфраструктура			**2814,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1407,00**	**1407,00**	**0,00**	**0,00**
	2.2.2.10.1	Проект: Реконструкция и обновяване на Интеркултурен учебно възпитателен и социален център	744,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				372,00	372,00		
	2.2.2.10.2	Проект: Реконструкция и обновяване на Център за преквалификация на трайно безработни	950,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				475,00	475,00		
	2.2.2.10.3	Проект: Реконструкция и обновяване на Сграда за социално подпомагане	1120,00	МТСП/ Община и др. донорски програми	Община				560,00	560,00		
Специфична цел 2.2.3: Повишаване на личната и обществена сигурност на населението			**250,00**			**0,00**	**0,00**	**75,00**	**175,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 2.2.3.1. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на видеонаблюдение в населените места на територията на община Видин			250,00			**0,00**	**0,00**	**75,00**	**175,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
	2.2.3.1.1	Публично-частен проект за проектиране, изграждане и въвеждане в експлоатация на система за видеонаблюдение във всички населени места	250,00	Частен/ Община	Община			75,00	175,00			
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура			**12901,00**			**0,00**	**0,00**	**100,00**	**8600,50**	**4100,50**	**100,00**	**0,00**
Специфична цел 2.3.1. Подобряване превенцията на социално значими заболявания и гарантиране правото на равнопоставен достъп до извънболнична и болнична медицинска помощ			**12901,00**			**0,00**	**0,00**	**100,00**	**8600,50**	**4100,50**	**100,00**	**0,00**

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.3.1.1. Подкрепа реализацията на проект по линия на ОП „Региони в растеж“ за доставка на ново болнично оборудване и технологии за ранна диагностика			**4500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**4500,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.3.1.1.1	Проект: Оборудване на отделение и закупуване на техника за ранна образна диагностика в МБАЛ "Св. Петка" - гр. Видин	4500,00	ОПРР и др. донорски програми	Община				4500,00			
Мярка 2.3.1.2. Реализиране на проекти за оптимизация, модернизация и преоборудване на Център за спешна медицинска помощ /ЦСМП/ към МБАЛ „Света Петка“ - гр. Видин			**1500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**750,00**	**750,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.3.1.2.1	Проект: Оптимизация на дейностите, модернизация и преоборудване на ЦСМП към МБАЛ "Св. Петка" - гр. Видин	1500,00	МЗ/ Община и др. донорски програми	Община				750,00	750,00		
Мярка 2.3.1.3. Реализиране на проекти за подобряване състоянието на здравната инфраструктура за извънболнична помощ			**6001,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**3000,50**	**3000,50**	**0,00**	**0,00**
	2.3.1.3.1	Проект: Подобряване инфраструктурата на Медико-диагностичен център	6001,00	ОПРР/Община/ и др. донорски програми	Община				3000,50	3000,50		
Мярка 2.3.1.4. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в обекти на предучилищната и училищна образователна инфраструктура в общината			**650,00**			**0,00**	**0,00**	**37,50**	**287,50**	**287,50**	**37,50**	**0,00**
Предложение за нови проекти за реализация	2.3.1.4.1	Проект: Организиране на регулярни скрининг прегледи в детските заведения в общината	150,00	МЗ/СГО/ Община	Община			37,50	37,50	37,50	37,50	
	2.3.1.4.2	Проект за обновление на базата и оборудването на медицинските кабинети в училищата и детските заведения в община Видин	500,00	МЗ/СГО/ Община	Община				250,00	250,00		

“Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.”

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 2.3.1.5. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в населените места на община Видин чрез здравни медиатори			**250,00**			**0,00**	**0,00**	**62,50**	**62,50**	**62,50**	**62,50**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	2.3.1.5.1	Проект: Обучение, оборудване и организиране на услугата здравен медиатор в селата на община Видин	250,00	МЗ/СГО/ Община	Община			62,50	62,50	62,50	62,50	
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.			**8307,00**			**0,00**	**0,00**	**1650,00**	**3295,60**	**1841,40**	**1520,00**	**0,00**
Специфична цел 2.4.1. Съхранение на материалното и нематериалното културно наследство на територията на община Видин			**8307,00**			**0,00**	**0,00**	**1650,00**	**3295,60**	**1841,40**	**1520,00**	**0,00**
Мярка 2.4.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към разнообразяване на културно-просветната дейност в община Видин			**1457,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**1105,60**	**351,40**	**0,00**	**0,00**
	2.4.1.1.1	Проект: Ремонт и обновление на Художествена галерия "Никола Петров"	264,00	ОПРР/ Община и др. донорски програми	Община				211,20	52,80		
	2.4.1.1.2	Проект: Ремонт и обновяване на Общински драматичен театър	570,00	ОПРР/ Община и др. донорски програми	Община				456,00	114,00		
	2.4.1.1.3	Проект: Подобряване функционалното състояние на Регионална библиотека	125,00	ОПРР/ Община и др. донорски програми	Община				62,50	62,50		
	2.4.1.1.4	Проект: Подмяна на сградни инсталации на читалище "Цвят"	75,00	ОПРР/ Община и др. донорски програми	Община				37,50	37,50		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2.4.1.1.5	Проект: Ремонт и обновяване на Младежки дом	423,00	ОПРР/ Община и др. донорски програми	Община				338,40	84,60		
Мярка 2.4.1.2. Реализиране на проекти, разширяващи и разнообразяващи културно-просветната дейност на територията на общината			**6850,00**			**0,00**	**0,00**	**1650,00**	**2190,00**	**1490,00**	**1520,00**	**0,00**
	2.4.1.2.1	Проект: Целогодишен експозиционен център	5600,00	ОПРР/СГО/ Община и др. донорски програми	Община			1400,00	1400,00	1400,00	1400,00	
	2.4.1.2.2	Проект: Неформален образователен център	300,00	СГО/ Община и др. донорски програми	Община				90,00	90,00	120,00	
	2.4.1.2.3	Проект: Обучителни програми за културни мениджъри	250,00	СГО/ Община и др. донорски програми	Община			250,00				
	2.4.1.2.4	Проект: Фестивал на изкуствата Дунавски вълни	360,00	СГО/ Община и др. донорски програми	Община				360,00			
	2.4.1.2.5	Проект: Общински фонд Култура и изкуство	240,00	Община и др. донорски програми	Община				240,00			
	2.4.1.2.6	Проект: Общинска фондация за развитие на културата "Видин"	100,00	Община и др. донорски програми	Община				100,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора			**2506,00**			**0,00**	**0,00**	**175,00**	**1215,00**	**1036,00**	**80,00**	**0,00**
Специфична цел 2.5.1. Нарастване броя на реализираните публични проекти в община Видин и предоставяне на ефективни публични услуги за гражданите и бизнеса			**2506,00**			**0,00**	**0,00**	**175,00**	**1215,00**	**1036,00**	**80,00**	**0,00**
Мярка 2.5.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към развитие на административния капацитет на общинската администрация			**645,00**			**0,00**	**0,00**	**175,00**	**250,00**	**140,00**	**80,00**	**0,00**
	2.5.1.1.1	Проект: Изграждане на административен капацитет за административно и проектно сътрудничество с държавни институции и съседни общини, трансгранични партньори	200,00	ОПДУ/ Община и др. донорски програми	Община			100,00	100,00			
	2.5.1.1.2	Проект: Изготвяне на комуникационен план, съдържащ мерки за постигане на информираност и публичност за изпълнение на всички планови документи	15,00	ОПДУ/ Община и др. донорски програми	Община			15,00				
	2.5.1.1.3	Проект: Провеждане на обучение за управление на инвестиционни проекти за общинска администрация	200,00	ОПДУ/ Община и др. донорски програми	Община			60,00	60,00	80,00		
	2.5.1.1.4	Проект: Въвеждане на нови алтернативни методи с информация за модерни методи на управление на човешките ресурси в общинска администрация	30,00	ОПДУ/ Община и др. донорски програми	Община				30,00			
	2.5.1.1.5	Проект: Обучение за повишаване квалификацията на административния персонал	200,00	ОПДУ/ Община и др. донорски програми	Община				60,00	60,00	80,00	
Мярка 2.5.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на административния сграден фонд			**1861,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**965,00**	**896,00**	**0,00**	**0,00**

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	2.5.1.2.1	Проект: Обновяване на сградата на Областна администрация	69,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				69,00			
	2.5.1.2.2	Проект: Основен ремонт и реконструкция на сградата на Общинска администрация	1792,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				896,00	896,00		
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА			**85893,50**			**0,00**	**0,00**	**1906,00**	**31518,10**	**31582,00**	**16049,80**	**4837,60**
Стратегическа цел 3: Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда			**85893,50**			**0,00**	**0,00**	**1906,00**	**31518,10**	**31582,00**	**16049,80**	**4837,60**
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура			**36605,00**			**0,00**	**0,00**	**515,00**	**16145,00**	**13045,00**	**6900,00**	**0,00**
Специфична цел 3.1.1. Обновление на техническата инфраструктура в населените места на територията на община Видин			**28025,00**			**0,00**	**0,00**	**435,00**	**11895,00**	**8795,00**	**6900,00**	**0,00**
Мярка 3.1.1.1.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови пътища, тротоари, алеи, зелени площи, междублокови пространства и съпътстваща инфраструктура в населените места от община Видин			**1250,00**			**0,00**	**0,00**	**300,00**	**800,00**	**150,00**	**0,00**	**0,00**
	3.1.1.1.1	Проект: Рехабилитация на тротоари, алеи и зелени площи в кв. "Крум Бъчваров"	300,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			300,00				
	3.1.1.1.2	Проект: Рехабилитация на тротоари, алеи и зелени площи в кв. "Гео Милев"	250,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				250,00			
	3.1.1.1.3	Проект: Рехабилитация на прилежащи улици в зоната на "Колодрума"	250,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				250,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	3.1.1.1.4	Проект: Рехабилитация на прилежащи улици в зоната на Целогодишен еспозиционен център	150,00	ОПРР/Община и др. донорски програми						150,00		
	3.1.1.1.5	Проект: Велоалеи	300,00	ОПРР/Община и др. донорски програми					300,00			
Мярка 3.1.1.2.: Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на газопреносна мрежа			**1105,00**			**0,00**	**0,00**	**35,00**	**535,00**	**535,00**	**0,00**	**0,00**
	3.1.1.2.1	Проект: Проект за станция за съхранение на компресиран газ	1070,00	ОПРР/Община/ Частно финансиране и др. донорски програми	Община				535,00	535,00		
	3.1.1.2.2	Проект: Проект газопреносна мрежа	35,00	ОПРР/Община/ Частно финансиране и др. донорски програми	Община			35,00				
Мярка 3.1.1.3.: Подкрепа реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност			**515,00**			**0,00**	**0,00**	**55,00**	**250,00**	**210,00**	**0,00**	**0,00**
	3.1.1.3.1.	Проект: Извършване на енергийни одити и сертифициране на сгради-общинска собственост, които попадат в обхвата на ЗЕЕ	50,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				50,00			
	3.1.1.3.2.	Проект: Въвеждане на предвидените в докладите от обследванията енергоспестващи мерки в обекти от културната инфраструктура и административни сгради	45,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				45,00			
	3.1.1.3.3.	Проект: Въвеждане на системи за енергиен мониторинг на енергийните спесявания на сградите общинска собственост	50,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община					50,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	3.1.1.3.4.	Проект: Създаване на система за наблюдение и контрол на енергийното потребление в общинския сграден фонд	100,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община					100,00		
	3.1.1.3.5.	Проект: Обновяване на част от съществуващото и изграждане на ново улично осветление	150,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			45,00	45,00	60,00		
	3.1.1.3.6.	Проект: Въвеждане на система от обучения на експерти от местната администрация, ангажирани в изпълнението и контрола на капиталовите инвестиции и политиките по териториално развитие	10,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община			10,00				
	3.1.1.3.7.	Проект: Възлагане изготвянето на проучвания за потенциала на територията на общината по отношение наличието и използваемостта на енергия от възобновяеми източници	50,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				50,00			
	3.1.1.3.8.	Проект: Идентифициране на възможности за използване на ВЕИ	60,00	ОПРР/Община и др. донорски програми	Община				60,00			
Мярка 3.1.1.4.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нова водностопанска инфраструктура в населените места от общината			**25075,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**10275,00**	**7900,00**	**6900,00**	**0,00**
	3.1.1.4.1	Проект: Проект ВИК	30,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми	Община				30,00			
	3.1.1.4.2	Проект: Проект на канализационна мрежа	25,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми	Община				25,00			
	3.1.1.4.3	Проект: Строителство на проектирана канализационна инфраструктура	2000,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми					1000,00	1000,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	3.1.1.4.4	Проект: Изготвяне на тръжна процедура във връзка с реконструкцията на канализационната мрежа	20,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми					20,00			
	3.1.1.4.5	Проект: Проектиране и изграждане на пречиствателни станции за отпадни води на селата Градец, Дунавци, Капитановци, Покрайна	15000,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми					6000,00	4500,00	4500,00	
	3.1.1.4.6	Проект: Възстановяване на напоителни системи в землищата на селата от община Видин	8000,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми					3200,00	2400,00	2400,00	
Мярка 3.1.1.5.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови телекомуникационни мрежи на територията на община Видин			**80,00**			**0,00**	**0,00**	**45,00**	**35,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**
	3.1.1.5.1	Проект: Комуникационен проект на улична мрежа	45,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община			45,00				
	3.1.1.5.2	Проект: Проекти кабели ниско напрежение	35,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				35,00			
Специфична цел 3.1.2. Подобряване състоянието на общинската пътна инфраструктура на територията на община Видин			**8000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**4000,00**	**4000,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 3.1.2.1.: Реализация на проекти за обновление на общински пътища и транспортна инфраструктура			**8000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**4000,00**	**4000,00**	**0,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за реализация	3.1.2.1.1	Проект: Обновление, рехабилитация и частично преасфалтиране на общинска пътна инфраструктура	5000,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				2500,00	2500,00		
	3.1.2.1.2	Проект: Изграждане на хеликоптерна площадка на летището при с. Иново	3000,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				1500,00	1500,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Специфична цел 3.1.3. Подобряване осигуреността на територията с устройствени планове, кадастрални и регулационни планове			**580,00**			**0,00**	**0,00**	**80,00**	**250,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 3.1.3.1.: Изработване на нови ПУП, кадастрални и регулационни планове			**580,00**			**0,00**	**0,00**	**80,00**	**250,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
	3.1.3.1.1	Проект за изготвяне на подробни устройствени планове в подкрепа на инвестиционното проектиране на територията на общината	500,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				250,00	250,00		
	3.1.3.1.2	Проект: Картографиране местата за култура	80,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община			80,00				
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината			**10000,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**4750,00**	**4500,00**	**250,00**	**250,00**
Специфична цел 3.2.1.: Подобряване на параметрите на околната среда на територията на населените места в общината			**9500,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**4750,00**	**4500,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 3.2.1.1.: Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в селищата на община Видин, за подобряване на качеството на атмосферния въздух и намаляване на ФПЧ.			**2500,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**1250,00**	**1000,00**	**0,00**	**0,00**
	3.2.1.1.1.	Проект: Проектиране и изграждане на площадка за разделно събиране и рециклиране на полезни суровини	2000,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми	Община				1000,00	1000,00		
	3.2.1.1.2.	Проект: Ефективно третиране и транспортиране на отпадъците	500,00	ОПОС/Община/ Други донорски програми	Община			250,00	250,00			

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Мярка 3.2.1.2.: Подкрепа изпълнението на проекти за подобряване на качествените параметри на повърхностни и подземни водни тела в общината			**7000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**3500,00**	**3500,00**	**0,00**	**0,00**
	3.2.1.2.1	Проект: Брегоукрепващи мерки на р. Дунав	7000,00	ОПОС/МОСВ Община и др. Донорски програми	Община				3500,00	3500,00		
Специфична цел 3.2.2.: Подобряване на параметрите на околната среда извън територията на населените места в общината			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**250,00**	**250,00**
Мярка 3.2.2.1.: Подкрепа реализацията на проекти за идентифициране, оценка, закриване и саниране на нерегламентираните сметища на територията на община Видин			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**250,00**	**250,00**
Предложение за нов проект за реализация	3.2.2.1.1	Проект: Ликвидиране и рехабилитация на терените с нерегламентирани сметища в землищата на населените места от община Видин	500,00	ОПОС/МОСВ Община и др. Донорски програми	Община						250,00	250,00
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин			**39288,50**			**0,00**	**0,00**	**1141,00**	**10623,10**	**14037,00**	**8899,80**	**4587,60**
Специфична цел 3.3.1.: Подобряване параметрите на инфраструктурата за свободното време, спорт и младежки дейности			**9122,50**			**0,00**	**0,00**	**1141,00**	**4623,50**	**3358,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 3.3.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на материално-техническата база за масови спортни игри и инициативи			**9122,50**			**0,00**	**0,00**	**1141,00**	**4623,50**	**3358,00**	**0,00**	**0,00**
	3.3.1.1.1	Проект: Съвременен спортно тренировъчен комплекс Гребна база вкл. гребен канал	1127,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				563,50	563,50		
	3.3.1.1.2	Проект: Изграждане на съвременен комплекс Колодрума	5287,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				2643,50	2643,50		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	3.3.1.1.3	Проект: Обновяване на спортна зала Фестивална	1634,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община			817,00	817,00			
	3.3.1.1.4	Проект: Изграждане на спортна площадка	60,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община			60,00				
	3.3.1.1.5	Проект: Парк "Владикина бахча"	302,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				151,00	151,00		
	3.3.1.1.6	Проект: Парк "Рова"	528,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община			264,00	264,00			
	3.3.1.1.7	Проект: Изграждане на 3 бр. детски и спортни площадки - кв. "Крум Бъчваров"	68,50	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				68,50			
	3.3.1.1.8	Проект: Изграждане на 2 бр. детски и спортни площадки - кв. "Гео Милев"	71,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				71,00			
	3.3.1.1.9	Проект: Изграждане на 1 бр. детска и спортна площадка - кв. "Панония"	45,00	ОПРР/Община/ Други донорски програми	Община				45,00			
Специфична цел 3.3.2.: Подобряване параметрите на общинския жилищен фонд			**30166,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**5999,60**	**10679,00**	**8899,80**	**4587,60**
Мярка 3.3.2.1. Подкрепа за проекти за саниране на общинския жилищен фонд			**30166,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**5999,60**	**10679,00**	**8899,80**	**4587,60**
	3.3.1.2.1	Проект: Саниране на 106 бр. жилищни секции в кв. "Крум Бъчваров"	3456,00	ОПРР/Частно финансиране/Др. донорски програми	Община				1382,40	1036,80	1036,80	
	3.3.1.2.2	Проект: Саниране на 102 жилищни секции в кв. "Гео Милев"	10918,00	ОПРР/Частно финансиране/Др. донорски програми	Община				4367,20	3275,40	3275,40	

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	3.3.1.2.3	Проект: Саниране на 51 жилищни секции в кв. "Панония"	15292,00	ОПРР/Частно финансиране/Др. донорски програми	Община					6116,80	4587,60	4587,60
	3.3.1.2.4	Проект: Ремонт и преустройство на 25 бр. общински жилища	500,00	ОПРР/Община/Др. донорски програми	Община				250,00	250,00		
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ			**10500,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**5250,00**	**5000,00**	**0,00**	**0,00**
Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване			**10500,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**5250,00**	**5000,00**	**0,00**	**0,00**
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи			**5000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2500,00**	**2500,00**	**0,00**	**0,00**
Специфична цел 4.1.1.: Участие в инициативи за териториално сътрудничество, насочени към развитие на транспортните системи и логистиката			**5000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2500,00**	**2500,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 4.1.1.1. Подкрепа реализацията на проекти за подобряване на териториалното сътрудничество в областта на транспорта и логистиката			**5000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2500,00**	**2500,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	4.1.1.1.1	Публично-частен проект за изграждане на регионален транспортен и спедиторски център в гр. Видин	5000,00	ОПИК/ Община/ Частен	Община				2500,00	2500,00		
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности			**1000,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**500,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
Специфична цел 4.2.1.: Установяване на партньорски териториални инициативи, насочени към оползотворяване потенциала за развитие на приоритетни икономически дейности			**1000,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**500,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 4.2.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, стимулиращи развитието на алтернативни видове туризъм и на земеделието			**1000,00**			**0,00**	**0,00**	**250,00**	**500,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
Предложения за нови проекти за	4.2.1.1.1	Проект за изграждане на пазарни партньорства със съседни общини в областта на индустрия и земеделие	500,00	/Община/ СГО/Частен/ ТГС	Община				250,00	250,00		

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Наименование	Номер на проект	Наименование	Индикативна стойност	Източник на финансиране	Отговорник	Период на реализация						
			хил. лв.			2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
реализация	4.2.1.1.2	Проект за изграждане на партньорства със съседни общини в областта на туризма за предлагане на регионален туристически продукт	500,00	Община/ СГО/Частен/ ТГС/ОПРР	Община			250,00	250,00			
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи			**4500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2250,00**	**2250,00**	**0,00**	**0,00**
Специфична цел 4.3.1.: Подобряване на институционалното сътрудничество чрез участие в регионални инициативи - с акцент върху установяването на териториални партньорства на трансгранично ниво			**4500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2250,00**	**2250,00**	**0,00**	**0,00**
Мярка 4.3.1.1. Изпълнение на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми за подобряване на социалното и икономическото развитие			**500,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**250,00**	**250,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нов проект за реализация	4.3.1.1.1	Проект за развитието на бизнеса и предприемачеството между фирми от община Видин и побратимени с гр. Видин градове	500,00	ТГС/Програма "Дунав"	Община				250,00	250,00		
Мярка 4.3.1.2. Подкрепа реализацията на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми, насочени към подобряване качеството на живот на населението			**4000,00**			**0,00**	**0,00**	**0,00**	**2000,00**	**2000,00**	**0,00**	**0,00**
Предложение за нови проекти за реализация	4.3.1.2.1	Проект за възстановяване на сгради с историческо и културно значение на територията на община Видин и общини от съседни страни - туининг проекти	3000,00	ТГС/Програма "Дунав"	Община				1500,00	1500,00		
	4.3.1.2.1	Проект за съвместни прояви с културна и образователна насоченост между община Видин и побратимени с гр. Видин градове	1000,00	ТГС/Програма "Дунав"	Община				500,00	500,00		
Общо всички приоритетни области			**168597,50**			**0,00**	**0,00**	**8218,50**	**71328,70**	**62591,90**	**21370,80**	**5087,60**

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Общински план за развитие на община Видин 2014-2020

ПЕРИОД 2014-2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране							Частно финансиране		ОБЩО
ПРИОРИТЕТИ	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял %	Централен бюджет	Общ дял %	Фондове на ЕС	Общ дял %	Други източници	Общ дял %	Фондове, фирми	Общ дял %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Общо всички приоритетни области	**8429,88**	**0**	**5**	**25289,63**	**15**	**109588,38**	**65**	**8429,88**	**5**	**16859,75**	**10**	**168597,50**
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА	1006,85	0	5	3020,55	15	13089,05	65	1006,85	5	2013,70	10	20137,00
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията	1006,85	0	5	3020,55	15	13089,05	65	1006,85	5	2013,70	10	20137,00
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	229,50	0	5	688,50	15	2983,50	65	229,50	5	459,00	10	4590,00
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.	229,50	0	5	688,50	15	2983,50	65	229,50	5	459,00	10	4590,00
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм	517,85	0	5	1553,55	15	6732,05	65	517,85	5	1035,70	10	10357,00
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината	30,00	0	5	90,00	15	390,00	65	30,00	5	60,00	10	600,00
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО	**2603,35**	**0**	**5**	**7810,05**	**15**	**33843,55**	**65**	**2603,35**	**5**	**5206,70**	**10**	**52067,00**
Стратегическа цел 2: Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението	2603,35	0	5	7810,05	15	33843,55	65	2603,35	5	5206,70	10	52067,00
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора	748,45	0	5	2245,35	15	9729,85	65	748,45	5	1496,90	10	14969,00

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общински план за развитие на община Видин 2014-2020

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

ПЕРИОД 2014-2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране							Частно финансиране		ОБЩО
ПРИОРИТЕТИ	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял %	Централен бюджет	Общ дял %	Фондове на ЕС	Общ дял %	Други източници	Общ дял %	Фондове, фирми	Общ дял %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация	669,20	0	5	2007,60	15	8699,60	65	669,20	5	1338,40	10	13384,00
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната	645,05	0	5	1935,15	15	8385,65	65	645,05	5	1290,10	10	12901,00
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	415,35	0	5	1246,05	15	5399,55	65	415,35	5	830,70	10	8307,00
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора	125,30	0	5	375,90	15	1628,90	65	125,30	5	250,60	10	2506,00
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА	**4294,68**	**0**	**5**	**12884,03**	**15**	**55830,78**	**65**	**4294,68**	**5**	**8589,35**	**10**	**85893,50**
Стратегическа цел 3: Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда	4294,68	0	5	12884,03	15	55830,78	65	4294,68	5	8589,35	10	85893,50
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура	1830,25	0	5	5490,75	15	23793,25	65	1830,25	5	3660,50	10	36605,00
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината	500,00	0	5	1500,00	15	6500,00	65	500,00	5	1000,00	10	10000,00
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин	1964,43	0	5	5893,28	15	25537,53	65	1964,43	5	3928,85	10	39288,50
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ	**525,00**	**0**	**5**	**1575,00**	**15**	**6825,00**	**65**	**525,00**	**5**	**1050,00**	**10**	**10500,00**
Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване	525,00	0	5	1575,00	15	6825,00	65	525,00	5	1050,00	10	10500,00

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

ИНДИКАТИВНА ФИНАНСОВА ТАБЛИЦА

Общински план за развитие на община Видин 2014-2020

ПЕРИОД 2014-2020	Местно публично финансиране		Външно публично финансиране							Частно финансиране		ОБЩО
ПРИОРИТЕТИ	Общински бюджет	Местни публични фондове	Общ дял %	Централен бюджет	Общ дял %	Фондове на ЕС	Общ дял %	Други източници	Общ дял %	Фондове, фирми	Общ дял %	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи	250,00	0	5	750,00	15	3250,00	65	250,00	5	500,00	10	5000,00
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности	50,00	0	5	150,00	15	650,00	65	50,00	5	100,00	10	1000,00
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи	225,00	0	5	675,00	15	2925,00	65	225,00	5	450,00	10	4500,00

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	Брой изпълнени проекти за насърчаване на предприемачеството и инвестициите	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 1.1.1: Създаване на благоприятна среда, подкрепяща предприемаческите инициативи в община Видин	Брой местни предприятия, получили финансиране чрез схеми за безвъзмездна помощ за стартиращи предприемачи	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.1.1.1.: Подкрепа за инициативи, включително на СГО за обучения, преквалификация, разпространение на реализирани добри практики и информация сред предприемачите и работната сила от община Видин	Брой МСП, получили информационно-консултантски услуги	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.1.1.2.: Подкрепа за инициативи, вкл. на СГО, свързани с опазването на околната среда, културно-историческото наследство и местните традиции на територията на община Видин	Брой новосъздадени добри практики за устойчив туризъм	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.1.1.3.: Подкрепа за проекти, насърчаващи внедряването на иновации в местната икономика	Брой реализирани проекти за публично-частни партньорства Брой новосъздадени логистични паркове	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.	Брой местни фирми, обхванати от новосъздаден(и) клъстер(и)	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 1.2.1: Привличане на инвестиции и реализиране на партньорства в областта на приоритетни области на развитие. Подобряване на административните услуги за бизнеса.	Брой реализирани проекти за публично-частни партньорства Брой обучени предприемачи и служители на общинската администрация	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.2.1.1.: Създаване на експертен екип към община Видин в подкрепа на местната администрация при реализирането на проекти с инвестиционен характер	Брой на бизнес форумите проведени на територията на община Видин в подкрепа на изграждането на бизнес мрежи и клъстери	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.2.1.2.: Подкрепа на проекти, стимулиращи предприемачеството и развитието на малкия и среден бизнес	Брой на сключените партньорства между местни предприятия, университети и научно-изследователски институции и лаборатории	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.2.1.3.: Подкрепа на проекти, насърчаващи развитието на публично-частното партньорство	Брой местни предприятия, получили финансиране чрез гаранционни схеми и финансови инструменти за стартиращи предприемачи и съществуващи МСП;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм	Брой на новосъздадените места за настаняване в туризма	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 1.3.1: Оползотворяване потенциала за развитие на традиционни и алтернативни екологоустойчиви видове туризъм	Брой новоразработени туристически продукти на територията на общината	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 1.3.1.1.: Подкрепа за проекти, насочени към съхраняване и устойчиво използване на културно-историческото наследство	Брой на разработените и пазарно предлагани регионални туристически пакети	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.3.1.2.: Подкрепа на инициативи, насърчаващи развитието на екологосъобразния туризъм и промотиращи територията на община Видин като туристическа дестинация	Брой новосъздадени добри практики за устойчив туризъм	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.3.1.3.: Реализиране на проекти, насочени към възстановяване на съществуващата и изграждане на нова туристическа инфраструктура и комуникации до всички значими туристически обекти	Брой реализирани проекти за публично-частни партньорства	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.3.1.4.: Подкрепа на дейности и проекти, насочени към подобряване на достъпа до информация за възможностите за развитие на различни видове туризъм в община Видин	Брой туристически атракции, създадени или реновирани и експонирани	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината	Темп на нарастване на оборотите на стопанските субекти в общината (в лв. и %)	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 1.4.1: Създаване на благоприятни условия за повишаване на добавената стойност от произвежданата земеделска продукция	Брой новосъздадени земеделски организации по реда на ЗЗД или ЗЮЛНЦ	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 1.4.1.1.: Подкрепа на проекти и дейности, насочени към подобряване на възможностите за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция	Брой на фермите в които се реализира биологично земеделие Брой на новите пазари за зем. продукция	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 1.4.1.2.: Подкрепа на инициативи за изграждане на преработвателни комплекси и земеделски борси	Брой реализирани иновативни проекти създали „полезен модел" или „патент"	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора	Брой на учениците със средно образование от община Видин продължили образованието си във ВУЗ	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.1.1: Подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура и на възможностите за развитие на младите хора в община Видин	Брой на новосъздадените/ реновирани образователни заведения	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.1.1.1. Реализиране на проекти за ремонт, обновление и повишаване на енергийната ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост	Брой на училищата и детските заведения с реализиран проект за обновление и мерки за ЕФ.	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.1.1.2. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици на територията на общината	Брой на новите транспортни средства, маршрути и възможности	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна
програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд."

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 2.1.1.3. Подкрепа на инициативи на СГО и бизнес сектора, насочени към професионално обучение в областите предприемачество, туризъм, биоземеделие, животновъдство	Брой на обучените	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.1.1.4. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към развитие на младежките дейности	Брой реализирани проекти	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.1.2: Развитие на благоприятна среда за пълно включване на децата в образователната система и превенция на преждевременното отпадане	Брой на учениците получили средно образование в училища от община Видин	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.1.2.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към повишаване на капацитета на учебните заведения за работа с деца и ученици от социално уязвими обществени групи	Брой на учениците от социално уязвимите групи получили подкрепа	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация	Брой на реализираните проекти, насочени към трайно безработни лица	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.2.1: Подобряване на условията за трудова заетост и професионална реализация на всички социални групи в обществото	Брой изпълнени проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск или уязвими групи;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.1.1. Реализиране на проекти, насърчаващи наемането на младежи на възраст до 29 години включително и на дългосрочно безработни лица /с продължителност на регистрацията над една година/	Брой на реализираните проекти, насочени към смекчаване на младежката безработица до 29г.	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 2.2.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към създаване на условия за повишаване на заетостта	Брой на регистрираните трайнобезработни лица	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.2.2: Развитие на социалните услуги, предоставяни в общността и социално включване на територията на населените места в община Видин	Брой на реализираните проекти, насочени към заетостта	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.1. Реализиране на проекти за предоставяне на социални грижи в домашна среда - социален личен асистент, домашен помощник	Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.2. Реализиране на проекти за разширяване на услугата домашен социален патронаж и обществена трапезария на територията на общината	Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.3. Реализиране на проекти за създаване на дневни центрове за грижи за възрастни хора и лица с увреждания	Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.4. Реализиране на проекти за създаване на защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и развитие на социални услуги от резидентен тип за временно настаняване	Брой лица в неравностойно социално положение, обхванати от проекти и дейности за социално включване;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 2.2.2.5. Подкрепа реализацията на проекти за разкриване на центрове за обществена подкрепа, центрове за социална рехабилитация и интеграция	Брой лица, получили социални услуги по проекти за предоставяне на социални услуги за лица в риск;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.6. Подкрепа реализацията на проекти за разработване на нови социални услуги за уязвими групи в обществото, предлагащи защитена заетост в социални предприятия	Брой лица в неравностойно социално положение, обхванати от проекти и дейности за социално включване;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.7. Реализацията на проекти за социализация на деца, семейства, лица с увреждания, самотно живеещи възрастни хора и други лица в риск, чрез предоставяне на интегриран тип социални услуги	Брой лица в неравностойно социално положение, обхванати от проекти и дейности за социално включване;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.8. Подкрепа реализацията на проекти за обновление на общински сграден фонд и реконверсия в социални жилища	Брой на новосъздадените/реновирани социални сгради и заведения	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.9. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на нови социални жилища в община Видин	Брой новоизградени социални жилища	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.2.2.10. Реализиране на проекти, насочени към обновление, повишаване на енергийната ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и инфраструктура	Брой обновени общински сгради към социалния сграден фонд	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.2.3: Повишаване на личната и обществена сигурност на населението	Брой на регистрираните битови престъпления и престъпления към личността	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 2.2.3.1. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на видеонаблюдение в населените места на територията на община Видин	Брой на инсталираните видеокамери	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура	Брой на новосъздадените/ реновирани здрави заведения	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.3.1. Подобряване превенцията на социално значими заболявания и гарантиране правото на равнопоставен достъп до извънболнична и болнична медицинска помощ	Брой на реализираните проекти за закупуване и инсталиране на ново здравно оборудване	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.3.1.1. Подкрепа реализацията на проект по линия на ОП „Региони в растеж“ за доставка на ново болнично оборудване и технологии за ранна диагностика	Брой ново оборудване за ранна диагностика в МБАЛ гр. Видин	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.3.1.2. Реализиране на проекти за оптимизация, модернизация и преоборудване на Център за спешна медицинска помощ /ЦСМП/ към МБАЛ „Света Петка“ - гр. Видин	Брой ново оборудване и линейки за ЦСМП	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.3.1.3. Реализиране на проекти за подобряване състоянието на здравната инфраструктура за извънболнична помощ	Брой ново оборудване в Медико-диагностичен център	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

“Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна
програма “Административен капацитет”, съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд.”

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 2.3.1.4. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в обекти на предучилищната и училищна образователна инфраструктура в общината	Брой здравни прегледи на година	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.3.1.5. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в населените места на община Видин чрез здравни медиатори	Брой здравни медиатори по населени места	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	Брой изградена/реновирани обекти за културни, младежки и спортни дейности	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 2.4.1. Съхранение на материалното и нематериалното културно наследство на територията на община Видин	Брой културни, младежки и спортни събития, организирани по проекти на общината.	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.4.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към разнообразяване на културно-просветната дейност в община Видин	Брой изградена/реновирани обекти за културни, младежки и спортни дейности	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.4.1.2. Реализиране на проекти, разширяващи и разнообразяващи културно-просветната дейност на територията на общината	Брой на реализираните културно-просветни проекти	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора	Брой на реализираните проекти, подобряващи административното и информационно обслужване	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна
програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 2.5.1. Нарастване броя на реализираните публични проекти в община Видин и предоставяне на ефективни публични услуги за гражданите и бизнеса	Брой на предоставяните публични услуги	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.5.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към развитие на административния капацитет на общинската администрация	Брой на проектите за обучение и преквалификация на служители от общинска администрация	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 2.5.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на административния сграден фонд	Брой на проектите за подобряване състоянието на административния сграден фонд	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура	Брой на реализираните проекти за реновиране на селищна инфраструктура	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 3.1.1. Обновление на техническата инфраструктура в населените места на територията на община Видин	Брой на реализираните проекти за благоустрояване в селищата на общината.	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.1.1.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови пътища, тротоари, алеи, зелени площи, междублокови пространства и съпътстваща инфраструктура в населените места от община Видин	Дължина на рехабилитираната общинска пътна мрежа (км.), тротоари, зелени площи и съпътстваща инфраструктура	Метри	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.1.2.: Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на газопреносна мрежа	Брой на реализираните проекти, насочени към развитие на газопреносна мрежа	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Мярка 3.1.1.3.: Подкрепа реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност	Брой реализирани проекти, насочени към повишаване на енергийната ефективност Брой на новоизградените лампи за обществено осветление	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.1.4.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нова водностопанска инфраструктура в населените места от общината	Изградена/рехабилитирана ВиК мрежа (км.); Брой на домакинствата с подобрен режим на водоснабдяване; Прогнозно намаляване на загубите на вода по мрежата (%); Обработваеми земеделски земи с хидромелиорации (дка.); Брой на изградените пречиствателни станции за отпадни води;	км/Брой/%/дка	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.1.5.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови телекомуникационни мрежи на територията на община Видин	Брой на домакинствата с достъп до високоскоростен интернет;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 3.1.2. Подобряване състоянието на общинската пътна инфраструктура на територията на община Видин	Дължина на обновената извънселищна инфраструктура	метри	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.2.1.: Реализация на проекти за обновление на общински пътища и транспортна инфраструктура	Дължина на рехабилитираната общинска пътна мрежа (км.);	метри	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 3.1.3. Подобряване осигуреността на територията с устройствени планове, кадастрални и регулационни планове	Брой нови ПУП в производствените зони	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.1.3.1.: Изработване на нови ПУП, кадастрални и регулационни планове	Брой нови ПУП за инвестиционни проекти	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината	Брой проекти за опазване на околната среда	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 3.2.1.: Подобряване на параметрите на околната среда на територията на населените места в общината	Брой проекти за опазване на околната среда в населените места	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.2.1.1.: Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в селищата на община Видин, за подобряване на качеството на атмосферния въздух и намаляване на ФПЧ.	Брой въведените системи в населените места за разделно събиране на битовите отпадъци; Брой на изградените площадки за сортиране и опаковане на разделно събраните битови отпадъци;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.2.1.2.: Подкрепа изпълнението на проекти за подобряване на качествените параметри на повърхностни и подземни водни тела в общината	Дължина на брегоукрепените участъци на р. Дунав	Метри	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 3.2.2.: Подобряване на параметрите на околната среда извън територията на населените места в общината	Брой проекти за опазване на околната среда в извънселищни територии	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.2.2.1.: Подкрепа реализацията на проекти за идентифициране, оценка, закриване и саниране на нерегламентираните сметища на територията на община Видин	Брой на закритите и рехабилитирани нерегламентирани депа за битови отпадъци	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин	Брой реализирани проекти за селищна инфраструктура	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 3.3.1.: Подобряване параметрите на инфраструктурата за свободното време, спорт и младежки дейности	Брой нови спортни съоръжения	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.3.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на материално-техническата база за масови спортни игри и инициативи	Брой новоизградени/обновени обекти за масови спортни игри и инициативи Изградени детски площадки (бр.) Брой облагородени паркове	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 3.3.2.1. Подкрепа за проекти за саниране на общинския жилищен фонд	Брой санирани жилищни секции; Брой санирани/преустроени общински жилища	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи	Брой проекти по ТГС	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна
програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз
чрез Европейския социален фонд."

МАТРИЦА НА ИНДИКАТОРИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА
ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ВИДИН ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 4.1.1.: Участие в инициативи за териториално сътрудничество, насочени към развитие на транспортните системи и логистиката	Брой на осъществените сътрудничества със съседни общини и области, подобряващи транспортната система;	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 4.1.1.1. Подкрепа реализацията на проекти за подобряване на териториалното сътрудничество в областта на транспорта и логистиката	Брой проекти реализирани в подкрепа на транспорта и логистиката	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности	Брой на осъществените сътрудничества с други градове, общини, административни области, региони, вкл. от съседни държави за реализацията на дейности от съвместен интерес (проекти/инициативи/прояви).	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Специфична цел 4.2.1.: Установяване на партньорски териториални инициативи, насочени към оползотворяване потенциала за развитие на приоритетни икономически дейности	Брой проекти за териториално сътрудничество	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 4.2.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, стимулиращи развитието на алтернативни видове туризъм и на земеделието	Брой териториални инициативи подкрепящи земеделието и туризма	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи	Брой регионални инициативи	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

"Проектът се осъществява с финансовата подкрепа на Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд."

Приоритет, специфична цел, мярка	Индикатор	Мярка	Източник на информация	Период на отчитане
1	2	3	4	5
Приоритети, специфични цели, мерки	*Описание на индикатора*	*хил. лв, %, друго*	*НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.*	*6 мес, 1 год, друго*
Специфична цел 4.3.1.: Подобряване на институционалното сътрудничество чрез участие в регионални инициативи - с акцент върху установяването на териториални партньорства на трансгранично ниво	Брой проекти за регионални иниацитиви на институционално ниво	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 4.3.1.1. Изпълнение на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми за подобряване на социалното и икономическото развитие	Брой проекти за регионални иниацитиви на институционално ниво подобряващи социално-икономическото развитие	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година
Мярка 4.3.1.2. Подкрепа реализацията на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми, насочени към подобряване качеството на живот на населението	Брой проекти за регионални иниацитиви на институционално ниво подобряващи параметри на качеството на живот в общината	Брой	НСИ, Община, ИСУН	1 година

Д О К Л А Д

ОТ ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014-2020 НА ОБЩИНА ВИДИН

ДОКЛАД ОТ ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ 2014-2020 НА ОБЩИНА ВИДИН

КОНТАКТИ

Възложител: Община Видин, Р. България
Организация: Община Видин
Законен представител: инж. Огнян Ценков - Кмет
Адрес: гр. Видин 3700, пл. „Бдинци” №2
web http://vidin.bg/

Изпълнител: ПроАктив Тийм ЕООД
Организация: ПроАктив Тийм ЕООД
Законен представител: Веселина Георгиева
Адрес: София 1303, бул. Ал. Стамболийски № 84-86
етаж 4, офис 15
web www.proactive-team.com/

СПИСЪК НА ЕКСПЕРТЕН ЕКИП НА ИЗПЪЛНИТЕЛЯ

КЛЮЧОВИ ЕКСПЕРТИ	
Веселина Георгиева	Ръководител на експертния екип
проф. Йордан Ботев	Експерт „Стратегическо планиране и оценки”

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ **4**

СПИСЪК НА ГРАФИКИТЕ **4**

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА **5**

ВЪВЕДЕНИЕ **6**

I. РОЛЯ, ФУНКЦИЯ И ЦЕЛИ НА ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ОЦЕНКА. ПРИЛОЖЕН ПОДХОД. **7**

1.1. Роля и функция на предварителната оценка 7

1.2. Цели на предварителната оценка 9

1.3. Приложен подход за изпълнение на предварителната оценка 12

II. ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ **16**

2.1. Структура на общинския план за развитие 16

2.2. Анализ на икономическото и социалното развитие на община Видин 18

2.3. SWOT анализ 27

2.4. Стратегическа рамка 31

2.4.1. Структурно съответствие 32

2.4.2. Външно съответствие 38

2.4.3. Вътрешно съответствие – интегрираност, взаимодействие и допълняемост 54

2.4.4. Реалистичност и приложимост 55

2.5. Индикативна финансова таблица 57

2.6. Индикатори за наблюдение и оценка на плана 61

2.7. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на плана 62

2.8. Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност 63

2.9. Програма за реализация 63

2.9. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени. 65

2.11. Обща оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР 65

III. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА ПО РЕДА НА ЗООС **75**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ **76**

ПРИЛОЖЕНИЯ **78**

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица № 1: Цикъл на оценяването, във връзка с целите и критериите. 8
Таблица № 2: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. със стратегия Европа 2020 40
Таблица № 3: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с НПР БГ2020 42
Таблица № 4: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с НСРР 2012-2022 г. 45
Таблица № 5: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с РПР на СЗР 2014-2020 г. 48
Таблица № 6: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с ОСР на област Видин 2014-2020 г. 51
Таблица № 7: Скала за оценка силата на въздействие на ОПР върху основните социално-икономически показатели за развитие на територията. 66
Таблица № 8: Предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основните социално-икономически показатели за развитието на община Видин през период 2014 – 2020 г. 67

СПИСЪК НА ГРАФИКИТЕ

Графика № 1: Връзка между основните фази на ОПР с видовете оценки. 8
Графика № 2: Стратегическа рамка на ОПР на община Видин 2014-2020 г. 32
Графика № 3: Разпределение на компонентите на стратегическата рамка на ОПР по приоритетни области на развитие. 35
Графика № 4: Място на ОПР на община Видин 2014-2020 г. в цялостния процес (йерархия) на планиране 39
Графика № 5: Разпределение на средствата за реализация на ОПР 2014 – 2020 г. по източници на финансиране. 59
Графика № 6: Разпределение на средствата на ОПР на община Видин 2014 - 2020 г. по Стратегически цели 60

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗООС	Закона за опазване на околната среда
ЗРР	Закон за регионално развитие
ИСУН	Информационна система за управление и наблюдение
ИФТ	Индикативна финансова таблица
МСП	Малки и средни предприятия
НПР БГ2020	Национална програма за развитие: България 2020
НСИ	Национален статистически институт
НСРР	Национална стратегия за регионално развитие
ОП	Оперативни програми
ОПР	Общински план за развитие
ОСР	Областна стратегия за развитие
ПО	Предварителна оценка
ППЗРР	Правилник за прилагане на закона за регионално развитие
РПР	Регионален план за развитие
СЗР	Северозападен район от ниво 2
EVALSED	The resource for the evaluation of Socio-Economic Development

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад е изготвен в изпълнение на договор за услуга, сключен между община Видин и „Проактив тийм" ЕООД. Предметът на договора е „Изготвяне на Предварителна оценка (ПО) на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г." в изпълнение на чл. 32, ал.1 и чл. 36, ал. 1. от Закона за регионалното развитие (ЗРР)[1].

Общинският план за развитие на община Видин за периода 2014 – 2020 г. е основополагащ, стратегически, динамичен документ и важен инструмент при формирането и провеждането на устойчиво и балансирано местно развитие в посочената територия. Документът очертава средносрочната перспектива за икономическо, социално, инфраструктурно и екологично развитие на общината за период от седем години.

В съответствие с чл. 32 на ЗРР, при разработването на Общинския план за развитие задължително се извършва предварителна оценка. Тя включва: 1) оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР; 2) екологична оценка по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Предварителната оценка е незаменим инструмент, който е съпровождащ и интерфериращ процеса на планиране и програмиране. По тази причина приносът се проявява още в хода на разработване на документа и позволява навременна намеса за отстраняване на допуснати неточности и несъответствия и за подобряване качеството на плановия документ.

Основната цел на предварителната оценка е да способства за бъдещото ефективно и ефикасно изпълнение на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г.

Предварителната оценка на социално-икономическото въздействие следва да послужи като база за сравнение и ориентир за извършване на надеждна междинна и последваща оценка за резултатите от изпълнението на ОПР на община Видин за периода 2014–2020 г.

[1] Обн. ДВ. бр.50 от 30 Май 2008г., изм. ДВ. бр.47 от 23 Юни 2009г., изм. ДВ. бр.82 от 16 Октомври 2009г., изм. ДВ. бр.93 от 24 Ноември 2009г., изм. и доп. ДВ. бр.82 от 26 Октомври 2012г., изм. ДВ. бр.66 от 26 Юли 2013г., доп. ДВ. бр.22 от 11 Март 2014г., изм. ДВ. бр.98 от 28 Ноември 2014г., изм. ДВ. бр.9 от 3 Февруари 2015г.

I. РОЛЯ, ФУНКЦИЯ И ЦЕЛИ НА ПРЕДВАРИТЕЛНАТА ОЦЕНКА. ПРИЛОЖЕН ПОДХОД.

1.1. Роля и функция на предварителната оценка

Нормативната основа дава правна база за провеждането на предварителна оценка, но не дава дефиниция на ПО по принцип, както и на ПО на ОПР.

В контекста на ЕС оценяването се разбира като преценка на публичната намеса в развитието, съобразно резултатите, въздействията и нуждите, които намесата цели да задоволи. Оценяването е систематична дейност, която се извършва на основата на обективни стандарти и критерии и може да се прилага към политика, план, стратегия, програма или проект. Оценката е периодично съждение за съответствието, ефикасността, ефективността, въздействието, устойчивостта на проект, програма, план, стратегия или политика съобразно предварително определените цели на съответния документ.

Основната цел на оценяването е подобряване на опита на администрацията в планирането и прилагането на публични програми и политики, поради което основните цели на оценяването са свързани с планиране, изпълнение и отчетност.

Оценката е от важно значение, за да се идентифицират тенденциите, да се проследява прогресът, да се извлекат поуките, да се корелират действията с променящите се условия, да се отговори на новите предизвикателства, да се осигури отчетност, да се развие капацитет чрез учене. Всички тези функции на оценяването са еднакво важни и нито една от тях не изключва друга.

Основните критерии, които се използват за постигане на обективна преценка, са критериите за приложимост, обоснованост, ефективност, ефикасност, въздействие и устойчивост.

В зависимост от целта на оценяването - дали е за подобряване на планирането, за проверка на изпълнението или за постигане на по-голяма отчетност и времевия момент на оценката се различават предварителна, междинна и последваща оценка. Всички те ползват повечето от обективните критерии, но за различните видове оценки различните критерии имат различна тежест:

Таблица № 1: Цикъл на оценяването, във връзка с целите и критериите.

Основни оценъчни въпроси	Предварителна оценка	Междинна оценка	Последваща оценка
Цел на оценяването	Планиране	Изпълнение	Отчетност
Обоснованост	+ + +	+	+
Приложимост	+ +	+ + +	+
Ефективност	+	+ + +	+ +
Ефикасност	+	+ + +	+ +
Въздействие	-	+	+ + +

Източник: По „EVALSED: The resource for the evaluation of Socio-Economic Development" , September 2013

Връзката между различните фази на осъществяване на публичните политики, в конкретния случай изпълнение на ОПР, с видовете оценки е пряка и позволява:

- да се направи предварителна оценка на въздействието на ОПР;
- да се измери постигнатият напредък в процеса на неговото прилагане;
- да се оцени крайният ефект в сравнение с очакваните резултати.

Тази връзка схематично е представена на **Графика №1.**

Графика № 1: Връзка между основните фази на ОПР с видовете оценки.

Източник: По Наръчник за прилагане, мониторинг и оценка на политики и законодателство в България, проект ФАР BG-0103.01 "Стратегическо планиране и координация".

Оценките следват логиката на реализация на ОПР. **Предварителната оценка** (ex ante) подпомага идентифицирането на обществените потребности, формулирането на целите на ОПР, правилното им таргетиране, отчитане на рисковете и предизвикателствата. Тя изпълнява **„диагностични"** функции, разкрива тяхната целесъобразност и приложимост, подпомагайки разработването им.

Междинната (mid-term) оценка проследява напредъка на осъществяваните политики и качеството на тяхното изпълнение. Последващата (ex post) оценка се фокусира върху постигнатите резултати и осъществените въздействия и извежда препоръки за следващия програмен период.

В този цикъл на оценяването, **предварителната оценка на ОПР** се извършва още при формулирането на публичните политики и разработването на плана, като предшества тяхното осъществяване. Тя **подпомага** определянето на целите, средствата, инструментите и ресурсите, в чиито рамки ОПР ще се реализира. Чрез нея в по-голяма степен се гарантират реалистичността, адекватността и кохерентността на ОПР. Нейното основно предназначение е и да оцени предварително възможните последици от осъществяването на плана, да вземе предвид потребностите и очакванията на заинтересованите страни, да оцени съществуващите рискове и потенциалните конфликти.

1.2. Цели на предварителната оценка

Предварителната оценка на Общинския план за развитие на Община Видин за периода 2014-2020 г. има за цел да подпомогне процеса по разработването му, като се фокусира върху адекватността и реалистичността на определените цели и приоритети, измеримост на постигнатите резултати чрез коректно формулирани и реално измерими индикатори и необходимите ресурси и действия за реализацията му, с оглед постигане на балансирано и устойчиво социално-икономическо развитие на общината.

Оценката има за задача да установи дали планът е съобразен с целите и приоритетите на политиката за социално-икономическо сближаване на Европейския съюз и националните, регионалните и областните стратегически документи за регионално развитие, като Областната стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 (ОСР), Регионалният план за развитие на Северозападен район от ниво 2 2014-2020 (РПР на СЗР), Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 (НСРР) при спазване разпоредбите на Закона за регионалното развитие, Правилника за прилагане на ЗРР (ППЗРР) и Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.).

Чрез обобщен анализ и препоръки се цели постигане на реалистична обоснованост на плана, който дефинира и определя политиката за балансирано и устойчиво социално-икономическо развитие на общината през разглеждания период.

В контекста на горе посоченото, **основната цел** на предварителната оценка е да допринесе за подобряване качеството на ОПР и да способства за бъдещото му ефективно и ефикасно изпълнение.

Специфичните цели са следните:

- Да се гарантира съгласуваност на ОПР и заложените в него стратегически цели и приоритети с документите, които са от значение за подготовката му на европейско и национално ниво, секторни стратегии, Регионалния план за развитие, Областна стратегия за развитие и други;
- Да се гарантира съгласуваност на ОПР, като се оцени социално-икономическия анализ и SWOT-анализа, реалистичността и адекватността на заложените цели и приоритети за местно развитие, предвидената система за наблюдение, оценка и актуализация, включително предложените индикатори, необходимите действия за осигуряване на информация и публичност и прилагане на принципа на партньорство;
- Да се гарантира спазване на принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;
- Да се прецени адекватността на общата оценка на необходимите ресурси за реализация на ОПР за периода 2014–2020 г.;
- Да се оценят дейностите, предложени за прилагането на принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- Да се оцени съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г.

За постигането на тези цели са изпълнени следните задачи:

- Извършена оценка на обхвата и фокуса на анализа на актуалните тенденции и процеси, проблеми и потенциали на икономическото, социалното, инфраструктурното и екологичното развитие на община Видин;

- Извършена оценка на съответствието и обвързаността на SWOT - анализа със социално–икономическия анализ и с дефинираните цели и приоритети за развитие на общината;
- Извършена оценка на реалистичността и приложимостта на визията, целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г., интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети и стратегически цели, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво;
- Извършена преценка на обема и ефективността на предвидените финансови ресурси за постигане целите на Общинския план за развитие за периода 2014-2020 г. и обосноваността на разпределението им спрямо заложените приоритети;
- Извършен анализ на уместността, яснотата и броя на индикаторите за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР за периода до 2020 г., включително по отношение на информационното им осигуряване;
- Извършена оценка на описаните действия и механизми за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включване на партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение, както и дейностите за информационно осигуряване и публичност на плана;
- Извършена оценка на съответствието, целесъобразността и ефективността на Програмата за реализация на ОПР за периода 2014-2020 г.

Тъй като предварителната оценка покрива ефектите и процесите, тя се базира на следните основни принципи:

- **Съответствие** – анализ доколко формулираните приоритети, цели и мерки кореспондират с дефинираните проблеми и потребности в общината. Друг аспект на анализ е съответствието на общинския план с документите за планиране на регионалното развитие на регионално, национално и европейско равнище;
- **Приоритетност** – оценява се дали заложените цели са насочени към преодоляване на ключови ограничения в общината и дали са подбрани с предимство приоритетни за общината решения, имащи синергичен ефект;

- **Ефикасност** – анализирана е връзката между планираните ресурси и очакваните резултати по цели и направления;
- **Ефективност** – анализът дава информация доколко чрез реализацията на така формулираната стратегическа част ще се постигне трайно решение на ключовите проблеми в общината;
- **Устойчивост на резултатите** – направена е преценка до каква степен може да се очаква, че предвидените приоритетни направления и цели в развитието ще запазят своята релевантност към хоризонта на програмния документ, в съответствие с предвиденото финансово осигуряване.

1.3. Приложен подход за изпълнение на предварителната оценка

Оценката е извършена като са взети предвид Методическите указания за разработване на ОПР на МРРБ от септември 2011 г., Насоките на ЕК относно осъществяването на предварителни оценки за програмния период 2014-2020 за програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския Социален фонд и Кохезионния фонд[2], както и добри насоки и добри практики при осъществяване на оценки на програми и проекти.

За осъществяване на оценката са използвани следните методи:

- **Проучване** - проучване на документи, информация и данни от различни източници;
- **Анализ и синтез** – анализира се базовата входяща информация и данни и се обобщават резултатите за нивото на въздействие на изпълнение на ОПР;
- **Сравнение** – сравняват се данни, факти, показатели и резултати. На база на сравнението се правят изводи и препоръки;
- **Графичен метод** – за изобразяване на данни, факти, тенденции чрез геометрически изображения.

Проучване - през този етап бяха проучени следните европейски, национални, регионални, областни и общински документи имащи отношение към оценката:

Документи на ЕС:

[2] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/ex_ante_en.pdf

- Стратегия „Европа 2020”;
- Териториален дневен ред на ЕС 2020;
- Стратегическа рамка на Европейската комисия за периода 2014-2020 г.;
- Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на съвета от 17 декември 2013 година за определяне на общо приложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета;
- ,,The resource for the evaluation of Socio-Economic Development (EVALSED).

Национални, регионални и областни документи:

- Методически указания за разработване на национална стратегия за регионално развитие (2012-2022 г.), регионални планове за развитие на районите ниво 2 (2014-2020 г.), областни стратегии за развитие (2014-2020 г.), общински планове за развитие (2014-2020 г.);
- Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.;
- Национална програма за развитие: България 2020;
- Национална програма за реформи на република България (2011-2015 г.);
- Национална концепция за пространствено развитие 2012-2025 г.;
- Концепция за програмиране на развитието на Р България, приета от Съвета за развитие към МС, 8 юли 2010 г.;
- Оперативни програми за периода 2014 – 2020 г.;
- Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.;
- Секторни стратегии за развитие, покриващи частично или изцяло периода 2014-2020 г. (в сферата на транспорта, околната среда, енергетиката, икономиката и малките и средни предприятия, развитие на телекомуникационните мрежи, пазара

на труда, иновациите и въвеждането на нови технологии, здравеопазване, образование, култура, социални дейности и др.);

- Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014 – 2020 г.;
- Стратегия за развитие на област Видин 2014 – 2020 г.;
- Доклади от оценки на Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2007-2013 г. и Областна стратегия за развитие на област Видин за периода 2005-2015 г.

Общински документи:

- Последваща оценка на Общински план за развитие на община Видин 2007– 2013 г.;
- Секторни стратегии и програми на общината.

Сравнение - по време на този етап се извърши оценка на интегрираността и взаимодействието между отделните приоритети на ОПР, както и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво.

Анализ и синтез - на този етап бе извършено обобщаване, анализ и оценка на събраните данни, факти и информация. Тук се приложи графичния метод. Изготвена бе предварителната оценка на ОПР, резултатите, от която са описани в настоящия документ. Направени са съответните изводи, обобщения и препоръки към ОПР за периода 2014 – 2020 г.

В заключение, трябва да се посочи, че съществуват сериозни ограничители при изготвянето на предварителната оценка на ОПР на община Видин, които следва да се отчитат при ползването на документа. По - важните от тях са:

- Високата степен на процедурна несигурност по отношение реалистичността на документа във връзка с резултатите от неговото бъдещо прилагане. Високата степен на несигурност на този вид документи е най-вече следствие от един от недостатъците на подхода на стратегическото планиране, свързан с обстоятелството, че то не дава, а и не може да даде, точна и детайлна картина на бъдещето. Целта му е най-вече да дефинира по структуриран начин желаното състояние на територията към определен времеви хоризонт.

- Качеството на оценъчния процес е в пряка зависимост от качеството на процеса на планиране и програмиране на стратегическия документ. Колкото по-задълбочен и ясно параметризиран е цялостният процес на изготвяне на документа, толкова повече информация ще се трансферира към оценъчната процедура и тя ще даде по-голяма вариативност на процеса, респективно повече и по-качествени решения на проблемите и по-ефикасно преодоляване на слабостите на документа.
- Не на последно място, процесът по изготвяне на предварителна оценка, както и всеки оценъчен процес е натоварен с известна степен на субективност, която следва да се взема предвид при използването на резултатите от оценката. Степента на субективност е с комплексен характер и може да се разглежда като функция от компетенцията, опита на оценъчния екип, качеството на процедурата по изготвяне на стратегическия документ, неговото информационно осигуряване и др.

II. ОЦЕНКА НА ОБЩИНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

2.1. Структура на общинския план за развитие

Общинският план за развитие на община Видин е структуриран спрямо разпоредбите на чл. 13, ал.1 от Закона за регионалното развитие. Включените необходими елементи разкриват състоянието и актуалната ситуация в обществото и икономиката, предвидената стратегия за развитие до 2020 и начините за нейното реализиране, включително конкретни проекти.

Общинският план обединява следните основни части – анализ, оценка, стратегическа и финансово-индикативна част, набор от инструменти за реализация, наблюдение и актуализация на Плана.

Общата структура е организирана в следните раздели:

- анализ на икономическото и социалното развитие на общината;
- целите и приоритетите за развитие на общината за периода 2014-2020 г.;
- индикативна финансова таблица, обобщаваща необходимите ресурси за реализация на плана;
- индикаторите за наблюдението и оценката на плана;
- необходимите действия по наблюдението, оценката и актуализацията на плана;
- описание на необходимите действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност;
- програма за реализация на общинския план за развитие, с която се конкретизират проектите за неговото изпълнение, съответните финансови ресурси и звената за изпълнение на проектите.
- мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

Посочените компоненти имат логическа последователност и взаимна обвързаност, като аналитичната част на документа е основа за формулиране на стратегическата част, а дефинираните подходи и механизми за управление, наблюдение и оценка осигуряват практическото изпълнение и постигането на целите и приоритетите.

Освен задължителните компоненти на плана, определени със ЗРР и Методическите указания на МРРБ, ОПР на община Видин съдържа Въведение и Приложения.

Въведението ясно и точно обяснява спецификата, мястото и ролята на документа в процеса на планиране и управление на територията на община Видин през периода до 2020 г., което от своя страна допринася за по-доброто възприемане на ОПР от заинтересованите страни и широката общественост. Изчерпателно са изброени стратегическите документи и политически насоки, които са взети в предвид и в чиито контекст е „разгърнат“ стратегическият документ, което от своя страна ни дава основание да заключим, че същият е разработен в максимално съответствие с водещите стратегически документи на ниво ЕС, страната, Северозападен район от ниво 2 и област Видин. Тази констатация се подкрепя по-нататък от разгърнатата стратегическа рамка и свързаните с нея цели, приоритети и набелязани мерки.

Във въведението е изяснена и демаркацията между Общинския план за развитие на община Видин 2014-2020 г. и Интегрирания план за градско възстановяване и развитие на град Видин 2014-2020 г.

Уводната част на ОПР завършва с графично изобразяване на взаимовръзка между ОПР на община Видин 2014-2020 г. със документите за стратегическо планиране по ЗРР, устройство на територията по Закона за устройство на територията (ЗУТ) и трансгранично развитие.

Приложенията към ОПР са представени в края на документи, непосредствено след основния текст.

Заключение:

В структурно отношение ОПР е построен правилно.

В ОПР са разработени и включени всички задължителни части за този планов документ в съответствие с ЗРР и Методическите указания на МРРБ.

2.2. Анализ на икономическото и социалното развитие на община Видин

Анализът на икономическото и социалното развитие има за цел не само да даде снимка на моментното състояние на показателите на социално-икономическото развитие на общината. Анализът трябва да установи кои са сравнителните предимства, в които следва да се инвестира, за да се създадат условия за устойчиво развитие. Следва да се открояят приоритетните проблеми, за които трябва да се намери решение в стратегическата част на документа. Освен това, трябва да се установи, какво е мястото на общината в националното пространство като се анализира развитието на общината спрямо това на съседните общини, областта, района, както и да се направи териториален разрез в рамките на самата община, като се определят основните и вторични центрове на растеж и се анализират връзките между населените места. В тази връзка е от изключително значение да се направи задълбочен анализ с актуални и достоверни данни.

Общата структура и съдържанието на анализа за икономическо и социално развитие на ОПР на община Видин са конфигурирани съгласно заложената последователност в Методическите указания на МРРБ, като са изведени основните елементи и показатели, които определят развитието в икономическо, социално, инфраструктурно, и екологично естество, както и административния капацитет в логична вътрешноструктурна последователност, а именно:

1.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ПРОФИЛ НА ОБЩИНА ВИДИН

Точката съдържа основната информация в резюме за: географско положение, административна съподчиненост на територията, граници, баланс на територията, транспортно – комуникационни връзки, селищна структура, брой и основни характеристики на населението и др.

Поставен е акцент върху благоприятното транспортно-географско положение на областния и общинския център – гр. Видин, което създава благоприятни възможности за икономическото развитие на общината на национално и международно ниво.

Заключение:

Структурата и съдържанието отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

1.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ НА ОБЩИНА ВИДИН

В раздела е направена оценка на природните потенциали и фактори за развитие. Представена и анализирана е информация в няколко тематични направления: геоложки строеж - морфоложки и литогенни особености; полезни изкопаеми; релеф; климат и климатични ресурси; потенциал за използване на ВЕИ; води и водни ресурси; почвени ресурси; биологично разнообразие и горски ресурси - растителност и животински свят; елементи на националната екологична мрежа - защитени природни територии и защитени зони по НАТУРА 2000.

В края на раздела са изведени основни изводи от извършения анализ на природната среда, обезпечаващи разработването на SWOT анализа.

Заключение:

Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Изготвеният анализ на природната среда е изчерпателен, представена е детайлна информация по компоненти, на базата на която са изведени основни изводи, в контекста на възможностите за развитие на територията.

По-голямата част от данните са визуализирани под формата на релевантен картен материал, което допринася за по-лесното им възприемане.

1.3. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА

Този раздел е разработен в две взаимообвързани направления: Обща характеристика на икономическото развитие на общината и Структура на общинската икономика по икономически сектори.

1.3.1. Обща характеристика на икономическото развитие на община Видин - основни показатели

Анализът е извършен на база основни икономически показатели на нефинансовите предприятия в община Видин. Представени са условията и предпоставките за развитие спрямо наличния вътрешен потенциал, както и основните проблеми и перспективи за икономическо развитие.

1.3.2. Структура на общинската икономика по икономически сектори

В точката е направен съпоставителен анализ на икономическите сектори. В рамките на първичният сектор в отделни точки са разгледани отраслите: селско стопанство (растениевъдство, животновъдство и спомагателни дейности), горско стопанство и рибно стопанство и добивна промишленост. В отделна подточка, също така, много задълбочено е разработена темата „Туризъм". Представена и анализирана е информация за туристическите обекти, разположени в община Видин, които създават възможности за развитие на различни видове туризъм, в т.ч.: културно-исторически, познавателен /природен, екотуризъм/, ловен, риболовен, воден, спортен, винен, балнеоложки, круизен, конгресен туризъм и др.

В края на раздела са изведени основни изводи за икономическото развитие на общината, обезпечаващи разработването на SWOT анализа. Много добро впечатление прави направената прогноза за икономическо развитие на община Видин по икономически сектори /КИД 2008/ посредством Динамичен анализ на движението на дяловете (ДАДД) „Dynamic Shift-Share analysis".

Заключение:

Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Изготвеният анализ на икономическото състояние на община Видин е изчерпателен, представена е актуална информация, на базата на която са формулирани основните тенденции през последните години.

Прави впечатление задълбоченото проучване на секторно и отраслово ниво и добрата обезпеченост със статистически данни. По-голямата част от данните са визуализирани под формата на графики и/или таблици, което допринася за по-лесното им възприемане.

1.4. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

В раздела е направен анализ на тенденциите и процесите в социалния сектор. Анализът е разгърнат в няколко тематични направления: 1.4.1. Демографска характеристика - състояние и тенденции; 1.4.2. Пазар на труда; 1.4.3. Здравеопазване; 1.4.4. Социални услуги; 1.4.5. Образование; 1.4.6. Култура; 1.4.7. Спорт.

1.4.1. Демографска характеристика - състояние и тенденции

Анализът е изготвен задълбочено, като изследваните компоненти проследяват многогодишен период и представят тенденциите и основните изводи за състоянието. Анализирана е и информация в сравнителен порядък, с териториални единици от по-горни нива. В структурно отношение анализът проследява компонентите: брой и гъстота на населението; раждаемост и смъртност на населението; естествен и механичен прираст на населението; полово-възрастова структура на населението; етническа и конфесионална структура на населението; образователна структура на населението. Точката завършва с основни изводи за демографската ситуация в община Видин, както и прогноза за броя на населението на община Видин до 2040 г.

За част от показателите (за които се подържа официализирана статистическа информация), анализът пада на ниво населено място, което допълнително го обогатява и дава възможност за формулиране на мерки и проекти в стратегическата рамка на плана с ясен териториален адрес.

1.4.2. Пазар на труда

Точката включва тематичен анализ на следните области: икономическа активност на населението, заетост и безработица. Изготвеният анализ отговаря в пълна степен на изисквания на Методическите указания на МРРБ.

1.4.3. Здравеопазване

Анализът на системата за здравно обслужване на община Видин покрива информация за здравните заведения и предоставяните здравни услуги на населението. Точката е разработена на база данни, предоставени от Регионална здравна инспекция – Видин.

1.4.4. Социални услуги

Анализът включва социалните направления, в които развива дейност Община Видин, също и брой, вид и капацитет на заведенията за социални услуги в общината, в две категории: Специализирани институции за социални грижи и Социални услуги в общността.

На база на анализа са изведени основните тенденции в развитието на социалните услуги на територията на община Видин. За целите на анализа са използвани данни и

информация от Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Видин 2010-2015 г.

1.4.5. Образование

Анализирани са заведенията за предучилищно обучение и училищно образование, в т.ч. динамиката и броя на учениците и децата, посещаващи образователните институции, работещия педагогически персонал и др. Представена е и информация за Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни лица.

1.4.6. Култура

Представена е информация за културните обекти на територията на общината – читалища, културни институти, паметници на културата, храмове и др., както и информация за организираните и провежданите в рамките на общината културни събития с местен, регионален, национален и международен характер.

1.4.7. Спорт и младежки дейности

В точката е представена информация за възможностите за практикуване на различни видове спорт и спортна дейност.

Към всяка една от точките на раздел *„1.4. Развитие на социалната сфера и човешките ресурси”* са изведени основни изводи, обезпечаващи разработването на SWOT анализа.

Заключение:

Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Като цяло разделът е разработен задълбочено, подкрепен със статистически данни, онагледен с графики и таблици, които дават възможност да се направят логични и точни изводи за тенденциите на развитие на социалната среда, проблемните и критични зони, изискващи конкретни мерки за въздействие.

Към отделните точки на раздела е налице пространствено детерминиран анализ за територията на общината, както и анализ в сравнителен порядък с териториални единици от по-горни нива.

1.5. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА

В раздела е направена оценка на състоянието и развитието на инфраструктурата на общината. Анализът е направен по няколко тематични направления:

1.5.1. Транспортна инфраструктура - пътна мрежа, железопътна мрежа; воден транспорт; въздушен транспорт.

1.5.2. Енергийна инфраструктура – електроснабдяване, възобновяеми енергийни източници и енергийна ефективност, газоснабдяване.

1.5.3. Водностопанска инфраструктура - водоизточници и водохващания, пренос и пречистване на води, водоснабдяване и канализация, пречистване и заустване на отпадни води.

1.5.4. Телекомуникации – информационно общество.

Информацията по точките е подробна и създава ясна представа за текущото състояние относно изследваните компоненти, като е допълнена и с количествени индикатори. Към отделните точките на раздела са изведени основни изводи, обезпечаващи разработването на SWOT анализа.

Заключение:

Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Анализът на инфраструктурната осигуреност на територията е на много добро професионално ниво и като цяло е в съответствие с изискванията за качество на такъв род документи, каквито са общинските планове за развитие. Представената информацията е подкрепена с актуални данни.

1.6. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ

Последователно е представена и анализирана информация в следните тематични направления:

1.6.1. Атмосферен въздух.

1.6.2. Повърхностни и подземни води.

1.6.3. Риск от наводнения.

1.6.4. Земи и почви.

1.6.5. Биоразнообразие и защитени територии.

1.6.6. Фактори на въздействие - отпадъци, шумово замърсяване и радиационно състояние.

Изследваните компоненти са разгледани задълбочено и отразяват наличието/липсата на природни/антропогенни рискове за територията. Посочени са основните изводи и действия, които следва да се предприемат.

Заключение:

Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Оценката е висока по отношение на пълнотата и изчерпателността на анализа.

1.7. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ

В точката е представена и анализирана информация, относно териториалната структура и особеностите на урбанизационните процеси, протичащи на територията на общината. Урбанизационнто развитие е анализирано в контекста на:

- характеристиките на релефа и баланса на територията - земеделски и горски площи, оказали влияние върху структурата на общинската икономика и наследените производствени традиции на населението;
- спецификата на демографските процеси - стойности на ключови демографски показатели, териториално разпределение на населението;
- количествените и качествените параметри на различните видове инфраструктура.

В отделна подточка специално внимание е обърнато на районите за целенасочена подкрепа в област Видин, определени на база осем показателя, дефинирани в Закона за регионално развитие.

Заключение:

Структурата и съдържанието на точката отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Извършеният анализ дава възможност за формулиране на мерки и проекти в стратегическата рамка на плана с ясен териториален адрес.

1.8. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ

В точката е представена и анализирана информация в сравнителен порядък за изпълнените и в процес на изпълнение проекти на територията на община Видин по Оперативните програми за периода 2007-2013 г.

Заключение:

Структурата и съдържанието на точката отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Общо заключение за раздел „Анализ на икономическото и социалното развитие на община Видин”:

- ***Спазена е общата структура за изготвяне на анализ на икономическото и социалното развитие, заложена в Методическите указания на МРРБ. Фокусът и обектът на изследване в текста е община Видин и не е изместван.***
- ***Анализът е целенасочен, проблемно ориентиран и обхваща икономическите, социалните и екологичните проблеми, както и тяхното териториално измерение.***
- ***Използвани са актуални данни от официални източници на информация, които са анализирани с помощта на различни подходи и са изведени съответните изводи от тях.***
- ***Дълбочината и изчерпателността на анализа може да се определи като достатъчна за целите на разработвания документ. Общината е***

разгледана в контекста на социално-икономическото развитие на областта, района и националните особености.

- ***Направени са съответните изводи и са дефинирани тенденциите за развитие на общината на базата вътрешния й потенциал и условията за развитие.***

Заключение по компоненти на анализа:

- ***Съществува логична вътрешно структурна последователност на компонентите в отделните главни точки/под раздели.***
- ***В точка „1.1. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА И ПРОФИЛ НА ОБЩИНА ВИДИН" е представена основната информация в резюме от извършения анализ.***
- ***Изготвеният анализ в точка „1.2. ПРИРОДНИ УСЛОВИЯ И РЕСУРСИ НА ОБЩИНА ВИДИН" е изчерпателен, представена е детайлна информация по компоненти, на базата на която са изведени основни изводи, в контекста на възможностите за развитие на територията.***
- ***Представеният анализ по точка „1.3. СЪСТОЯНИЕ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА" извежда в пълна степен проблемите и тенденциите в развитието на икономиката на община Видин.***
- ***Изготвеният анализ по точка „1.4. РАЗВИТИЕ НА СОЦИАЛНАТА СФЕРА И ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ" дава възможност да се направят логични и точни изводи за тенденциите на развитие на социалната среда, проблемните и критични зони, изискващи конкретни мерки за въздействие.***
- ***Анализът в точка „1.5. ИНФРАСТРУКТУРНО РАЗВИТИЕ, СВЪРЗАНОСТ И ДОСТЪПНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА" е подробен, с конкретни изводи за наличие на проблеми или проследяване на тенденции.***
- ***Анализът по „1.6. ЕКОЛОГИЧНО СЪСТОЯНИЕ И РИСКОВЕ" проследява тенденциите и проблемите в общината и позволява точно и***

ясно формулиране на мерките и дейностите в стратегическата част на плана.

- ***Изготвеният анализ в точка „1.7. ТЕРИТОРИАЛНО РАЗВИТИЕ" дава възможност за формулиране на мерки и проекти в стратегическата рамка на плана с ясен териториален адрес.***
- ***Анализът по точка „1.8. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕ НА ПРОЕКТИ" очертава проблемите, върху които могат да се предвидят точно и ясно мерките за тяхното ограничаване/преодоляване и подобряване на ситуацията.***

2.3. SWOT анализ

SWOT анализът е задължителна част за всеки стратегически документ, като осъществява логическата връзка между аналитичната и стратегическа част на документа.

Изготвеният SWOT анализ е структуриран съгласно класическата схема за обобщение на факторите в четири групи, в зависимост от това с какъв произход са те и какъв е потенциалният им ефект върху развитието.

Силните и слабите страни са изведени на база вътрешните условия в общината, докато възможностите и заплахите са изведени на база външната среда. Анализът е логично построен (следва точките от анализа на икономическото и социалното развитие на община Видин) и правилно извежда и обобщава направените в анализа констатации и изводи.

Като най - силни страни на общината са определени: **Географско положение и общ профил –** Добра транспортна достъпност, благоприятстваща обособяването на гр. Видин като важен транспортен възел в Северозападна България; Стратегическо географско положение, създаващо благоприятни възможности за ускорено икономическо развитие на общината - пресечна точка на 2 европейски транспортни коридора №4 и №7; Природноресурсен потенциал, създаващ предпоставки за развитие на многообразни икономически дейности; **Икономическо развитие –** Важна роля за икономическото развитие на област Видин и на Северозападен район от ниво 2; Постепенно увеличаване дела на третичния сектор в структурата на икономиката; Потенциал за развитие на различни традиционни и алтернативни видове туризъм; **Социална сфера и човешки**

ресурси - Коефициент на смъртност по-нисък от средния за областта; По-благоприятна стойност на коефициента на естествен прираст на населението на общинско ниво спрямо средните стойности за Северозападен район от ниво 2 за област Видин; Сравнително добре развита система на здравеопазването, на социалните услуги и образователните институции; Културно-исторически обекти и паметници на културата с национално значение. Културен календар, включващ множество културни събития с местно, национално и международно значение; **Инфраструктурно развитие –** Добро състояние на електропреносната мрежа; Потенциал за получаване на електроенергия от ВЕИ; Изградена водоснабдителна и канализационна мрежа, 100,0% водоснабденост на населението в общината; **Околна среда –** Богато биоразнообразие - 2 защитени територии и 12 защитени зони на територията на общината. Важно място на общината в Националната екологична мрежа; **Териториална структура/Административен капацитет** – Наличие на средно голям град Видин - регионален център на икономически растеж; Активно местно самоуправление и изграден административен капацитет за кандидатстване по европейски и национални програми.

Най – изразените слаби страни в общината са: **Географско положение и общ профил** – Непълно усвояване на възможността за ускорено икономическо развитие, произтичаща от ключовото географското положение на територията; **Икономическо развитие** – Влошаване на основните икономически показатели с темпове, отреждащи на територията по-неблагоприятна позиция спрямо тази за страната; Ниска конкурентоспособност на първичния сектор /недостатъчни възможности за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция/; Неоползотворен в достатъчна степен потенциал за развитие на туризма на територията на общината; **Социална сфера и човешки ресурси** – По-високи стойности на отрицателния прираст /%/ на населението спрямо тези за България и за Северозападен район; Постепенно влошаване на стойностите, характеризиращи процесите на раждаемост и смъртност на населението; Нарастване дела на ромското население и възникване на проблеми, свързани с риска от социална изолация на представителите на ромската етническа група; Нарастване на средногодишното равнище на безработица на местно ниво; Значително по-ниски доходи на населението спрямо средните за страната и за района; Неравномерна териториална концентрация на заведенията за болнична и извънболнична помощ. Проблем с достъпа до навременна медицинска помощ за населението в малките населени места; Неравномерна пространствена структура на предоставяните социални услуги - неравнопоставеност в

достъпа на жителите от по-малките населени места; Липса на достатъчно финансови ресурси за поддържане на културните обекти; Недостатъчна популярност на провежданите културни събития; **Инфраструктурно развитие** – Незадоволително състояние на четвъртокласните пътища в общината; Нерационално използване на водоизточниците; Необходимост от реконструкция и доизграждане на водоснабдителната и канализационна мрежа. Липса на функционираща пречиствателна станция за питейни води; **Околна среда** – Влошени качества на атмосферния въздух в общинския център - гр. Видин; Наличие на нерегламентирани сметища за битови и строителни отпадъци; **Териториална структура/Административен капацитет** – Големи териториални различия в развитието на гр. Видин и останалите населени места в общината; Липса на достатъчно финансови възможности на община Видин за самостоятелно реализиране изпълнението на обществено значими проекти.

Най - добрите възможности, от които общината следва да се възползва са свързани с: **Географско положение и общ профил** – Оползотворяване в по-голяма степен на потенциала за развитие, произтичащ от ключовото местоположение на територията; Успешно въвличане на природната среда в туристическото предлагане и развитие на алтернативни туристически маршрути за пешеходен /познавателен/ туризъм; **Икономическо развитие** – Оползотворяване на потенциала за развитие на различни видове традиционни и алтернативни форми на туризъм; Повишаване значението на местната икономика в икономическото развитие на регионално /ниво район от ниво 2/ и на национално ниво; **Социална сфера и човешки ресурси** – Подобряване стойностите на показателите, характеризиращи динамиката на населението - стабилизиране на отрицателния естествен прираст; Развитие на широк кръг социални дейности и услуги, предлагани в общността в ролята на ключов елемент на осъществявания процес на деинституционализация; Подобряване стойностите на показателите, характеризиращи заетостта, безработицата и доходите на населението; Подобряване достъпа до здравеопазване на жителите на малките населени места; Подобряване на възможностите за професионална реализация на територията на общината с акцент върху едни от най-уязвимите групи на трудовия пазар - младежите на възраст до 29 год. вкл. и дълготрайно безработните /с продължителност на регистрацията повече от 1 година/; Повишаване популярността на провежданите множество значими събития с културен характер с местно, национално и международно значение; **Инфраструктурно развитие** – Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа; Подобряване на количествените и

качествени показатели на водностопанската инфраструктура на територията на общината /повишаване качеството на услугите и извън рамките на общинския център - гр. Видин/; **Околна среда** – Подобряване качеството на атмосферния въздух на територията на общината; Ограничаване броя на нерегламентираните сметища; **Териториална структура/Административен капацитет –** Намаляване на негативния ефект на силните вътрешнотериториални различия между общинския център - гр. Видин и останалите населени места в общината; Изграждане на административен капацитет в областта на ефективното усвояване на средствата по линия на ОП, действащи в страната в периода 2014-2020 г.; Осигуряване на допълнителни възможности за финансиране реализацията на обществено значими проекти. Развитие на ПЧП в различни сфери на местното развитие; Оползотворяване на възможностите за териториално сътрудничество между населените места в общината, между съседни общини и области, трансгранично сътрудничество с Р. Румъния.

Заплахите, пред които е изправена общината са свързани с: **Географско положение и общ профил** – Засилване неблагоприятното влияние на съществуващите дисбаланси между община Видин, другите области от Северозападен район от ниво 2 и страната като цяло; Засилване на зависимостта от неблагоприятните последици на климатичните промени; **Икономическо развитие** – Намаляване конкурентоспособността на местната икономика на регионално и национално ниво; Продължаващо намаление на стойностите, характеризиращи основните икономически показатели на общинско ниво; **Социална сфера и човешки ресурси –** Продължаващо влошаване на демографските показатели с темпове, изпреварващи тези на района от ниво 2 и на национално ниво; Проблеми с интеграцията на представителите на ромската етническа група - засилване на заплахата от социално изключване; Повишаване равнището на безработица и спад в доходите на населението; Повишаване на неудовлетвореността на местните жители от качеството на медицинското обслужване /неравнопоставеност по отношение на достъпа на населението до навременен достъп до обектите на здравеопазването/; **Инфраструктурно развитие –** Забавяне изпълнението на общественозначими инфраструктурни проекти; **Околна среда** – Зачестяване проявлението на екстремни климатични явления; Продължаваща зависимост от твърди горива при отоплението на домакинствата и засилване на неблагоприятните последици върху елементите на околната среда; **Териториална структура/Административен капацитет** – Засилване неблагоприятните последствия, породени от вътрешнообщинските териториални

дисбаланси между общинския център - гр. Видин и останалите населени места в общината; Недостатъчна степен на координация и сътрудничество между управленските структури на различни териториални нива.

Заключение:

Изводите в SWOT-анализа съответстват на изготвения анализ на икономическото и социалното развитие.

Стратегическата рамка съответства в пълна степен на посочения SWOT-анализ, като тя адресира основните отбелязани проблеми и лостове за развитие.

2.4. Стратегическа рамка

Стратегическата част на ОПР на община Видин за периода 2014–2020 г. набелязва насоките за развитие на общината във всички сфери на социално - икономическия живот. Тя има за задача да даде насоката за развитие на общината за следващия програмен период като стъпва на основата на направените преди това анализ и SWOT-анализ. Това е ключовата част на документа, където се показва начина как да се използват предимствата на общината и с минимални усилия да се постигне максимален ефект по отношение на решаването на наличните проблеми и постигането на социално-икономически напредък.

Стратегическата рамка следва да изразява желанията на местното население за бъдещото развитие на общината и в същото време да следва насоката, определена от документите на по-високо ниво. Следва да се намери пресечната точка между желанията и възможностите за развитие, така че стратегическата рамка да бъде реалистична и да има максимално въздействие.

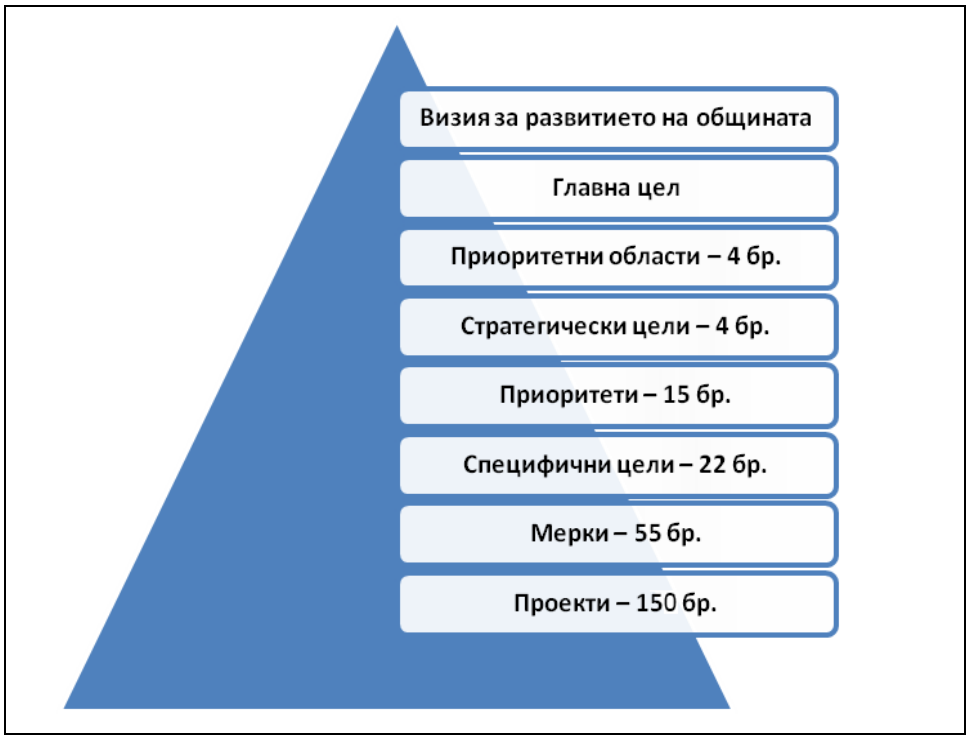
В този контекст, оценката на стратегическата рамка на ОПР на община Видин 2014-2020 г. е извършена на следните нива:

- **Структурно съответствие, съгласно методическите указания на МРРБ;**
- **Външно съответствие;**
- **Вътрешно съответствие и допълняемост;**
- **Реалистичност и приложимост.**

2.4.1. Структурно съответствие

Стратегическата част на Общинския план за развитие на община Видин 2014 – 2020 г. е структурирана в следните части:

Графика № 2: Стратегическа рамка на ОПР на община Видин 2014-2020 г.

Източник: ОПР 2014-2020 г.

Визията на община Видин е дефинирана както следва:

„ОБЩИНА ВИДИН - СРЕДА НА УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ И ОБНОВЕНА СЕЛИЩНА ИНФРАСТРУКТУРА, ПРЕДОСТАВЯЩА РАВЕН ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНОЗНАЧИМИ УСЛУГИ, ВИСОКО КАЧЕСТВО И СТАНДАРТ НА ЖИВОТ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО, СЪХРАНЕНО И ОПОЛЗОТВОРЕНО КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО И ОКОЛНА СРЕДА ЗА РАЗВИТЕ НА ТУРИЗМА, РЕАЛИЗИРАН ИНТЕРМОДАЛЕН ТРАНСПОРТЕН ПОТЕНЦИАЛ НА ТРАНСГРАНИЧНО НИВО”.

Във формулираната визия на община Видин са взети предвид основните изводи от дефинираните записи в SWOT-анализа и досегашното развитие. Решаването на ключовите проблеми и реализацията на потенциала за развитие на общината през плановия период ще даде възможност за постигане на очертаната визия, което я прави реалистична.

Предвидено е Визията да се реализира, чрез предприемането на конкретни действия и мерки, насочени към:

- Полицентрично развитие на територията - засилване взаимовръзките и взаимодействието между гр. Видин и останалите населени места в обхвата на общината;
- Повишаване качеството на живот на хората на територията на всички населени места, чрез изпълнението на дейности, насочени към гарантиране правото на равен достъп до висококачествени обществени услуги /здравни, социални, образователни, културни/;
- Създаване на условия за подобряване на възможностите за заетост и професионална реализация на местните жители;
- Развитие на благоприятна среда за инвестиране в икономиката на общината и поощряване локализирането на нови инвестиции;
- Насърчаване развитието на икономически дейности, създаващи висока добавена стойност и устойчив растеж;
- Подкрепа на дейности, насочени към повишаване на професионалната квалификация на трудоспособното население съобразно съвременните изисквания на пазара на труда;
- Прилагане на политиките за опазване на околната среда, засягащи всички емитери - жилища, публични институции, частен сектор;
- Оценка, валоризация и опазване на културно-историческото наследство в контекста на неговата ключова роля на ресурс в процеса на развитие на туристическата дейност в община Видин;
- Реализиране на дейности за сътрудничество на различни териториални нива /оползотворяване на възможностите за трансгранично сътрудничество/.

Всички посочени действия съответстват пряко на общоприетия европейски принцип в областта на регионалното развитие - на икономическо, социално и териториално сближаване:

- Икономическо сближаване - стимулиране на конкурентоспособността, иновациите и знанието с цел намаляване на съществуващите дисбаланси в стойностите на основните икономически показатели;
- Социално сближаване - насочено към повишаване стандарта /заетост, доходи, потребление, екология/ и качеството на живот /здравеопазване, социални услуги, образование, култура/ на населението;
- Териториално сближаване - включва всички форми и мащаби на териториално сътрудничество /трансгранично, междурегионално и транснационално/, което се изразява във взаимна изгода за районите и страните.

На тази основа е определена **главната цел** на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г.:

„ПОСТИГАНЕ НА ИНТЕГРИРАНО МЕСТНО СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ, НАСОЧЕНО КЪМ УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА, ПОВИШЕНО КАЧЕСТВО, СТАНДАРТ НА ЖИВОТ И СОЦИАЛНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО, СЪХРАНЕНА ОКОЛНА СРЕДА И РЕАЛИЗИРАН ПОТЕНЦИАЛ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА МЕСТНО, РЕГИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО”.

Дефинираната главна цел попада в обхвата на четири приоритетни области:

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА;

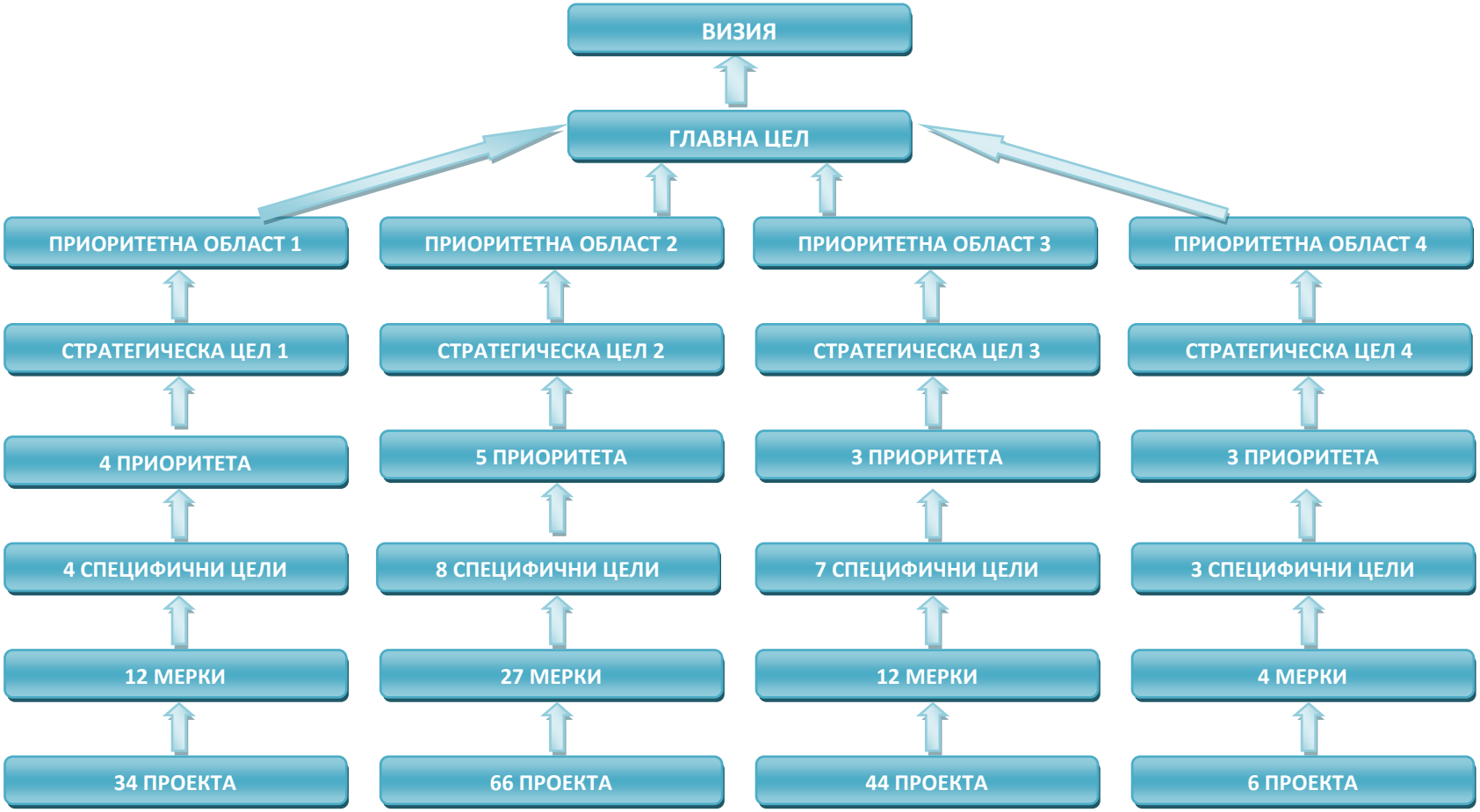
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО ;

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА;

ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ.

Всяка от дефинираните приоритетни области се състои от формулирани по йерархичен път стратегически цели, приоритети, специфични цели и мерки (Вж. Графиката по-долу).

Графика № 3: Разпределение на компонентите на стратегическата рамка на ОПР по приоритетни области на развитие.

Източник: ОПР 2014-2020 г.

Стратегическите цели, които си поставя общината в рамките на четирите приоритетни области на плана за времевия хоризонт 2014 - 2020 г. са:

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: РЕАЛИЗИРАНЕ НА РАСТЕЖ НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА, ОСНОВАН НА СОБСТВЕНИЯ ПОТЕНЦИАЛ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТЕРИТОРИЯТА;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО И СТАНДАРТА НА ЖИВОТ, НА ЛИЧНАТА И ОБЩЕСТВЕНА СИГУРНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ ПАРАМЕТРИТЕ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА И ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА;

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 4: РЕАЛИЗИРАНЕ НА ИНИЦИАТИВИ ЗА ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И СБЛИЖАВАНЕ.

В обобщение, формулировката на визията, главната цел и стратегическите цели кореспондират напълно с адекватната насока на развитие на общината в съответствие с дефинираните преди това проблеми и потребности на региона и с обособените силни и слаби страни, възможности и заплахи.

Визия е формулирана в съответствие с изискванията посочени в „*Методологията за стратегическо планиране в Република България”,* разработена от европейски и български експерти и одобрена от Съвета за административната реформа през 2011 г.[3] Тя е:

- вдъхновяваща - ясна и предизвикателна;
- фокусираща - дава цел и посока;
- ориентирана към бъдещето - взема предвид добрите неща от миналото;
- насочваща - дава насоки, без да ограничава, но адресирана към преодоляването на откроените при анализа обществено значими проблеми;
- устойчива - дава дългосрочната перспектива.

[3] Методологията е налична на Портала за обществени консултации на Министерски съвет (http://www.strategy.bg, секция „Публикации”).

Анализът показва, че визията е в съответствие с регионалния потенциал на общината обусловен от териториалното й разположение, състоянието на икономическите и социални тенденции и потребностите в региона.

Дефинициите на стратегическите цели са екзактни, дават ясна представа за това, какво се очаква да бъде постигнато и какви са пътищата и средствата за постигане на желаните резултати. Формулировката на целите позволява лесното и еднозначно дефиниране на конкретни показатели за измерване на резултатите и въздействието от прилаганите интервенции в посока на постигане на целите, което гарантира тяхната измеримост.

Целите са дефинирани в реалистичен и достижим за общината аспект. Контекстът на целите в пълна степен отразява необходимостта от възможните интервенции за осигуряване на решения по отношение на съществуващите потребности и ограничения, разрешаване или намаляване на техния негативен ефект.

Стратегическите цели са в пълно съответствие със силните страни и възможностите за развитие в общината, като отразяват и подходите за справяне със настоящите слаби страни и съществуващите заплахи. Те отразяват реалните възможности за успешно развитие на общината, като еднозначно предопределят посоката на бъдещите действия през плановия период.

За постигане на детайлизация и яснота при постигането на дефинираните четири стратегически цели следва да се разработят приоритети.

Приоритетите, предложени в Общинския план за развитие на община Видин 2014 – 2020 г. са изцяло в съответствие с поставените стратегически цели. Те реално дават представа за насоките на реализация на вече дефинираните стратегически цели, като Приоритети 1.1; 1.2; 1.3 и 1.4 пряко кореспондират със Стратегическа цел 1, Приоритети 2.1.; 2.2; 2.3; 2.4 и 2.5 допринасят за постигането на Стратегическа цел 2, Приоритети 3.1; 3.2 и 3.3 са насочени към достигането на Стратегическа цел 3, а Приоритети 4.1; 4.2 и 4.3 към достигането на Стратегическа цел 4.

Формулираните специфични цели и мерки са инструменти от по-ниско йерархично равнище, чиято задача е последваща детайлизация на приоритетите с оглед на определяне на адекватни пътища и подходи за постигане на заложените стратегически цели. Специфичните цели по отделните приоритети са съобразени с

изискванията на Единна методология за провеждане на функционален анализ на държавната администрация за:

- конкретност - посочени са конкретни мерки и проекти;
- постижимост - предвидени са реалистични мерки и проекти (в правомощията на общинската администрация) за нейното постигане;
- определеност във времето - по отношение на всеки един проект е определен срок за изпълнение.

Разпределението на специфичните цели към отделните приоритети, както и на мерките към отделните специфични цели е коректно и логично, дава възможност за залагане на ясни индикатори, измерващи степента на постигнатия успех по време на провеждане и след приключване на предвидените интервенции.

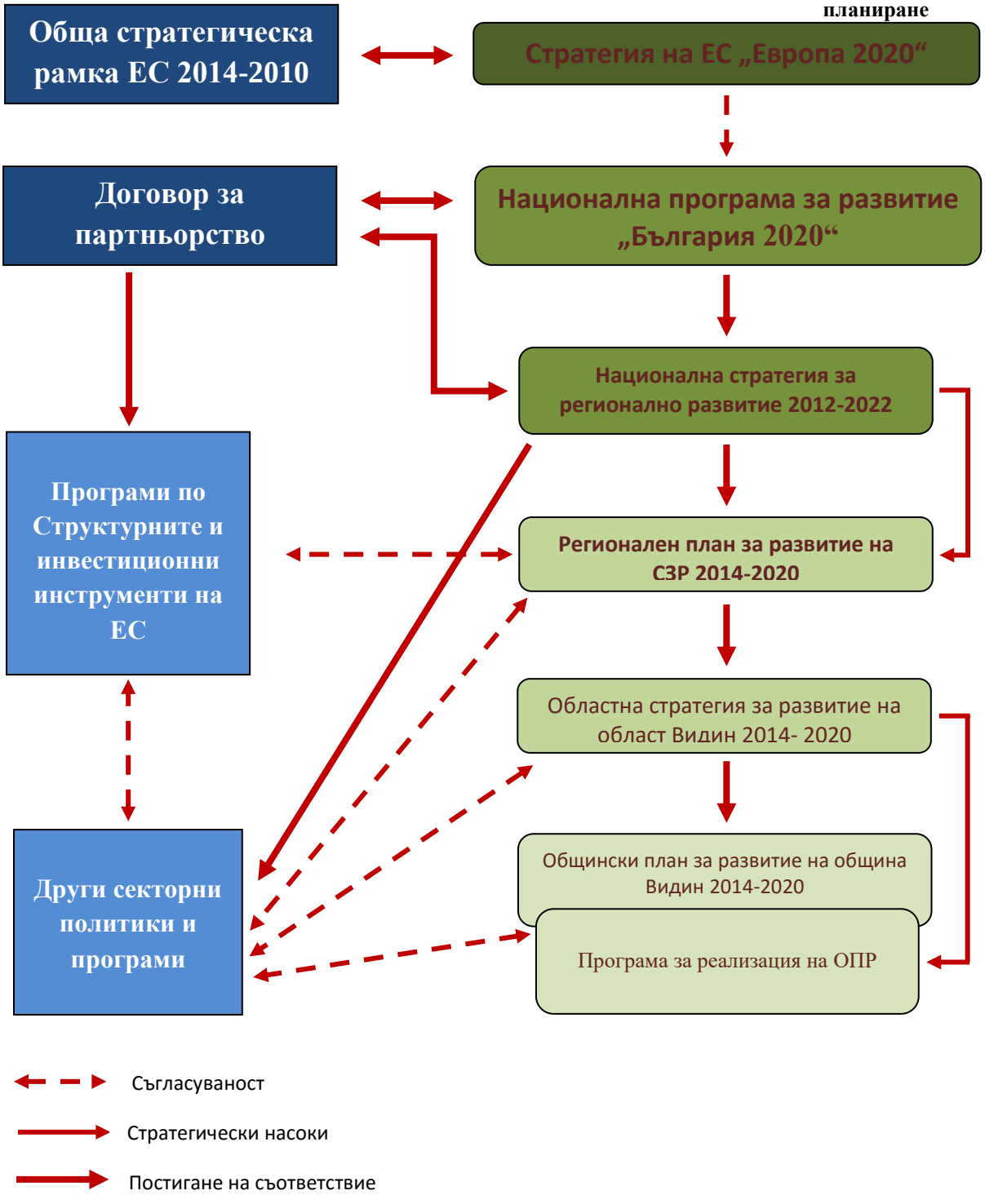
Специфичните цели и мерките са реалистични и изпълними от общината в рамките на плановия времеви хоризонт 2014 – 2020 година.

2.4.2. Външно съответствие

Стратегическата рамка на Общинския план е разгледана в контекста на системата от стратегически и планови документи на различни нива. Потърсена е външната съгласуваност на документа, като стратегическите цели и приоритети към тях са обвързани с приоритетните за областта, региона, страната и ЕС области за развитие.

Мястото на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г. в цялостната система за стратегическо планиране, както е посочено в *„Методически указания за разработване на Националната стратегия за регионално развитие на Република България (2012-2022), Регионални планове за развитие на районите от ниво 2 (2014-2020), Областни стратегии за развитие (2014-2020), Общински планове за развитие (2014-2020)”* на МРРБ е илюстрирано в схемата по-долу:

Графика № 4: Място на ОПР на община Видин 2014-2020 г. в цялостния процес (йерархия) на планиране

Източник: По Методически указания на МРРБ за разработване на ОПР 2014-2020 г.

Външната съгласуваност на документа се изразява в:

Стратегия Европа 2020:

Стратегия „Европа 2020“ цели постигането на по-интелигентен, по-устойчив и приобщаващ растеж:

- интелигентен – чрез по-ефективни инструменти в образованието, изследванията и иновациите;
- устойчив – благодарение на решителното преминаване към нисковъглеродна икономика и конкурентоспособна промишленост;
- приобщаващ, със силен акцент върху създаването на работни места и намаляването на бедността.[4]

Петте основни цели, които ЕС трябва да постигне преди края на десетилетието са в сферата на заетостта; образованието; научните изследвания и иновациите; социалното приобщаване и намаляването на бедността и климата/ енергията. Така формулираните цели следва да се трансформират в национални.

Към целите са дефинирани и седем водещи инициативи, предоставящи рамка, чрез която ЕС и националните власти взаимно поддържат усилията си в области, подкрепящи приоритетите на „Европа 2020“ – като иновации, цифрова икономика, заетост, младеж, промишлена политика, бедност и ефективно използване на ресурсите.

Според оценяващия екип общинският план за развитие на община Видин следва зададените от ЕС насоки:

Таблица № 2: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. със стратегия Европа 2020

ИНТЕЛИГЕНТЕН	УСТОЙЧИВ	ПРИОБЩАВАЩ
Приоритет 1.1, в т.ч.: • Подкрепа за инициативи, включително на СГО за обучения, преквалификация, разпространение на реализирани добри практики и информация сред	Приоритет 1.1., в т.ч.: • Създаване на иновативна среда подкрепяща предприемаческите инициативи в община Видин; Приоритет 1.2., в т.ч.:	Приоритет 2.1., в т.ч.: • Подкрепа реализацията на проекти, насочени към повишаване на капацитета на учебните заведения за работа с деца и ученици от социално уязвими обществени групи;

[4] http://ec.europa.eu/europe2020/index_bg.htm

предприемачите и работната сила от община Видин;

Приоритет 2.1., в т.ч.:

- Подкрепа на инициативи на СГО и бизнес сектора, насочени към професионално обучение в областите предприемачество, алтернативен туризъм, биоземеделие, животновъдство;
- Реализиране на проекти, насочени към оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици на територията на общината;
- Реализиране на проекти за ремонт, обновление и повишаване на енергийната ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост;
- Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към развитие на младежките дейности;

Приоритет 2.4., в т.ч.:

- Реализиране на проекти насочени към разнообразяване на културно-просветната дейност в община Видин;

Приоритет 2.5., в т.ч.:

- Подкрепа за проекти развиващи административния капацитет на общинската администрация;

И др.

- Привличане на инвестиции и реализиране на партньорства в областта на приоритетни области на развитие. Подобряване на административните услуги за бизнеса;
- Подкрепа на проекти, стимулиращи предприемачеството и развитието на малкия и среден бизнес;
- Създаване на експертен екип към община Видин в подкрепа на местната администрация при реализирането на проекти с инвестиционен характер;

Приоритет 1.3., в т.ч.:

- Подкрепа за проекти, насочени към съхраняване и устойчиво използване на културно-историческото наследство;

Приоритет 1.4., в т.ч.:

- Създаване на благоприятни условия за повишаване на добавената стойност от произвежданата земеделска продукция;

Приоритет 3.2., в т.ч.:

- Подобряване на параметрите на околната среда в селищата от общината и извън тях;

И др.

Приоритет 2.2., в т.ч.:

- Реализиране на проекти, насърчаващи наемането на младежи на възраст до 29 години включително и на дългосрочно безработни лица /с продължителност на регистрацията над една година/;
- Развитие на социалните услуги, предоставяни в общността и социално включване на територията на населените места в община Видин;

Приоритет 2.3., в т.ч.:

- Подобряване превенцията на социално значими заболявания и гарантиране правото на равнопоставен достъп до извънболнична и болнична медицинска помощ;

И др.

Източник: Стратегия „Европа 2020” и ОПР на община Видин 2014-2020 г.

Национална програма за развитие: България 2020

Национална програма за развитие: България 2020 (НПР БГ2020)[5] е водещият стратегически и програмен документ, който конкретизира целите на политиките за развитие на страната до 2020 г. Формулираните цели на правителствените политики ще осигурят постигането на ускорен икономически растеж и повишаване на жизнения стандарт на българските граждани в средносрочен и дългосрочен план. НПР БГ2020 поставя пред страната 3 стратегически цели и 8 приоритета, като основните направление са в посока: *образование, здравеопазване, социално включване, по-високи равнища на заетост, регионално развитие, инфраструктура, иновации, аграрен сектор, административен капацитет и енергийна ефективност*.

Съответствието на ОПР с НПР БГ2020 е представено на таблицата по – долу:

Таблица № 3: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с НПР БГ2020

ОПР на община Видин 2014-2020 г.	НПР БГ2020
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията.	**Стратегическа цел 3: Повишаване на конкурентоспособността на икономиката чрез осигуряване на благоприятна бизнес среда, насърчаване на инвестициите, прилагане на иновативни решения и повишаване на ресурсната ефективност.**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	Приоритет 5. Подкрепа на иновационните и инвестиционни дейности за повишаване на конкурентоспособността на икономиката.
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.	
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм.	Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Подприоритет 3.4 Подкрепа за ефективно и устойчиво усвояване на туристическия потенциал на регионите и развитие на културните и креативни индустрии в регионите.
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината.	Приоритет 4. Развитие на аграрния отрасъл за осигуряване на хранителна сигурност и за производство на продукти с висока добавена

[5] http://www.eufunds.bg/bg/page/809

	стойност при устойчиво управление на природните ресурси.
Стратегическа цел 2: **Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението.**	**Стратегическа цел 1: Повишаване на жизнения стандарт чрез конкурентоспособно образование и обучение, създаване на условия за качествена заетост и социално включване и гарантиране на достъпно и качествено здравеопазване.**
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора.	Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила. Подприоритет 1.1 Осигуряване на достъпно и качествено образование за развитие на личността чрез осъвременяване на системата на образование и осигуряване на нейната адаптивност спрямо потребностите на пазара на труда.
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация.	Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила. Подприоритет 1.2 Подобряване на качествените характеристики на работната сила. Приоритет 2. Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване. Подприоритет 2.1 Осигуряване на възможности за заетост и за повишаване на доходите от труд.
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура.	Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната. Подприоритет 1.4 Повишаване качеството и ефективността на здравните услуги.
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	Приоритет 1. Подобряване на достъпа и повишаване на качеството на образованието и обучението и качествените характеристики на работната сила. Подприоритет 1.5 Развитие на културата и изкуствата, културните и творческите индустрии, разширяване достъпа до изкуство и повишаване на културата на населението.
Приоритет 2.5.	Приоритет 6.

Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора.	Укрепване на институционалната среда за по-висока ефективност на публичните услуги за гражданите и бизнеса.
Стратегическа цел 3: Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда.	**Стратегическа цел 2: Изграждане на инфраструктурни мрежи, осигуряващи оптимални условия за развитие на икономиката и качествена и здравословна околна среда за населението.**
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура.	Приоритет 7. Енергийна сигурност и повишаване на ресурсната ефективност. Подприоритет 7.2 Повишаване на енергийната ефективност. Приоритет 8. Подобряване на транспортната свързаност и достъпа до пазари. Подприоритет 8.2 Ефективно поддържане, модернизация и развитие на транспортната инфраструктура. Интегриране на българската транспортна система в европейската.
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината.	Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Подприоритет 3.5 Създаване на условия за опазване и подобряване на околната среда в регионите, адаптиране към настъпващите климатични промени и постигане на устойчиво и ефективно използване на природните ресурси.
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин.	Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Подприоритет 3.2 Стимулиране развитието на градовете и подобряване на интеграцията на българските региони в национален план.
Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване	
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.	Приоритет 3. Постигане на устойчиво интегрирано регионално развитие и използване на местния потенциал. Подприоритет 3.6 Засилване на териториалната кохезия чрез развитие и разширяване на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности.	
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи.	

Източник: НПР БГ2020 и ОПР на община Видин 2014-2020 г.

Видно от таблицата, Община Видин е засегнала в своята стратегическа рамка всички приоритетни направления на НПР БГ2020.

Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г.

Националната стратегия за регионално развитие[6] (НСРР) за периода 2012 – 2022 г. е основният документ, който определя стратегическата рамка на държавната политика за постигане на балансирано и устойчиво развитие на районите на страната и за преодоляване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия /неравенства в контекста на общоевропейската политика за сближаване и постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

НСРР определя дългосрочните цели и приоритети на политиката за регионално развитие, която има интегрален характер, дава възможност за координация на секторните политики на територията и съдейства за тяхното синхронизиране. НСРР играе важна роля за постигане на съответствие и взаимно допълване между целите и приоритетите на политиката за регионално развитие и секторните политики и стратегии, които спомагат за балансирано развитие на районите.

Съответствието на ОПР с НСРР е представено на таблицата по – долу:

Таблица № 4: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с НСРР 2012-2022 г.

ОПР на община Видин 2014-2020 г.	НСРР 2012-2022 г.
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията.	**Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	ПРИОРИТЕТ 1.1. Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес.
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и	

[6] http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=772

развитие на партньорства.	
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм.	ПРИОРИТЕТ 1.2. Развитие на устойчиви форми на туризъм и на културните и творчески индустрии в районите.
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината.	ПРИОРИТЕТ 1.1. Активизиране на специфичния потенциал на регионалните и местните икономики чрез подкрепа за повишаване конкурентоспособността на малкия и средния бизнес.
Стратегическа цел 2: **Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението**	**Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал.**
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора.	ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до **образователни**, здравни, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите.
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация.	ПРИОРИТЕТ 2.2. Подкрепа на трудовата географска мобилност в районите. ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, **социални** и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите.
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, **здравни**, социални и културни услуги и развитие на спортната инфраструктура в районите.
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и **културни услуги** и развитие на спортната инфраструктура в районите.
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора.	ПРИОРИТЕТ 2.3. Развитие на капацитета на националните, регионалните и местните власти за стратегическо планиране и подобряване на управлението на регионалното развитие
Стратегическа цел 3: **Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната**	**Стратегическа цел 1: Икономическо сближаване в европейски, национален и вътрешнорегионален план чрез развитие на**

среда.	**собствения потенциал на районите и опазване на околната среда.** **Стратегическа цел 2: Социално сближаване и намаляване на регионалните диспропорции в социалната сфера чрез създаване на условия за развитие на човешкия капитал.** **Стратегическа цел 4: Балансирано териториално развитие чрез укрепване на мрежата от градове-центрове, подобряване свързаността в районите и качеството на средата в населените места.**
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 4.1. Интегрирано устойчиво градско развитие и укрепване на полицентричната мрежа от градове ПРИОРИТЕТ 4.2. Подобряване на свързаността на районите в национален и международен план, включително с големите градски центрове в съседните страни. ПРИОРИТЕТ 4.3. Подобряване качеството на живот в селските райони.
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината.	ПРИОРИТЕТ 1.3. Развитие на инфраструктурата за опазване на околната среда.
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин.	ПРИОРИТЕТ 2.1. Подобряване на достъпа до образователни, здравни, социални и културни услуги и развитие на **спортната инфраструктура** в районите.
Стратегическа цел 4: **Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване**	**Стратегическа цел 3: Териториално сближаване и развитие на трансграничното, междурегионалното и транснационалното сътрудничество.**
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.	ПРИОРИТЕТ 3.1. Развитие на трансграничното сътрудничество и мобилизиране потенциала на периферните гранични територии.
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности.	ПРИОРИТЕТ 3.2. Развитие на междурегионално и транснационално сътрудничество, включително за постигане на стратегическите приоритети на макрорегионално ниво.

Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи.	ПРИОРИТЕТ 3.2. Развитие на междурегионално и транснационално сътрудничество, включително за постигане на стратегическите приоритети на макрорегионално ниво.

Източник: НСРР 2012-2022 г. и ОПР на община Видин 2014-2020 г.

Връзка с НСРР 2012-2022 е налице по всички стратегически цели и приоритети, т.е. оценителят може да твърди, че е установено съответствие на изведените в НСРР и ОПР на община Видин стратегически цели.

Регионален план за развитие на Северозападен район 2014-2020 г.

Регионалният план за развитие (РПР) на Северозападен район[7] (СЗР), като един от шестте плана за развитие на ниво 2 за периода 2014–2020 г., е съществен елемент в йерархичната система от документи за стратегическо планиране на регионалното развитие. Основна функция на плана е да осигури връзката и координацията между целевата концепция на националните и европейски документи за развитие на страната през периода 2014-2020 г., включително Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., и необходимите цели и действия за развитие на района при отчитане на неговите специфични условия и потенциали за развитие.

Съответствието на ОПР с РПР на СЗР 2014-2020 г. е представено на таблицата по – долу:

Таблица № 5: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с РПР на СЗР 2014-2020 г.

ОПР на община Видин 2014-2020 г.	РПР на СЗР 2014-2020 г.
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията.	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1:** **Развитие на конкурентноспособна икономика чрез насърчаване на собствения потенциал на СЗР.**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	ПРИОРИТЕТ 1.1: Подкрепа за повишаване на конкуренто-способността на малкия и средния бизнес и

[7] http://www.mrrb.government.bg/?controller=articles&id=521

	подобряване на средата за правене на бизнес.
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.	ПРИОРИТЕТ 1.2: Насърчаване на иновациите и ресурсната ефективност.
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм.	ПРИОРИТЕТ 1.3: Активизиране на специфичния потенциал на регионалната икономика. Подприоритет 1.3.2. Развитие на устойчиви форми на туризъм.
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината.	ПРИОРИТЕТ 1.3: Активизиране на специфичния потенциал на регионалната икономика. Подприоритет 1.3.1. Развитие на селското и горското стопанство при устойчиво управление на природните ресурси.
Стратегическа цел 2: **Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението.**	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:** **Съхранение и развитие на човешкия капитал.**
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Подобряване на достъпа до образование и социална инфраструктура и предотвратяване на рисковете за социално изключване. Подприоритет 2.1.1. Подобряване на достъпа до образование и повишаване на образователното равнище на населението.
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация.	ПРИОРИТЕТ 2.2: Повишаване на заетостта и развитие на пазара на труда.
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Подобряване на достъпа до образование и социална инфраструктура и предотвратяване на рисковете за социално изключване. Подприоритет 2.1.2. Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за регионалното развитие, понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус и преминаване от служби на институционално равнище към служби на местно равнище. Подобряване на здравната инфраструктура и социалните услуги.
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Подобряване на достъпа до образование и социална инфраструктура и предотвратяване на рисковете за социално изключване. Подприоритет 2.1.2. Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за регионалното развитие, понижаване на

	неравнопоставеността по отношение на здравния статус и преминаване от служби на институционално равнище към служби на местно равнище. Подкрепа за културни институции и дейности, достъп до културното наследство.
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора.	ПРИОРИТЕТ 2.3: Укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване на процесите на управление.
Стратегическа цел 3: **Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда.**	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3:** **Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност.** **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2:** **Съхранение и развитие на човешкия капитал.**
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 3.1: Развитие на транспортната инфраструктура. ПРИОРИТЕТ 3.2: Развитие на техническата инфраструктура. ПРИОРИТЕТ 3.4: Подобряване на модела на градското и селското развитие в Северозападен район.
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината.	ПРИОРИТЕТ 3.3: Опазване на околната среда и биоразнообразието.
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Подобряване на достъпа до образование и социална инфраструктура и предотвратяване на рисковете за социално изключване. Подприоритет 2.1.2. Инвестиране в здравна и социална инфраструктура, която допринася за регионалното развитие, понижаване на неравнопоставеността по отношение на здравния статус и преминаване от служби на институционално равнище към служби на местно равнище. Обновяване на спортната инфраструктура и стимулиране на масов спорт сред младежите.
Стратегическа цел 4: **Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване**	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3:** **Подобряване на териториалната устойчивост и свързаност.**
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.	ПРИОРИТЕТ 3.5: Развитие на териториалното сътрудничество.
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности.	
Приоритет 4.3.	

Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи.	

Източник: РПР на СЗР 2014-2020 г. и ОПР на община Видин 2014-2020 г.

Областната стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г.

Областната стратегия за развитие (ОСР) на Област Видин[8] за периода 2014 – 2020 год., съгласно ЗРР трябва да даде стратегически насоки за разработване на целите и приоритетите на общинските планове за развитие за периода 2014 - 2020 г. Тази тема е новост за второто поколение на областните стратегии. Без да нарушава принципите на местното самоуправление, областната стратегия трябва да адресира препоръки и стратегически насоки към новите планове на съставните общини, за да се постигне:

- Съответствие с областната стратегия (тя е „посредникът" между ОПР и по-високите нива – РПР и НСРР);
- Съответствие с общите проблеми, потребности и потенциали на областта – сфери за междуобщински партньорства;

Съответствието на ОПР с ОСР на област Видин 2014-2020 г. е представено на таблицата по – долу:

Таблица № 6: Съответствие на ОПР на община Видин 2014-2020 г. с ОСР на област Видин 2014-2020 г.

ОПР на община Видин 2014-2020 г.	ОСР на област Видин 2014-2020 г.
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията.	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1 Ускоряване икономическото развитие на област Видин.**
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.	ПРИОРИТЕТ 1.1: Осигуряване икономически растеж на базата на конкурентоспособни предприятия.
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.	ПРИОРИТЕТ 1.2: Иновации и публично частно партньорство.

[8] http://www.strategy.bg/StrategicDocuments/View.aspx?lang=bg-BG&Id=844

Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм.	ПРИОРИТЕТ 1.3: Използване на наличните ресурси. ПОДПРИОРИТЕТ 1.3.2: Подобряване на условията за развитие на туризма в област Видин.
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината	ПРИОРИТЕТ 1.3: Използване на наличните ресурси. ПОДПРИОРИТЕТ 1.3.3: Стимулиране развитието на селското и горското стопанство.
Стратегическа цел 2: **Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението**	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2** **Повишаване жизнения стандарт на населението на област Видин.** **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1** **Ускоряване икономическото развитие на област Видин.**
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Изграждане на съвременна социална инфраструктура и качествено образование. ПОДПРИОРИТЕТ 2.1.2: Балансиране и подобряване на образователната система в област Видин.
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация	ПРИОРИТЕТ 2.2: Стабилизиране и увеличаване на трудовата заетост.
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Изграждане на съвременна социална инфраструктура и качествено образование. ПОДПРИОРИТЕТ 2.1.1: Подобряване качеството на здравното обслужване на населението и достъпа до него.
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.	ПРИОРИТЕТ 1.3: Използване на наличните ресурси. ПОДПРИОРИТЕТ 1.3.1: Опазване, възстановяване и популяризиране на културно историческото наследство и природните забележителности в област Видин. Съхраняване на културните традиции и занаятчийството.
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора.	ПРИОРИТЕТ 2.3: Повишаване качеството на човешките ресурси и публичните услуги.
Стратегическа цел 3: **Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда.**	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3** **Свързаност и развитие на териториалното сътрудничество за постигане на балансирано и устойчиво развитие.** **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2** **Повишаване жизнения стандарт на населението на област Видин.**

Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура.	ПРИОРИТЕТ 3.1: Развитие на техническата инфраструктура в област Видин. ПРИОРИТЕТ 3.2: Развитие на транспортната инфраструктура в област Видин.
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината.	ПРИОРИТЕТ 3.3: опазване и подобряване състоянието на околната среда.
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин.	ПРИОРИТЕТ 2.1: Изграждане на съвременна социална инфраструктура и качествено образование. ПОДПРИОРИТЕТ 2.1.3: Създаване на условия за развитие на спорта и обществения отдих в област Видин.
Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване	**СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3 Свързаност и развитие на териториалното сътрудничество за постигане на балансирано и устойчиво развитие.**
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи.	ПРИОРИТЕТ 3.4: Развитие на териториалното сътрудничество.
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности.	
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи.	

Източник: ОСР на област Видин 2014-2020 г. и ОПР на община Видин 2014-2020 г.

ОСР на област Видин 2014-2020 г. си поставя за цел да постигне висока степен на социално-икономическо развитие, като в тази връзка определя водещо място на община Видин. С оглед на представените данни в таблицата по-горе може да се направи извода, че ОПР на община Видин в пълна степен отразява стратегическите насоки на ОСР.

В обобщение, видно от таблиците по-горе, Стратегията на ОПР на община Видин 2014-2020 г. отчита основните политики, начертани в горе анализираните документи като, обаче ги съобразява с факторите, условията и потенциала за развитие на общината, мрежата от населени места и отделните сектори.

В съответствие с оценения собствен потенциал и възможностите за развитие на общината, в плана са изведени цели и приоритети, които имат конкретно териториално измерение и ще имат реално въздействие за постигане на устойчив

икономически растеж и балансирано социално развитие при умело поддържане на екологичното равновесие в територията.

2.4.3. Вътрешно съответствие – интегрираност, взаимодействие и допълняемост

Вътрешното съответствие на документа се изразява в ясната и категорична връзка между тенденциите в развитието на общината, станали ясни от направения анализ на икономическото и социалното развитие, изведените силни, слаби страни, възможности и заплахи на тази база и разработената стратегическа рамка, която да използва потенциала на общината, за да реши нейните проблеми и да доведе до устойчиво развитие.

В точка 2.3. от настоящата оценка вече е направено едно такова изследване, което проследява връзките анализ - SWOT анализ и стратегия.

Според оценяващия екип Стратегическата рамка е построена на база направения анализ и не противоречи на направените там изводи.

При преглед на взаимодействието на ниво главна цел – приоритетни области/ стратегически цели е видно, че посочените стратегическите цели не се припокриват, а съвместно водят до постигането на главната цел.

При преглед на ниво приоритети и стратегически цели не са открити противоречия. Поставените приоритети се допълват и допринасят за постигането на стратегическите цели, към които са съотнесени.

При преглед на ниво приоритет – специфична цел не са открити противоречия. Поставените специфични цели се допълват, взаимодействат си и допринасят за постигането на приоритетите.

При преглед на ниво мерки – специфични цели не е открито припокриване на дейностите в посочените мерки.

С оглед на горепосоченото, постигната е интегрираност и взаимодействие на между отделните приоритетни области/стратегически цели, приоритети, специфични цели, мерки и дейности/проекти.

2.4.4. Реалистичност и приложимост

Приложимостта на стратегическата рамка зависи от нейната реалистичност, от нагласите на местното население, от административния капацитет, от адекватността на стратегията спрямо нуждите на местното население.

При оценката на реалистичността и приложимостта на един планов документ от значение са много външни фактори, които в повечето случаи са трудно предвидими. Реалистичността на един план зависи от пресечната точка между предвидените дейности и отделените за тях ресурси. Общинският план за развитие включва още Индикативна финансова таблица и Програма за реализация, където са дефинирани ресурсите, необходими за реализацията на плана.

Погледът на местното население винаги е от голямо значение при разработването на планови документи. Важно е местната общност да припознае набелязаните цели като свои, за да се сплоти общността около тяхното преследване и да се установи тясна кооперация между администрация и гражданско общество.

В уводната част на ОПР на община Видин е декларирано, че *„Стратегическата рамка на ОПР се базира на …… и широко обществено консултиране”.* Административният капацитет е анализиран в ОПР и предвидените цели са поставени в съответствие с потребностите.

Съобразно местния потенциал стратегическата рамка е хармонизирана със следните секторни национални стратегически документи, които обхващат плановия период 2014–2020 г.:

- Национална стратегия за интегрирано развитие на инфраструктурата на Република България и Оперативен план за изпълнение за периода 2006-2015 г.;
- Национална стратегия за околна среда 2009–2018 г.;
- Национална стратегия за младежта 2010-2020 г.;
- Национална стратегия за развитието на физическото възпитание и спорта в Република България за периода 2011-2020 г.;

- Национална стратегия за развитие и управление на водния сектор до 2015 г.;
- Национална стратегия за интегриране на ромите в Република България 2012–2020 г.;
- Национална стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020 г.;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на земеделието в България в периода 2014–2020 г.
- Национална стратегия за развитие на научните изследвания 2020;
- Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие;
- Актуализирана Национална стратегия за демографско развитие на населението в Република България 2012-2030 г.
- Национална стратегия за учене през целия живот 2014-2020 г;
- Национална стратегия за насърчаване на малките и средни предприятия в България 2014-2020 г.;
- Национална стратегия за устойчиво развитие на горския сектор в България 2006-2015 г.

В допълнение, посочените специфични цели в ОПР на община Видин гарантират правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление, като са предвидени мерки за интегриране на маргинализирани и етнически групи, а цялостното изпълнение на плана и постигането на главната цел ще допринесат за устойчивото развитие на територията.

Общо заключение за Стратегическата рамка на ОПР на община Видин:

- ***Структурата и съдържанието на раздела отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.***

- ***Заложените в стратегическата част на Общинския план за развитие на община Видин 2014 – 2020 г. визия, цели, приоритети са реалистични и приложими за периода 2014-2020 г.***
- ***Използваните дефиниции в стратегическата част на ОПР са в съответствие с принципните постановки при процеса на целеполагане.***
- ***Наблюдава се интегрираност и взаимодействие между отделните приоритети и стратегически цели, също и тяхното съответствие и обвързаност с релевантните стратегически документи на областно, регионално, национално и европейско ниво.***
- ***Стратегическата рамка е хармонизирана с националните секторни стратегии, които обхващат периода 2014–2020 г. и които са изготвени към момента на разработване на плана.***
- ***Стратегическата рамка гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равнопоставеност между половете, равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление.***
- ***От изключителна важност за постигането на дългосрочни ефекти при прилагането на Общинския план за развитие на община Видин 2014 – 2020 г. е съответствието на стратегическата част на плана с дефинираните в предходните части потребности и ограничения. Анализът показва, че е налице пълно съответствие с обособените нужди и проблеми на територията на общината и поставените й цели.***

2.5. Индикативна финансова таблица

Индикативната финансова таблица (ИФТ) обобщава необходимите ресурси за реализацията на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. и представлява финансовата рамка на поетите ангажименти по изпълнението на плана

от страна на всички партньори в местното развитие при водещата роля на органите на местното самоуправление, подпомагани от общинската администрация.

Планираната индикативна финансова таблица на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г. е структурирана в пълно съответствие с Методическите указания на МРРБ. Тя включва:

- определените приоритети за устойчиво интегрирано местно развитие през периода до 2020 г., общия и годишния обем на планираните средства за тяхната реализация;
- източниците на финансиране за реализация на приоритетите в развитието на общината, като се имат предвид мерките и проектите, които са включени в програма за реализация на плана;
- относителния дял на предвидените средства по източници на финансиране в общата сума на поетите финансови ангажименти за реализацията на плана.

Предвидените финансови средства за реализация на ОПР са съобразени със социално-икономическото и инфраструктурно развитие на община, което през новия програмен период ще се осъществява под комбинираното влияние на две групи фактори - стимулиращи и задържащи развитието й. От друга страна разпределението между необходимите финансови средства по отделните приоритетни области е премерено чрез значимостта и капиталоемкостта на отделните дейности.

Финансовите ресурси за изпълнение на ОПР са обобщени в Индикативната финансова таблица и детайлно описани в Програмата за реализация на ОПР. В нея финансовите ресурси са детайлизирани в достатъчна степен по проекти и прогнозни източници за финансиране, т.е. ресурсите за реализацията на плана включват само планираните средства за реализацията на ключовите за развитието на общината мерки и проекти, които разширяват възможностите за инвестиции и социално-икономически растеж и мобилизират допълнителни ресурси от фондовете на ЕС и частния сектор.

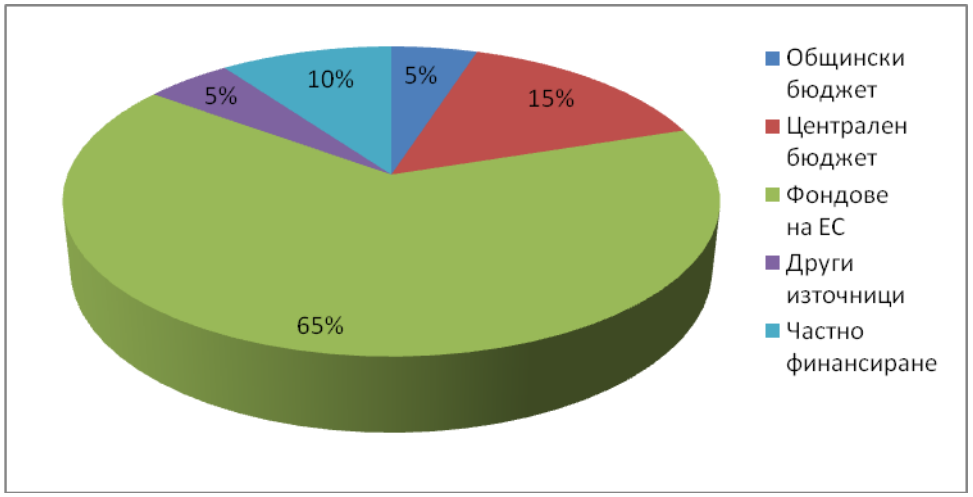
В този контекст, абсолютни и относителни стойности са определени за:

- местно публично финансиране – общински бюджет и местни публични фондове;
- външно публично финансиране – централен бюджет, фондове на ЕС и други външни източници;
- частно финансиране – фондове, фирми.

Бюджетът на община Видин за периода 2014 – 2020 г. е на стойност **168 597.50 хил. лв.** Порядъкът на планираните средства е ефективен и ефикасен, съобразно планираните в Програмата за реализация проекти.

Източниците за финансиране на ОПР са представени на графиката по – долу:

Графика № 5: Разпределение на средствата за реализация на ОПР 2014 – 2020 г. по източници на финансиране.

Източник: ОПР 2014-2020 г.

От разпределението на публичните разходи в бюджета по функции е видно, че Община Видин има заделен финансов капацитет за самостоятелно финансиране на проекти и дейности от Общинския план за развитие. В бюджетите за периода 2014-2020 г. е необходимо да има заделени средства за разработване, управление, изпълнение и съфинансиране на проекти и дейности от ОПР. Трудностите пред Общината в голяма степен ще бъдат при осигуряването на собственото съфинансиране. Един европейски проект изисква доста голям собствен ресурс, за да бъде реализиран, преди средствата по него да бъдат възстановени. Предвид това ще се изисква от Общината да осигури процент от средствата и от други източници. В

тази връзка Община Видин трябва да има готовност за структуриране на едно сложно финансиране, което да обезпечи реализирането на икономически рентабилни проекти.

Прави впечатление и, че предвидените средства от ЕС за периода 2014-2020 г. са 65 %. Изводът е, че се разчита прекалено много на средствата от ЕС, което прави изпълнението на ОПР зависимо от редица външни фактори и риска от неговото неизпълнение по-голям. В същото време, обаче, общината няма достатъчно ресурси, за да подкрепи самостоятелно инициативите за развитие. Затова е подходящо привличането на повече средства от националния бюджет, национални и наднационални програми, различни от фондовете на ЕС.

Разпределението на средствата по Стратегически цели на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г. е представено на Графиката по-долу:

Графика № 6: Разпределение на средствата на ОПР на община Видин 2014 - 2020 г. по Стратегически цели

Източник: ОПР 2014-2020 г.

Почти 51 % от планираните финансови ресурси за реализация на ОПР са насочени към инфраструктурната *Стратегическа цел 3: „Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда”,* което е разбираемо предвид обхвата, мащаба и себестойността на планираните интервенции. На второ място се нарежда *Стратегическа цел 2: „Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението”*, която

включва в себе си набор от инвестиционни проекти за подобряване на образователната, социалната, здравната и културната инфраструктура на територията на община Видин. В останалите две стратегически цели са предвидени предимно „меки" мерки, които изискват много по-малко ресурси за тяхното изпълнение.

В този контекст, може да се заключи, че разпределението на финансовите ресурси отговаря на направените изводи от анализа и на предвидените цели и мерки в стратегическата рамка на плана и съответстващите им проекти и дейности.

Заключение:

Структурата и съдържанието на ИФТ отговарят на изискванията в Методическите указания на МРРБ.

Обемът на предвидените финансови ресурси е в съответствие с предвидените проекти, изпълнението на които би довело до ефективност на извършените разходи за постигане на целите на ОПР на община Видин.

2.6. Индикатори за наблюдение и оценка на плана

Системата от индикатори за наблюдение на изпълнението на общинския план за развитие, въз основа на събраната обективна информация и данни, отчита напредъка и степента на постигане на целите и приоритетите за развитие на общината по физически и финансови характеристики.

Матрицата на индикаторите за ОПР на община Видин е систематизирана по приоритети, специфични цели и мерки. Тя включва: индикатор към съответното ниво, мярка за измерване (хил. лв, %, друго), източник на информация (НСИ, Община, Агенция за МСП, или др.) и период на отчитане.

Предложените в ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г. индикатори отговарят на следните изисквания:

- ясно определени;
- възможно най-опростени;
- ограничени на брой;

- количествени (за измерване на ефикасността) или качествени (за измерване на динамичната устойчивост чрез оценка на нагласите и поведението);
- основаващи се на детайлизирани обобщени данни;
- съобразени с целите и приоритетите на Областната стратегия за развитие на област Видин и Регионалния план за развитие на Северозападен район от ниво 2 и съответстващите им индикатори.

В ОПР е предвидено, когато даден резултат не е възможно да бъде пряко измерен поради прекомерни разходи, сложност или други фактори, в конкретната ситуация да се ползват адекватни на съответната мярка заместващи индикатори.

Заключение:

Определените индикатори за наблюдение и оценка на изпълнението на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г. са ясно формулирани, уместни и достатъчно на брой.

2.7. Действия по наблюдение, оценка и актуализация на плана

Системата за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план за развитие цели осигуряването на ефективно изпълнение на плана, с оглед постигане на целите за интегрирано устойчиво местно развитие и ефикасно разходване на ресурсите за реализация на планираните дейности и проекти.

Предмет на наблюдението и оценката е изпълнението на целите и приоритетите на общинския план за развитие на основата на резултатите от подготовката и изпълнението на мерките и проектите, включени в Програмата за реализация на плана.

Разработената за целите на наблюдението и оценката в Община Видин система е логична и гарантира наличието на структура и регламентирана методология за осъществяване на наблюдението на изпълнението на общинския план за развитие.

Предложената система включва: формите и начините за събиране на информация, индикаторите за наблюдение, органи за наблюдение и организацията на работата по наблюдението и оценката, както и системата на докладване и осигуряване на информация и публичност.

Заключение:

Предложената система за наблюдение и оценка на изпълнението на Общинския план се характеризира с надеждност, обхваща необходимите звена, действия и механизми и ще позволи ефективното наблюдение и изпълнение на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г.

2.8. Действия за прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност

Тази част от плана включва начините на прилагане принципа на партньорство и осигуряване на информация и публичност.

Заключение:

Предвидените мерки за информация и публичност по време на изпълнението на ОПР ще информират заинтересованите страни относно очакваните и постигнатите резултати, ще ги мотивират да се включат активно в процесите на реализация на ОПР на територията на общината, ще допринесат за установяване степента на одобрение и удовлетвореност на общността от реализацията на ОПР и ще гарантира прозрачност.

2.9. Програма за реализация

Общинският план за развитие представлява стратегически документ относно политиката за постигане на устойчиво интегрирано развитие на общината, докато Програмата за неговата реализация има оперативен характер и конкретизира начина, практическите мерки, инвестиционните дейности и проектите за постигане целите на развитието.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие през периода 2014-2020 г. има за задача на основата на целите и приоритетите за развитие на общината,

залегнали в плана, да осигури вътрешната и външната съгласуваност на факторите на развитието и ресурсите за реализация на плана, като оптимизира възможностите за финансиране, институционална подкрепа и техническа помощ за изпълнение на плана. С Програмата се определя пакета от мерки и проекти за реализация на целите и приоритетите за развитие на общината през периода до 2020 г., съответните финансови ресурси, административните структури за управление, наблюдение и оценка на проектите, индикаторите за цялостното изпълнение на Програмата, а оттук – и на Общинския план за развитие, действията за осигуряване на комуникация, информация и публичност при осъществяването на мерките и проектите, включени в Програмата.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие има многогодишен характер (7-годишен период на действие) и може да бъде актуализирана периодично в зависимост от условията и прогнозите за реализацията на Общинския план за развитие с цел осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението на плана и постигане целите и приоритетите за развитие.

Програмата за реализация на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. включва **150 проекта** в 4-те приоритетни области на обща стойност **168 597.50 хил. лв.**

Проектите в приоритетна област 1. „УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА” са **34** с индикативна стойност 20137.00 хил. лв., в Приоритетна област 2. „ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО” – **66** с индикативна стойност 52067.00 хил. лв., в Приоритетна област 3. „ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА” – **44** с индикативна стойност 85893.50 хил. лв и в Приоритетна област 4. „ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ” – **6** с индикативна стойност 10500.00 хил. лв.

За всеки един от проектите е посочено наименование, пореден номер в програмата за реализация, индикативна стойност, източник на финансиране, периодът на изпълнение и отговорник.

Заключение:

Програмата за реализация е разработена в съответствие с Методическите указания на МРРБ.

Програмата е изчерпателно изготвена.

Планираните проекти са съобразени с мерките и специфичните цели, заложени в стратегическата рамка. Тяхното изпълнение ще допринесе за изпълнението на приоритетите и стратегическите цели на ОПР на община Видин за периода 2014-2020г.

2.10. Мерки за ограничаване изменението на климата и за адаптацията към вече настъпилите промени.

Тази част от плана са описани мерките насочени към ограничаване изменението на климата и адаптацията към настъпилите промени в контекста на заложените проекти за реализация.

Заключение:

Реализацията на мерките насочени към ограничаване изменението на климата и адаптацията към настъпилите промени е заложена в предвидените проекти в Програмата за реализация на плана, където проектите имат дийности и/или поддейности, които са насочени към горепосочените мерки.

2.11. Обща оценка за социално-икономическото въздействие на ОПР

Предварителната оценка за въздействието на ОПР върху социално - икономическото развитие на Община Видин през плановия период 2014 – 2020 г. е направена по отношение на няколко основни социално-икономически показатели на ниво мерки:

1. икономически растеж;
2. конкурентноспособност;
3. заетост;
4. доходи;
5. качество на живот;
6. качество на човешките ресурси;
7. устойчиво развитие.

Посоката и силата на въздействие на отделните мерки на ОПР е оценена чрез следната скала:

Таблица № 7: Скала за оценка силата на въздействие на ОПР върху основните социално-икономически показатели за развитие на територията.

Посока и степен на въздействие на мерките в ОПР	Използван символ
1. Силно положително	++
2. Положително	+
3. Няма пряко отношение	0
4. Отрицателно	-

Източник: По „Насоките на ЕК относно осъществяването на предварителни оценки за програмния период 2014-2020 за програми, съ-финансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския Социален фонд и Кохезионния фонд[9]*”.*

Резултатите от предварителната експертна оценка за въздействието на ОПР върху основните социално-икономически показатели за развитието на Община Видин през период 2014 – 2020 г., в обобщен вид са показани в Таблицата по- долу:

[9] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2014/working/ex_ante_en.pdf

Таблица № 8: Предварителна експертна оценка за въздействието на ОПР върху основните социално-икономически показатели за развитието на община Видин през период 2014 – 2020 г.

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Икономически растеж	Конкурентноспособност	Заетост	Доходи	Качество на живот	Качество на чов. Ресурси	Устойчиво развитие
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1. УСТОЙЧИВ РАСТЕЖ НА ИКОНОМИКАТА							
Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията							
Приоритет 1.1. Повишаване конкурентоспособността и иновативността на местната икономика.							
Специфична цел 1.1.1: Създаване на благоприятна среда, подкрепяща предприемаческите инициативи в община Видин							
Мярка 1.1.1.1.: Подкрепа за инициативи, включително на СГО за обучения, преквалификация, разпространение на реализирани добри практики и информация сред предприемачите и работната сила от община Видин	+	+	+	+	+	++	+
Мярка 1.1.1.2.: Подкрепа за инициативи, вкл. на СГО, свързани с опазването на околната среда, културно-историческото наследство и местните традиции на територията на община Видин	0	+	+	0	0	0	+
Мярка 1.1.1.3.: Подкрепа за проекти, насърчаващи внедряването на иновации в местната икономика	++	++	+	+	0	0	+
Приоритет 1.2. Създаване на благоприятни условия за привличане на инвеститорски интерес и развитие на партньорства.							
Специфична цел 1.2.1: Привличане на инвестиции и реализиране на партньорства в областта на приоритетни области на развитие. Подобряване на административните услуги за бизнеса.							
Мярка 1.2.1.1.: Създаване на експертен екип към община Видин в подкрепа на местната администрация при реализирането на проекти с инвестиционен характер	+	+	0	0	0	0	+
Мярка 1.2.1.2.: Подкрепа на проекти, стимулиращи предприемачеството и развитието на малкия и среден бизнес	+	+	+	+	+	0	+
Мярка 1.2.1.3.: Подкрепа на проекти, насърчаващи развитието на публично-частното партньорство	+	+	+	+	+	0	+

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Иконо-мичес-ки рас-теж	Конку-рентно-способ-ност	Зае-тост	Дохо-ди	Качес-тво на живот	Качес-тво на чов. Ресурси	Устой-чиво разви-тие
Приоритет 1.3. Развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм							
Специфична цел 1.3.1: Оползотворяване потенциала за развитие на традиционни и алтернативни екологоустойчиви видове туризъм							
Мярка 1.3.1.1.: Подкрепа за проекти, насочени към съхраняване и устойчиво използване на културно-историческото наследство	+	+	0	0	+	0	+
Мярка 1.3.1.2.: Подкрепа на инициативи, насърчаващи развитието на екологосъобразния туризъм и промотиращи територията на община Видин като туристическа дестинация	+	+	0	0	+	0	+
Мярка 1.3.1.3.: Реализиране на проекти, насочени към възстановяване на съществуващата и изграждане на нова туристическа инфраструктура и комуникации до всички значими туристически обекти	+	+	+	0	0	0	+
Мярка 1.3.1.4.: Подкрепа на дейности и проекти, насочени към подобряване на достъпа до информация за възможностите за развитие на различни видове туризъм в община Видин	+	+	0	0	0	0	+
Приоритет 1.4. Развитие на модерно и конкурентноспособно земеделие на територията на общината							
Специфична цел 1.4.1: Създаване на благоприятни условия за повишаване на добавената стойност от произвежданата земеделска продукция							
Мярка 1.4.1.1.: Подкрепа на проекти и дейности, насочени към подобряване на възможностите за пазарна реализация на произвежданата селскостопанска продукция	+	0	+	+	+	0	+
Мярка 1.4.1.2.: Подкрепа на инициативи за изграждане на преработвателни комплекси и земеделски борси	+	+	+	0	0	0	+
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2. ЖИЗНЕН СТАНДАРТ И КАЧЕСТВО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО							
Стратегическа цел 2: Повишаване на качеството и стандарта на живот, на личната и обществена сигурност на населението							
Приоритет 2.1. Подобряване качеството на образованието в общината и развитие на среда, благоприятстваща реализацията на младите хора							
Специфична цел 2.1.1: Подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура и на възможностите за развитие на							

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Иконо-мичес-ки рас-теж	Конку-рентно-способ-ност	Зае-тост	Дохо-ди	Качес-тво на живот	Качес-тво на чов. Ресурси	Устой-чиво разви-тие
младите хора в община Видин							
Мярка 2.1.1.1. Реализиране на проекти за ремонт, обновление и повишаване на енергийната ефективност на училища и детски заведения публична общинска собственост	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.1.2. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към оптимизация и модернизация на транспорта на пътуващите ученици на територията на общината	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.1.1.3. Подкрепа на инициативи на СГО и бизнес сектора, насочени към професионално обучение в областите предприемачество, алтернативен туризъм, биоземеделие, животновъдство	0	+	0	0	0	++	+
Мярка 2.1.1.4. Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към развитие на младежките дейности	0	0	0	0	0	+	+
Специфична цел 2.1.2: Развитие на благоприятна среда за пълно включване на децата в образователната система и превенция на преждевременното отпадане							
Мярка 2.1.2.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към повишаване на капацитета на учебните заведения за работа с деца и ученици от социално уязвими обществени групи	0	0	0	0	0	+	0
Приоритет 2.2. Повишаване на възможностите за заетост на пазара на труда, намаляване на бедността и на риска от социална изолация							
Специфична цел 2.2.1: Подобряване на условията за трудова заетост и професионална реализация на всички социални групи в обществото							
Мярка 2.2.1.1. Реализиране на проекти, насърчаващи наемането на младежи на възраст до 29 години включително и на дългосрочно безработни лица /с продължителност на регистрацията над една година/	0	0	+	+	+	++	+
Мярка 2.2.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към създаване на условия за повишаване на заетостта	0	0	+	+	+	0	+

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Икономически растеж	Конкурентноспособност	Заетост	Доходи	Качество на живот	Качество на чов. Ресурси	Устойчиво развитие
Специфична цел 2.2.2: Развитие на социалните услуги, предоставяни в общността и социално включване на територията на населените места в община Видин							
Мярка 2.2.2.1. Реализиране на проекти за предоставяне на социални грижи в домашна среда - социален личен асистент, домашен помощник	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.2. Реализиране на проекти за разширяване на услугата домашен социален патронаж и обществена трапезария на територията на общината	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.3. Реализиране на проекти за създаване на дневни центрове за грижи за възрастни хора и лица с увреждания	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.4. Реализиране на проекти за създаване на защитени жилища, центрове за настаняване от семеен тип и развитие на социални услуги от резидентен тип за временно настаняване	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.5. Подкрепа реализацията на проекти за разкриване на центрове за обществена подкрепа, центрове за социална рехабилитация и интеграция	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.6. Подкрепа реализацията на проекти за разработване на нови социални услуги за уязвими групи в обществото, предлагащи защитена заетост в социални предприятия	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.7. Реализацията на проекти за социализация на деца, семейства, лица с увреждания, самотно живеещи възрастни хора и други лица в риск, чрез предоставяне на интегриран тип социални услуги	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.8. Подкрепа реализацията на проекти за обновление на общински сграден фонд и реконверсия в социални жилища	0	0	+	+	+	0	+
Мярка 2.2.2.9.Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на нови социални жилища в община Видин	0	0	+	+	+	0	+

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Иконо-мичес-ки рас-теж	Конку-рентно-способ-ност	Зае-тост	Дохо-ди	Качес-тво на живот	Качес-тво на чов. Ресурси	Устой-чиво разви-тие
Мярка 2.2.2.10. Реализиране на проекти, насочени към обновление, повишаване на енергийната ефективност и преоборудване на общински социален сграден фонд и инфраструктура	0	0	0	0	+	0	+
Специфична цел 2.2.3: Повишаване на личната и обществена сигурност на населението							
Мярка 2.2.3.1. Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на видеонаблюдение в населените места на територията на община Видин	0	0	0	0	+	0	+
Приоритет 2.3. Повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура							
Специфична цел 2.3.1. Подобряване превенцията на социално значими заболявания и гарантиране правото на равнопоставен достъп до извънболнична и болнична медицинска помощ							
Мярка 2.3.1.1. Подкрепа реализацията на проект по линия на ОП „Региони в растеж“ за доставка на ново болнично оборудване и технологии за ранна диагностика	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.3.1.2. Реализиране на проекти за оптимизация, модернизация и преоборудване на Център за спешна медицинска помощ /ЦСМП/ към МБАЛ „Света Петка“ - гр. Видин	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.3.1.3. Реализиране на проекти за подобряване състоянието на здравната инфраструктура за извънболнична помощ	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.3.1.4. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в обекти на предучилищната и училищна образователна инфраструктура в общината	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.3.1.5. Подкрепа реализацията на проекти за здравен скрининг и превенция на здравния риск в населените места на община Видин чрез здравни медиатори	0	0	0	0	+	0	+
Приоритет 2.4. Развитие на културната инфраструктура. Опазване, популяризиране и развитие на културното наследство.							
Специфична цел 2.4.1. Съхранение на материалното и нематериалното културно наследство на територията на община Видин							

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Иконо-мичес-ки рас-теж	Конку-рентно-способ-ност	Зае-тост	Дохо-ди	Качес-тво на живот	Качес-тво на чов. Ресурси	Устой-чиво разви-тие
Мярка 2.4.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към разнообразяване на културно-просветната дейност в община Видин	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 2.4.1.2. Реализиране на проекти, разширяващи и разнообразяващи културно-просветната дейност на територията на общината	0	0	0	0	+	+	+
Приоритет 2.5. Повишаване на административния капацитет и ефективността на публичните услуги, предоставяни на гражданите и бизнес сектора							
Специфична цел 2.5.1. Нарастване броя на реализираните публични проекти в община Видин и предоставяне на ефективни публични услуги за гражданите и бизнеса							
Мярка 2.5.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към развитие на административния капацитет на общинската администрация	+	+	+	+	+	++	+
Мярка 2.5.1.2. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на административния сграден фонд	0	0	0	0	+	0	+
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 3. ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА И ОКОЛНА СРЕДА							
Стратегическа цел 3: Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда							
Приоритет 3.1. Изграждане на нова и подобряване състоянието на съществуващата техническа инфраструктура							
Специфична цел 3.1.1. Обновление на техническата инфраструктура в населените места на територията на община Видин							
Мярка 3.1.1.1.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови пътища, тротоари, алеи, зелени площи и съпътстваща инфраструктура в населените места от община Видин	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.1.2.: Подкрепа реализацията на проекти за изграждане на газопреносна мрежа	0	+	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.1.3.: Подкрепа реализацията на проекти за повишаване на енергийната ефективност	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.1.1.4.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нова водностопанска инфраструктура в населените места от общината	0	0	0	0	+	0	+

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Иконо-мичес-ки рас-теж	Конку-рентно-способ-ност	Зае-тост	Дохо-ди	Качес-тво на живот	Качес-тво на чов. Ресурси	Устой-чиво разви-тие
Мярка 3.1.1.5.: Реализация на проекти за обновление и/или изграждане на нови телекомуникационни мрежи на територията на община Видин	+	+	0	0	+	0	+
Специфична цел 3.1.2. Подобряване състоянието на общинската пътна инфраструктура на територията на община Видин							
Мярка 3.1.2.1.: Реализация на проекти за обновление на общински пътища	0	+	0	0	+	0	+
Специфична цел 3.1.3. Подобряване осигуреността на територията с устройствени планове, кадастрални и регулационни планове							
Мярка 3.1.3.1.: Изработване на нови ПУП, кадастрални и регулационни планове	0	+	0	0	+	0	+
Приоритет 3.2. Подобряване параметрите на елементите на околната среда. Опазване и възстановяване на природните ресурси в общината							
Специфична цел 3.2.1.: Подобряване на параметрите на околната среда на територията на населените места в общината							
Мярка 3.2.1.1.: Подкрепа изпълнението на проекти, насочени към подобряване на сметосъбирането и сметоизвозването в селищата на община Видин	0	0	0	0	+	0	+
Мярка 3.2.1.2.: Подкрепа изпълнението на проекти за подобряване на качествените параметри на повърхностни и подземни водни тела в общината	0	0	0	0	+	0	+
Специфична цел 3.2.2.: Подобряване на параметрите на околната среда извън територията на населените места в общината							
Мярка 3.2.2.1.: Подкрепа реализацията на проекти за идентифициране, оценка, закриване и саниране на нерегламентираните сметища на територията на община Видин	0	0	0	0	+	0	+
Приоритет 3.3. Повишаване качеството на селищната среда в община Видин							
Специфична цел 3.3.1.: Подобряване параметрите на инфраструктурата за свободното време и спорт							
Мярка 3.3.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, насочени към подобряване състоянието на материално-техническата база за масови спортни игри и инициативи	0	0	0	0	+	+	+
Специфична цел 3.3.2.: Подобряване параметрите на общинския жилищен фонд							
Мярка 3.3.2.1. Подкрепа за проекти за саниране на общинския жилищен фонд	0	0	0	0	+	0	+

СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ/ ПРИОРИТЕТ/ СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ	Показатели за социално-икономическо развитие						
	Икономически растеж	Конкурентноспособност	Заетост	Доходи	Качество на живот	Качество на чов. Ресурси	Устойчиво развитие
ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4. ТЕРИТОРИАЛНО СЪТРУДНИЧЕСТВО И КОХЕЗИЯ							
Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване							
Приоритет 4.1. Териториално сътрудничество в устойчиви транспортни системи							
Специфична цел 4.1.1.: Участие в инициативи за териториално сътрудничество, насочени към развитие на транспортните системи и логистиката							
Мярка 4.1.1.1. Подкрепа реализацията на проекти за подобряване на териториалното сътрудничество в областта на транспорта и логистиката	+	++	+	+	0	0	+
Приоритет 4.2. Териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности							
Специфична цел 4.2.1.: Установяване на партньорски териториални инициативи, насочени към оползотворяване потенциала за развитие на приоритетни икономически дейности							
Мярка 4.2.1.1. Подкрепа реализацията на проекти, стимулиращи развитието на алтернативни видове туризъм и на земеделието	+	+	+	+	+	+	+
Приоритет 4.3. Териториално сътрудничество на институционално ниво - участие в регионални инициативи							
Специфична цел 4.3.1.: Подобряване на институционалното сътрудничество чрез участие в регионални инициативи - с акцент върху установяването на териториални партньорства на трансгранично ниво							
Мярка 4.3.1.1. Изпълнение на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми за подобряване на социалното и икономическото развитие	+	+	+	+	+	+	+
Мярка 4.3.1.2. Подкрепа реализацията на проекти за участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи и програми, насочени към подобряване качеството на живот на населението	+	+	+	+	+	+	+

Източник: По ОПР 2014-2020 г.

III. ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА ПО РЕДА НА ЗООС

Във връзка с изискванията на Закона за опазване на околната среда и на Закона за биологичното разнообразие, както и предвид разпоредбите на чл.32 от ЗРР, Община Видин е внесла в РИОСВ – Монтана, Искане за преценяване на необходимостта от Екологична оценка (ЕО), съгласно чл.8, ал.1 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми и Уведомление за план/програма, съгласно изискванията на чл.10, ал.2, т.3 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

Издадено е Решение на РИОСВ – Монтана за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка, приложено към настоящия документ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В резултат на извършената предварителна оценка на Общинския план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. могат да се направят следните основни изводи и заключения:

- Общото впечатление от представения за оценяване Общински план за развитие е, че документът е подробно и задълбочено разработен. Изготвен е в съответствие с действащата нормативна уредба в страната, при отчитане на изискванията към подобни разработки.
- Спазена е общата структура за изготвяне на анализ за икономическото и социално развитие. Аналитичната част на документа като цяло коректно отразява ситуацията в община Видин към момента на разработване на ОПР, като задълбочено са разгледани отделните сектори на местната икономика, както и подробно е анализиран и оценен наличният демографски потенциал.
- Изводите, изведени в SWOT - анализа са реалистични и адекватни и впоследствие трансформирани в цели и приоритети за местно развитие.
- Стратегическата рамка на ОПР е адекватно конструирана и отразява констатациите, извършени по време на анализа.
- ОПР и съставните му стратегически цели и приоритети са съгласувани с документите за регионално развитие на областно, регионално, национално и европейско ниво.
- Обемът на предвидените финансови ресурси е в съответствие с предвидените проекти за изпълнение, от което може да се съди и за ефективността и ефикасността за постигане на целите на ОПР на община Видин. В ИФТ е спазен изцяло принципа на съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници.

- Индикаторите за измерване на резултатите от изпълнението на плана са определени за всяка мярка, което дава много добра възможност за проследяване на тяхната реализация и оценка на реалистичността между поставените цели и индикаторите.
- Действията и механизмите за наблюдение, оценка и актуализация на ОПР, включват партньорите в процеса на тяхното разработване и изпълнение и е предвиден конкретен механизъм за информационно осигуряване и публичност на плана. Системата за наблюдение е съобразена с изискванията на нормативната уредба.
- ОПР гарантира правилното прилагане на хоризонталните принципи на ЕС в областта на равните възможности - равен достъп, недискриминация, устойчиво развитие, добро управление, партньорство.

На база на извършената предварителна оценка, може да се твърди, че изготвянето на Общинския план за развитие на община Видин е хармонизирано със затвърдени принципи на стратегическо планиране на местното развитие, основни от които са:

- обвързаност на планираните специфични цели помежду си за съвместно подобряване на местното развитие;
- съответствие с принципите и правилата за прилагане на структурните инструменти в областта на регионалната политика на ЕС;
- координация и съгласуваност с европейските, националните и регионални политики, формулирани в стратегическите документи от по – горни нива;
- информираност и публичност на процесите на планиране и програмиране, финансиране, изпълнение, наблюдение и оценка в областта на интегрираното регионално и местно развитие;
- съфинансиране и допълняемост на местните собствени финансови ресурси за развитие със средства от държавния бюджет, фондовете на ЕС и други публични и частни източници;

- концентрация на усилията, човешките ресурси и финансовите средства за осъществяване на набелязаните в стратегията цели;
- отвореност за допълнения и адаптивност на стратегическите намерения към бързо променящите се условия на средата, в която ще се реализира стратегията на ОПР;
- партньорство между всички институции, заинтересовани лица и структури на гражданското общество в процеса на реализиране на стратегическите намерения.

В обобщение, на база извършения анализ и оценка на ОПР, може да се направи изводът, че същият напълно отговаря на нормативната уредба, както и на социално икономическия контекст, в който се намира община Видин. Документът е релевантен на нуждите, формулираната стратегическа рамка напълно съответства на констатираните в анализа силни страни и проблеми, които създават „тесните“ места в развитието и лимитират възможностите за адекватно усвояване на потенциала на общинската територия.

ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение №1. Решение на РИОСВ – Монтана за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка на ОПР на община Видин за периода 2014-2020 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на околната среда и водите

Регионална инспекция по околната среда и водите – Монтана

Р Е Ш Е Н И Е № МО 2 - ЕО/2016 г.
за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка

На основание чл. 85, ал. 4 и ал. 5 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС), чл. 14, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (Наредбата за ЕО) и представената писмена документация по чл. 8, ал. 1 и ал. 2 от същата наредба, чл. 31, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 37, ал. 4 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС)

Р Е Ш И Х

да не се извършва екологична оценка на *Общински план за развитие (ОПР) на Община Видин за периода 2014-2020 г.*, **при прилагането на който няма вероятност да се окаже значително отрицателно въздействие върху околната среда и човешкото здраве.**

Възложител: Община Видин, със седалище и адрес на управление: гр. Видин, пл. „Бдинци" № 2, ЕИК 000159508.

Характеристика на плана: Общинският план за развитие на община Видин (ОПР) е основен документ за стратегическо регионално развитие на местно ниво. Планът определя целите и приоритетите за устойчиво и интегрирано социално-икономическо развитие на общината, които трябва да бъдат постигнати за периода 2014-2020 г. Стратегическата рамка на ОПР е базирана на съществуващия потенциал на община Видин, на нейните вътрешни предимства, определени чрез анализ на текущото състояние, оценката на перспективите за развитие и широко обществено консултиране.

Главната цел на ОПР на Община Видин за периода 2014-2020 г. е постигане на интегрирано местно социално-икономическо развитие, насочено към устойчив растеж на икономиката, повишено качество, стандарт на живот и социална сигурност на населението, съхранена околна среда и реализиран потенциал за териториално сътрудничество на местно, регионално и международно ниво.

Опеделени са четири приоритетни области на развитие на местно ниво за разглеждания период:

Приоритетна област 1. Устойчив растеж на икономиката.

Приоритетна област 2. Жизнен стандарт и качество на живот на населението.

Приоритетна област 3. Техническа инфраструктура и опазване на околната среда.

Приоритетна област 4. Териториално сътрудничество и кохезия.

Към всяка от четирите приоритетни области, е дефинирана по една стратегическа цел:

Стратегическа цел 1: Реализиране на растеж на местната икономика, основан на собствения потенциал за развитие на територията.

Стратегическа цел 2: Повишаване качеството и стандарта на живот на личната и обществена сигурност на населението.

Стратегическа цел 3: Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда.

Стратегическа цел 4: Реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване.

Програмата за реализация на ОПР конкретизира инвестиционните дейности и проекти за постигне на заложените цели на развитие. Тук се съдържат: оперативните насоки и цели, конкретните мерки за развитие; проектите за реализирането на мерките; необходимите финансови ресурси; звена/институциите отговорни за изпълнението на проектите и времевия период на реализация. Тя е съвкупност от ресурсно осигурени мерки и механизъм за реализация на всяка конкретна цел.

М О Т И В И:

1. Общинският план за развитие на Община Видин отразява политиките, залегнали в действащите европейски, национални, регионални и областни стратегически документи, имащи пряко или косвено отношение към регионалното развитие.

2. При разработването на стратегическата рамка за развитие на общината за периода 2014-2020 г. са взети под внимание основните ключови моменти, залегнали в: Национална концепция за пространствено развитие 2013-2025 г., Национална стратегия за регионално развитие 2012-2022 г., Регионален план за развитие на Северозападен район от ниво 2 за периода 2014-2020 г., Областна стратегия за развитие на област Видин 2014-2020 г. Отчетени са приоритетните направления, дефинирани в Стратегията „Европа 2020" за постигане на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.

3. Общинският план обединява следните основни части – анализ, оценка, стратегическа и финансово-индикативна част, набор от инструменти за реализация, наблюдение и актуализация на плана. Включените необходими елементи разкриват състоянието и актуалната ситуация в обществото и икономиката, предвидената стратегия за развитие до 2020 г. и начините за нейното реализиране, включително конкретни проекти.

4. За изпълнението на предложените приоритети са дефинирани специфични цели, мерки, дейности и проекти за изпълнение, насочени към: стимулиране развитието на малките и средни предприятия в общината, на иновативни практики и производства; създаване на благоприятни условия за инвеститорски интерес; развитие на партньорства и традиционни дейности за местната икономика; развитие на устойчив висококачествен регионален туризъм; опазване, популяризиране и развитие на културното наследство; модерно и конкурентноспособно земеделие; подобряване състоянието на общинската образователна инфраструктура и на възможностите за развитие на младите хора, подобряване състоянието на материално-техническата база за масови спортии игри и инициативи; подобряване параметрите на техническата инфраструктура и опазване на околната среда; възстановяване и опазване на природните ресурси в общината; повишаване качеството на предоставяните здравни услуги и подобряване на достъпа на населението до обектите на здравната инфраструктура; реализиране на инициативи за териториално сътрудничество и сближаване; участие на община Видин в регионални и трансгранични инициативи.

5. В териториалния обхват на община Видин попадат изцяло или частично:

5.1. Защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии – защитена местност „Остров Кутово", обявявена със Заповед № РД-291/10.04.2007 г. на министъра на околната среда и водите и защитена местност (ЗМ) „Острови Близнаците", обявявена със Заповед № РД-928/28.12.2007 г. на министъра на околната среда и водите.

5.2. Защитени зони (ЗЗ), като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000, определени по смисъла на ЗБР:

а) по Директивата за опазване на дивите птици – ЗЗ BG0002067 „Остров Голя", обявена със Заповед № РД-511/22.08.2008 г. на министъра на околната среда и водите;

б) по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна:

– ЗЗ BG0000587 „Варкан", обявена със Заповед № РД-102/09.02.2015 г. на министъра на околната среда и водите и ЗЗ BG0000552 „Остров Кутово", обявена със Заповед № РД-239/16.04.2015 г. на министъра на околната среда и водите;

– ЗЗ BG0000498 „Видбол"; ЗЗ BG0000522 „Видински парк"; ЗЗ BG0000500 „Войница"; ЗЗ BG0000518 „Вътопски дол"; ЗЗ BG0000507 „Делейна"; ЗЗ BG0000524 „Оризището"; ЗЗ BG0000532 „Остров Близнаци"; ЗЗ BG0000339 „Раброво" и ЗЗ BG0000340 „Цар Петрово", включени в списъка за защитените зони, приет с Решение № 122/02.03.2007 г. на министерски съвет.

Извършената проверка за допустимост на ОПР на Община Видин по реда на чл. 37, ал. 2 във връзка с чл. 12, ал. 3 и 4 от Наредбата за ОС, установи следното:

- ОПР на община Видин е допустим за осъществяване при условие, че планирането и предвижданията не противоречат на режимите на посочените по-горе защитени територии, определени по реда на ЗЗТ и заповедите за обявяването им:

- ОПР на община Видин е допустим за осъществяване, ако предвижданията му не влизат в противоречие с режимите, определени със заповедите за обявяване на защитени зони BG0002067 „Остров Голя", BG0000587 „Варкан" и BG0000552 „Остров Кутово".

6. Съгласно изискванията на чл. 37, ал. 3 от Наредбата за ОС е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, при което се установи, че ОПР на община Видин няма вероятност да окаже значително отрицателно въздействие върху природни местообитания, популации и местообитания на видове, вкл. птици предмет на опазване в горецитираните защитени зони, поради следните мотиви:

- С Общински план за развитие на община Видин за периода 2014-2020 г. се цели постигане на интегрирано местно социално-икономическо развитие, насочено към устойчив растеж на икономиката, повишено качество, стандарт на живот и социална сигурност на населението, съхранена околна среда и реализиран потенциал за териториално сътрудничество на местно, регионално и международно ниво;
- Планът определя стратегическа рамка и последователност от действия за устойчиво и интегрирано развитие на местно ниво, които няма да доведат до значителни отрицателни въздействия върху предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа Натура 2000.

7. Съгласно становище изх. № 356/05.02.2016 г. на РЗИ – Видин, Общинският план за развитие на Община Видин 2014-2020 г. представлява неотменна интегрална част от националната система за стратегическо планиране на регионалното и местно развитие в Република България, поради което дефинираните цели и приоритети за развитие на територията на община Видин са съгласувани и пряко обвързани със стратегическите цели на развитие, определени на националио, регионално и областно ниво. Дефинираната визия за развитие на община Видин отчита средно- и дългосрочните цели и приоритети на регионалната политика и общоприетите европейски стандарти и изисквания, поради което не се предполага неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве.

РЗИ Видин счита, че не е необходимо извършването на екологична оценка по отношение степента на значимост на въздействието и риска за човешкото здраве на Общинският план за развитие на Община Видин 2014-2020 г.

8. Реализирането на плана не е свързано с трансгранично въздействие върху околната среда.

ПРИ СЛЕДНОТО УСЛОВИЕ:

Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, произтичащи от ОПР на община Видин, попадащи в обхвата на Приложение № 1 и № 2 на ЗООС или извън тях и попадащи под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, могат да бъдат одобрени само след положително решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС или решение за преценяване на необходимостта от извършване на ОВОС/ЕО, с което е преценено да не се извършва ОВОС/ЕО, при съобразяване с препоръките в извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, разписани в решението/становището.

Настоящото решение не отменя задълженията на възложителя за изпълнение на изискванията на Закона за опазване на околната среда и други специалнн закони и подзаконовн нормативни актове и не може да служи като основание за отпадане на отговорността съгласно действащата нормативна уредба.

При промяна на плана или на някои от обстоятелствата, при които е било издадено настоящето решенне, възложителят трябва да уведоми РИОСВ – Монтана, до 14 дни след настъпване на измененията.

Решеннето може да бъде оспорено в 14-дневен срок от съобщаването му по администратнвен ред пред Министъра на околната среда и водните и/или по съдебен ред съгласно Административнопроцесуалния кодекс.

Дата: 08.02.2016г.

ДЕНИЦА СЛАВКОВА
Директор на РИОСВ – Монтана

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ
РИОСВ МОНТАНА